

# UČEBNÍ OSNOVY

## 2. stupeň

## 5. UČEBNÍ OSNOVY - 2. stupeň

### Přehled vyučovacích předmětů

Poř.	Název předmětu	Vzdělávací oblast	Ročníky	Strana
1.	Český jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	6., 7., 8., 9.	130 - 146
2.	Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	6., 7., 8., 9.	147 - 166
3.	Matematika	Matematika a její aplikace	6., 7., 8., 9.	167 - 185
4.	Informatika	Informační a komunikační technologie	6., 7.	186 - 193
5.	Dějepis	Člověk a společnost	6., 7., 8., 9.	194 - 221
6.	Občanská výchova	Člověk a společnost	6., 7.	222 - 242
7.	Fyzika	Člověk a příroda	6., 7., 8., 9.	243 - 252
8.	Chemie	Člověk a příroda	8., 9.	253 - 262
9.	Přírodopis	Člověk a příroda	6., 7., 9.	263 - 279
10.	Člověk a zdraví	Člověk a příroda Člověk a zdraví	8.	280 - 290
11.	Zeměpis	Člověk a příroda Člověk a společnost	6., 7., 8., 9.	291 - 312
12.	Práce a zdraví	Člověk a zdraví Člověk a svět práce	8.-9.	313 - 324
13.	Praktická výchova	Člověk a svět práce	6.-9.	325 - 330
14.	Hudební výchova	Umění a kultura	6.-9.	331 - 336
15.	Výtvarná výchova	Umění a kultura	6.-9.	337 - 344
16.	Tělesná výchova	Člověk a zdraví	6.-9.	345 - 349
17.	Německý jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	6.-9.	350 - 355

Pozn.: Distribuce očekávaných výstupů a učiva do ročníků je pouze orientační vzhledem k výrazné diferenciaci a individualizaci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vzhledem ke značným odlišnostem ve vstupní úrovni vzdělání žáků při příchodu na naši školu z různých kmenových škol a vzhledem k organizačním formám výuky ve výukových odděleních v rámci jedné žákovské skupiny (třídy).

V průběhu 2. stupně postupujeme v náročnosti školních očekávaných výstupů tak, aby žáci na konci vzdělávání zvládli úroveň rozpracovanou v indikátorech uvedených ve standardech pro 9. ročník (ČJ, M, AJ, NJ), které tvoří přílohu č. 3 školního vzdělávacího programu.

Vzdělávací oblast	:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor	:	Český jazyk a literatura
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## ČESKÝ JAZYK

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	131
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	132
	7. ročník .....	133
	8. ročník .....	139
	9. ročník .....	143

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk realizuje výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Plynule navazuje na vyučovací předmět Český jazyk na 1.stupni. Hlavním cílem je rozvoj komunikačních dovedností žáků po obsahové i formální stránce, schopností výstižného, přesného, věcně i gramaticky správného vyjadřování v ústní i písemné podobě, rozvoj kultury žáků, dosažení schopnosti pomocí čtení získávat informace a učit se, zpracovávat, zaznamenávat a kriticky hodnotit předkládaná sdělení a schopnost všechny získané dovednosti v běžném životě používat. Důraz je kladen na samostatnost myšlení a schopnost prezentovat vlastní názory a sdělení, vést dialog a diskutovat.

Předmět Český jazyk je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku, 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 4 hodiny týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Český jazyk jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Sebepoznání“, „Komunikace“, „Kooperace a kompetice“,

„Řešení problémů“ ..... 6.- 9.ročník

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Evropa a svět nás zajímá“ ..... 6.- 7.ročník

Multikulturní výchova - „Multikulturalita“ ..... 6.ročník

Mediální výchova - všechny okruhy ..... 6., 8.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- učí žáky vyhledávat v knihách, pracovat s encyklopediemi a využívat přehledy a příručky
- motivuje žáky k zájmu o literaturu a kulturu, rozvíjí jejich kulturní přehled prostřednictvím zařazování poslechu a četby vybraných děl, seznamuje je s našimi kulturními tradicemi
- provádí se žáky rozbor jednotlivých chyb a dává jim možnost opravy

#### Kompetence k řešení problému

- rozvíjí slovní zásobu žáků prostřednictvím bohatého a květnatého vlastního vyjadřování, pomáhá jim najít vlastní vyjádření předloženého textu
- pomáhá žákům uvědomit si, pojmenovat a stručně popsat vlastní učební problém

#### Kompetence komunikativní

- seznamuje žáky s pravidly komunikace a dbá na jejich dodržování při dialogu a diskusi
- zapojuje žáky aktivně do komunikačních situací, vede je k věcné argumentaci a vhodné formě obhajoby svých názorů, rozvíjí jejich schopnost naslouchání ostatním
- rozvíjí dovednosti žáků při používání vhodných neverbálních prostředků při komunikaci, zapojuje je do praktických cvičení při dramatizaci
- dohlíží na dodržování čitelnosti písma žáků pomocí opětovné vlastní kontroly přečtením případně další prací se zapsaným textem

#### Kompetence sociální a personální

- podporuje u žáků kultivovanost v projevu a celkovém vystupování na veřejnosti
- nabízí žákům úkoly vedoucí k nutnosti spolupracovat se spolužáky na jejich řešení
- provádí se žáky hodnocení a zapojuje je do sebehodnocení při kontrolách vypracovaných úkolů, rozvíjí jejich odpovědnost za provedenou práci
- umožňuje žákům účastnit se literárních, recitačních soutěží nebo veřejných vystoupení a pomáhá jim při přípravě
- podporuje žáky v přirozeném, uvolněném projevu před kolektivem, nabízí jim techniky k překonání trémy a ostychu

#### Kompetence občanské

- zařazuje k zamyšlení a diskusi témata s ekologickou tematikou, s problematikou tolerance a lidských práv
- zařazuje vhodné literární ukázky, audio a video ukázky, podporující rozvíjení kulturních hodnot žáků

#### Kompetence pracovní

- zařazuje nácvik zápisu pracovního postupu, aktivně zapojuje žáky do posloupnosti zápisu
- vyžaduje od žáků vlastní kontrolu své práce a včasné opravení případných chyb

Tematický celek: **JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>spisovně vyslovuje česká slova</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich využití</i></li> <li>➤ <i>zná zásady tvoření českých slov, rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby</i></li> <li>➤ <i>samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami</i></li> <li>➤ <i>správně třídí slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí</i></li> <li>➤ <i>využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů podle komunikační situace</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí z čeho se vyvinul český jazyk</li> <li>- zná, co je český národní jazyk a na které útvary se dělí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Obecné poučení o jazyce</b></li> <li>- jazyk a jeho útvary</li> <li>- spisovná výslovnost</li> <li>- jazyk mateřský</li> </ul>	PT (MkV) rysy jazyků
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi spisovným jazykem, nářečím a obecnou češtinou</li> <li>- rozlišuje psanou a mluvenou podobu slov, používá správný přízvuk slovní a větný</li> <li>- čte správně zdvojené souhlásky</li> <li>- při komunikaci užívá správné tempo, přízvuk, pauzy a důraz</li> <li>- čte s náležitou melodií</li> <li>- přednáší vhodným tempem, používá správné pauzy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Zvuková stránka jazyka</b></li> <li>- slovní přízvuk</li> <li>- tempo</li> <li>- pauzy</li> <li>- důraz</li> <li>- melodie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná způsoby tvoření slov, odvozování předponami a příponami</li> <li>- umí vyznačit stavbu slov a pojmenovat jednotlivé části</li> <li>- uvádí k jednotlivým slovům slova základová</li> <li>- vyloží význam odvozených slov</li> <li>- vyznačí slovotvorné základy ve slovech a určí, zda byla slova odvozena příponou nebo předponou</li> <li>- vybírá slova příbuzná a odlišuje je od slov, která s nimi příbuzná nejsou</li> <li>- provádí slovotvorný rozbor</li> <li>- doplňuje souhlásky a určuje, od kterého slova bylo doplněné slovo odvozeno</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Slovní zásoba a tvoření slov</b></li> <li>- stavba slova a pravopis</li> <li>- slova odvozená</li> <li>- slova příbuzná</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- naučí se postupně pracovat s jazykovými příručkami</li> <li>- umí správně využívat příručky pro dyslektiky, dysgrafiky a dysortografiky</li> <li>- orientuje se v jazykových příručkách</li> <li>- ověřuje si v Pravidlech českého pravopisu výslovnost slov a jejich pravopis</li> <li>- vyhledá v první části Pravidel českého pravopisu poučení o psaní některých skupin jevů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jazykové příručky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozná slovní druhy, mluvnické významy a správné tvary slov, které vhodně používá</li> <li>- zná pravopis podstatných jmen podle vzorů</li> <li>- skloňuje vlastní jména osobní a místní</li> <li>- rozlišuje druhy přídavných jmen, skloňuje a stupňuje</li> <li>- rozeznává druhy zájmen a některá zájmena správně skloňuje</li> <li>- skloňuje číslovky a užívá správného tvaru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvarosloví</b></li> <li>- podstatná jména</li> <li>- přídavná jména</li> <li>- zájmena</li> <li>- číslovky</li> <li>- slovesa</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozná podmět, přísudek a jejich druhy</li> <li>- vyhledá podmět a přísudek a ví, kterým slovním druhem jsou vyjádřeny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Skladba</b></li> <li>- stavba větná</li> <li>- základní větné členy</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí určit rozvíjející větné členy</li> <li>- umí tvořit věty s podmínkou vyjádřeným podstatným jménem</li> <li>- určuje věty hlavní a vedlejší</li> <li>- spojuje věty vhodnými spojovacími výrazy</li> <li>- správně používá interpunkce v jednoduchých souvětích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvíjející větné členy: předmět, příslovecné určení, přívlastek</li> <li>- věta jednoduchá a souvětí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí vytvořit jednoduchý souvislý text</li> <li>- pohotově odpovídá na jednoduché a srozumitelné otázky</li> <li>- zná pravidla dialogu, rozhovoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba textová</li> <li>- komunikace</li> </ul>	PT (OSV)-komunikace
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozeznává souhláskové skupiny, které jinak vyslovuje a jinak píše</li> <li>- zvládá pravopis koncovek podstatných a přídavných jmen</li> <li>- správně vyslovuje a píše slova se zdvojenými souhláskami</li> <li>- zdůvodní pravopis –mě, -mně ve slovech</li> <li>- doplní a odůvodní pravopis předpon s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-</li> <li>- píše správně předložky s 2. a 7. pádem</li> <li>- zvládá pravopis i – y po obojetných souhláskách</li> <li>- zdůvodní pravopis i – y v koncovekách sloves v přísudku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Pravopis</b></li> </ul>	

**Tematický celek: KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému a mluvenému projevu a k vlastnímu tvořivému psaní</li> <li>➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr</li> <li>➤ využívá základy studijního čtení- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</li> <li>➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí vyprávět podle osnovy</li> <li>- oživuje vyprávění přímou řečí</li> <li>- vystihuje děj dějovými slovesy</li> <li>- dodržuje časovou posloupnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vyprávění</b></li> </ul>	PT(VMEGS) PT(OSV) Komunikace Kreativita
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracovává popis předmětu, osoby</li> <li>- zpracuje jednoduchý pracovní postup</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>popis</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestavuje jednoduché zprávy a oznámení</li> <li>- rozeznává zprávu a oznámení</li> <li>- vnímá rozdíl mezi reklamou a zprávou</li> <li>- vnímá mediální sdělení</li> <li>- sleduje zpravodajství v televizi a v rozhlase, zapojí se do rozboru s učitelem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>zpráva a oznámení</b></li> </ul>	PT(MV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí rozpoznat hlavní myšlenku textu</li> <li>- zvládá výpisky ze snadného odborného textu a výtah z odborného článku</li> <li>- zaznamenává výpisky v heslech nebo větách z učebnice</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>výpisky a výtah</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná, které části obsahuje dopis</li> <li>- rozezná dopis osobní a úřední</li> <li>- zvládá stylizaci jednoduchého dopisu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>dopis</b> (telegram, SMS...)</li> </ul>	PT(OSV) Komunikace

Tematický celek: **LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</li> <li>➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení</li> <li>➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností</li> <li>➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</li> <li>➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</li> <li>➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- snaží se o reprodukci přečteného nebo vyslechnutého textu</li> <li>- podle pokynů pracuje s literárním textem</li> <li>- snaží se o hodnocení literárního textu</li> <li>- spojuje obsah textu s ilustrací</li> <li>- orientuje se v literární ukázce v čítance i v jiné knize</li> <li>- pozná hlavní postavy</li> <li>- přednáší básně nebo úryvky prózy</li> <li>- zvládá dramatizaci jednoduché pohádky</li> <li>- vyhledává klíčová slova a pojmy</li> <li>- předčítá krátké články z dětských časopisů snaží se o orientaci v encyklopediích</li> <li>- pokouší se o vlastní tvorbu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvořivé činnosti s literárním textem</b></li> <li>- reprodukce textu</li> <li>- práce s textem</li> <li> </li> <li>- přednes</li> <li>- dramatizace</li> <li>- vyhledávání</li> <li> </li> <li>- hádanky, říkadla</li> </ul>	<p>PT(OSV) Kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s bajkami Ezopa, Fontaina, Krylova</li> <li>- seznámí se s bájemi v úpravách E.Petišky</li> <li>- zná Staré pověsti české A.Jiráska</li> <li>- zná historii pohádek</li> <li>- zná nejznámější sběratele a autory pohádek –( bratři Grimmové, K.J.Erben, B.Němcová, H.Ch.Andersen, O.Wild, V.Čtvrtek, J.Lada, J.Werich)</li> <li>- vnímá pointu příběhu</li> <li>- domýšlí zakončení příběhu</li> <li>- vymýšlí svůj příběh</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Literární druhy a žánry</b></li> <li>- žánry epické</li> <li>- bajka</li> <li>- báje</li> <li>- pověst</li> <li>- pohádka</li> <li> </li> <li>- příběh, historika</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje funkci literatury – estetickou, vzdělávací, výchovnou, formální, společenskou, zábavnou a rozeznává tyto funkce v literárních ukázkách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Funkce literatury</b></li> <li>- literární ukázky</li> </ul>	

Tematický celek: **JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</i></li> <li>➤ <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i></li> <li>➤ <i>samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby</i></li> <li>➤ <i>rozpoznává přenesená pojmenování</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější příklady obohacování slovní zásoby, zná zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvádí v náležitých tvarech podstatná jména označující části těla</li> <li>- skloňuje a užívá vztažná zájmena</li> <li>- převádí slovesa do trpného a činného rodu</li> <li>- seznámí se s obtížnými slovesnými tvary</li> <li>- stupňuje příslovce</li> <li>- využívá příslovečných spřežek</li> <li>- rozlišuje neohebná slova, umí je vyhledat v textu</li> <li>- rozlišuje spojení předložky s podstatným jménem (stál na hoře) a příslovečnou spřežkou (stál nahoře)</li> <li>- určuje, s kterým pádem se pojí určité předložky</li> <li>- užívá náležitou podobu předložek</li> <li>- rozlišuje předložky neslabičné a slabičné</li> <li>- rozlišuje spojky podřadící a souřadící</li> <li>- vyhledává a rozeznává částice a citoslovce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvarosloví</b></li> <li>- podstatná jména</li> <li>- zájmena</li> <li>- slovesa</li> <li>- přítomné tvary sloves typu – krýt, kupovat, psát, mazat, plakat, řezat, klusat</li> <li>- přítomné tvary ve 3. osobě, množného čísla u sloves typu – prosit, trpět, , sázet a tvary rozkazovacího způsobu</li> <li>- přičestí minulé sloves typu – minout, tisknout, začít</li> <li>- infinitiv sloves typu – péci, moci</li> <li>- příslovce</li> <li>- předložky, spojky, částice, citoslovce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá pravopis jmen vlastních</li> <li>- uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách, ve tvarech podstatných jmen a přídavných jmen, ve shodě přísudku s podmětem a několikanásobným podmětem</li> <li>- zvládá správné psaní předpon, -mě-, - mně-, -je-, -ě- ve slovech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Pravopis</b></li> <li>- pravopis vlastních jmen</li> <li>- vyjmenovaná slova</li> <li>- koncovky podstatných a přídavných jmen</li> <li>- shoda přísudku s podmětem i několikanásobným podmětem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje věcné a mluvnické významy slov</li> <li>- správně se orientuje ve Slovníku spisovné češtiny</li> <li>- rozlišuje, kdy je určené slovo součástí sousloví</li> <li>- uvádí významy slov vzniklé přenesením (metonymií) podle vnitřní souvislosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Význam slov</b></li> <li>- slovo</li> <li>- sousloví</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává rčení, vysvětluje a využívá v mluvených projevech</li> <li>- uvádí slova jednoznačná a mnohoznačná</li> <li>- uvádí další významy slov vzniklé přenesením (metaforou)</li> <li>- vyhledává slova se stejným nebo podobným významem</li> <li>- rozlišuje slova citově zbarvená</li> <li>- rozlišuje slova, které stejně znějí, ale mají jiný význam</li> <li>- tvoří opačný význam slov</li> <li>- určí, z kterého oboru jsou uvedené termíny a odborné názvosloví</li> <li>- seznámí se s tvořením slov odvozováním, skládáním a zkracováním</li> <li>- vyhledává, používá termínů z ostatních vyuč. předmětů ve větách, ve slohových a liter. útvarech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rčení</li> <li>- slova jednoznačná</li> <li>- slova mnohoznačná</li> <li>- homonyma</li> <li>- antonyma</li> <li>- odborné názvosloví</li> </ul>	Odborné termíny CH,F,Př,Z..



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvádí názvy osob, zvířat, prostředků, dějů, vlastností...</li> <li>- zná různé způsoby tvoření slov</li> <li>- užívá složenin</li> <li>- rozlišuje zkratky a zkratková slova</li> <li>- správně uvádí názvy osob a regionálních míst</li> <li>- odvozuje slovesa od podstatných jmen a přídavných jmen</li> <li>- vyhledává slova odvozená</li> <li>- spojuje slovesa s různými předponami a užívá jich ve větách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Slovní zásoba a tvoření slov</b></li> <li>- slovní zásoba a způsoby jejího obohacování</li> <li>- přijímání slov z cizích jazyků</li> <li>- tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním</li> <li>- slovesa- jejich odvozování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje druhy vět</li> <li>- určí věty jednočlenné a dvojčlenné (s podmíněm vyjádřeným nebo nevyjádřeným)</li> <li>- užívá větné ekvivalenty v běžném hovoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Skladba</b></li> <li>- rozvíjející větné členy a druhy vedlejších vět</li> <li>- druhy vět podle postoje mluvčího</li> <li>- stavba větná- věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje druh přísudku a zná jakým slovním druhem je vyjádřen</li> <li>- pozná vedlejší větu přísudkovou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>přísudek</b>-slovesný, jmenný se sponou, beze spony, slovesný složený, VV přísudková</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje podmět a slovní druh, kterým je vyjádřen</li> <li>- rozlišuje podmět nevyjádřený a všeobecný</li> <li>- pozná vedlejší větu podmětnou a spojovací výrazy ve vedlejších větách podmětných</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>podmět, VV podmětná</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje předmět a slovní druh, kterým je vyjádřen</li> <li>- pozná vedlejší větu předmětnou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>předmět</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí se zeptat na příslovečné určení řídicím výrazem a různými tázacími příslovcí</li> <li>- rozezná příslovečné určení místa, času, způsobu, míry, příčiny, účelu, podmínky a přípustky</li> <li>- umí určit vedlejší věty příslovečné</li> <li>- vyhledává spojovací výrazy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>příslovečné určení, VV příslovečné</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná přívlastek shodný a neshodný, postupně rozvíjející, několikanásobný, těsný a volný</li> <li>- pozná vedlejší větu přívlastkovou a spojovací výrazy, kterými je uvozena</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>přívlastek, VV přívlastková</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná doplněk a vedlejší větu doplňkovou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>doplněk</b></li> </ul>	

**Tematický celek: KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i></li> <li>➤ <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu</i></li> <li>➤ <i>využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí vyprávět podle osnovy, kterou sám sestavil</li> <li>- oživuje vyprávění přímou řečí</li> <li>- vystihuje děj dějovými slovesy</li> <li>- dodržuje časovou posloupnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vyprávění</b></li> </ul>	PT(VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracovává popis předmětu, osoby</li> <li>- seznámí se s popisem uměleckých děl, krajiny, líčením, popisem výrobků, pracovních postupů s užitím odborných názvů v popise</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>popis</b></li> <li>- popis předmětu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracuje jednoduchý pracovní postup</li> <li>- vyhledává odborné názvy v návodech a ty, kterým nerozumí si dovede vyhledat v některém slovníku</li> <li>- uvádí všechny složky činnosti tak, jak následují za sebou</li> <li>- názornost zvyšuje pomocí nákresů</li> <li>- při popisu pracovního postupu užívá některé odborné názvy (termíny)</li> </ul>	- popis pracovního postupu	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- snaží se vystihnout popis osoby – charakteristiku vnější i vnitřní</li> <li>- pojmenuje lidské vlastnosti přídavnými a podstatnými jmény</li> <li>- vyjadřuje vlastnosti pomocí rčení, přirovnání, přísloví a pořekadel</li> </ul>	- <b>charakteristika osoby</b>	PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí sestavit životopis- svůj, rodinného příslušníka, kamaráda</li> <li>- zná, které údaje do životopisu patří</li> <li>- seznámí se s umělecky zpracovaným životopisem významného (známého) člověka</li> </ul>	- <b>životopis</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí zdůvodnit žádost a ví, které podstatné části žádost má</li> <li>- pokusí se zformulovat ústní i písemnou žádost</li> </ul>	- <b>žádost</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně formuluje pozvánku a zná, které údaje pozvánka obsahuje</li> <li>- napíše pozvánku na určitou akci</li> </ul>	- <b>pozvánka</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracovává výtah z odborného textu</li> <li>- udělá výpisky nebo výtah z přečteného textu</li> <li>- připraví výtah z textu, který si sám vybere z odborných časopisů nebo populárně – vědeckých knih</li> <li>- zvládá si udělat výtah z probírané látky</li> </ul>	- <b>výtah</b>	

**Tematický celek: LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i></li> <li>➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i></li> <li>➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i></li> <li>➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i></li> <li>➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i></li> <li>➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby</i></li> <li>➤ <i>rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i></li> <li>➤ <i>jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i></li> <li>➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uceleně reprodukuje přečtený a vyslechnutý text</li> <li>- částečně samostatně pracuje s literárním textem</li> <li>- snaží se vlastními slovy interpretovat smysl díla</li> <li>- pohotově se orientuje v čteném textu</li> <li>- charakterizuje hlavní postavy literárního úryvku</li> <li>- snaží se o správný a výrazný přednes</li> <li>- rozlišuje při reprodukci podstatné od méně podstatného</li> <li>- zapojuje se do dramatizace pohádek a vhodných literárních úryvků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvořivé činnosti s literárním textem</b></li> <li>- reprodukce textu</li> <li>- práce s textem</li> <li>- interpretace textu</li> <li>- charakteristika hlavní postavy</li> <li>- dramatizace</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- předčítá a hodnotí přečtené články z časopisů</li> <li>- pokouší se o vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</li> <li>- vyhledává údaje v encyklopediích</li> <li>- zvládá vytvoření jednoduché vlastní tvorby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastní názor na přečtený text</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozděluje literaturu na epiku, lyriku a drama</li> <li>- ví, na co se každý druh zaměřuje</li> <li>- uvádí příklady epických, lyrických a dramatických děl</li> <li>- seznámí se s legendami, kde se historické údaje proplétají s fantazií autora</li> <li>- dovede charakterizovat povídku</li> <li>- zná povídky A.P.Čechova, E.Hemingwaye, J.Nerudy, K.Čapka</li> <li>- rozeznává povídku od novely</li> <li>- seznámí se s ukázkami představitele novely ( E.A.Poe)</li> <li>- zná první eposy Gilgameš, Ilias a Odyssea</li> <li>- rozlišuje román podle námětu</li> <li>- seznámí se s některými díly L.N.Tolstého, A.Jiráska, V.Vančury</li> <li>- vybere si autora románu, který je mu blízký námětem a seznámí se s jedním jeho dílem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Literární druhy a žánry</b></li> <li>- <u>Literární druhy</u></li> <li>- <u>Žánry epické</u></li> <li>- legenda</li> <li>- povídka</li> <li>- novela</li> <li>- epos</li> <li>- román : dobrodružný, detektivní, fantastický, historický, psychologický, válečný...</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí charakterizovat tyto žánry</li> <li>- charakterizuje baladu a uvede příklady z děl –(W.Goethe, W.Scott, F.Villon, K.J.Erben, P.Bezruč, J.Wolker)</li> <li>- pozná básnickou povídku (K.H.Mácha)</li> <li>- seznámí se s romancí (J. Neruda)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>žánry lyricko – epické</u></li> <li>- balada</li> <li>- básnická povídka</li> <li>- romance</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje literární píseň ( J. Seifert), ódu (O. Theek), epitaf (J. Wolker), epigram (K.H. Borovský)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>žánry lyrické</u></li> <li>- píseň, óda, epitaf, epigram</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dělí literaturu podle původu na jednotlivé literatury národní</li> <li>- ví, že je národní literatura souborem všech literárních děl současných autorů i napsaných v minulosti</li> <li>- umí vybrat příklady národní literatury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Literatura národní</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v nabídce literatury pro děti a mládež</li> <li>- zná některé spisovatele a jejich díla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Literatura pro děti a mládež</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná slova spisovná, nespisovná, hovorová, knižní, básnická, odborná, slangová, nářečí, zastaralá, historická, nově utvořená, citově zabarvená</li> <li>- pozná využití jazykových prostředků autora</li> <li>- seznámí se s využitím zvukové stránky jazyka ( zvuková kvalita hlásek)</li> <li>- vnímá přenesení významu na základě podobnosti</li> <li>- vyhledá v ukázce přenesení vlastností a schopností živých bytostí na věci neživé</li> <li>- vnímá v ukázce přenesení významu na základě věcné souvislosti - časové, místní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Struktura literárního díla</b></li> <li>- <u>vrstva jazyková</u></li> <li>- literární ukázky</li> <li>- zvukomalba</li> <li>- zvukosled</li> <li>- metafora</li> <li>- personifikace</li> <li>- metonymie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vnímá autorský postoj, který se promítá do díla</li> <li>- rozlišuje postavy podle toho, jakou mají v díle úlohu – hlavní a vedlejší</li> <li>- seznámí se s tím, co je námět a předloha v literatuře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>vrstva tematická</u></li> <li>- hrdina příběhu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s uspořádáním a spojením tematické složky</li> <li>- charakterizuje kompozici chronologickou, retrospektivní – zpětnou, rámcovou, prolínavou, řetězovou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>vrstva kompoziční</u></li> </ul>	

Tematický celek: **JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</li> <li>➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov</li> <li>➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky a příručkami</li> <li>➤ tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</li> <li>➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný</li> <li>➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- žák se seznámí s ukázkami slovanských jazyků</li> <li>- zdůvodní používání spisovného jazyka, nářečí a obecné češtiny</li> <li>- umí posoudit jazykovou úroveň jednotlivých lidí</li> <li>- překládá ukázky ze slovenštiny, srbštiny, polštiny, chorvatštiny</li> <li>- převádí text z nespisovné podoby do spisovné a naopak</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Všeobecné poučení o jazyce</b></li> <li>- slovanské jazyky a jazyková kultura</li> <li>- čeština a jazyková kultura</li> </ul>	PT (MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje různými způsoby tvoření slov</li> <li>- stále obohacuje svoji slovní zásobu</li> <li>- zná způsob tvoření nových slov odvozováním, skládáním a získáváním nových pojmenování tak, že slova dostávají nový význam</li> <li>- vyhledává slova cizího původu, vysvětlí jejich význam a určí, jak se liší od slov domácích</li> <li>- vyhledává ve Slovníku spisovné češtiny, z kterých jazyků byla slova do češtiny přejata</li> <li>- umí vysvětlit význam cizích slov</li> <li>- rozlišuje slova přejatá, která jsou zastoupena i v jiných evropských jazycích</li> <li>- nahrazuje slova přejatá slovy domácími</li> <li>- ví, co slova znamenají a z kterého oboru jsou</li> <li>- správně píše a vyslovuje frekventovaná obecná jména a cizí jména vlastní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Slovní zásoba a tvoření slov</b></li> <li>- slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis</li> <li>- tvoření nových slov</li> <li>- slova cizího původu</li> <li>- slova domácí</li> <li>- význam cizích slov</li> <li>- slova mezinárodní</li> </ul>	ČJ a cizí jazyky
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá Pravidel českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny aj. slovníků, jazykových a dyslektických příruček</li> <li>- užívá daná slova ve funkci různých slovních druhů</li> <li>- podstatná jména podle vzoru píseň a kost převádí do náležitého tvaru</li> <li>- správně skloňuje podstatná jména mužského rodu zakončena na –us</li> <li>- správně skloňuje podstatná jména středního rodu zakončena na –eum, - ium, - uum, - ma</li> <li>- správně skloňuje ojedinelá jména ženského rodu typu idea</li> <li>- seznámí se s nesklonnými jmény</li> <li>- seznámí se skloňováním jmen přejatých a cizích vlastních</li> <li>- určuje slovesný vid, vidové dvojice</li> <li>- tvoří slovesné tvary z kmene přítomného a minulého</li> <li>- seznámí se se slovesnými vzory a užívá jejich spisovných tvarů</li> <li>- skloňuje správně zájmeno týž, tentýž</li> <li>- umí odůvodnit správný pravopis koncovek jmen, sloves, přejatých jmen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvarosloví</b></li> <li>- nepravidelnosti u některých jmen vzoru píseň a kost</li> <li>- jména krátkí kmenovou samohláskou</li> <li>- skloňování obecných jmen přejatých</li> <li>- slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá</li> <li>- slovesné vzory</li> <li>- pravopis koncovek jmen, sloves a dalších pravopisných jevů</li> <li>- skloňování zájmen</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje a opakuje učivo</li> <li>- rozlišuje věty a umí použít v textu</li> <li>- rozezná významový rozdíl vět se zápořem větným, slovním, členským a dvojím</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Skladba</b></li> <li>- věta jednoduchá, souvětí, druhy vedlejších vět</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- doplňuje a odůvodňuje čárky ve větě a v souvětí</li> <li>- rozlišuje a vhodně užívá věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty</li> <li>- užívá různé druhy záporů a vnímá, jaký je mezi různými způsoby vyjádření významový rozdíl</li> <li>- rozlišuje vyjádření závislosti větných členů na členech řídicích shodou, řízeností, přimykáním</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent</li> <li>- zápor</li> <li>- způsob vyjádření závislosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozná, čím jsou jednotlivé větné členy vyjádřeny</li> <li>- rozlišuje přívlastek těsný, volný, postupně rozvíjející a několikanásobný, shodný, neshodný</li> <li>- uvádí skladební dvojice, větné členy v přístavkovém vztahu</li> <li>- určuje významový poměr mezi členy několikanásobného větného členu</li> <li>- rozlišuje souvětí souřadné a podřadné</li> <li>- využívá znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými hlavními větami při komunikaci</li> <li>- používá souřadných spojek, vztažných zájmen a příslovcí</li> <li>- vyhledává různé příklady spojovacích výrazů</li> <li>- určuje druh vedlejších vět</li> <li>- umí znázornit stavbu vět a souvětí graficky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- základní a rozvíjející větné členy</li> <li>- druhy přívlastků</li> <li>- významový poměr mezi jednotlivými členy v několikanásobném větném členu</li> <li>- souvětí souřadné a podřadné</li> <li>- hlavní věty v poměru-slučovacím, odporovacím, stupňovacím, vylučovacím, příčinném a důsledkovém</li> <li>- druhy vedlejších vět</li> <li>- grafické znázornění vět a souvětí</li> </ul>	

**Tematický celek: KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému a mluvenému projevu a k vlastnímu tvořivému psaní</li> <li>➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr</li> <li>➤ využívá základy studijního čtení- vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</li> <li>➤ samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracuje úvahu na vhodné téma, uplatňuje vlastní zkušenosti, názory a postoje</li> <li>- vyjádří svůj názor na daný problém po přečtení cizí úvahy</li> <li>- vyhledává , které jazykové prostředky využívají k charakteristice různí spisovatelé</li> <li>- rozlišuje charakteristiku vnější, vnitřní, postavy charakterizovány přímo a nepřímo</li> <li>- používá k vyjádření vlastností přirovnání, rčení a pořekadel</li> <li>- umí vhodně využít v textu ustálené spojení</li> <li>- vybere z krásné literatury ukázkou charakteristiky, která na něho zapůsobila</li> <li>- pokusí se charakterizovat dvojici nebo skupinu lidí se shodnými rysy</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>- úvaha</b></p> <p style="text-align: center;"><b>- charakteristika literárních postav</b></p>	<p>PT(MV)</p> <p>PT(OSV)</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracuje osnovu</li> <li>- umí vyjádřit svůj citový vztah k .....</li> <li>- užívá při popisu personifikace, kontrastu a vhodných přívlastků</li> <li>- vyhledává příklady subjektivně zabarveného popisu v krásné literatuře, v čítankách</li> <li>- odliší na konkrétních příkladech subjektivní a objektivní sdělení</li> <li>- zamýšlí se nad komunikačním záměrem určitého sdělení</li> <li>- vyhledá fakta v daném textu</li> </ul>	<p><b>- subjektivně zabarvený popis, (líčení)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- rozdíl v subjektivním a objektivním popisu</li> <li>- komunikační záměr</li> </ul>	<p>PT (MV)</p>

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí rozpoznat hlavní myšlenku textu</li> <li>- zvládá výpisky ze odborného textu a výtah z odborného článku</li> <li>- zaznamenává výpisky v heslech nebo větách</li> <li>- vypisuje z textu důležitá fakta</li> <li>- zaznamenává myšlenky, které ho zaujaly přesně</li> <li>- uvádí jméno autora, název díla, nakladatelství, rok vydání a stránku, pokud užije citát v jiném textu</li> <li>- zpracovává výtah z určeného textu a učební látky jiného předmětu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>výpisky a výtah</b></li> <li>- citace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- snaží se o přesné a jednoznačné pojmenování , užívá odborné názvy</li> <li>- zpracovává vlastní jednoduchý výklad</li> <li>- dbá na to, aby výklad byl srozumitelný</li> <li>- dosahuje přehlednost textu jeho členěním na odstavce</li> <li>- dbá, aby se nevhodně neopakovala slova se stejným kořenem</li> <li>- přepracuje přečtený text na výklad</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>výklad</b></li> </ul>	

Tematický celek: **LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla</i></li> <li>➤ <i>tvoří vlastní literární text a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i></li> <li>➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadla nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i></li> <li>➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu</i></li> <li>➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i></li> <li>➤ <i>rozpozná základní rysy individuálního stylu autora</i></li> <li>➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i></li> <li>➤ <i>uvádí základní literární směry a její významné představitele v české literatuře</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se bezpečně v přečteném textu</li> <li>- zapojuje se aktivně do rozhovoru o přečteném a vyslechnutém literárním úryvku</li> <li>- výstižně vyjadřuje svoje dojmy z návštěvy divadla , kina, individuální četby</li> <li>- porovnává a hodnotí různá představení, literární a filmová zpracování</li> <li>- zvládá výrazný přednes a dramaturgii</li> <li>- orientuje se v různých časopisech a novinách</li> <li>- vyhledává informace ve slovnících, dalších různých textech, encyklopediích, internetu</li> <li>- tvoří vlastní literární text podle svých schopností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvořivé činnosti s literárním textem</b></li> <li>- orientace v textu</li> <li>- přednes, dramaturgii</li> <li>- vyhledávání</li> <li>- povídka, báseň, pohádka</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s texty, které vznikly se záměrem informovat, poučovat, vzdělávat</li> <li>- rozlišuje texty, které se zaměřují na lidské city, fantazii a přistupují ke skutečnosti esteticky</li> <li>- seznámí se s prolínáním literatury věcné a umělecké</li> <li>- vyhledává a uvádí texty, které přinášejí čtenáři novou informaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Obecná charakteristika literatury</b></li> <li>- <u>literatura věcná a umělecká</u></li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná texty, kde kromě prostředků publicistických jsou i prostředky umělecké</li> <li>- seznámí se s některými fejetony J. Nerudy, K. Čapka, L. Vaculíka a R. Křesťana</li> <li>- rozlišuje literaturu faktu a seznámí se s autory, kteří vycházejí z doložených faktů a věcně se jich drží</li> <li>- seznámí se s dalšími žánry na rozhraní věcné a umělecké literatury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- publicistika</li> <li>- fejeton</li> <li>- literatura faktu</li> <li>- cestopisy, vzpomínky, dopisy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje prózu a uvede příklady</li> <li>- charakterizuje poezii a uvede příklady</li> <li>- rozeznává druhy veršů a rýmů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Výrazové formy</b></li> <li>- próza</li> <li>- poezie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s autory tragédií – Aischylos, Sofokles, Euripides, W. Shakespeare, bratři Mrštíkové</li> <li>- seznámí se s některými autory komedií – T. M. Plautus, Moliere, V. K. Klicpera</li> <li>- pozná hry K. Čapka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Žánry dramatu</b></li> <li>- tragédie</li> <li>- komedie</li> <li>- činohra (drama)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná první literární památky na našem území</li> <li>- seznámí se s ukázkami staroslověnské a latinské literatury</li> <li>- seznámí se s česky psanou literaturou 13. – 15. století</li> <li>- zná některé představitele husitské literatury</li> <li>- pozná významné představitele humanismu, renesance a baroka</li> <li>- ví, jaký význam pro národní obrození mělo divadlo</li> <li>- zná, kteří obrozenci se snažili zachránit národní jazyk</li> <li>- seznámí se s nejznámějšími díly obrozeneckých spisovatelů</li> <li>- charakterizuje nejdůležitější znaky romantismu</li> <li>- zná nejznámější světové romantiky a představitele romantismu u nás</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Vývoj české literatury</b></li> <li>- počátky literatury u nás</li> <li>- česky psaná literatura</li> <li>- literatura husitská</li> <li>- humanismus, renesance, baroko</li> <li>- počátky národního obrození</li> <li>- romantismus</li> </ul>	



Tematický celek:

**JAZYKOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich využití</li> <li>➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</li> <li>➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější příklady obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech</li> <li>➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</li> <li>➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná společný základ slovanských jazyků</li> <li>- rozlišuje tři skupiny slovanských jazyků</li> <li>- zná, které národy užívají při psaní latinku a které azbuku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Obecné výklady o českém jazyce</b></li> <li>- jazyky slovanské</li> </ul>	PT (MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s tím, jak se náš jazyk postupně měnil ve slovní zásobě i v mluvnické stavbě</li> <li>- snaží se převést ukázky textu do současného spisovného jazyka</li> <li>- seznámí se s vývojem českého jazyka i v dnešní době</li> <li>- vyhledává a rozeznává slova a slovní spojení zastarávající, zcela zastaralá i nová slova a nová slovní spojení</li> <li>- pozná, ke kterému území patří dané nářečí</li> <li>- umí převést nářečí do jazyka spisovného</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Vývoj českého jazyka</b></li> <li>- nejdůležitější etapy ve vývoji českého jazyka 14. – 20. století</li> <li>- archaismy, historismy, neologismy</li> <li>- jazyk spisovný, nespisovný, nářečí a obecná čeština</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dbá na náležitou krátkost a délku samohlásek</li> <li>- určuje souhlásky ve slovech podle znělosti</li> <li>- stanoví, kdy došlo ve slovech ke spodobě znělosti a jak skupiny hlásek vyslovujeme</li> <li>- rozeznává hlavní a vedlejší přízvuk ve slově</li> <li>- čte a mluví s náležitou intonací, důrazem, vhodným tempem, pauzami a správnou melodií</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Zvuková stránka jazyka</b></li> <li>- hlásky, souhlásky, spodoba znělosti, slova neslabičná, přízvuk, větná melodie, správná výslovnost, citově zabarvené věty</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá slova cizího původu v jazykové praxi</li> <li>- uvádí, jak byla obohacena česká slovní zásoba</li> <li>- vyhledává slova přejatá a řekne, jak se liší v pravopise a ve výslovnosti od slov domácích, správně tato slova skloňuje</li> <li>- rozlišuje, z kterých částí se skládají uvedená slova a řekne, jak byla utvořena</li> <li>- pozná známé zkratky států, organizací, politických stran</li> <li>- zvládá pravopis související se stavbou slova a tvoření slov</li> <li>- rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná</li> <li>- uvádí další významy slov vzniklých metaforou metonymií</li> <li>- uvádí synonyma k uvedeným slovům a opačně</li> <li>- zná synonymní sousloví k cizím slovům</li> <li>- tvoří antonyma a homonyma k daným slovům</li> <li>- vyhledává odborné názvy: domácí-cizí, jednoslovné-sousloví</li> <li>- vyhledává a orientuje se ve slovnících</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvoření slov</b></li> <li>- psaní a výslovnost slov přejatých</li> <li>- kořen, předpona, přípona, základové slovo, slovotvorný základ</li> <li>- koncovky podstatných a přídavných jmen</li> <li>- koncovky přítomného času sloves</li> <li>- koncovky přičestí</li> <li>- slova jednoznačná a mnohoznačná</li> <li>- synonyma, antonyma, homonyma</li> <li>- Slovník cizích slov, jazykové příručky a jiné slovníky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně skloňuje jména přejatá a cizí jména vlastní</li> <li>- umí hledat poučení v Pravidlech českého pravopisu</li> <li>- určuje u sloves třídy, vzory, rozlišuje rod činný a trpný (tvary složené a zvrátané)</li> <li>- rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá</li> <li>- určuje u přechodníků přítomných a minulých slovesný vid, číslo a v jednotném čísle rod jmenný</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvarosloví</b></li> <li>- skloňování obecných jmen přejatých a cizích jmen vlastních</li> <li>- slovesa a jejich tvary</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečně zvládá pravopis lexikální, morfologický i syntaktický</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Pravopis</b></li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje v jednoduché větě vztahy formální a vztahy významové</li> <li>- vyhledá ve větě podmět, zná, kterým slovním druhem je vyjádřen a zda jde o podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný</li> <li>- rozlišuje přísudky jmenné se sponou a přísudky slovesné, vzájemně je umí nahradit</li> <li>- rozpozná další rozvíjející větné členy, ví, na čem závisí, čím jsou vyjádřeny a jejich formální a významový vztah</li> <li>- rozpozná výrazy, které nejsou větnými členy</li> <li>- rozeznává několikanásobné větné členy a určí jejich významový poměr</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Skladba</b></li> <li>- shoda, řízenost, přimykání, přiřazování, přísuzování</li> <li>- vztah přístavkový</li> <li>- podmět</li> <li>- přísudek</li> <li>- předmět</li> <li>- příslovečné určení</li> <li>- přívlastek</li> <li>- doplněk</li> <li>- vedlejší věty</li> </ul>	

**Tematický celek: KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</li> <li>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatice i věcně správnému a mluvenému projevu a vlastnímu tvořivému psaní</li> <li>➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr</li> <li>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatice a věcně správnému písemnému projevu</li> <li>➤ využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</li> <li>➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatice i věcně správnému mluvenému i písemnému projevu a vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</li> <li>➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</li> <li>➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</li> <li>➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná slohové postupy a útvary, které se dosud naučil</li> <li>- vybírá ukázky těchto postupů a útvarů z novin, časopisů, učebnic i krásné literatury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>opakování slohových postupů a útvarů</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- přednese ukázky vypravování</li> <li>- při vyprávění užívá vhodně činnostních sloves, jednočlenné věty, větné ekvivalenty, přímou řeč</li> <li>- při vypravování se vyhýbá opakování slov, slovních spojení i druhů vět, tvarů sloves být a mít</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vypravování</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje popis statický (popis předmětu), popis dynamický (popis děje včetně pracovního postupu), popis prostý, odborný, subjektivně zabarvený (líčení)</li> <li>- uvědomuje si důležitost jednoznačných pojmenování a odborných názvů při popisu pracovního postupu, který slouží jako návod, jak s určitým nástrojem pracovat</li> <li>- rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou</li> <li>- dělí popisný ráz u charakteristiky na vnější a vnitřní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>popis</b></li> <li>- popis děje</li> <li>- popis pracovního postupu</li> <li>- líčení</li> <li>- charakteristika</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičuje vyplňování různých druhů tiskopisů a objednávek</li> <li>- umí správně napsat svůj životopis</li> <li>- seznámí se s profesním životopisem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>tiskopisy</b></li> <li>- <b>životopis</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje ve vyslechnutém sdělení fakta od názoru mluvčího</li> <li>- odliší v přečteném úryvku z časopisu postoj autora, zamýšlí se nad záměrem autora</li> <li>- vytváří vlastní sdělení k určité události</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>mediální sdělení</b></li> <li>- tvorba sdělení pro média</li> </ul>	PT (MV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- procvičí si a prohloubí znalosti výkladu a výtahu</li> <li>- zopakuje si některé jejich znaky</li> <li>- odlišuje výklad od odborného popisu</li> <li>- kombinuje v řečovém projevu popis s výkladem</li> <li>- zvládá pořizování výtahu z čteného odborného výkladu v učebnici</li> <li>- snaží se zapisovat si podstatu krátkého mluveného výkladu učitele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>výklad</b></li> <li>- <b>výtah</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí vytvářet jednoduché úvahové texty na různé téma</li> <li>- uplatňuje své názory a osobní postoje</li> <li>- používá prostředky argumentační, ale i hodnotící</li> <li>- používá úvahu v kombinaci s vyprávěním, s popisem, s charakteristikou, s výkladem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>úvaha</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná části a ráz proslovu</li> <li>- umí si připravit krátký proslov na různé příležitosti</li> <li>- správně a zřetelně vyslovuje, volí pomalejší tempo</li> <li>- klade správně slovní a větné přízvuky</li> <li>- čtený proslov dělí na přiměřené větné úseky</li> <li>- dbá na obsah, jazykovou správnost a celkové vystupování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>proslov</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s pravidly při dialogu a snaží se je dodržovat</li> <li>- uvede hlavní rozdíly mezi dialogem a diskusí</li> <li>- zapojuje se aktivně do diskuse</li> <li>- pokouší se řídit diskusi</li> <li>- uděluje slovo diskutujícím v pořadí, ve kterém se přihlásili</li> <li>- zaujímá stanovisko k prosloveným příspěvkům a na závěr diskuse shrnuje</li> <li>- dodržuje při diskusi určitá pravidla společenského vystupování</li> <li>- vyhýbá se výrazům nespisovným a obzvláště vulgárním</li> <li>- vyjadřuje se věcně, stručně a jasně</li> <li>- snaží se posluchače zaujmout a přesvědčit</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>dialog</b></li> <li>- <b>diskuse</b></li> </ul>	PT (OSV) Komunikace

Tematický celek: **LITERÁRNÍ VÝCHOVA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i></li> <li>➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i></li> <li>➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení</i></li> <li>➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním a dramatickém zpracování</i></li> <li>➤ <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře</i></li> <li>➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i></li> <li>➤ <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele ve světové literatuře</i></li> <li>➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i></li> <li>➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Tvořivé činnosti s literárním textem</b></li> <li>- orientace v literární ukázce</li> <li>- přednes</li> <li>- dramatizace</li> <li>- vyhledávání informací</li> <li>- vytváření vlastních textů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se rychle a přesně v literární ukázce</li> <li>- zaujímá postoj ke konfliktním situacím vyplývajícím z jednání literárních postav</li> <li>- zvládá přednes a dramatizaci delších literárních celků</li> <li>- vybírá zajímavé a vhodné články z časopisů a novin na určené téma</li> <li>- umí vyhledat informace z různých zdrojů</li> <li>- vytváří a dotváří literární text na základě osvojených znalostí literární teorie</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s uměním blízkým literatuře: tragédie, komedie, činohra, opera, opereta, muzikál, pantomima, balet</li> <li>- seznámí se s některým literárním dílem převedeným do podoby divadelního scénáře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Divadlo</b></li> <li>- divadelní žánry</li> <li>- divadelní scénář</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí vyjmenovat některá tradiční divadla i divadla malých forem, studiová (autorská) divadla a zná některá představení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy divadel</li> <li>- divadelní představení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s literární modernou – impresionismus, symbolismus, dekadence (J. S. Machr, F. X. Šalda, V. Dyk, O. Březina, S. K. Neumann, F. Šrámek, p. Bezruč, J. Hašek, J. Seifert, V. Nezval ...)</li> <li>- pozná proletářskou poezii a prózu a její představitele (J. Wolker, J. Hora, K. Biebl, V. Vančura, I. Olbracht, M. Majerová, P. Pujmanová ...)</li> <li>- zná díla (K. Čapek, E. Bass, K. Poláček)</li> <li>- seznámí se s básněmi F. Halase, V. Holana, kteří od konce 20. let ovlivňovali českou literaturu</li> <li>- zná nejvýznamnější osobnosti osvobozeného divadla (J. Voskovec, J. Werich) a jejich dílo</li> <li>- má přehled o významných autorech a jejich některých dílech – od začátku 2. světové války do současnosti (J. Kainar, J. Fučík, J. Drda, L. Aškenázy, J. Otčenášek, A. Lustig, F. Kožík, V. Neff, B. Hrabal, M. Kundera, J. Škvorecký, E. Kantůrková, P. Kohout, L. Vaculík, I. Klíma, V. Páral, O. Pavel, J. Skácel, J. Žáček, J. Hutka, M. Eben, V. Havel, J. Suchý a J. Šlitr, I. Vyskočil, Z. Svěrák, L. Smoljak ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Vývoj české literatury</b></li> <li>- 90. léta 19. století</li>   <li>- počátek 2. světové války</li>   <li>- vývoj české literatury od začátku 2. světové války do současnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s vývojem světové literatury</li> <li>- zná nejznámější představitele a jejich díla</li> <li>- umí porovnat a přiřadit k určitému období světové literatury představitele literatury české</li> <li>- pozná a umí zařadit literární úryvky nejznámějších děl</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Vývoj světové literatury</b></li> <li>- počátky slovesného umění</li> <li>- literatura starověku</li> <li>- literatura středověku</li> <li>- literatura renesance a humanismu</li> <li>- literatura 17. a 18. století</li> <li>- romantismus</li> <li>- realismus</li> <li>- literární moderna</li> <li>- literatura první poloviny 20. století</li> <li>- literatura po 2. světové válce</li> <li>- literatura současnosti</li> </ul>	

Vzdělávací oblast	:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor	:	Cizí jazyk
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## ANGLICKÝ JAZYK

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	148
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	149
	7. ročník .....	153
	8. ročník .....	157
	9. ročník .....	161

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Anglický jazyk realizuje výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Navazuje na výuku anglického jazyka na 1.stupni. Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti se při výuce neustále prolínají. Výuka gramatiky se realizuje pro potřeby porozumění a aktivního vyjadřování. Výrazněji se zaměřujeme na 2.stupni na rozvoj dovedností vyjadřování i v písemné podobě a práci se složitějšími texty. Hlavním cílem je dosažení celoživotní motivace pro učení se anglického jazyka ve škole i mimo školu jako nástroje pro dorozumění mezi lidmi různých národností, porozumění informacím a zlepšení orientace v cizích zemích. Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků v konverzaci, překonání ostychu při mluvení a hlasitém čtení, schopnosti reagovat v různých situacích, odpovídat a klást otázky. Často uplatňovanou metodou jsou praktická cvičení modelových konverzačních situací, poslechy audionahrávek, práce s multimediálními interaktivními výukovými programy. V požadavcích na žáky se přihlíží k individuálním vědomostem a jazykovým dovednostem žáka při příchodu do naší školy, dále k jeho individuálním jazykovým schopnostem a speciálním výukovým potřebám (žáci s SPU).

Předmět Anglický jazyk je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku, 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných výukových hodinách v rozsahu 3 hodiny týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Anglický jazyk jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů“, „Komunikace“ ..... 6.- 9.ročník  
Multikulturní výchova - „Multikulturalita“ ..... 6.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- nabízí žákům řadu příkladů konkrétních situací, kdy je nezbytná znalost anglického jazyka, jako prostředek motivace k cílevědomému učení
- nabízí žákům různé metody učení anglických slovíček, umožňuje jim posuzovat efektivitu pro využití při vlastním vzdělávání
- motivuje žáky k celoživotnímu učení cizích jazyků a zdokonalování vyjadřovacích schopností

#### Kompetence k řešení problému

- vytváří u žáků jazykové dovednosti pro zvládnutí cizojazyčné konverzace při řešení problematických situací v zahraničí nebo při setkání s cizincem
- zapojuje žáky do aktivního vyhledávání informací v anglických textech a internetových portálech

#### Kompetence komunikativní

- zapojuje žáky do modelových situací cizojazyčných rozhovorů, vyžaduje aktivní účast žáků
- nabízí žákům poslech textů a konverzací z různých tematických oblastí, pomáhá jim při orientaci a porozumění
- napomáhá žákům při zdokonalování aktivních jazykových schopností především zařazováním konverzačních témat s problematikou běžného života

#### Kompetence sociální a personální

- rozvíjí u žáků schopnost orientace v cizojazyčném prostředí prostřednictvím zvolených ukázek
- dbá na aktivní zapojování žáků do spolupráce ve dvojici nebo skupině při konverzačních situacích a dramatizacích
- podporuje u žáků ochotu mluvit anglickým jazykem a pomoci v orientaci turistům v ČR

#### Kompetence občanské

- seznamuje žáky s odlišnými zvyky a kulturními tradicemi v anglicky mluvících státech
- podporuje u žáků rozvíjení tolerance a respektu k druhým lidem, jejich odlišnostem a jejich názorům citlivým řízením a usměrňováním konverzačních modelových situací

#### Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáků trpělivost a vytrvalost při opakovaném procvičování
- posiluje u žáků povědomí o významu znalosti angličtiny pro zvýšení možnosti pracovního uplatnění

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslouchá a vnímá výslovnost a přízvuk slov, melodii a rytmus věty</li> <li>- vnímá a rozpoznává slovní spojení ve zvukové podobě</li> <li>- rozpoznává jednotlivá známá slova v poslechu</li> <li>- při opakovaném poslechu rozumí obsahu jednotlivých vět</li> <li>- rozumí poslechu jednoduché konverzace nebo textu, rozpozná požadované informace</li> <li>- rozumí poslechu s případnou pomocí přeríkání učitelem nebo doplňkové četby</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah poslechu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- poslech nahrávky nebo video ukázky</li> <li>- práce s multimediálním jazykovým programem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí pokynům učitele ve třídě, provádí je a reaguje na ně</li> <li>- rozumí obsahu vyslovených nebo přečtených vět textu</li> <li>- rozumí konverzaci ve třídě mezi spolužáky a mezi spolužáky a učitelem</li> <li>- rozumí otázkám kladeným učitelem a spolužáky</li> <li>- aktivně se zúčastní konverzace k probíraným tem.okruhům</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah promluvy nebo konverzace</li> <li>- podle promluvy učitele ukazuje v obrázcích</li> <li>- obsah promluvy nebo konverzace vyjádří v češtině</li> <li>- seznámí se s vybranými rozdíly v britské a americké angličtině</li> <li>- zcela běžně pracuje se slovníkem</li> <li>- rychle vyhledá neznámé slovo, vybírá nejvhodnější český ekvivalent z uvedených</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokyny učitele</li> <li>- poslech textu učitele</li> <li>- konverzace</li> <li>- slovní zásoba</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napodobuje po učiteli a samostatně nacvičuje správnou výslovnost a přízvuk slov (v rozsahu procvičené slovní zásoby)</li> <li>- napodobuje melodii a rytmus vět</li> <li>- odpovídá na otázky učitele k danému tématu</li> <li>- odpovídá na otázky k přečtenému nebo vyslechnutému textu</li> <li>- omlouvá se, žádá, seznamuje se, reaguje, zjišťuje informace použitím správného vyjádření</li> <li>- zapojí se do diskuse s učitelem a spolužáky k danému tématu</li> <li>- klade otázky, zjišťuje informace</li> <li>- reaguje a komunikuje v modelových situacích</li> <li>- aktivně se účastní v hraní scének (k tematickým okruhům)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- rozhovory, otázky, odpovědi</li> <li>- reakce v běžných situacích</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenovává předměty, vlastnosti a děje na obrázcích anglickými slovy</li> <li>- obsah českého slova vyjádří v angličtině</li> <li>- doplňuje další anglická slova z tematického okruhu</li> <li>- jmenuje anglická slova podle tematických okruhů</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s opačným významem</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s podobným významem</li> <li>- aktivně používá slovní zásobu v konverzaci, ústním i písemném vyjadřování</li> <li>- klade spolužákům otázky k probíraným tématům</li> <li>- vede se spolužáky nepřipravený rozhovor</li> <li>- připraví si a interpretuje rozhovor k zadanému tématu</li> <li>- obmění zadaný rozhovor</li> <li>- zapojí se do rozhovoru k tématu</li> <li>- zapojí se do přípravy a následné interpretace scénky nebo tematické situace (s pomocí učitele)</li> <li>- hraje slovní hry (<i>Who/what am I thinking about?</i>, etc.)</li> <li>- nacvičí a recituje básně</li> <li>- nacvičí a s pomocí učitele porozumí textu vybraných písní</li> <li>- přeloží jednotlivá slova do angličtiny</li> <li>- přeloží se správnou stavbou věty určená sdělení</li> <li>- přeloží vyjádření s použitím kladných a záporných oznamovacích vět, souvětí a otázek</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba</li>   <li>- promluva a rozhovory k tématům</li>   <li>- recitace, písně</li>   <li>- překlad</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje se gramaticky správnými větami k obrázkům, popisuje, vypráví, sděluje, klade otázky, odpovídá</li> <li>- vyjádří několik vět k zadanému tématu</li> <li>- zadaná slova seřadí ve správném pořadí do vět</li> <li>- k zadaným slovům vymyslí větu</li> <li>- stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text</li> <li>- obměňuje zadané věty v různých osobách a s různými předměty</li> <li>- připraví si, nacvičí a interpretuje vlastní krátký monolog k zadanému tématu nebo dějové situaci</li> <li>- orientuje se ve slovníku, odlišuje použití, kontext a významy slov</li> <li>- vyhledává a odlišuje významy slov, vybírá nejvhodnější výraz, který potřebuje k vyjádření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřování</li>   <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b><i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i></b></li> <li>➤ <b><i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i></b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sleduje grafickou podobu slova a vnímá jeho výslovnost</li> <li>- uvědomuje si rozdíl v grafické a fonetické podobě jazyka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafická a fonetická podoba slov</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává v textu známá slova</li> <li>- vyhledává v textu slova podle ústního zadání učitele</li> <li>- v anglickém textu vyhledává slova a slovní spojení odpovídající zadaným českým výrazům</li> <li>- určuje význam slova podle postavení ve větě</li> <li>- odhaduje význam slova podle kontextu</li> <li>- třídí slova do obsahově nadřazených kategorií</li> <li>- vybírá slova podobného nebo opačného významu</li> <li>- odlišuje rozdíly ve významu slov v kontextu</li> <li>- napodobuje melodii vět podle učitele při čtení</li> <li>- foneticky správně a plynule čte texty v rozsahu slovní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textu a práce s textem</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>zásoby</li> <li>- odhaduje při čtení výslovnost neznámých slov</li> <li>- při hlasitém i tichém čtení se snaží o porozumění obsahu</li> <li>- s pomocí učitele čte neznámé texty a rozhovory (např. z knihy, časopisu)</li> <li>- v textu vyhledává požadované informace</li> <li>- poslouchá ostatní spolužáky při četbě a snaží se rozpoznat správnou a nesprávnou výslovnost, vnímá obsah</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napsanému anglickému slovu přiřadí český ekvivalent</li> <li>- přeloží jednotlivá slova a slovní spojení do češtiny</li> <li>- odhaduje význam zadaných slov</li> <li>- přeloží nebo vlastními slovy vyjádří obsah jednoduchých vět v rozsahu procvičovaných tematických oblastí</li> <li>- pokouší se domýšlet obsah vět s neznámým slovem podle kontextu</li> </ul>	- překlad	
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní požadované údaje do tabulky, formuláře (<i>name, age, adres, date of birth, school, form, ...</i>)</li> <li>- doplní chybějící údaje ve slovních spojeních a větách</li> </ul>	- formuláře, doplňování údajů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně napíše slova ze slovní zásoby</li> <li>- správně napíše krátké věty podle diktátu učitele</li> <li>- písemně stručně interpretuje obsah přečteného textu</li> <li>- vytvoří písemné odpovědi k přečtenému textu</li> <li>- napíše gramaticky správně krátký text k tématu, stručně vyprávění nebo popis k obrázkům</li> </ul>	- psaní krátkých textů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše písemnou odpověď na jednoduché písemné sdělení</li> <li>- vytvoří písemné otázky k danému textu</li> <li>- písemně reaguje na otázky k tématům nebo přečtenému textu</li> </ul>	- reakce na písemnou zprávu	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně tvoří a používá tvary minulého času slovesa <i>to be</i></li> <li>- správně tvoří tvary minulého času v otázce a záporu, správně používá pomocné sloveso <i>did, didn't</i></li> <li>- správně tvoří a používá tvary minulého času pravidelných sloves v kladných i záporných tvarech a otázkách</li> <li>- pamětně ovládá tvary minulého času frekventovaných nepravidelných sloves</li> <li>- vyhledává nepravidelné tvary ve slovníku</li> <li>- správně tvoří a používá slovesné tvary v záporu a otázce</li> <li>- seznámí se s tvary minulého průběhového času a jeho použitím</li> <li>- vhodně využívá ve větách a souvětích tvary minulého času prostého nebo průběhového</li> <li>- seznámí se s použitím slovesa <i>may (May I ....?)</i></li> <li>- seznámí se s použitím tvaru <i>could</i> v žádosti a prosbě (<i>Could you lend me ..., please? Could I borrow ..., please?</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- minulý čas slovesa <i>to be</i></li> <li>- minulý čas slovesa <i>to do</i></li> <li>- minulý čas prostý pravidelných sloves, zápor, otázka</li> <li>- minulý čas prostý nepravidelných sloves</li> <li>- minulý čas průběhový, otázka, zápor, použití</li> <li>- způsobové sloveso <i>may</i></li> <li>- použití <i>could</i> ve zdvořilé žádosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem nepočitatelných podst.jmen, odlišuje podst.jména, která tvoří nebo netvoří množné číslo</li> <li>- používá správné výrazy pro označení množství u počitatelných a nepočitatelných podst.jmen</li> <li>- vyjadřuje počet pomocí vhodných výrazů (<i>three pieces of cheese, four bottles of milk, two tins of coke,...</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podstatná jména počitatelná a nepočitatelná</li> <li>- vyjádření množství (<i>a lot of., much/many, little/few, enough</i>)</li> <li>- vyjádření počtu nepočitatelných p.j.</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná a používá správné tvary nepravidelného stupňování</li> <li>- správně interpretuje a používá tvary komparativu a superlativu krátkých příd.jmen</li> <li>- stupňuje víceslabičná příd.jména pomocí <i>more, the most</i></li> <li>- používá správné tvary při porovnávání vlastností, používá předložky <i>as, than, of all</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stupňování <i>much/many, good, bad</i></li> <li>- stupňování přídavných jmen krátkých a víceslabičných</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí stavbě a správně interpretuje obsah souvětí se spojkami <i>that, because, when, who, what, that</i> a vazbou <i>s to</i></li> <li>- při vyjadřování používá souvětí podřadné s ved.věťami předmětnými, přívlastkovými, příslovecnými čas. a příč.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vedlejší věty předmětné (<i>that, to</i>), příčinné (<i>because</i>), časové (<i>when</i>), přívlastkové (<i>who, what, that</i>)</li> </ul>	
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá vyjádření času při popisu denních činností</li> <li>- odlišuje správným použitím slovesných časů popis obvyklého dne, včerejšího dne, dnešních aktivit</li> <li>- klade otázky a zapojí se do konverzace se spolužáky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- denní režim</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- představí Českou republiku pro cizince</li> <li>- pohovoří o základních zeměpisných údajích</li> <li>- připraví přehled některých zajímavostí a plán na návštěvu</li> <li>- připraví projekt k informacím o regionu a své městě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Česká republika</li> <li>- zeměpisné údaje</li> <li>- zajímavosti</li> <li>- náš region, naše město</li> </ul>	Z
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně označuje čas s přesností na minuty</li> <li>- rozumí a používá označení <i>a.m., p.m.</i></li> <li>- správně čte a používá datum, správně používá předložku <i>on</i></li> <li>- používá ve vyjadřování časová určení (např. <i>yesterday, last year, a week ago, next month</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čas, určení v minutách, <i>a.m., p.m.</i></li> <li>- datum (<i>8th June, June 8</i>)</li> <li>- časová určení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíření slovní zásoby</li> <li>- čte a poslouchá texty, pracuje s nimi, obměňuje věty</li> <li>- napíše krátké vyprávění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vánoce, Velikonoce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíření slovní zásoby</li> <li>- pohovoří o chovu a péči o zvířátka v domácnosti</li> <li>- vybere své oblíbené zvíře, vysvětlí proč se mu líbí, popíše jeho vlastnosti, jeho život, zapojí se do konverzace, využívá porovnávání ve vlastnostech s jinými zvířaty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvířata</li> <li>- péče o domácí zvířata</li> </ul>	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíření slovní zásoby</li> <li>- popisuje rozdíly mezi oblečením a jeho používáním pro určité příležitosti</li> <li>- vyjadřuje se o svém oblíbeném oblečení</li> <li>- předvede konverzační situaci při nákupu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oblékání, nákupy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíření slovní zásoby</li> <li>- čte s porozuměním s pomocí slovníku informace na potravinách</li> <li>- seznamuje se s popisem přípravy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jídlo, nákupy</li> <li>- informace na potravinách, složení, příprava</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje se o svých oblíbených televizních programech a filmech</li> <li>- stručně se pokusí vyjádřit obsah filmu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- televize, filmy</li> </ul>	PT (MV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohovoří o vybavení domácnosti, o domácích činnostech</li> <li>- zapojí se do konverzace o povinnostech členů rodiny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- domácnost</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá základní pravidla při běžné komunikaci</li> <li>- dodržuje pravidla při psaní dopisů, mailů</li> <li>- samostatně připraví krátké ústní i písemné vyjádření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace</li> <li>- dopis, e-mail, chat</li> <li>- omluva, žádost, přání</li> <li>- oslovení, přivítání, představení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popisuje chování lidí v určitých situacích a jejich činnosti</li> <li>- zapojuje se do konverzace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chování lidí, činnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá při porovnávání slovní zásobu vlastností, vzhledu</li> <li>- správně volí tvary přídavných jmen a vhodné předložky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osoby - porovnávání</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslouchá a vnímá výslovnost a přízvuk slov, melodii a rytmus věty</li> <li>- vnímá a rozpoznává slovní spojení ve zvukové podobě</li> <li>- rozpoznává jednotlivá známá slova v poslechu</li> <li>- při opakovaném poslechu rozumí obsahu jednotlivých vět</li> <li>- rozumí poslechu jednoduché konverzace nebo textu, rozpozná požadované informace</li> <li>- rozumí poslechu s případnou pomocí přeríkání učitelem nebo doplňkové četby</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah poslechu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- poslech nahrávky nebo video ukázky</li> <li>- práce s multimediálním jazykovým programem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí pokynům učitele ve třídě, provádí je a reaguje na ně</li> <li>- rozumí obsahu vyslovených nebo přečtených vět textu</li> <li>- rozumí konverzaci ve třídě mezi spolužáky a mezi spolužáky a učitelem</li> <li>- rozumí otázkám kladeným učitelem a spolužáky</li> <li>- aktivně se zúčastní konverzace k probíraným tem.okruhům</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah promluvy nebo konverzace</li> <li>- podle promluvy učitele ukazuje v obrázcích</li> <li>- obsah promluvy nebo konverzace vyjádří v češtině</li> <li>- seznámí se s vybranými rozdíly v britské a americké angličtině</li> <li>- zcela běžně pracuje se slovníkem</li> <li>- rychle vyhledá neznámé slovo, vybírá nejvhodnější český ekvivalent z uvedených</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokyny učitele</li> <li>- poslech textu učitele</li> <li>- konverzace</li> <li>- slovní zásoba</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napodobuje po učiteli a samostatně nacvičuje správnou výslovnost a přízvuk slov (v rozsahu procvičené slovní zásoby)</li> <li>- napodobuje melodii a rytmus vět</li> <li>- odpovídá na otázky učitele k danému tématu</li> <li>- odpovídá na otázky k přečtenému nebo vyslechnutému textu</li> <li>- omlouvá se, žádá, seznamuje se, reaguje, zjišťuje informace použitím správného vyjádření</li> <li>- zapojí se do diskuse s učitelem a spolužáky k danému tématu</li> <li>- klade otázky, zjišťuje informace</li> <li>- reaguje a komunikuje v modelových situacích</li> <li>- aktivně se účastní v hraní scének (k tematickým okruhům)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- rozhovory, otázky, odpovědi</li> <li>- reakce v běžných situacích</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenovává předměty, vlastnosti a děje na obrázcích anglickými slovy</li> <li>- obsah českého slova vyjádří v angličtině</li> <li>- doplňuje další anglická slova z tematického okruhu</li> <li>- jmenuje anglická slova podle tematických okruhů</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s opačným významem</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s podobným významem</li> <li>- aktivně používá slovní zásobu v konverzaci, ústním i písemném vyjadřování</li> <li>- klade spolužákům otázky k probíraným tématům</li> <li>- vede se spolužáky nepřipravený rozhovor</li> <li>- připraví si a interpretuje rozhovor k zadanému tématu</li> <li>- obmění zadaný rozhovor</li> <li>- zapojí se do rozhovoru k tématu</li> <li>- zapojí se do přípravy a následné interpretace scénky nebo tematické situace (s pomocí učitele)</li> <li>- hraje slovní hry (<i>Who/what am I thinking about?</i>, etc.)</li> <li>- nacvičí a recituje básně</li> <li>- nacvičí a s pomocí učitele porozumí textu vybraných písní</li> <li>- přeloží jednotlivá slova do angličtiny</li> <li>- přeloží se správnou stavbou věty určená sdělení</li> <li>- přeloží vyjádření s použitím kladných a záporných oznamovacích vět, souvětí a otázek</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba</li>   <li>- promluva a rozhovory k tématům</li>   <li>- recitace, písně</li>   <li>- překlad</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje se gramaticky správnými větami k obrázkům, popisuje, vypráví, sděluje, klade otázky, odpovídá</li> <li>- vyjádří několik vět k zadanému tématu</li> <li>- zadaná slova seřadí ve správném pořadí do vět</li> <li>- k zadaným slovům vymyslí větu</li> <li>- stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text</li> <li>- obměňuje zadané věty v různých osobách a s různými předměty</li> <li>- připraví si, nacvičí a interpretuje vlastní krátký monolog k zadanému tématu nebo dějové situaci</li> <li>- orientuje se ve slovníku, odlišuje použití, kontext a významy slov</li> <li>- vyhledává a odlišuje významy slov, vybírá nejvhodnější výraz, který potřebuje k vyjádření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřování</li>   <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<p>➤ <b>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</b></p> <p>➤ <b>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sleduje grafickou podobu slova a vnímá jeho výslovnost</li> <li>- uvědomuje si rozdíl v grafické a fonetické podobě jazyka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafická a fonetická podoba slov</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává v textu známá slova</li> <li>- vyhledává v textu slova podle ústního zadání učitele</li> <li>- v anglickém textu vyhledává slova a slovní spojení odpovídající zadaným českým výrazům</li> <li>- určuje význam slova podle postavení ve větě</li> <li>- odhaduje význam slova podle kontextu</li> <li>- třídí slova do obsahově nadřazených kategorií</li> <li>- vybírá slova podobného nebo opačného významu</li> <li>- odlišuje rozdíly ve významu slov v kontextu</li> <li>- napodobuje melodii vět podle učitele při čtení</li> <li>- foneticky správně a plynule čte texty v rozsahu slovní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textu a práce s textem</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>zásoby</li> <li>- odhaduje při čtení výslovnost neznámých slov</li> <li>- při hlasitém i tichém čtení se snaží o porozumění obsahu</li> <li>- s pomocí učitele čte neznámé texty a rozhovory (např. z knihy, časopisu)</li> <li>- v textu vyhledává požadované informace</li> <li>- poslouchá ostatní spolužáky při četbě a snaží se rozpoznat správnou a nesprávnou výslovnost, vnímá obsah</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napsanému anglickému slovu přiřadí český ekvivalent</li> <li>- přeloží jednotlivá slova a slovní spojení do češtiny</li> <li>- odhaduje význam zadaných slov</li> <li>- přeloží nebo vlastními slovy vyjádří obsah jednoduchých vět v rozsahu procvičovaných tematických oblastí</li> <li>- pokouší se domyslet obsah vět s neznámým slovem podle kontextu</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	- překlad	
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní požadované údaje do tabulky, formuláře (<i>name, age, adres, date of birth, school, form, ...</i>)</li> <li>- doplní chybějící údaje ve slovních spojeních a větách</li> </ul>	- formuláře, doplňování údajů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně napíše slova ze slovní zásoby</li> <li>- správně napíše krátké věty podle diktátu učitele</li> <li>- písemně stručně interpretuje obsah přečteného textu</li> <li>- vytvoří písemné odpovědi k přečtenému textu</li> <li>- napíše gramaticky správně krátký text k tématu, stručně vyprávění nebo popis k obrázkům</li> </ul>	- psaní krátkých textů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše písemnou odpověď na jednoduché písemné sdělení</li> <li>- vytvoří písemné otázky k danému textu</li> <li>- písemně reaguje na otázky k tématům nebo přečtenému textu</li> </ul>	- reakce na písemnou zprávu	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá a správně používá tvary budoucího času slovesa <i>to be</i> ve všech osobách a číslech</li> <li>- správně vytváří budoucí čas významových sloves</li> <li>- správně interpretuje a používá budoucí čas v textu a při vyjadřování</li> <li>- seznámí se s tvary bud.času průběhového a jeho použitím</li> <li>- rozlišuje způsoby vyjádření budoucnosti, odlišuje rozdíly ve významu</li> <li>- seznámí se s tvořením trpného rodu, v textu vyhledá slovní vazby a správně interpretuje</li> <li>- vyhledá trpné příčestí nepravidelných sloves ve slovníku, pamětně se učí nejvíce frekventovaná slovesa</li> <li>- tvoří věty v trpném rodě, používá předložky <i>with, by</i></li> <li>- seznámí se s opisnými tvary způsobových sloves (<i>have to, be allowed, be able</i>), správně je interpretuje a používá při vyjádření v minulosti a budoucnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- budoucí čas slovesa <i>to be</i></li> <li>- budoucí čas</li> <li>- budoucí čas průběhový</li> <li>- způsoby vyjádření budoucnosti</li> <li>- trpný rod pravidelných sloves</li> <li>- trpný rod nepravidelných sloves</li> <li>- způsobová slovesa (<i>min.,bud.</i>) opisné tvary (<i>have to, be allowed, be able</i>)</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí využití předložek v angličtině k vyjádření předmětových vazeb a pádů, aktivně je používá (<i>of, from, to, for, about, with, by,...</i>)</li> <li>- rozlišuje použití neurčitých a záporných zájmen v různých typech vět (<i>some/any/no/ every -body/thing/times, ever/never</i>)</li> <li>- vytváří příslovce z přídavných jmen (<i>-ly</i>), seznámí se se stupňováním příslovcí</li> <li>- používá vazbu <i>it's getting dark, ...</i> při vyjádření změny stavu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podstatná jména – vyjádření pádů pomocí předložek</li> <li>- zájmena neurčitá a záporná a jejich použití</li> <li>- příslovce – vytváření z příd.jmen</li> <li>- změna stavu - vazba <i>it's getting dark, ...</i></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje slovosled anglické věty, včetně pořadí řazení příslovečných určení v oznam.i tázací větě</li> <li>- správně interpretuje a používá vedlejší věty časové a podmínkové (jestliže), správně používá vyjádření budoucího času ve správné části souvětí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovosled (Po, Přís, Před, PU způsobu, PU místa, PU času)</li> <li>- vedlejší věty časové (<i>when, before, after</i>) a podmínkové (<i>if</i>)</li> </ul>	
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptivně i produktivně ovládá slovní zásobu z oblastí: dny, určení času, činnosti, školní a mimoškolní aktivity, zájmy, životní styl</li> <li>- při popisu týdenního režimu používá vhodné typy časů</li> <li>- odlišuje pomocí přísl.určení času pravidelné činnosti a jednorázové</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- týdenní režim</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretuje základní zeměpisné údaje Velké Británie a USA</li> <li>- seznámí se s několika zajímavostmi těchto států, památky, kultura, literatura</li> <li>- sleduje současné aktuální dění a seznámí s ním spolužáky</li> <li>- připraví si a předvede krátký monolog o GB nebo USA</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- GB, USA</li> <li>- zajímavosti</li> <li>- zeměpisné údaje</li> </ul>	Z
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- popíše hlavní pamětihodnosti a důležitá místa svého města</li> <li>- osloví neznámého člověka, ptá se na cestu k určenému místu</li> <li>- popisuje a upřesňuje cestu</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „Ztracen v neznámém městě“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- město, pamětihodnosti, orientace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu receptivně i produktivně z oblastí: příroda, moře, hory, cestování, sporty, přátelé, ubytování</li> <li>- pohovoří o svých plánech na prázdniny, o minulých prázdninách</li> <li>- připraví si a prezentuje svojí představu ideálních prázdnin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prázdniny zimní, letní</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte potichu i nahlas, případně s pomocí učitele vyprávění nebo krátké povídky, orientuje se v textu, velmi stručně reprodukuje obsah, případně vyjadřuje svými slovy</li> <li>- připraví si písemně vlastní příběh</li> <li>- zapojí se do hodnocení zpracování a zajímavosti vlastních příběhů spolužáků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příběhy, zážitky</li> <li>- můj příběh</li> </ul>	ČJ PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptivně i produktivně ovládá slovní zásobu z oblastí: lidské tělo, projevy nemoci, ordinace, lékař, nemocnice, zdraví a prevence</li> <li>- popíše zadané zdravotní obtíže</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „v ordinaci lékaře“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdraví a nemoc</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptivně i produktivně ovládá slovní zásobu z oblastí: oblečení, barvy</li> <li>- rozšíří slovní zásobu v oblasti: části oblečení, materiál, velikosti, nákupy, móda</li> <li>- vyjadřuje se a zapojuje do diskuse o módě a oblékání</li> <li>- pokusí se o moderování módní přehlídky</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „nákup v obchodě“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- móda</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu z oblastí: jídlo, jídelní lístek, restaurace</li> <li>- orientuje se v anglickém jídelním lístku</li> <li>- písemně připraví vlastní jednoduchý jídelní lístek</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „návštěva restaurace“</li> </ul>	- stravování, restaurace	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- orientuje se v textech o hudeb.skupinách v angl.na internetu</li> <li>- stručně prezentuje svého oblíbeného zpěváka, skupinu</li> <li>- zapojí se do konverzace o hudbě, klade otázky ostatním</li> </ul>	- hudba, skupiny	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se slovní zásobou, používá ji ve větách</li> </ul>	- služby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptivně i produktivně ovládá slovní zásobu</li> <li>- pohovoří na téma rozvrh, předměty, chod školy, třídy, výuka</li> <li>- zhodnotí, co se naučil v anglickém jazyce, co už dokáže</li> </ul>	- škola – souhrn	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu, aktivně používá</li> <li>- zapojí se do konverzace o domácích činnostech, o rozdělení povinností</li> <li>- vyjádří představu o péči o svou budoucí domácnost</li> </ul>	- domácí práce	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslouchá a vnímá výslovnost a přízvuk slov, melodii a rytmus věty</li> <li>- vnímá a rozpoznává slovní spojení ve zvukové podobě</li> <li>- rozpoznává jednotlivá známá slova v poslechu</li> <li>- při opakovaném poslechu rozumí obsahu jednotlivých vět</li> <li>- rozumí poslechu jednoduché konverzace nebo textu, rozpozná požadované informace</li> <li>- rozumí poslechu s případnou pomocí přeřikání učitelem nebo doplňkové četby</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah poslechu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- poslech nahrávky nebo video ukázky</li> <li>- práce s multimediálním jazykovým programem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí pokynům učitele ve třídě, provádí je a reaguje na ně</li> <li>- rozumí obsahu vyslovených nebo přečtených vět textu</li> <li>- rozumí konverzaci ve třídě mezi spolužáky a mezi spolužáky a učitelem</li> <li>- rozumí otázkám kladeným učitelem a spolužáky</li> <li>- aktivně se zúčastní konverzace k probíraným tem.okruhům</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah promluvy nebo konverzace</li> <li>- podle promluvy učitele ukazuje v obrázcích</li> <li>- obsah promluvy nebo konverzace vyjádří v češtině</li> <li>- seznámí se s vybranými rozdíly v britské a americké angličtině</li> <li>- zcela běžně pracuje se slovníkem</li> <li>- rychle vyhledá neznámé slovo, vybírá nejvhodnější český ekvivalent z uvedených</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokyny učitele</li> <li>- poslech textu učitele</li> <li>- konverzace</li> <li>- slovní zásoba</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napodobuje po učiteli a samostatně nacvičuje správnou výslovnost a přízvuk slov (v rozsahu procvičené slovní zásoby)</li> <li>- napodobuje melodii a rytmus vět</li> <li>- odpovídá na otázky učitele k danému tématu</li> <li>- odpovídá na otázky k přečtenému nebo vyslechnutému textu</li> <li>- omlouvá se, žádá, seznamuje se, reaguje, zjišťuje informace použitím správného vyjádření</li> <li>- zapojí se do diskuse s učitelem a spolužáky k danému tématu</li> <li>- klade otázky, zjišťuje informace</li> <li>- reaguje a komunikuje v modelových situacích</li> <li>- aktivně se účastní v hraní scének (k tematickým okruhům)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- rozhovory, otázky, odpovědi</li> <li>- reakce v běžných situacích</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenovává předměty, vlastnosti a děje na obrázcích anglickými slovy</li> <li>- obsah českého slova vyjádří v angličtině</li> <li>- doplňuje další anglická slova z tematického okruhu</li> <li>- jmenuje anglická slova podle tematických okruhů</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s opačným významem</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s podobným významem</li> <li>- aktivně používá slovní zásobu v konverzaci, ústním i písemném vyjadřování</li> <li>- klade spolužákům otázky k probíraným tématům</li> <li>- vede se spolužáky nepřipravený rozhovor</li> <li>- připraví si a interpretuje rozhovor k zadanému tématu</li> <li>- obmění zadaný rozhovor</li> <li>- zapojí se do rozhovoru k tématu</li> <li>- zapojí se do přípravy a následné interpretace scénky nebo tematické situace (s pomocí učitele)</li> <li>- hraje slovní hry (<i>Who/what am I thinking about?</i>, etc.)</li> <li>- nacvičí a recituje básně</li> <li>- nacvičí a s pomocí učitele porozumí textu vybraných písní</li> <li>- přeloží jednotlivá slova do angličtiny</li> <li>- přeloží se správnou stavbou věty určená sdělení</li> <li>- přeloží vyjádření s použitím kladných a záporných oznamovacích vět, souvětí a otázek</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba</li>   <li>- promluva a rozhovory k tématům</li>   <li>- recitace, písně</li>   <li>- překlad</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje se gramaticky správnými větami k obrázkům, popisuje, vypráví, sděluje, klade otázky, odpovídá</li> <li>- vyjádří několik vět k zadanému tématu</li> <li>- zadaná slova seřadí ve správném pořadí do vět</li> <li>- k zadaným slovům vymyslí větu</li> <li>- stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text</li> <li>- obměňuje zadané věty v různých osobách a s různými předměty</li> <li>- připraví si, nacvičí a interpretuje vlastní krátký monolog k zadanému tématu nebo dějové situaci</li> <li>- orientuje se ve slovníku, odlišuje použití, kontext a významy slov</li> <li>- vyhledává a odlišuje významy slov, vybírá nejvhodnější výraz, který potřebuje k vyjádření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřování</li>   <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b><i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i></b></li> <li>➤ <b><i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i></b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sleduje grafickou podobu slova a vnímá jeho výslovnost</li> <li>- uvědomuje si rozdíl v grafické a fonetické podobě jazyka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafická a fonetická podoba slov</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává v textu známá slova</li> <li>- vyhledává v textu slova podle ústního zadání učitele</li> <li>- v anglickém textu vyhledává slova a slovní spojení odpovídající zadaným českým výrazům</li> <li>- určuje význam slova podle postavení ve větě</li> <li>- odhaduje význam slova podle kontextu</li> <li>- třídí slova do obsahově nadřazených kategorií</li> <li>- vybírá slova podobného nebo opačného významu</li> <li>- odlišuje rozdíly ve významu slov v kontextu</li> <li>- napodobuje melodii vět podle učitele při čtení</li> <li>- foneticky správně a plynule čte texty v rozsahu slovní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textu a práce s textem</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>zásoby</li> <li>- odhaduje při čtení výslovnost neznámých slov</li> <li>- při hlasitém i tichém čtení se snaží o porozumění obsahu</li> <li>- s pomocí učitele čte neznámé texty a rozhovory (např. z knihy, časopisu)</li> <li>- v textu vyhledává požadované informace</li> <li>- poslouchá ostatní spolužáky při četbě a snaží se rozpoznat správnou a nesprávnou výslovnost, vnímá obsah</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napsanému anglickému slovu přiřadí český ekvivalent</li> <li>- přeloží jednotlivá slova a slovní spojení do češtiny</li> <li>- odhaduje význam zadaných slov</li> <li>- přeloží nebo vlastními slovy vyjádří obsah jednoduchých vět v rozsahu procvičovaných tematických oblastí</li> <li>- pokouší se domyslet obsah vět s neznámým slovem podle kontextu</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	- překlad	
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní požadované údaje do tabulky, formuláře (<i>name, age, adres, date of birth, school, form, ...</i>)</li> <li>- doplní chybějící údaje ve slovních spojeních a větách</li> </ul>	- formuláře, doplňování údajů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně napíše slova ze slovní zásoby</li> <li>- správně napíše krátké věty podle diktátu učitele</li> <li>- písemně stručně interpretuje obsah přečteného textu</li> <li>- vytvoří písemné odpovědi k přečtenému textu</li> <li>- napíše gramaticky správně krátký text k tématu, stručně vyprávění nebo popis k obrázkům</li> </ul>	- psaní krátkých textů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše písemnou odpověď na jednoduché písemné sdělení</li> <li>- vytvoří písemné otázky k danému textu</li> <li>- písemně reaguje na otázky k tématům nebo přečtenému textu</li> </ul>	- reakce na písemnou zprávu	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s tvořením předpřítomného času pravidelných a nepravidelných sloves a možnostmi použití</li> <li>- správně překládá věty s předpřítomným časem</li> <li>- při vyjadřování používá ve vhodných případech předpřítomný čas</li> <li>- ovládá tvary podmiňovacího způsobu (<i>would, should, could</i>), odlišuje jejich význam</li> <li>- používá podmiňovací způsob při vyjadřování</li> <li>- seznámí se s vybranými frázovými slovesy</li> <li>- používá trpný rod při vyjadřování v minulém a budoucím čase</li> <li>- odlišuje původce jako člověka (<i>by</i>) nebo věc (<i>with</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- předpřítomný čas</li> <li>- podmiňovací způsob</li> <li>- frázová slovesa (<i>break, come, go, keep, look, get, put, take</i>)</li> <li>- trpný rod v minulém a budoucím čase, použití předložek <i>with, by</i></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí použití <i>must, can, may</i> pro vyjadřování míry jistoty</li> <li>- používá při vyjadřování vhodné příslovce pro určení pravděpodobnosti (<i>surely, of course, certainly, perhaps, probably, maybe</i>)</li> </ul>	- vyjádření jistoty a pravděpodobnosti ( <i>It must be, It can be, I'm sure, of course, certainly, perhaps, probably, maybe</i> )	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá použití vazby <i>... to ...</i> k vyjádření vedlejší věty účelové při stejných podmínkách</li> <li>- správně rozumí vyjádření pomocí spojky <i>so that</i>, vazby</li> </ul>	- vedlejší věty účelové ( <i>aby</i> )	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<p><i>for...to +inf.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- správně interpretuje předmětnou vazbu se zájmenem a navazující vazbu s inf. (<i>He wants me to lend him that book.</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vedlejší věty předmětné</li> </ul>	
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptivně i produktivně ovládá slovní zásobu z oblastí: roční období, počasí, lidské činnosti, změny v přírodě, aktivity a sporty, oblékání</li> <li>- připraví a reprodukuje monolog k ucelenému popisu vybraného ročního období</li> <li>- popisuje obrázky a vymyslí krátké příběhy k obrázkům</li> <li>- zapojuje se do konverzace na zvolená témata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivity a děje v ročních obdobích</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte s porozuměním přiměřené texty o Velké Británii</li> <li>- seznámí se s vybranými etapami historie</li> <li>- stručně reprodukuje krátké vyjádření o britské současnosti</li> <li>- seznámí se s úryvky vybraných literárních děl a autorů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Velká Británie</li> <li>- historie a současnost</li> <li>- literatura</li> </ul>	D, Z, ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte s porozuměním přiměřené texty o USA</li> <li>- seznámí se s vybranými etapami historie</li> <li>- stručně reprodukuje krátké vyjádření o amer. současnosti</li> <li>- seznámí se s úryvky vybraných literárních děl a autorů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- USA</li> <li>- historie a současnost</li> <li>- literatura</li> </ul>	D, Z, ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s americkými svátky</li> <li>- krátce vystihne význam svátků, jejich historický podklad a tradiční zvyky (<i>Independence Day, Thanksgiving Day, Halloween, Valentine's Day, Christmas Day</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- svátky USA</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- reaguje v modelové situaci volání tísňové linky a záchranky</li> <li>- reaguje v modelové situaci nahlášení ztráty dokladů, okradení apod.</li> <li>- zapojí se do konverzační situace jednání s policií po automobilové nehodě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nehody</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- připraví si písemné nebo ústní vyprávění o nákupech</li> <li>- připraví a reprodukuje rozhovor se spolužákem „V obchodě“</li> <li>- obměňuje přečtené rozhovory a improvizuje</li> <li>- zapojí se do konverzační situace nakupování potravin, oblečení, spotřebních předmětů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nákupy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- orientuje se v textech popisujících recepty</li> <li>- popíše postup při vaření nebo pečení oblíbeného jídla</li> <li>- zapojí se do diskuse o zdravém stravování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vaření, recepty</li> </ul>	PV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si vlastní příspěvek k tématu</li> <li>- jmenuje různé sporty a sportovní disciplíny, krátce je charakterizuje s použitím popisu charakteristických činností a sport.potřeb</li> <li>- orientuje se v titulcích a popiskách v televizních přenosech světových soutěží</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sportovní aktivity</li> <li>- sport.disciplíny</li> <li>- olympiáda, světové soutěže</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu v oblasti: ubytování, služby, stravování</li> <li>- čte s porozuměním přiměřené texty</li> <li>- vyhledá a orientuje se v nabídkách a informacích o hotelech</li> <li>- zapojí se do konverzace o cestování, navštívených zemích a místech, zajímavostech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- cestování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- rozumí a aktivně používá slovní zásobu, nápisy na nádražích, letištích</li> <li>- pohovoří o jízdě vlakem, autobusem</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „nákup letenky, jízdenky, hraniční kontrola, ztráta zavazadla, zpoždění apod.“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- doprava, nádraží, letiště, dopravní prostředky</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- připraví si projekt Průvodce městem pro cizince(přehled zajímavých míst města včetně stručných popisků o historii, nabídky ubytování, stravování a zábavy)</li> <li>- zapojí se do konverzační situace „Cizinec hledá cestu...“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- naše město</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu, aktivně používá</li> <li>- vytváří hádanky, popisuje vzhled a vlastnosti</li> <li>- připraví si popis vybraného zvířete a jeho způsobu života</li> <li>- orientuje se v textu, vyhledává informace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvířata – vlastnosti, vzhled, život</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslouchá a vnímá výslovnost a přízvuk slov, melodii a rytmus věty</li> <li>- vnímá a rozpoznává slovní spojení ve zvukové podobě</li> <li>- rozpoznává jednotlivá známá slova v poslechu</li> <li>- při opakovaném poslechu rozumí obsahu jednotlivých vět</li> <li>- rozumí poslechu jednoduché konverzace nebo textu, rozpozná požadované informace</li> <li>- rozumí poslechu s případnou pomocí přeríkání učitelem nebo doplňkové četby</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah poslechu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- poslech nahrávky nebo video ukázky</li> <li>- práce s multimediálním jazykovým programem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí pokynům učitele ve třídě, provádí je a reaguje na ně</li> <li>- rozumí obsahu vyslovených nebo přečtených vět textu</li> <li>- rozumí konverzaci ve třídě mezi spolužáky a mezi spolužáky a učitelem</li> <li>- rozumí otázkám kladeným učitelem a spolužáky</li> <li>- aktivně se zúčastní konverzace k probíraným tem.okruhům</li> <li>- v několika anglických větách interpretuje obsah promluvy nebo konverzace</li> <li>- podle promluvy učitele ukazuje v obrázcích</li> <li>- obsah promluvy nebo konverzace vyjádří v češtině</li> <li>- seznámí se s vybranými rozdíly v britské a americké angličtině</li> <li>- zcela běžně pracuje se slovníkem</li> <li>- rychle vyhledá neznámé slovo, vybírá nejvhodnější český ekvivalent z uvedených</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokyny učitele</li> <li>- poslech textu učitele</li> <li>- konverzace</li> <li>- slovní zásoba</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<p>➤ <i>CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p>➤ <i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napodobuje po učiteli a samostatně nacvičuje správnou výslovnost a přízvuk slov (v rozsahu procvičené slovní zásoby)</li> <li>- napodobuje melodii a rytmus vět</li> <li>- odpovídá na otázky učitele k danému tématu</li> <li>- odpovídá na otázky k přečtenému nebo vyslechnutému textu</li> <li>- omlouvá se, žádá, seznamuje se, reaguje, zjišťuje informace použitím správného vyjádření</li> <li>- zapojí se do diskuse s učitelem a spolužáky k danému tématu</li> <li>- klade otázky, zjišťuje informace</li> <li>- reaguje a komunikuje v modelových situacích</li> <li>- aktivně se účastní v hraní scének (k tematickým okruhům)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výslovnost</li> <li>- rozhovory, otázky, odpovědi</li> <li>- reakce v běžných situacích</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmenovává předměty, vlastnosti a děje na obrázcích anglickými slovy</li> <li>- obsah českého slova vyjádří v angličtině</li> <li>- doplňuje další anglická slova z tematického okruhu</li> <li>- jmenuje anglická slova podle tematických okruhů</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s opačným významem</li> <li>- vybírá k zadanému slovu slovo s podobným významem</li> <li>- aktivně používá slovní zásobu v konverzaci, ústním i písemném vyjadřování</li> <li>- klade spolužákům otázky k probíraným tématům</li> <li>- vede se spolužáky nepřipravený rozhovor</li> <li>- připraví si a interpretuje rozhovor k zadanému tématu</li> <li>- obmění zadaný rozhovor</li> <li>- zapojí se do rozhovoru k tématu</li> <li>- zapojí se do přípravy a následné interpretace scénky nebo tematické situace (s pomocí učitele)</li> <li>- hraje slovní hry (<i>Who/what am I thinking about?</i>, etc.)</li> <li>- nacvičí a recituje básně</li> <li>- nacvičí a s pomocí učitele porozumí textu vybraných písní</li> <li>- přeloží jednotlivá slova do angličtiny</li> <li>- přeloží se správnou stavbou věty určená sdělení</li> <li>- přeloží vyjádření s použitím kladných a záporných oznamovacích vět, souvětí a otázek</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní zásoba</li>   <li>- promluva a rozhovory k tématům</li>   <li>- recitace, písně</li>   <li>- překlad</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřuje se gramaticky správnými větami k obrázkům, popisuje, vypráví, sděluje, klade otázky, odpovídá</li> <li>- vyjádří několik vět k zadanému tématu</li> <li>- zadaná slova seřadí ve správném pořadí do vět</li> <li>- k zadaným slovům vymyslí větu</li> <li>- stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text</li> <li>- obměňuje zadané věty v různých osobách a s různými předměty</li> <li>- připraví si, nacvičí a interpretuje vlastní krátký monolog k zadanému tématu nebo dějové situaci</li> <li>- orientuje se ve slovníku, odlišuje použití, kontext a významy slov</li> <li>- vyhledává a odlišuje významy slov, vybírá nejvhodnější výraz, který potřebuje k vyjádření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřování</li>   <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</b></li> <li>➤ <b>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sleduje grafickou podobu slova a vnímá jeho výslovnost</li> <li>- uvědomuje si rozdíl v grafické a fonetické podobě jazyka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafická a fonetická podoba slov</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledává v textu známá slova</li> <li>- vyhledává v textu slova podle ústního zadání učitele</li> <li>- v anglickém textu vyhledává slova a slovní spojení odpovídající zadaným českým výrazům</li> <li>- určuje význam slova podle postavení ve větě</li> <li>- odhaduje význam slova podle kontextu</li> <li>- třídí slova do obsahově nadřazených kategorií</li> <li>- vybírá slova podobného nebo opačného významu</li> <li>- odlišuje rozdíly ve významu slov v kontextu</li> <li>- napodobuje melodii vět podle učitele při čtení</li> <li>- foneticky správně a plynule čte texty v rozsahu slovní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textu a práce s textem</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>zásoby</li> <li>- odhaduje při čtení výslovnost neznámých slov</li> <li>- při hlasitém i tichém čtení se snaží o porozumění obsahu</li> <li>- s pomocí učitele čte neznámé texty a rozhovory (např. z knihy, časopisu)</li> <li>- v textu vyhledává požadované informace</li> <li>- poslouchá ostatní spolužáky při četbě a snaží se rozpoznat správnou a nesprávnou výslovnost, vnímá obsah</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napsanému anglickému slovu přiřadí český ekvivalent</li> <li>- přeloží jednotlivá slova a slovní spojení do češtiny</li> <li>- odhaduje význam zadaných slov</li> <li>- přeloží nebo vlastními slovy vyjádří obsah jednoduchých vět v rozsahu procvičovaných tematických oblastí</li> <li>- pokouší se domýšlet obsah vět s neznámým slovem podle kontextu</li> <li>- vystihne obsah originálních záznamů (popisy na potravinách, recepty, dotazníky, formuláře, doporučení, nápisy, manuály)</li> </ul>	- překlad	
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i></li> <li>➤ <i>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></li> <li>➤ <i>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní požadované údaje do tabulky, formuláře (<i>name, age, adres, date of birth, school, form, ...</i>)</li> <li>- doplní chybějící údaje ve slovních spojeních a větách</li> </ul>	- formuláře, doplňování údajů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně napíše slova ze slovní zásoby</li> <li>- správně napíše krátké věty podle diktátu učitele</li> <li>- písemně stručně interpretuje obsah přečteného textu</li> <li>- vytvoří písemné odpovědi k přečtenému textu</li> <li>- napíše gramaticky správně krátký text k tématu, stručně vyprávění nebo popis k obrázkům</li> </ul>	- psaní krátkých textů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše písemnou odpověď na jednoduché písemné sdělení</li> <li>- vytvoří písemné otázky k danému textu</li> <li>- písemně reaguje na otázky k tématům nebo přečtenému textu</li> </ul>	- reakce na písemnou zprávu	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s tvořením a použitím předpřítomného času průběhového</li> <li>- rozumí jeho použití, používá ho při vyjadřování, volí správné příslovce času</li> <li>- vytvoří si celkový přehled v používání časů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- předpřítomný čas průběhový, použití</li> <li>- shrnutí časů, přehled jejich použití</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s vyjádřením pomocí podmínkových vět, odlišuje podmínku skutečnou (jestliže) a neskutečnou (kdyby), správně interpretuje použití časů</li> <li>- seznámí se s vedlejšími větami důsledkovými, správně jim rozumí, používá vhodné spojky</li> <li>- seznámí se s časovou sousledností v anglických souvětích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vedlejší věty podmínkové – podmínka skutečná, neskutečná</li> <li>- věty důsledkové (so that, so..that, that's why, therefore)</li> <li>- časová souslednost v souvětích</li> </ul>	
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu</li> <li>- napíše vlastní vyjádření o své představě budoucího studia a povolání</li> <li>- popíše vybraná povolání a stručně vyjádří jejich práci</li> <li>- pohovoří o zaměstnání rodičů</li> <li>- zapojí se do konverzační situace uchazeče o zaměstnání v zahraniční firmě</li> </ul>	- práce, povolání, zaměstnání, studium	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si svůj stručný životopis</li> <li>- představí se, pokusí se vyjádřit své dovednosti, schopnosti a předpoklady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- životopis</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu, zopakuje a utřídí</li> <li>- připraví si popis svého <i>family tree</i></li> <li>- připraví si písemně souhrnný příspěvek o své rodině</li> <li>- předvede ucelený rozhovor se spolužákem o rodině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodina</li> <li>- <i>family tree</i></li> <li>- souhrnný příspěvek</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte s porozuměním přiměřené texty</li> <li>- seznámí se s vybranými etapami historie</li> <li>- stručně reprodukuje krátké vyjádření o současnosti</li> <li>- pohovoří o kanadském hokeji, australské přírodě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kanada, Austrálie</li> <li>- historie a současnost</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří si slovní zásobu</li> <li>- čte přiměřené texty o životním prostředí, stručně je reprodukuje</li> <li>- seznámí se s obtížnějšími texty, snaží se odhadovat význam a obsah vybraných částí, vhodně používá slovník</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- životní prostředí, svět a vesmír</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si krátký komentář k fotografiím nebo videoukázce Prahy</li> <li>- připraví program jednodenní návštěvy Prahy pro cizince</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- návštěva Prahy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pasivně i aktivně používá co nejširší slovní zásobu</li> <li>- připravuje a čte ucelené texty</li> <li>- klade otázky ostatním, odpovídá, zapojuje se aktivně do konverzačních témat</li> <li>- písemně zpracuje projekt na jedno ze zadaných témat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- cestování, výlety, počasí, oblečení, nebezpečí, město</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří slovní zásobu z oblastí: lidské smysly, handicapovaní lidé, chování lidí, zvyky</li> <li>- čte texty, zapojuje se do konverzace, vyjadřuje své názory</li> <li>- zapojí se do modelové situace „nabídka pomoci handicapovanému člověku na ulici“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osoby, vzhled, vlastnosti, přátelé, chování lidí, život, zvyky, handicapovaní lidé</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní požadované údaje do přihlašovacích formulářů, do návštěvních karet</li> <li>- umí se zeptat na cestu k české ambasádě</li> <li>- zapojí se do modelové konverzační situace „objednání pokoje v hotelu“</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- cizí státy, hotely, ambasáda, formuláře, dotazníky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v základní anglické počítačové terminologii</li> <li>- částečně se pokouší orientovat v anglicky psaných webových stránkách českých subjektů</li> <li>- pokouší se orientovat v anglicky psaných webových stránkách k zadanému tématu, snaží se vyhledat informaci</li> <li>- seznámí se s portály k výuce angličtiny a zdokonalování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počítače, internet, chat</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšíří svojí slovní zásobu</li> <li>- čte rozhovory k tématu, obměňuje je a předvádí</li> <li>- připraví si prezentaci svého oblíbeného filmu, hudební skupiny, literárního díla nebo jiné kulturní osobnosti</li> <li>- zapojí se do konverzace o umění a kultuře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kultura, divadlo, koncert, výstava, galerie, film, hudba</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s některým manuálem, orientuje se v obsahu, pokouší se vyhledávat požadované informace a s použitím slovníku jim porozumět</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- manuály</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v četbě pohádek</li> <li>- dovede text zjednodušit a stručně reprodukovat</li> <li>- zapojí se do nacvičení dramatizace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohádky – dramatizace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zajímá se o čtení a poslech příběhů a vyprávění</li> <li>- připraví si vlastní příběh nebo vyprávění (např. Zázitek z prázdnin, Sportovní soutěž, Výlet, apod.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příběhy a vyprávění</li> </ul>	

Vzdělávací oblast : Matematika a její aplikace  
Vzdělávací obor : Matematika a její aplikace  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# MATEMATIKA

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	168
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	169
	7. ročník .....	170
	8. ročník .....	177
	9. ročník .....	182



## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace ze stejnojmenné vzdělávací oblasti. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět matematika na 1. stupni.

Předmět je zaměřen na rozvoj matematických dovedností žáků s důrazem na jejich aplikaci v praktických úlohách. Důraz je kladen na porozumění, úsudek, analytické a logické myšlení žáků, rozvíjení matematických a prostorových představ, abstraktního myšlení. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnost v myšlení žáků, na řešení problémů a úloh z reality, na schopnost sebekontroly a opravy, didaktické hry, matematické soutěže.

Předmět Matematika je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku, 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 4 hodiny týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Matematika jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“, „Kreativita“ ..... 6.-9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- podporuje u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
- vytváří u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- zapojuje žáky do vyhledávání potřebných údajů a vzorců v matematických příručkách a tabulkách
- učí žáky vytvářet vlastní výstupy z vyřešených úloh ve formě tabulek, diagramů a grafů
- motivuje žáky k vytváření vlastních grafických schémat pro názornou analýzu úlohy nebo problému

#### Kompetence k řešení problému

- nabízí žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporuje u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- podporuje schopnost aplikovat zvládnuté postupy řešení, nabízí nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- provádí se žáky rozbor úkolu (problému) - tvoří plán jeho řešení, odhad výsledků, volbu správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- poskytuje žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a pro jejich ověření

#### Kompetence komunikativní

- užívá matematický jazyk včetně matematické symboliky
- pracuje se žáky s grafy, tabulkami, diagramy apod.
- umožňuje žákům klást otázky k problematice probíraného učiva, formulovat nejasnosti
- rozvíjí u žáků schopnost vyjádřit stručně a výstižně svůj postup řešení

#### Kompetence sociální a personální

- učí žáky řešit složitější úlohy ve vzájemné spolupráci, podporuje výměnu názorů na řešení a konstruktivní komunikaci
- zařazuje pro žáky praktické úlohy s tematikou zájmové činnosti, vedení domácnosti apod.
- rozvíjí u žáků dovednosti v rozpoznání nedostatků, schopností a celkového sebehodnocení v matematice

#### Kompetence občanské

- zařazuje úlohy s ekologickou problematikou
- rozvíjí u žáků respekt k individuálním odlišnostem mezi žáky v matematických schopnostech

#### Kompetence pracovní

- provádí s žáky různé praktické činnosti (modelování a výroba různých těles), ve kterých propojují přesnost, matematické dovednosti a manuální zručnost
- vyžaduje od žáků trpělivost a přesnost při práci s rýsovacím náčiním
- vyžaduje od žáka zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
- podporuje u žáka vlastní kontrolu své práce a dává žákovi možnost zlepšení a opravení

## Tematický celek: ČÍSLO A PROMĚNNÁ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel</li> <li>➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</li> <li>➤ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</li> <li>➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)</li> <li>➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</li> </ul>		
<b>Přirozená čísla a početní operace</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v řádech desítkové soustavy</li> <li>- zapisuje správně přirozená čísla</li> <li>- zapíše rozvinutý zápis čísla, je schopen zapsat rozklad čísla podle řádů desítkové soustavy</li> <li>- zakresluje čísla do zvolených částí číselné osy</li> <li>- interpretuje číslo zakreslené na číselné ose</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- desítková soustava</li> <li>- zápis čísel, rozvinutý zápis</li> <li>- číselná osa</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává přirozená čísla podle velikosti</li> <li>- využívá správně symboliku <math>&lt; &gt; =</math></li> <li>- vytváří vzestupné nebo sestupné řady čísel podle velikosti</li> <li>- určuje hledaná čísla ze vztahů nerovností pomocí zakreslení do číselné osy</li> <li>- zaokrouhluje čísla na zadaný řád, správně aplikuje principy zaokrouhlování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnávání čísel</li> <li>- řazení čísel podle velikosti</li> <li>- vztahy nerovností</li> <li>- pravidla zaokrouhlování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá početní operace sčítání, odčítání, násobení, dělení jejich symboliku a slovní označení</li> <li>- ovládá a vysvětlí algoritmy písemných výpočtů</li> <li>- dělí dvojciferným a trojiciferným číslem</li> <li>- podle slovního zadání provede početní operaci se zadanými čísly</li> <li>- provádí z paměti jednodušší výpočty</li> <li>- využívá zaokrouhlování a provádí odhady výpočtů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- početní operace, symbolika, názvy</li> <li>- algoritmy písemných výpočtů</li> <li>- dělení 2- a 3-ciferným číslem</li> <li>- slovní zadání početních operací</li> <li>- výpočty z paměti</li> <li>- odhady výpočtů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší výpočty úloh s více početními operacemi</li> <li>- využívá při výpočtech vlastnosti početních operací (komutativnost, asociativnost)</li> <li>- respektuje při výpočtu postup podle pořadí početních operací</li> <li>- řeší výpočty úloh se závorkami, včetně vložených závorek</li> <li>- zapíše matematickou symbolikou slovní zadání početních operací, účelně použije závorky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- více početních operací</li> <li>- vlastnosti sčítání a násobení</li> <li>- pořadí početních operací při výpočtu</li> <li>- použití závorek, výpočty úloh se závorkami</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porozumí zadání a správně aplikuje početní operace v číselných řetězcích, tabulkách a doplňovačkách</li> <li>- užívá schematický zápis reálné situace, podle potřeby provádí schematický náčrt, zvolí postup řešení a použití početních operací</li> <li>- řeší logickou úvahou a obrácenou operací jednoduché rovnice s jednou početní operací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné řetězce, tabulky</li> <li>- aplikační úlohy</li> <li>- výpočet neznámé v jednoduchých rovnicích s jednou početní operací</li> </ul>	
<b>Dělitelnost přirozených čísel</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem násobek a dělitel a uvede příklady</li> <li>- interpretuje a používá kritéria dělitelnosti 2, 3, 5, 10</li> <li>- určuje násobky a dělitele zadaného čísla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- násobek a dělitel</li> <li>- kritéria dělitelnosti</li> <li>- určování násobků a dělitelů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy prvočíslo a číslo složené</li> <li>- rozlišuje čísla podle definice pro prvočísla, určuje prvočísla, používá tabulku prvočísel</li> <li>- provádí rozklad čísla na součin prvočísel</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvočíslo a číslo složené</li> <li>- určování prvočísel</li> <li>- použití tabulky prvočísel</li> <li>- rozklad na prvočinitele</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje dělitele čísla pomocí rozkladu na prvočinitele</li> <li>- určuje společné násobky dvou čísel z paměti</li> <li>- určuje společné dělitele dvou čísel z paměti</li> <li>- určuje všechny společné dělitele dvou a tří čísel podle rozkladu na prvočísla</li> <li>- vypočítá nejmenší společný násobek dvou a tří čísel pomocí rozkladu</li> <li>- vypočítá největšího společného dělitele pomocí rozkladu</li> <li>- vysvětlí pojem soudělná a nesoudělná čísla</li> <li>- vysvětlí pojem sudá a lichá čísla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určování dělit. podle rozkladu</li> <li>- společné násobky</li> <li>- společný dělitel</li>   <li>- nejmenší společný násobek</li> <li>- největší společný dělitel</li> <li>- soudělná a nesoudělná čísla</li> <li>- sudá a lichá čísla</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší slovní úlohy a reálné situace s využitím společných násobků a dělitelů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- slovní úlohy</li> </ul>	
<b>Zlomky a desetinná čísla</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v řádech desetinného čísla (desetiny, setiny, tisícin, ....)</li> <li>- zapisuje rozvinutý zápis desetinného čísla</li> <li>- odlišuje celou část a desetinnou část čísla</li> <li>- graficky znázorní zlomek jako část celku</li> <li>- z nákresu určí a zapíše zlomek</li> <li>- pracuje s porozuměním s pojmy čísel, jmenovatel, zlomková čára</li> <li>- porovnává zlomky s číslem 1 (<math>&lt;</math> <math>&gt;</math> <math>=</math>)</li> <li>- pracuje s pojmem desetinný zlomek, převádí desetinný zlomek na desetinné číslo a obráceně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řády desetinného čísla</li> <li>- rozvinutý zápis des.čísla</li> <li>- celá a desetinná část</li> <li>- zlomek jako část celku</li>   <li>- čísel, jmenovatel, zlomková čára</li> <li>- porovnávání s číslem 1 (celek)</li> <li>- desetinný zlomek, desetinné číslo</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává desetinná čísla (<math>&lt;</math> <math>&gt;</math> <math>=</math>)</li> <li>- řadí desetinná čísla podle velikosti</li> <li>- zakresluje desetinná čísla na číselné ose</li> <li>- zaokrouhluje desetinná čísla na určený řád</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnávání desetinných čísel</li>   <li>- desetinná čísla na číselné ose</li> <li>- zaokrouhlování des.číslel</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení, dělení), ovládá a aplikuje algoritmy písemných výpočtů</li> <li>- provádí jednoduché výpočty z paměti</li> <li>- dělí a násobí z paměti zadaná čísla 10, 100, 1000, ...</li> <li>- dělí menší číslo větším se zadanou přesností</li> <li>- sčítá a odčítá desetinná a přirozená čísla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- početní operace s des.čísly</li> <li>- algoritmy písemných výpočtů</li>   <li>- pamětné výpočty</li> <li>- násobení a dělení 10,100, ....</li> <li>- dělení menšího čísla větším</li> <li>- sčítání a odčítání přir.a des.č.</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provádí písemné výpočty úloh s více početními operacemi s přirozenými a desetinnými čísly</li> <li>- dodržuje správné pořadí početních operací při výpočtu a postup při výpočtu se závorkami</li> <li>- provádí odhad výpočtu s využitím vhodného zaokrouhlení a vyhodnocuje přesnost svého odhadu porovnáním s výpočtem pomocí kalkulačtoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úlohy s více matem.operacemi s přir.a des.čísly</li> <li>- závorky a pořadí při výpočtu</li>   <li>- odhady, výpočty na kalkulačtoru, vyhodnocení přesnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porozumí zadání a správně aplikuje početní operace v číselných řetězcích, tabulkách a doplňovačkách</li> <li>- užívá schematický zápis reálné situace, podle potřeby provádí schematický náčrt, zvolí postup řešení a použití početních operací</li> <li>- řeší logickou úvahou a obrácenou operací jednoduché rovnice s jednou početní operací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné řetězce, tabulky s desetinnými čísly</li> <li>- aplikační úlohy s desetinnými čísly</li>   <li>- výpočet neznámé v jednoduchých rovnicích s jednou početní operací</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšiřuje zlomek daným číslem</li> <li>- rozšiřuje zlomek vhodným číslem na zlomek s daným jmenovatelem</li> <li>- provádí krácení zlomku</li> <li>- vysvětlí pojem základní tvar zlomku</li> <li>- krátí zlomek na základní tvar</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšiřování zlomků</li>   <li>- krácení zlomků</li> <li>- základní tvar zlomku</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- převádí zlomek na smíšené číslo</li> <li>- převádí smíšené číslo na zlomek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zlomek a smíšené číslo</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zobrazuje zlomky na číselné ose</li> <li>- zobrazeným bodům na číselné ose přiřazuje příslušnou hodnotu zlomku</li> <li>- porovnává zlomky podle velikosti</li> <li>- převádí zlomek na desetinné číslo pomocí dělení čitatele jmenovatelem</li> <li>- převádí desetinné číslo na desetinný zlomek a upravuje na základní tvar</li> <li>- uvádí do souvislosti zlomkovou čáru s dělením</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zobrazení zlomků na číselné ose</li> <li>- porovnávání zlomků</li> <li>- převádění zlomků na desetinná čísla a obráceně</li> <li>- zlomková čára a operace dělení</li> </ul>	

**Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</li> <li>➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</li> <li>➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</li> <li>➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</li> <li>➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</li> <li>➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary</li> <li>➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</li> </ul>		

**Rovinné útvary**

<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší body, čárové a plošné útvary v rovině</li> <li>- definuje přímkou, polopřímku a úsečku</li> <li>- určí a narýsuje podle zadání přímkou a polopřímku</li> <li>- narýsuje úsečku zadané velikosti</li> <li>- určí, zda bod leží či neleží na přímce, polopřímce, úsečce</li> <li>- měří úsečku s přesností na milimetry</li> <li>- dodržuje pravidla pro značení bodů a přímek</li> <li>- dodržuje symboliku zápisu úseček, přímek, polopřímek, bodů ležících na přímce nebo úsečce, velikostí úseček</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy rovinných útvarů</li> <li>- přímkou, polopřímka, úsečka</li> <li>- rýsování přímkou a polopřímky</li> <li>- úsečka dané velikosti</li> <li>- příslušnost bodů k útvarům</li> <li>- měření úsečky</li> <li>- značení bodů a přímek</li> <li>- symbolika zápisu čárových útvarů</li> </ul>	Z (kartografie)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší typy vzájemné polohy přímek v rovině</li> <li>- definuje a uvede vlastnosti rovnoběžných, různoběžných a kolmých přímek, provede náčrty</li> <li>- sestrojí kolmici k dané přímce</li> <li>- sestrojí rovnoběžku k dané přímce</li> <li>- sestrojí rovnoběžku k dané přímce v určené vzdálenosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vzájemná poloha přímek v rovině</li> <li>- definice a vlastnosti</li> <li>- sestrojení kolmice</li> <li>- sestrojení rovnoběžky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje úhel jako část roviny</li> <li>- určuje body v rovině, které patří nebo nepatří k danému úhlu, určí vrchol úhlu, ramena úhlu</li> <li>- označuje úhly a zapisuje pomocí symboliky (<math>\alpha, \beta, \gamma, \sphericalangle AVB</math>)</li> <li>- uvede jednotky velikosti úhlu (<math>^{\circ}</math>'), jejich převodní vztahy</li> <li>- pracuje s úhloměrem, měří daný úhel s přesností na <math>^{\circ}</math></li> <li>- rýsuje úhel zadané velikosti pomocí úhloměru</li> <li>- provede třídění úhlů podle velikosti a uvede rozmezí pro každý typ (ostrý, pravý, tupý, přímý, plný), načrtne úhel</li> <li>- provede grafické přenesení úhlu, násobek úhlu</li> <li>- provede grafický součet a rozdíl úhlu, zkontroluje změřením a výpočtem</li> <li>- určí v obrázku vedlejší a vrcholové úhly, uvede jejich vlastnosti</li> <li>- seznámí se s použitím jejich vlastností při ukázce důkazu součtu úhlů v trojúhelníku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úhel, definice</li> <li>- body příslušející úhlu</li> <li>- označení úhlů</li> <li>- jednotky velikosti (<math>^{\circ}</math>')</li> <li>- měření velikosti úhlu</li> <li>- úhel dané velikosti</li> <li>- třídění úhlů</li> <li>- grafický násobek, součet, rozdíl</li> <li>- numerická kontrola</li> <li>- vedlejší a vrcholové úhly</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje čtverec, uvede jeho vlastnosti</li> <li>- rýsuje čtverec zadané velikosti (s přesností na mm), počítá obvod a obsah</li> <li>- charakterizuje obdélník, uvede jeho vlastnosti</li> <li>- rýsuje obdélník zadaných rozměrů (s přesností na mm), počítá obvod a obsah</li> <li>- provádí schematický náčrt reálných situací, aplikuje při řešení úloh výpočty obvodu a obsahu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>čtverec</b></li> <li>- obvod, obsah</li> <li>- <b>obdélník</b></li> <li>- obvod, obsah</li> <li>- aplikační úlohy, reálné situace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje trojúhelník, uvede jeho vlastnosti</li> <li>- provede správný popis vrcholů, stran a úhlů</li> <li>- vyznačí odpovídající prvky trojúhelníka v náčrtku</li> <li>- třídí trojúhelníky podle velikosti stran, načrtne ukázkou</li> <li>- třídí trojúhelníky podle velikosti vnitřních úhlů, načrtne ukázkou</li> <li>- používá základní metrické vztahy v trojúhelníku (součet velikostí vnitřních úhlů; trojúhelníková nerovnost)</li> <li>- provádí výpočet obvodu a obsahu trojúhelníka</li> <li>- interpretuje věty o shodnosti trojúhelníků</li> <li>- aplikuje věty o shodnosti při porovnávání daných trojúhelníků</li> <li>- charakterizuje výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníka, načrtne ukázkou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>trojúhelník</b></li> <li>- popis trojúhelníka</li> <li>- různostranný, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník</li> <li>- ostroúhlý, pravoúhlý a tupoúhlý trojúhelník</li> <li>- součet vnitřních úhlů</li> <li>- trojúhelníková nerovnost</li> <li>- obvod a obsah</li> <li>- věty o shodnosti trojúhelníků</li> <li>- výšky, těžnice, střední příčky</li> </ul>	
<b>Konstrukční úlohy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestrojí střed úsečky, osu úsečky</li> <li>- sestrojí osu úhlu</li> <li>- sestrojí úhly <math>60^\circ</math>, <math>30^\circ</math>, <math>120^\circ</math></li> <li>- provádí náčrty a rozborů úloh při konstrukcích trojúhelníků podle vět <i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i></li> <li>- seznámí se se zápisem postupu konstrukce pomocí geometrické symboliky</li> <li>- provádí konstrukce trojúhelníků podle vět <i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i></li> <li>- sestrojí výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníka</li> <li>- sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou</li> <li>- sestrojí kružnici trojúhelníku vepsanou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přímky, úsečky</li> <li>- úhly</li> <li>- rozborů a náčrtů trojúhelníků (<i>sss</i>, <i>sus</i>, <i>usu</i>)</li> <li>- postup konstrukce</li> <li>- konstrukce trojúhelníků</li> <li>- konstrukce výšek, těžnic, středních příček a kružnic v trojúhelníku</li> </ul>	

**Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</li> <li>➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě logické úvahy a znalostí matematických operací zjišťuje algoritmus číselné řady nebo čtverce či pyramidy a vhodně doplňuje chybějící čísla</li> <li>- třídí a řadí schémata, symboly nebo obrázky na základě zadaného kritéria, případně se snaží o nalezení kritéria, svůj názor obhajuje vhodnými argumenty</li> <li>- řeší složitější úlohy s využitím výpočtů obvodů a obsahů čtverce, obdélníka a trojúhelníka u komplikovaných rovinných útvarů</li> <li>- navrhuje možnosti řešení úloh, s jejichž modelovým řešením dosud nebyl seznámen</li> <li>- pokouší se najít možné jiné postupy při řešení úloh</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné řady, čtverce a pyramidy</li> <li>- hledání a využití kritérií</li> <li>- složité rovinné obrazce</li> <li>- vlastní řešení</li> <li>- nové postupy</li> </ul>	PT (OSV)

Tematický celek: **ČÍSLO A PROMĚNNÁ**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel</li> <li>➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</li> <li>➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek- část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</li> <li>➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</li> <li>➤ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</li> <li>➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</li> </ul>		
<b>Racionální čísla</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede konkrétní příklady užití záporných čísel v praxi</li> <li>- zapíše záporné celé číslo</li> <li>- vysvětlí pojem opačné číslo</li> <li>- dovede znázornit kladná i záporná čísla na číselné ose</li> <li>- určí absolutní hodnotu čísla pomocí číselné osy</li> <li>- vysvětlí, proč je absolutní hodnota nezáporné číslo</li> <li>- porovná dvě celá čísla</li> <li>- sčítá, odčítá, násobí a dělí dvě celá čísla</li> <li>- provede odhad výsledku, správně určí znaménko výsledku</li> <li>- vypočítá hodnotu číselného výrazu s celými čísly</li> <li>- využívá znalosti o pořadí početních výkonů při výpočtech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>celá čísla</b></li> <li>- čísla kladná a záporná</li> <li>- opačná čísla</li> <li>- zobrazení na číselné ose</li> <li>- absolutní hodnota čísla</li>   <li>- uspořádání celých čísel</li> <li>- sčítání, odčítání celých čísel</li> <li>- násobení, dělení celých čísel</li> <li>- odhady</li> <li>- výpočty na kalkulátoru</li> </ul>	F
<ul style="list-style-type: none"> <li>- znalosti o početních výkonech s celými čísly aplikuje na početní operace se zápornými desetinnými čísly</li> <li>- provádí početní operace, včetně odhadů a zaokrouhlování, s celými a desetinnými čísly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>záporná desetinná čísla</b></li> <li>- početní operace s celými a desetinnými čísly</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem společný jmenovatel jako nejmenší společný násobek</li> <li>- v jednoduchých případech určí z paměti společného jmenovatele</li> <li>- ve složitějších případech určí společného jmenovatele rozkladem na prvočinitele a určením nejmenšího společného násobku</li> <li>- vysvětlí algoritmus sčítání a odčítání zlomků</li> <li>- ovládá krácení a rozšiřování zlomků</li> <li>- vyjádří celé číslo jako zlomek</li> <li>- umí násobit zlomek celým číslem</li> <li>- zvládne násobení dvou i více zlomků</li> <li>- před násobením provede krácení</li> <li>- vysvětlí pojem převrácené číslo, určí převrácené číslo k celému číslu a ke zlomku</li> <li>- objasní postup při dělení zlomků</li> <li>- upraví složený zlomek na dělení dvou zlomků</li> <li>- vypočítá jednoduchý číselný výraz s použitím početních operací se zlomky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>zlomky</b></li> <li>- záporný zlomek</li> <li>- sčítání zlomků se stejnými jmenovateli</li> <li>- sčítání zlomků s různými jmenovateli</li> <li>- odčítání zlomků se stejnými jmenovateli</li> <li>- odčítání zlomků s různými jmenovateli</li> <li>- násobení zlomků</li>   <li>- převrácený zlomek</li>   <li>- dělení zlomků</li> <li>- složený zlomek</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe přirozená čísla, desetinná čísla, zlomky, celá čísla jako podmnožiny racionálních čísel</li> <li>- užívá různé způsoby vyjádření racionálního čísla</li> <li>- zobrazí racionální číslo na číselné ose</li> <li>- porovná racionální čísla</li> <li>- provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s racionálními čísly</li> <li>- řeší slovní úlohy vedoucí k operaci s racionálními čísly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>racionální čísla</b></li> <li>- pojem racionální číslo</li> <li>- způsoby vyjádření rac. čísla</li> <li>- číselná osa</li> <li>- porovnávání rac. čísel</li> <li>- početní operace s racionálními čísly</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<b>Poměr</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady porovnání dvou veličin poměrem z praxe</li> <li>- objasní důležitost pořadí členů v poměru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zavedení pojmu poměr v matematice</li> </ul>	Z



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří poměr zlomkem</li> <li>- stanovuje poměr ve stejných jednotkách</li> <li>- vysvětlí, kdy je poměr v základním tvaru</li> <li>- vyjádří poměr v základním tvaru</li> <li>- umí zvětšit, zmenšit číslo v daném poměru</li> <li>- rozdělí celek na části v daném poměru, ověří správnost rozdělení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádření poměru zlomkem</li> <li>- rozšiřování a krácení poměrů</li> <li>- poměr v základním tvaru</li> <li>- zvětšování, zmenšování v poměru</li> <li>- dělení celku na části v daném poměru</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam měřítko plánu, mapy</li> <li>- vypočítá dle měřítko skutečnou vzdálenost ze vzdálenosti na mapě a opačně</li> <li>- zhotoví jednoduchý plán v daném měřítku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- měřítko plánů a map</li> </ul>	Z
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje úměru jako rovnost dvou poměrů</li> <li>- sestaví rovnost dvou poměrů s jedním neznámým členem</li> <li>- s porozuměním používá trojčlenku jako postup k výpočtu neznámé</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úměra</li> <li>- trojčlenka</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- řeší slovní úlohy s použitím poměru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<b>Procenta</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladu označí celek, procentovou část, počet procent</li> <li>- vysvětlí pojem 1 procento, 1 promile, používá symboliku zápisu (% , ‰)</li> <li>- chápe analogii procent a zlomků</li> <li>- určí zlomkem 10%, 20%, ... 100%, 25%, 50%, 75%</li> <li>- v jednoduchých případech tato procenta vypočítá z paměti</li> <li>- část celku vyjádřenou zlomkem vyjádří v procentech</li> <li>- převede vyjádření části des. číslem na vyjádření v %</li> <li>- chápe souvislost základ- celek = 100%</li> <li>- s jistotou vypočítá 1% z jakéhokoliv celku</li> <li>- vysvětlí pojem procentová část</li> <li>- za pomoci logické úvahy vypočítá přes 1% procentovou část, základ i počet procent</li> <li>- k výpočtům procentové části, základu a počtu procent umí použít také trojčlenku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- základní pojmy procentového počtu, procento, promile</li> <li>- souvislost zlomků a procent</li> <li>- souvislost des. čísel a procent</li> <li>- základ</li> <li>- procentová část</li> <li>- počet procent</li> <li>- výpočty přes 1%</li> <li>- výpočty trojčlenkou</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá poznatků o procentovém počtu k řešení slovních úloh z praxe</li> <li>- správně analyzuje úlohu, zvolí správný postup výpočtu, provede odhad výpočtu, vypočítá písemně i za použití kalkulátoru a správně interpretuje výsledek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní pojmy finanční matematiky (úvěr, vklad, jistina, kapitál, úroková míra, úrok)</li> <li>- orientuje se v pojmech dlužník, věřitel, dluhopis, depozitní certifikát, termínovaný vklad</li> <li>- matematizuje reálnou situaci z finanční oblasti</li> <li>- aplikuje procentový počet do finanční matematiky</li> <li>- provádí odhady výpočtů, porovná odhad s realitou</li> <li>- provádí výpočty za pomoci kalkulátoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úroková míra</li> <li>- úrok</li> <li>- daň z úroku</li> <li>- úroková doba</li> <li>- jednoduché úrokování</li> </ul>	

**Tematický celek: ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</li> <li>➤ vyjádří funkční vztah tabulkou</li> <li>➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</li> </ul>		
<b>Přímá a nepřímá úměrnost</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem závisle a nezávisle proměnná</li> <li>- popíše závislost veličin přímo úměrných</li> <li>- popíše závislost nepřímo úměrných veličin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přímá úměrnost</li> <li>- zápis hodnot přímo úměrných proměnných do tabulky</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady přímé a nepřímé úměrnosti z praxe</li> <li>- pozná přímo a nepřímo úměrné veličiny</li> <li>- sestaví rovnost dvou poměrů u přímé a nepřímé úměrnosti</li> <li>- používá trojčlenku jako postup řešení při výpočtu neznámého členu</li> <li>- řeší slovní úlohy přímé a nepřímé úměrnosti pomocí trojčlenky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nepřímá úměrnost</li> <li>- zápis hodnot nepřímo úměrných proměnných do tabulky</li> <li>- použití trojčlenky k výpočtům</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	

Tematický celek: **GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</li> <li>➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</li> <li>➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</li> <li>➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</li> <li>➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary</li> <li>➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar</li> <li>➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</li> <li>➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</li> <li>➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</li> </ul>		
<b>Rovinné útvary</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí prvky obecného čtyřúhelníku (vrcholy, strany, vnitřní úhly, úhlopříčky)</li> <li>- zná symbolické označení prvků</li> <li>- načrtne čtyřúhelník</li> <li>- orientuje se v pojmech protější, sousední, vnitřní, vnější</li> <li>- vypočítá obvod čtyřúhelníku včetně správné jednotky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>čtyřúhelník</b></li> <li>- popis čtyřúhelníku</li> <li>- obvod čtyřúhelníku</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vlastnosti rovnoběžníku</li> <li>- rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků</li> <li>- popíše vlastnosti čtverce, obdélníku, kosočtverce, kosodélníku</li> <li>- chápe rovnoběžník jako druh čtyřúhelníku</li> <li>- načrtne rovnoběžník zadaných vlastností</li> <li>- sestrojí rovnoběžník, zapíše postup konstrukce</li> <li>- užívá správnou symboliku</li> <li>- sestrojí a změří výšku rovnoběžníku</li> <li>- prakticky ukáže přeměnu kosodélníku na obdélník o stejném obsahu</li> <li>- z ukázky odvodí vzorec pro výpočet obsahu rovnoběžníku</li> <li>- vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, správně určí jednotky</li> <li>- provede náčrt reálné situace</li> <li>- využívá znalosti výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníků v praktických příkladech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>rovnoběžník</b></li> <li>- vlastnosti rovnoběžníku</li> <li>- druhy rovnoběžníků</li> <li>- konstrukce rovnoběžníků</li> <li>- obsah a obvod rovnoběžníků</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti lichoběžníku</li> <li>- rozpozná specifické druhy lichoběžníků</li> <li>- načrtne lichoběžník, označí prvky správnou symbolikou</li> <li>- sestrojí lichoběžník</li> <li>- popíše postup konstrukce</li> <li>- z daných údajů vypočítá obvod lichoběžníku</li> <li>- s porozuměním používá vzorec pro obsah lichoběžníku</li> <li>- aplikuje znalosti při řešení praktických úloh</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>lichoběžník</b></li> <li>- vlastnosti lichoběžníku</li> <li>- konstrukce lichoběžníku</li> <li>- obvod a obsah lichoběžníku</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pravidelné <b>mnohoúhelníky</b></li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše obecné vlastnosti pravidelných mnohoúhelníků</li> <li>- rozliší pravidelný a nepravidelný mnohoúhelník</li> <li>- uvede druhy pravidelných mnohoúhelníků</li> <li>- načrtne různé pravidelné mnohoúhelníky</li> <li>- popíše vlastnosti pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníku</li> <li>- sestrojí pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník</li> <li>- vypočítá obvod a obsah z daných údajů</li> <li>- využívá znalosti výpočtu obsahu trojúhelníku</li> <li>- aplikuje znalosti o vlastnostech rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastnosti pravidelných mnohoúhelníků</li> <li>- druhy pravidelných mnohoúhelníků</li> <li>- konstrukce pravidelných mnohoúhelníků</li> <li>- obvod a obsah pravidelných mnohoúhelníků</li> </ul>	
<b>Středová a osová souměrnost</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti shodných geometrických útvarů</li> <li>- ověří shodnost měřením i pomocí průsvitného papíru</li> <li>- rozliší shodné a neshodné geometrické útvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- shodnost geometrických útvarů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí měření vzdálenosti bodu od přímky na kolmici spuštěné z bodu na přímku</li> <li>- sestrojí kolmici z bodu na přímku pomocí trojúhelníka s ryskou</li> <li>- uvede i jiné způsoby konstrukce kolmice</li> <li>- objasní pojem pata kolmice</li> <li>- změří s přesností na mm vzdálenost bodu od přímky</li> <li>- umí přenést tuto vzdálenost kružítkem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vzdálenost bodu od přímky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje osovou souměrnost jako shodné zobrazení</li> <li>- uvede příklady osově souměrných útvarů</li> <li>- sestrojí obraz bodu v osové souměrnosti</li> <li>- vysvětlí pojem samodružný bod</li> <li>- sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti</li> <li>- určí osu (osy) souměrnosti osově souměrného útvaru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osová souměrnost</li> <li>- vlastnosti osově souměrných útvarů</li> <li>- konstrukce obrazu v osové souměrnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší středovou a osovou souměrnost</li> <li>- charakterizuje středovou souměrnost jako shodné zobrazení</li> <li>- uvede příklady středově souměrných útvarů</li> <li>- sestrojí obraz bodu ve středové souměrnosti</li> <li>- určí samodružný bod ve středové souměrnosti</li> <li>- sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- středová souměrnost</li> <li>- vlastnosti středové souměrnosti</li> <li>- konstrukce obrazu ve středové souměrnosti</li> </ul>	
<b>Prostorové útvary</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší prostorový a rovinný útvar</li> <li>- uvede vlastnosti kvádru a krychle</li> <li>- popíše prvky kvádru a krychle</li> <li>- rozliší kvádr a krychli, provede náčrt</li> <li>- zobrazí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání</li> <li>- popíše vlastnosti hranolu, kuželu, jehlanu, koule, válce</li> <li>- pozná modely těchto těles, provede náčrt</li> <li>- uvede příklady těchto těles z praxe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojem prostorové útvary</li> <li>- <b>kvádr a krychle</b></li> <li>- náčrt kvádru a krychle</li> <li>- volné rovnoběžné promítání</li> <li>- <b>hranol, kužel, válec, jehlan, koule</b></li> </ul>	

### Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</li> <li>➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě znalostí početních operací s celými čísly doplní číselnou a logickou řadu</li> <li>- používá logickou úvahu a úsudek v číselných a obrázkových analogiích</li> <li>- aplikuje a kombinuje poznatky, nalézá vlastní řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné a logické řady</li> <li>- číselné a obrázkové analogie</li> <li>- různá řešení aplikačních úloh</li> </ul>	

## Tematický celek: ČÍSLO A PROMĚNNÁ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</li> <li>➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</li> <li>➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</li> <li>➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</li> </ul>		
<b>Mocniny a odmocniny</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede obecnou definici druhé mocniny</li> <li>- vypočítá druhou mocninu čísla násobením</li> <li>- zná z paměti druhé mocniny čísel 1-15</li> <li>- z paměti určuje druhou mocninu 10, 100, 1000...</li> <li>- zdůvodní proč je druhá mocnina vždy nezáporné číslo</li> <li>- provede odhad druhé mocniny</li> <li>- určí správně počet desetinných míst druhé mocniny desetinného čísla</li> <li>- orientuje se v tabulkách, určí hodnotu mocniny pomocí tabulek</li> <li>- vypočítá druhou mocninu čísla na různých kalkulátorech</li> <li>- vysvětlí pojem čtvercové číslo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- definice druhé mocniny</li> <li>- výpočet druhé mocniny</li> <li>- odhad druhé mocniny</li>   <li>- práce s tabulkami</li>   <li>- práce s kalkulátorem</li> <li>- čtvercová čísla</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porozumí definici druhé odmocniny</li> <li>- vysvětlí neexistenci druhé odmocniny záporného čísla</li> <li>- z paměti určí odmocninu z čtvercových čísel do 225</li> <li>- provede odhad druhé odmocniny</li> <li>- správně určí počet desetinných míst odmocniny z desetinného čísla</li> <li>- vyhledá druhou odmocninu čísla v tabulkách</li> <li>- určí druhou odmocninu čísla na kalkulátoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- definice druhé odmocniny</li> <li>- určení druhé odmocniny čtvercových čísel z paměti</li> <li>- odhad druhé odmocniny</li>   <li>- určení druhé odmocniny pomocí tabulek</li> <li>- výpočet na kalkulátoru</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje obecně třetí mocninu</li> <li>- provede odhad třetí mocniny</li> <li>- vypočítá třetí mocninu dle definice násobením a na kalkulátoru</li> <li>- určí znaménko třetí mocniny kladných i záporných čísel</li> <li>- definuje mocninu s přirozeným mocnitelem</li> <li>- bez počítání určí, kdy je mocnina číslo kladné, záporné nebo nula</li> <li>- vypočítá mocninu s přirozeným mocnitelem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mocniny s přirozeným a celým mocnitelem</li> <li>- třetí mocnina</li> <li>- výpočty třetích mocnin</li>   <li>- definice mocniny s přirozeným mocnitelem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvodí a ovládá pravidla pro počítání s mocninami (součtu a rozdílu mocnin, součinu mocnin se stejným základem, podílu mocnin se stejným základem, mocniny součinu, mocniny podílu, mocniny mocnin)</li> <li>- na základě podílu mocnin se stejným základem odvodí výpočet mocniny s celým záporným mocnitelem</li> <li>- vypočítá jednoduché příklady mocnin se záporným mocnitelem</li> <li>- pravidla pro počítání s mocninami umí aplikovat při početních operacích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pravidla pro počítání s mocninami</li>   <li>- mocnina s celým záporným exponentem</li>   <li>- využití pravidel při výpočtech</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odůvodní rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě</li> <li>- napíše rozvinutý zápis čísla pomocí mocniny o základu 10</li> <li>- zapíše číslo ve tvaru <math>a \cdot 10^n</math>, kde <math>1 \leq a &lt; 10</math></li> <li>- správně interpretuje zápis čísla ve tvaru <math>a \cdot 10^n</math> (i na kalkulačce)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zápis čísla v desítkové soustavě, rozvinutý zápis</li> <li>- použití mocniny o základu 10</li> <li>- exponenciální tvar zápisu čísel</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>V ý r a z y</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede v jakém pořadí se provádějí početní operace ve výrazu bez závorek</li> <li>- umí pracovat s výrazem se závorkami</li> <li>- provede odhad hodnoty výrazu</li> <li>- vypočítá hodnotu výrazu</li> <li>- umí efektivně použít kalkulátor pro výpočet hodnoty výrazu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné výrazy</li> <li>- výpočet hodnoty výrazu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam pojmu proměnná</li> <li>- dosadí za proměnnou do výrazu a vypočítá hodnotu výrazu</li> <li>- zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými</li> <li>- sestaví výraz s proměnnou pro řešení úloh z geometrie i běžné praxe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výrazy s proměnnými</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem jednočlen</li> <li>- určí koeficient a proměnnou jednočlenu</li> <li>- zjednoduší zápis jednočlenu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jednočlen</li> <li>- úprava jednočlenu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje mnohočlen jako součet jednočlenů</li> <li>- určí počet členů mnohočlenu</li> <li>- uvede postupné kroky při sčítání a odčítání mnohočlenů</li> <li>- správně sečte a odečte mnohočleny</li> <li>- vynásobí mnohočlen jednočlenem</li> <li>- správně určí koeficienty, znaménka, mocniny</li> <li>- využívá znalosti pravidel o počítání s mocninami</li> <li>- vypočítá součin dvojčlenu a dvojčlenu, dvojčlenu a trojčlenu</li> <li>- aplikuje znalosti na výpočet součinu více mnohočlenů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mnohočlen</li> <li>- dvojčlen, trojčlen, ....</li> <li>- sčítání a odčítání mnohočlenů</li> <li>- násobení mnohočlenů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí společného dělitele všech členů mnohočlenu</li> <li>- provede rozklad mnohočlenu vytýkáním před závoreku</li> <li>- ověří správnost rozkladu zpětným vynásobením</li> <li>- na základě znalosti definice druhé mocniny odvodí vzorec pro druhou mocninu dvojčlenu</li> <li>- umí aplikovat vzorec pro různé dvojčleny</li> <li>- pozná trojčlen, který lze vyjádřit jako druhou mocninu dvojčlenu, určí tento dvojčlen</li> <li>- druhou mocninu dvojčlenu umí zapsat jako součin</li> <li>- odvodí vzorec pro rozdíl čtverců</li> <li>- umí vzorec použít pro dvojčleny s koeficienty a vyššími mocninami</li> <li>- pozná dvojčlen, který je rozdílem druhých mocnin a umí aplikovat vzorec pro rozklad</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozklad mnohočlenů na součin</li> <li>- vytýkání</li> <li>- vzorce pro druhou mocninu dvojčlenu</li> <li>- aplikace vzorců</li> <li>- vzorec pro rozdíl čtverců</li> <li>- aplikace vzorce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje lomený výraz</li> <li>- určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl</li> <li>- určí, kdy je součin výrazů roven nule</li> <li>- vypočítá hodnotu lomeného výrazu pro danou proměnnou</li> <li>- na základě znalosti krácení a rozšiřování zlomků krátí a rozšiřuje lomené výrazy, vždy určí podmínky smyslu výrazu</li> <li>- určí společného jmenovatele dvou i více výrazů</li> <li>- při určování společného jmenovatele používá rozkladu mnohočlenu na součin</li> <li>- sčítá a odčítá lomené výrazy s udáním podmínek pro smysl výrazů</li> <li>- na základě znalosti násobení zlomků násobí lomené výrazy, před násobením krátí</li> <li>- před násobením vždy uvede podmínky</li> <li>- vysvětlí pojem převrácený lomený výraz</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lomené výrazy</li> <li>- podmínky, za kterých má lomený výraz smysl</li> <li>- krácení lomených výrazů</li> <li>- rozšiřování lomených výrazů</li> <li>- sčítání, odčítání lomených výrazů</li> <li>- násobení lomených výrazů</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí podmínky pro původní i převrácený výraz</li> <li>- dělí lomené výrazy</li> <li>- upraví složený lomený výraz</li> <li>- sestaví lomený výraz vedoucí k řešení reálné situace</li> <li>- využívá úprav lomených výrazů při řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dělení lomených výrazů</li> <li>- složený lomený výraz</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<b>Rovnice</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší pojmy rovnost a rovnice</li> <li>- vysvětlí pojem lineární rovnice</li> <li>- vysvětlí pojem kořen rovnice</li> <li>- zná význam pojmu ekvivalentní úprava</li> <li>- osvojí si používání ekvivalentních úprav</li> <li>- řeší jednoduché i složitější lineární rovnice (mimo rovnic s neznámou ve jmenovateli)</li> <li>- provádí zkoušku správnosti řešení</li> <li>- matematizuje reálnou situaci</li> <li>- řeší slovní úlohy pomocí lineární rovnice</li> <li>- správně interpretuje výsledky v reálné situaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lineární rovnice</li> <li>- ekvivalentní úpravy rovnic</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí neznámou ve vzorci</li> <li>- pomocí ekvivalentních úprav upraví vzorec tak, aby vyjádřil neznámou</li> <li>- používá výpočet neznámé ze vzorce v geometrických, fyzikálních, a ostatních úlohách</li> <li>- dosazuje do vzorce veličiny včetně jednotek, krátí jednotky, kontroluje správnost výsledné jednotky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výpočet neznámé ze vzorce</li> </ul>	F

**Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</li> <li>➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</li> <li>➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary</li> <li>➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</li> <li>➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</li> <li>➤ načrtne a sestrojí síť základních těles</li> <li>➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</li> <li>➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</li> </ul>		
<b>Pythagorova věta</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dovede interpretovat Pythagorovu větu geometricky</li> <li>- zapíše algebraicky Pythagorovu větu</li> <li>- umí upravit vzorec pro výpočet odvěsny</li> <li>- umí aplikovat Pythagorovu větu na jakýkoliv pravoúhlý trojúhelník</li> <li>- užitím Pythagorovy věty zjistí, zda trojúhelník je pravoúhlý</li> <li>- v geometrických útvarech najde pravoúhlý trojúhelník, v němž lze aplikovat Pythagorovu větu</li> <li>- řeší příklady za použití Pythagorovy věty v rovině a prostoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- geometrický význam Pythagorovy věty</li> <li>- algebraický význam Pythagorovy věty</li> <li>- výpočty stran pravoúhlého trojúhelníku</li> <li>- užití Pythagorovy věty</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<b>Kružnice a kruh</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje kružnici jako množinu bodů dané vlastnosti</li> <li>- definuje kruh jako množinu bodů dané vlastnosti</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi kružnicí a kruhem</li> <li>- ovládá příslušnou geometrickou symboliku</li> <li>- určí poloměr, průměr kružnice</li> <li>- sestrojí kružnici daných parametrů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- definice kružnice</li> <li>- definice kruhu</li> <li>- zápis kružnice, kruhu</li> <li>- průměr, poloměr kružnice</li> <li>- konstrukce kružnice</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede ukázky vzájemné polohy kružnice a přímky</li> <li>- popíše vlastnosti sečny, tečny a vnější přímky kružnice</li> <li>- určí tětívu, kterou vytíná sečna na kružnici</li> <li>- vysvětlí souvislost nejdelší tětivy a průměru kružnice</li> <li>- sestrojí tečnu v daném bodě kružnice</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vzájemná poloha kružnice a přímky</li> <li>- sečna, tečna, vnější přímka</li> <li>- tětíva</li> <li>- konstrukce tečny</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem soustředné kružnice</li> <li>- načrtne a charakterizuje možné vzájemné polohy dvou kružnic</li> <li>- rozliší pojmy vnější a vnitřní dotyk</li> <li>- pracuje s pojmem středná kružnic</li> <li>- sestrojí dvě kružnice daných polohových vlastností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vzájemná poloha dvou kružnic</li> <li>- středná</li> <li>- konstrukční úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pomocí geometrické konstrukce a měřením ověří platnost Thaletovy věty</li> <li>- seznámí se se způsobem sestrojení tečny kružnice z daného bodu ležícího vně kružnice</li> <li>- seznámí se s využitím Thaletovy věty při konstrukci pravouhlého trojúhelníku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Thaletova věta</li> <li>- seznámení s užitím Thaletovy věty</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná přibližnou hodnotu Ludolfova čísla a jeho značení (<math>\pi</math>)</li> <li>- chápe délku kružnice a obvod kruhu jako délku úsečky</li> <li>- osvojí si vzorec pro výpočet délky kružnice a obvodu kruhu</li> <li>- vypočítá délku kružnice a obvod kruhu o daném poloměru nebo průměru</li> <li>- před výpočtem provede odhad</li> <li>- určí správně jednotku vypočítané veličiny</li> <li>- ze známé délky kružnice vypočítá její poloměr, průměr</li> <li>- vypočítá obvod dané části kruhu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ludolfovo číslo (<math>\pi</math>)</li> <li>- délka kružnice</li> <li>- obvod kruhu</li> <li>- úprava vzorce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojí si vzorec pro výpočet obsahu kruhu</li> <li>- umí vzorec použít při výpočtech obsahu kruhu s daným poloměrem, průměrem</li> <li>- správně určí jednotku obsahu</li> <li>- zvládá úpravu vzorce pro výpočet různých proměnných</li> <li>- vypočítá obsah části kruhu</li> <li>- charakterizuje pojem mezikruží, vypočítá jeho obsah</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- obsah kruhu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- analyzuje praktickou úlohu, provede náčrt reálné situace, zjistí známé a neznámé prvky</li> <li>- využívá osvojený matematický aparát při řešení praktických úloh, při výpočtech efektivně využívá kalkulátor, provádí logickou kontrolu řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy na výpočty délky kružnice a jejích částí, obvodu kruhu, obsahu kruhu a jeho částí</li> </ul>	
<b>Prostorové útvary</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využije znalosti o vlastnostech kvádrů a krychle k pochopení pojmu síť kvádrů a krychle</li> <li>- načrtne síť kvádrů a krychle</li> <li>- přesně narýsuje síť kvádrů a krychle daných rozměrů</li> <li>- na základě znalosti výpočtu obsahu čtverce a obdélníku odvodí vzorec pro výpočet povrchu kvádrů a krychle</li> <li>- vypočítá povrch kvádrů a krychle, včetně správné jednotky, ze zadaných veličin</li> <li>- definuje <math>m^3</math>, <math>dm^3</math>, <math>cm^3</math>, <math>mm^3</math></li> <li>- převádí jednotky objemu</li> <li>- osvojí si vzorec pro výpočet objemu kvádrů a krychle</li> <li>- vypočítá objem kvádrů a krychle v různých krychlových jednotkách, využívá převody</li> <li>- převádí krychlové jednotky a duté míry</li> <li>- matematizuje reálnou situaci, využívá znalosti výpočtů povrchu a objemu kvádrů a krychle v praktických úlohách</li> <li>- pozná hranol mezi ostatními tělesy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kvádr, krychle</li> <li>- síť kvádrů, krychle</li> <li>- odvození vzorce pro povrch kvádrů, krychle</li> <li>- výpočty povrchu kvádrů a krychle</li> <li>- jednotky objemu (<math>m^3</math>, <math>dm^3</math>, <math>cm^3</math>, <math>mm^3</math>)</li> <li>- odvození vzorce pro objem kvádrů, krychle</li> <li>- krychlové jednotky a duté míry</li> <li>- aplikační úlohy</li> <li>- hranol, druhy hranolů</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti hranolu</li> <li>- popíše prvky hranolu</li> <li>- zařadí kvádr a krychli mezi hranoly</li> <li>- načrtne a sestrojí síť hranolu, jehož podstava je libovolný mnohoúhelník</li> <li>- odvodí obecný vzorec pro výpočet povrchu a objemu hranolu</li> <li>- vzorce umí aplikovat na konkrétní druhy hranolů, při výpočtech využívá znalosti výpočtů obsahů a obvodů rovinných útvarů</li> <li>- analyzuje praktickou úlohu, určí prostorový útvar, jehož se úloha týká, využívá osvojený matematický aparát při výpočtech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastnosti hranolu</li> <li>- podstava a plášť hranolu</li> <li>- síť hranolu</li> <li>- povrch a objem hranolu</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem rotační, popíše vznik rotačního válce</li> <li>- charakterizuje podstavu a plášť rotačního válce</li> <li>- načrtne a sestrojí síť rotačního válce</li> <li>- odvodí vzorec pro výpočet povrchu a objemu rotačního válce</li> <li>- vzorce správně používá při výpočtech povrchu a objemu rotačního válce</li> <li>- znalosti aplikuje v praktických úlohách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rotační válec</li> <li>- vlastnosti rotačního válce</li> <li>- síť rotačního válce</li> <li>- povrch a objem rotačního válce</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	

**Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</li> <li>➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využívá znalosti o mocninách a odmocninách při logické úvaze vedoucí k doplnění číselné řady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- číselné a logické řady</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě prostorové představivosti analyzuje složený prostorový útvar a aplikuje získané vědomosti a dovednosti při řešení úlohy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složené prostorové útvary</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- snaží se nalézt různá řešení praktických problémů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	PT (OSV)



**Tematický celek: ČÍSLO A PROMĚNNÁ**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</li> <li>➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</li> <li>➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</li> <li>➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</li> </ul>		
<b>Rovnice</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá řešení jednoduchých lineárních rovnic</li> <li>- zjistí podmínky, za kterých má rovnice smysl</li> <li>- najde nejmenší společný násobek jmenovatelů</li> <li>- odstraní zlomky v rovnici</li> <li>- odstraní závorky v rovnici</li> <li>- pomocí ekvivalentních úprav řeší rovnici</li> <li>- určí kořen rovnice s ohledem na podmínky</li> <li>- provede zkoušku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- matematizuje reálnou situaci</li> <li>- správně zvolí neznámou v reálné situaci</li> <li>- logickou úvahou odvodí vzájemné vztahy v dané úloze</li> <li>- sestaví a řeší rovnici, provede zkoušku</li> <li>- provede logickou kontrolu řešení reálné situace</li> <li>- správně interpretuje výsledek</li> <li>- orientuje se v různých postupech při řešení téže úlohy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> <li>- řešení praktických úloh pomocí lineárních rovnic</li> <li>- úlohy na společnou práci</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem soustava rovnic</li> <li>- zná podstatu sčítací a dosazovací metody řešení soustavy rovnic</li> <li>- provede ekvivalentní úpravy vedoucí ke sčítací metodě řešení</li> <li>- provede ekvivalentní úpravy vedoucí k dosazovací metodě řešení</li> <li>- zvolí a použije vhodnou metodu pro řešení soustavy rovnic</li> <li>- řeší soustavy rovnic, provede zkoušku řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- soustavy rovnic</li> <li>- řešení soustavy rovnic sčítací metodou</li> <li>- řešení soustavy rovnic dosazovací metodou</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- matematizuje reálnou situaci</li> <li>- pomocí zvolených neznámých a zadaných podmínek vyjádří matematické vztahy v reálné situaci soustavou rovnic</li> <li>- řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou rovnic se dvěma neznámými ( směsi, roztoky, pohybové úlohy)</li> <li>- provede zkoušku správnosti řešení</li> <li>- účelně využívá při výpočtech kalkulátor</li> <li>- správně interpretuje odpověď na úlohu</li> <li>- pokouší se nalézt různé postupy vedoucí k řešení reálné situace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> <li>- směsi a roztoky</li> <li>- pohybové úlohy</li> </ul>	

**Tematický celek: ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</li> <li>➤ porovnává soubory dat</li> <li>➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</li> <li>➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</li> </ul>		
<b>Funkce, závislosti a data</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v pravoúhlé soustavě souřadnic</li> <li>- narýsuje pravoúhlou soustavu souřadnic</li> <li>- sestrojí bod o daných souřadnicích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pravoúhlá soustava souřadnic</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
- zjistí souřadnice bodu v pravouhlé soustavě souřadnic a správně je zapíše		
- vysvětlí pojem funkce, závisle proměnná, nezávisle proměnná - rozliší funkci od jiných vztahů - vysvětlí pojem definiční obor a obor hodnot - seznámí se s grafem funkce	- pojem funkce - definiční obor - obor hodnot	
- slovně charakterizuje vztah mezi závisle a nezávisle proměnnou u přímé úměrnosti - zapíše tento vztah matematicky - zapíše obecně vzorec pro přímou úměrnost - dle daného vzorce vytvoří tabulku hodnot proměnných - sestrojí graf přímé úměrnosti - umí číst hodnoty proměnných z grafu - zobecní vlastnosti grafu přímé úměrnosti	- přímá úměrnost - vyjádření přímé úměrnosti tabulkou, vzorcem, grafem - čtení grafu	
- chápe přímou úměrnost jako specifický druh lineární funkce - zapíše obecný vztah pro lineární funkci - z obecného vztahu vyjádří vztah pro konstantní funkci a přímou úměrnost - určí definiční obor a obor hodnot lineární funkce - sestrojí graf lineární funkce - z grafu určí vzorec pro zobrazenou funkci	- lineární funkce - vzorec, tabulka, graf lineární funkce - konstantní funkce	
- vysvětlí pojem rostoucí a klesající funkce - načrtne rostoucí a klesající funkci - pozná z grafu zda funkce je rostoucí nebo klesající	- rostoucí a klesající funkce	
- určí funkční závislost v reálné situaci - sestrojí graf, vysvětlí použití grafu v reálné situaci - soustavu rovnic vyjádří jako dvě lineární závislosti - pomocí grafu lineárních funkcí řeší graficky soustavy rovnic - odůvodní určení kořenů soustavy z grafu	- praktické využití lineární funkce - grafické řešení soustav rovnic	
- seznámí se se vzorcem pro kvadratickou funkci - nakreslí graf kvadratické funkce zadané konkrétním vzorcem, vhodně zvolí jednotkové délky na ose x a y - pojmenuje graf kvadratické funkce - vyjádří nepřímou úměrnost vzorcem - určí a zdůvodní definiční obor nepřímé úměrnosti - k zadanému funkčnímu předpisu sestaví tabulku proměnných - sestrojí graf nepřímé úměrnosti - pojmenuje graf nepřímé úměrnosti - určí vzorec nepřímé úměrnosti pomocí souřadnic bodu, jímž prochází graf	- nelineární funkce - kvadratická funkce - graf kvadratické funkce - parabola  - nepřímá úměrnost - vzorec, tabulka, graf nepřímé úměrnosti - hyperbola	
- uvede příklady statistického šetření - na příkladu vysvětlí základní pojmy statistiky ( statistický soubor, jednotka, znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost) - provede jednoduché statistické šetření - výsledky uspořádá do tabulky, zapíše četnosti vybraného znaku, vypočítá relativní četnosti - výsledky šetření vyjádří sloupcovým nebo kruhovým diagramem - porovná soubory dat - seznámí se s použitím výpočetní techniky k těmto účelům - orientuje se v diagramech, umí je správně číst	- základy statistiky - statistické šetření - jednotka, znak, četnost - relativní četnost - sloupcový a kruhový diagram  - aritmetický průměr	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem aritmetický průměr</li> <li>- umí aritmetický průměr vypočítat</li> <li>- pracuje s pojmy medián, modus</li> <li>- umí je určit v souboru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- medián</li> <li>- modus</li> </ul>	

**Tematický celek: GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</li> <li>➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</li> <li>➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</li> <li>➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</li> <li>➤ načrtne a sestrojí sítě základních těles načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</li> <li>➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</li> </ul>		
<b>Podobnost geometrických útvarů</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje podobné útvary</li> <li>- vysvětlí pojem poměr podobnosti</li> <li>- určí poměr podobnosti dvou podobných útvarů</li> <li>- určí poměr podobnosti dvou shodných útvarů</li> <li>- rozliší podobnost a shodnost</li> <li>- vysvětlí souvislost poměru podobnosti se zvětšováním a zmenšováním podobných útvarů</li> <li>- zapíše a vysvětlí vztahy, které platí pro podobné trojúhelníky</li> <li>- zná věty o podobnosti trojúhelníků a užívá je ke zjišťování podobnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podobnost</li> <li>- poměr podobnosti</li>   <li>- podobnost trojúhelníků</li> <li>- věty o podobnosti trojúhelníků</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odůvodní způsob dělení úsečky v daném poměru na základě podobnosti trojúhelníků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dělení úsečky v daném poměru</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestrojí rovinný obraz podobný danému</li> <li>- využívá znalosti o podobnosti při řešení praktických úloh</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná názvy stran v pravoúhlém trojúhelníku</li> <li>- určí stranu protilehlou k úhlu, přilehlou k úhlu</li> <li>- ověří stejný poměr stran v podobných pravoúhlých trojúhelnících</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní na čem závisí velikost poměru dvou stran v pravoúhlém trojúhelníku</li> <li>- charakterizuje tuto závislost jako funkci</li> <li>- definuje funkci sinus, kosinus, tangens</li> <li>- určí hodnotu goniometrických funkcí pomocí tabulek a na kalkulátoru</li> <li>- určí velikost úhlu ze známé hodnoty goniometrické funkce pomocí tabulek a na kalkulátoru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- goniometrické funkce</li> <li>- definice funkce sinus, kosinus, tangens</li> <li>- určení hodnoty goniometrické funkce</li> <li>- určení velikosti úhlu ze známé hodnoty goniometrické funkce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestrojí graf funkce sinus a tangens pro hodnoty úhlů v intervalu <math>&lt; 0^\circ ; 90^\circ &gt;</math></li> <li>- orientuje se v grafu, umí graf číst</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafy goniometrických funkcí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- užívá goniometrické funkce při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku</li> <li>- užívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles</li> <li>- užívá goniometrické funkce při řešení reálných situací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užití goniometrických funkcí</li> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<b>Prostorová tělesa</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti jehlanu</li> <li>- určí prvky jehlanu</li> <li>- načrtne jehlan s danou n-úhelníkovou podstavou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jehlan</li> <li>- vlastnosti jehlanu</li> <li>- rýsování čtyřbokého jehlanu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje pravidelný čtyřboký jehlan</li> <li>- narýsuje pravidelný čtyřboký jehlan ve volném rovnoběžném promítání</li> <li>- vysvětlí pojem plášť jehlanu</li> <li>- narýsuje síť jehlanu</li> <li>- pomocí sítě vymodeluje jehlan</li> <li>- odvodí obecný vzorec pro výpočet povrchu</li> <li>- počítá povrch různých jehlanů s využitím goniometrických funkcí a Pythagorovy věty</li> <li>- určí správně jednotku povrchu</li> <li>- osvojí si vzorec pro objem jehlanu</li> <li>- počítá objemy jehlanů s různými podstavami</li> <li>- určí správně jednotku objemu</li> <li>- řeší úlohy na výpočty povrchu a objemu jehlanů z praxe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- síť jehlanu</li> <li>- model jehlanu</li> <li>- povrch jehlanu</li>   <li>- objem jehlanu</li>   <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše vlastnosti kužele</li> <li>- určí prvky kužele</li> <li>- sestrojí síť kužele</li> <li>- ze sítě vytvoří model kužele</li> <li>- odvodí vzorec pro výpočet povrchu kužele</li> <li>- osvojí si vzorec pro výpočet objemu kužele</li> <li>- vypočítá povrch a objem kužele s použitím goniometrických funkcí a Pythagorovy věty</li> <li>- správně určuje jednotky povrchu a objemu</li> <li>- řeší praktické úlohy s výpočtem povrchu a objemu kužele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kužel</li> <li>- vlastnosti kužele</li> <li>- síť kužele</li> <li>- model kužele</li> <li>- povrch kužele</li> <li>- objem kužele</li>   <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje koule jako množinu bodů dané vlastnosti</li> <li>- osvojí si vzorce pro výpočet povrchu a objemu koule</li> <li>- vypočítá povrch a objem koule o daném poloměru, průměru</li> <li>- vypočítá poloměr koule ze známého povrchu</li> <li>- vysvětlí proč nelze sestrojit síť koule</li> <li>- řeší praktické úlohy s výpočtem povrchu a objemu koule</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- koule</li> <li>- povrch koule</li> <li>- objem koule</li>   <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	

**Tematický celek: NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</li> <li>➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- analyzuje problémovou reálnou situaci, za použití logické úvahy a úsudku se snaží najít různé způsoby řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- aplikační úlohy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě prostorové představivosti analyzuje složený prostorový útvar a aplikuje získané vědomosti a dovednosti při řešení úlohy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složené prostorové útvary</li> </ul>	

Vzdělávací oblast	:	Informační a komunikační technologie
Vzdělávací obor	:	Informační a komunikační technologie
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# **INFORMATIKA**

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	187
	Vzdělávací obsah : 6.- 7. ročník .....	188
	8.- 9. ročník .....	191

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie ze stejnojmenné vzdělávací oblasti. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět Práce s počítačem na 1. stupni. Je úzce propojen se ostatními předměty. Je zaměřen na rozvoj dovedností žáků při práci s počítačem, schopnosti efektivního využívání informačních a komunikačních technologií a zpracování informací s důrazem na praktické zvládnutí požadovaných činností. Důraz je kladen na aktivní práci žáků, vyhledávání a zpracování informací v návaznosti na učební látku dalších předmětů, aktivní uplatnění estetických, grafických a typografických zásad při tvůrčích činnostech, respektování práva duševního vlastnictví. Metody práce jsou zaměřené především na samostatnou práci žáků s individuálním vedením učitele (každý žák má k dispozici jednu pracovní počítačovou stanici).

Předmět Informatika je zařazen v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Vyučuje se v běžných výukových jednotkách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Informatika jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů“, „Kreativita“, „Komunikace“ ..... 6.- 9.ročník  
Mediální výchova - všechny tematické okruhy ..... 6.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- motivuje žáky k vyhledávání širokého spektra informací k zadané problematice, jejich třídění a posuzování jejich věrohodnosti
- seznamuje žáky s řadou informačních portálů, internetových vyhledávačů
- učí žáky vytvářet vlastní výstupy z vyřešených úloh ve formě textů, obrázků, tabulek, diagramů, grafů, souhrnných prací, referátů a prezentací
- umožňuje žákům seznámení a využívání výukových programů
- motivuje žáky pomocí konkrétních příkladů vývoje technologií k trvalému zájmu o vzdělávání v oblasti ovládání a využívání moderních technologií

#### Kompetence k řešení problému

- důsledně vyžaduje dodržování provozního řádu učebny ICT v souvislosti s předcházením závadám
- seznamuje žáky s nejčastějšími problémy při využívání počítačové techniky, seznamuje je se základní uživatelskou údržbou počítače
- vyžaduje pozorné čtení informací na monitoru a uvážlivé rozhodnutí
- podporuje u žáků dovednost žádat o radu spolužáka, učitele

#### Kompetence komunikativní

- upozorňuje žáka na bezpečnostní pravidla týkající se osobních dat při používání elektronické komunikace
- rozvíjí u žáků dovednost účelného využívání elektronických komunikačních prostředků
- pomáhá žákům rozvíjet dovednost vytvoření výstižného, srozumitelně zpracovaného díla
- vyžaduje od žáků aktivní vhodnou prezentaci vlastního díla, sledování prezentací ostatních

#### Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly vedoucí k rozsáhlejší práci ve skupině, rozvíjí u žáků dovednosti při organizování a rozvíjení práce
- podporuje u žáků uplatnění vlastních tvůrčích představ při zpracování elektronické práce

#### Kompetence občanské

- ukazuje žákům esteticky odlišná díla, učí je posuzovat estetickou úroveň ukázek i vlastní práce
- dbá na dodržování autorských zákonů, důsledně vyžaduje od žáků uvádění zdrojů a pramenů, z kterých čerpají informace

#### Kompetence pracovní

- vyžaduje od žáka pracovní kázeň a dodržování stanovených pravidel
- rozvíjí u žáků dovednost postupovat přesně podle slovních pokynů, případně písemných instrukcí
- zařazuje úkoly propojené s potřebami praxe (napsání životopisu, žádosti, prezentaci vlastní osoby)
- podporuje u žáka vlastní kontrolu své práce a dává žákovi možnost zlepšení a opravení
- podporuje u žáků další vlastní rozvoj ICT dovedností jako důležitý bod pro zvýšení uplatnění na trhu práce

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</li> <li>➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</li> <li>➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> <li>➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</li> <li>➤ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědoměle dodržuje provozní řád učebny ICT</li> <li>- uplatňuje vytvořené hygienické návyky při práci s počítačem (čistota, poloha sezení, doba práce, vzdálenost očí)</li> <li>- chrání počítač před poškozením, s veškerou technikou zachází opatrně</li> <li>- dodržuje bezpečnou práci s HW a SW, dodržuje pokyny učitele</li> <li>- objasní, co jsou počítačové viry a jak se mohou do počítače dostat</li> <li>- dodržuje pravidla prevence zavirování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnost a hygiena při práci s počítačem</li> <li>- počítačové viry</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s ochranou autorských práv k SW produktům a elektronickým materiálům (texty, obrázky, ..)</li> <li>- objasní pojem autor SW, uživatel SW, licence</li> <li>- stručně vysvětlí základní odlišnosti mezi licencovaným SW, freeware SW, shareware SW</li> <li>- pracuje s elektronickým materiálem v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- duševní vlastnictví</li> <li>- autorská práva</li> <li>- licence</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší jednotlivé součásti počítače a charakterizuje jejich funkci (<i>zákl.deska, procesor, zdroj, pevný disk, sběrnice, graf.,zvuk.,síť.karta, mechaniky na přenosná média</i>)</li> <li>- objasní funkci skeneru a tiskárny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počítač a periferie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem různých operačních systémů</li> <li>- orientuje se ve vzhledu plochy Windows, podle požadavků upraví jednotlivá nastavení</li> <li>- vytvoří zástupce na ploše</li> <li>- ovládá práci s okny, používá funkci maximalizovat, minimalizovat, přemístí okno, upravuje velikost, přepíná mezi okny</li> <li>- pracuje s panelem nástrojů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- operační systém</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří/pojmenuje/přejmenuje/umístí/přemístí/smaže složku podle zadání učitele</li> <li>- umístí/přemístí soubor do zadané složky</li> <li>- kopíruje soubor do zadané složky (používá kontextové menu, používá přetažení mezi okny)</li> <li>- přejmenuje/odstraní soubor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složky a soubory</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje různé typy souborů (programy <i>exe</i>, textové <i>txt</i>, <i>rtf</i>, <i>doc</i>, grafické <i>jpg</i>, <i>bmp</i>, <i>gif</i>, hudební <i>wav</i>, <i>mp3</i>, video <i>avi</i>, webové <i>htm</i>, <i>php</i>)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy souborů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad možnostmi využití počítačů v jednotlivých oblastech lidských činností</li> <li>- zhodnotí svoje dosavadní využití počítače a zamýšlí se nad dalším efektivním použitím ve své práci</li> <li>- seznámí se s přehledem SW produktů v podmínkách školy (výukový SW, kancelářský SW, multimediální SW, grafický SW, komunikační SW) a možnostmi jeho využití</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- využití počítačů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozeznává přenosná datová média, má představu o jejich kapacitě</li> <li>- umí použít CD ROM jako zdroj dat</li> <li>- umí použít flash paměť jako přenosné a záložní médium pro své soubory</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přenosná datová média</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí výhody a nevýhody jednotlivých informačních zdrojů</li> <li>- rozlišuje typy tiskových periodik - noviny, tematický časopis, bulvární tisk</li> <li>- orientuje se v katalogích knihoven, vybírá vhodnou literaturu (např. <i>www.mkl.cz</i>)</li> <li>- vyhledává informace v encyklopedické literatuře, efektivně používá rejstříky a abecední seznamy</li> <li>- vybere podstatné údaje a zpracuje referát k určenému tématu s využitím knihy</li> <li>- provede krátké shrnutí podstatných informací ze shlédnuté videoukázky k určitému tématu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- informační zdroje</li> <li>- časopisy</li> <li>- knihy, knihovny</li> <li>- televize, video</li> </ul>	Př,Z,D,F
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná některé internetové vyhledávače a používá je (centrum, seznam, google, yahoo, ...)</li> <li>- formuluje vhodně klíčová slova pro vyhledávání</li> <li>- rozumí pojmu fulltextové vyhledávání</li> <li>- pokouší se orientovat ve výsledcích vyhledávání, vybírá smysluplné odkazy, posuzuje obsah stránek</li> <li>- důležité webové adresy umí uložit do oblíbených</li> <li>- vyhledává informace o jízdách, počasí, aktuálním dění, sportovních akcích, turistických zajímavostech města a okolí, umí najít a použít cizojazyčný internetový slovník....</li> <li>- orientuje se ve vyhledávání v plánech měst</li> </ul>	- internet	Př,Z,D,F HV,VV,TV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracovává vyhledané informace a údaje v textovém a grafickém editoru, upravuje a vytváří obsahově i esteticky ucelený dokument, uvádí zdroje informací</li> <li>- kopíruje vybrané části pomocí schránky windows</li> <li>- využívá možnosti internetu při zpracování referátu k určenému tématu</li> <li>- vytváří vlastní ucelené informační letáky, pozvánky, přání, vizitky, ...</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zpracování a využití informací</li> <li>- vlastní informace a jejich zpracování</li> </ul>	Př,Z,D,F HV,VV,TV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- založí svou vlastní e-mailovou schránku na veřejném portálu poskytujícím mailové služby</li> <li>- umí správně psát e-mailové adresy</li> <li>- spravuje svojí e-mailovou schránku přes internetové rozhraní, vytváří kontakty, složky, smaže staré zprávy, píše a odesílá zprávy, vkládá přílohy, čte došlou poštu, odpovídá, přeposílá, ukládá přílohy</li> <li>- dodržuje pravidla bezpečnosti, neposílá na neznámé adresy žádné osobní údaje, nerozšiřuje viry</li> <li>- posílá elektronické pohlednice a přání pomocí internetových portálů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace</li> <li>- e-mail</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatně aktivně a účelně využívá výukové programy k prohloubení znalostí a dovedností a ke zjištění informací zadaných učitelem</li> </ul>	- výukové programy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje základní typografická a estetická pravidla při vytváření vlastních dokumentů</li> <li>- upravuje velikost, typ, druh a barvu písma</li> <li>- vhodně volí zarovnání textu, vzdálenost řádek</li> <li>- používá číslované seznamy a odrážky</li> <li>- vhodně používá grafické prvky (orámování, wordart, clipart, vložené obrázky, kreslené objekty), umí je upravit</li> <li>- pracuje s vzhledem stránky (šířka/výška, okraje), rozvržením (sloupce, směr textu, textová pole)</li> <li>- vhodně umísťuje objekty a volí způsob obtékání textu</li> <li>- vytváří a upravuje tabulky</li> </ul>	- textový editor (MS Word)	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nastavuje tabulátory, upravuje jejich vlastnosti</li> <li>- používá tabulátory pro zarovnání textu</li> <li>- provádí úpravy pro tisk, využívá náhled</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- textový editor (MS Word)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- najde Kalkulačku přes Programy/příslušenství</li> <li>- používá kalkulačku windows při jednoduchých výpočtech</li> <li>- seznámí se s tabulkovým kalkulátorem Excel a možnostmi jeho použití</li> <li>- vytvoří s využitím buněk jmenný seznam, provede abecední seřídění</li> <li>- vytvoří jednoduchou tabulku s číselnými údaji (např.seznam spolužáků a přehled klasifikace), upraví ohraničení, sestaví vzorec pro výpočet aritmetického průměru, vytvoří jednoduchý srovnávací diagram</li> <li>- provádí úpravy pro tisk, využívá náhled</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výpočty (Kalkulačka)</li> <li>- tabulkový kalkulátor (MS Excel)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- upravuje velikost obrázku nebo fotografie</li> <li>- provádí výřez z obrázku</li> <li>- upravuje barvy, zkouší použití speciálních efektů</li> <li>- ukládá jako určený typ souboru</li> <li>- seznámí se s odlišnostmi mezi vektorovou a bitmapovou grafikou</li> <li>- připraví jednoduché černobílé kresby jako omalovánky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafika</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</li> <li>➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</li> <li>➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</li> <li>➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> <li>➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</li> <li>➤ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědoměle dodržuje provozní řád učebny ICT</li> <li>- uplatňuje vytvořené hygienické návyky při práci s počítačem (čistota, poloha sezení, doba práce, vzdálenost očí)</li> <li>- chrání počítač před poškozením, s veškerou technikou zachází opatrně</li> <li>- dodržuje bezpečnou práci s HW a SW, dodržuje pokyny učitele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnost a hygiena při práci s počítačem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní, co jsou počítačové viry a jak se mohou do počítače dostat</li> <li>- seznámí se s významem antivirového programu a jeho jednotlivými ochrannými funkcemi, rozumí pojmu aktualizace</li> <li>- prověří soubor nebo médium na přítomnost virů</li> <li>- dodržuje pravidla prevence zavírání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počítačové viry</li> <li>- antivirový program</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se a vytvoří si představu o HW parametrech počítače</li> <li>- posuzuje soulad mezi požadavky na parametry počítače vzhledem k použitému SW a potřebami využití počítače</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- HW počítače</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem počítačová síť</li> <li>- uvede různé typy sítí</li> <li>- seznámí se s různými typy serverů pro obsluhu sítí</li> <li>- objasní funkci jednotlivých serverů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- síť</li> <li>- server</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam operačního systému pro počítač</li> <li>- uvede příklady různých operačních systémů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- operační systém</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s licenčními podmínkami k některým SW produktům</li> <li>- při používání SW nebo elektronického materiálu si pečlivě čte podmínky používání, pokud jsou uvedené</li> <li>- pracuje s elektronickým materiálem v souladu se zákony o duševním vlastnictví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- duševní vlastnictví</li> <li>- autorská práva</li> <li>- licence</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nastaví požadovaný typ zobrazení souborů ve složce</li> <li>- umí zjistit velikost souboru</li> <li>- orientuje se ve struktuře složek, seznámí se s využitím průzkumníka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složky a soubory</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými typy internetového připojení</li> <li>- samostatně používá vhodné metody vyhledávání na internetu</li> <li>- zjišťuje odpovědi na zadané otázky s využitím vyhledávání informací na internetu</li> <li>- seznámí se s dalšími možnostmi využívání internetu (programy divadel, kin, rezervace ubytování, objednávky zboží, e-bankovníctví, nabídky zaměstnání, ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- internet</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatně aktivně a účelně využívá výukové programy k prohloubení znalostí a dovedností a ke zjištění informací zadaných učitelem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výukové programy</li> </ul>	M,ČJ, Př,Z,D,F
<ul style="list-style-type: none"> <li>- založí svou vlastní e-mailovou schránku na veřejném portálu poskytujícím mailové služby</li> <li>- spravuje svojí e-mailovou schránku přes internetové rozhraní</li> <li>- dodržuje pravidla bezpečnosti, neposílá na neznámé adresy žádné osobní údaje, nerozšiřuje viry</li> <li>- seznámí se s použitím poštovního klienta</li> <li>- posílá elektronické pohlednice a přání pomocí internetových portálů</li> <li>- seznámí se s možnostmi on line komunikace (chat, ICQ, hlasová a vizuální komunikace, videokonference)</li> <li>- dodržuje pravidla osobní bezpečnosti při chatování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace</li> <li>- e-mail</li> <li>- on line komunikace</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává zjištěné informace z různých zdrojů, posuzuje jejich kvalitu, jejich stáří, jejich věrohodnost</li> <li>- provádí výběr podstatných údajů, informace třídí a dále zpracovává v textové, grafické, prezentační nebo kombinované podobě</li> <li>- vytvoří ucelenou práci na určené téma, využívá zjištěné informace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výběr a zpracování informací</li> <li>- využití informací</li> </ul>	Př,Z,D,F HV,VV,TV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zjišťuje aktuální informace k určité události z různých informačních zdrojů (různý tisk, televizní stanice, internet), porovnává jejich působení</li> <li>- zamýšlí se nad příčinami odlišností a zvažuje souvislost konkrétního zpracování se záměrem konkrétního zapůsobení</li> <li>- zhodnotí svůj vlastní dojem a intenzitu působení a ovlivnění svého pohledu</li> <li>- uvědomuje si vliv médií a snadnost manipulace</li> <li>- objasní nutnost zjišťování a ověřování informací z více nezávislých zdrojů, řídí se tím při svém posuzování informací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnávání a ověřování informací</li> <li>- vliv médií</li> <li>- posuzování a hodnocení informací</li> </ul>	PT(MV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje základní typografická a estetická pravidla při vytváření vlastních dokumentů</li> <li>- účelně využívá různé funkce textového editoru při tvorbě a úpravách dokumentů</li> <li>- vhodně propojuje grafické prvky s textem</li> <li>- posuzuje vhodnost úpravy a formátování textu z hlediska účelu použití (oficiální žádost, objednávka, reklamní leták, osobní pozvánka pro kamarády)</li> <li>- hodnotí estetickou a obsahovou úroveň svého dokumentu</li> <li>- zapojí se do diskuse ke zhodnocení dokumentů spolužáků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- textový editor MS Word, Wordpad, Open Office</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- shromažďuje a zjišťuje informace</li> <li>- vytvoří zápis do tabulky ze zjištěných údajů</li> <li>- upravuje vzhled tabulky pro tiskovou podobu</li> <li>- vytvoří a provede zápis vzorců jednoduchých výpočtů (např. průměry, poměrné zastoupení, součty a rozdíly položek, počty %)</li> <li>- využívá znalostí z matematiky při zápisu vzorců</li> <li>- porovnává a zhodnotí výstupní údaje z výpočtů</li> <li>- vytvoří různé typy grafů a diagramů podle pokynů učitele</li> <li>- upravuje stránky pro tiskovou podobu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tabulkový kalkulátor</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s principem databází, s možnostmi využití</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmem datový záznam, věta</li> <li>- pracuje s připravenou databází, provádí třídění, výběry</li> <li>- orientuje se v propojení formulářů a datových záznamů</li> <li>- seznámí se s on line internetovými databázemi, vyhledává v nich a správně interpretuje data (např. rejstřík škol, knihovny, databáze produktů firem, katalogy,...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- databáze</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s několika grafickými editory</li> <li>- vyzkouší přípravu grafického výtvaru</li> <li>- seznámí se s procesem skenování, s ovládním skeneru</li> <li>- pod vedením učitele oskenuje a uloží v elektronické podobě vlastní výtvarné dílo</li> <li>- seznámí se s ovládním digitálního fotoaparátu, s možnostmi nastavení</li> <li>- vytvoří vlastní fotografický snímek, dodržuje základní pravidla koncepce snímku</li> <li>- provádí další úpravy fotografie v grafickém editoru, provádí změnu velikosti, výřez, zvýšení komprimace pro použití v internetu nebo mailu,...</li> <li>- využívá vlastní materiál při tvorbě dokumentů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- grafika</li> <li>- skenování</li> <li>- fotografování</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými možnostmi prezentování informací</li> <li>- ovládá základní funkce prezentačního programu MS PP</li> <li>- vytvoří řadu snímků vlastní prezentace k určenému tématu, upraví vhodně grafické a animační prvky</li> <li>- vytvoří jednoduchou elektronickou zvukovou nahrávku a přiřadí ji do prezentace</li> <li>- předvede a vhodně doplní komentářem svou prezentaci</li> <li>- sleduje předvedení prezentace spolužáků, aktivně se zapojí do zhodnocení</li> <li>- vyslechne názory spolužáků, zamýšlí se nad připomínkami</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prezentační aplikace</li> <li>- práce se zvukem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se zdrojovým kódem webových stránek</li> <li>- edituje s využitím Notepadu připravenou webovou stránku</li> <li>- mění obsah textu, barvy a typ písma, vyměňuje vložené obrázky</li> <li>- mění označení stránek a ukládá s určeným názvem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- webové prezentace</li> </ul>	

Vzdělávací oblast	:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor	:	Dějepis
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# DĚJEPIS

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	195
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	196
	7. ročník .....	203
	8. ročník .....	210
	9. ročník .....	215

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Dějepis. Úzké vazby jsou k předmětu Zeměpis (socioekonomický, politický a regionální zeměpis), Fyzika (rozvoj vědy a techniky), Občanská výchova (historické typy státních zřízení, lidská práva), Výtvarná a hudební výchova (vývoj umění a kultury, historické slohy, umělecká díla, skladatelé a jejich hudba), Český jazyk (vývoj literatury a divadla).

Cílové zaměření spočívá v získání celkového rámcového přehledu o historii lidské společnosti, vytvoření náhledu na klíčové vlivy, příčiny, důsledky a zákonitosti vývoje lidské společnosti, dále na vytvoření vlastního pohledu na své kulturní zakotvení v souvislosti s historickými kořeny evropské civilizace, získání představy o kořenech vzniku multikulturního světa a vytvoření tolerantního a respektujícího postoje k odlišnostem.

Předmět Dějepis je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku a 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Dějepis jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů“ .....	6.- 9.ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Jsme Evropané“ .....	7.- 9.ročník
Výchova demokratického občana - všechna témata .....	8.- 9.ročník
Multikulturní výchova - „Etnický původ“, „Multikulturalita“ .....	7.- 9.ročník
Mediální výchova - „Vztah sdělení a reality“, „Vliv médií“ .....	9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- předkládá žákům různé typy textů, historických materiálů, map, videoukázek, obrazů, fotografií a umožňuje jim rozvíjení dovedností získávat informace, třídít a zpracovávat
- rozvíjí u žáků zájem o historii jako prostředek k pochopení současné společnosti, zařazuje ukázky z historických románů, filmů, podněcuje žáky k získávání poznatků z rozhovorů s pamětníky
- učí žáky vybírat a třídít podstatné informace, rozlišovat důležité momenty historie

#### Kompetence k řešení problému

- vytváří u žáků prostřednictvím seznámení s historií pocit pevného kulturního zakotvení jako prostředku pro celkovou stabilitu osobnosti při řešení problémových situací
- zadává žákům komplexnější práce (individuální i skupinové), pomáhá jim rozvrhnout a zorganizovat postup zpracování
- provádí se žáky analýzu určité historické situace, vede je k přemýšlení nad jinými možnými alternativami řešení

#### Kompetence komunikativní

- podněcuje žáky k aktivní účasti v diskusích a jiných činnostech, rozvíjí jejich schopnost výstižného vyjádření a vyslechnutí a zvážení argumentů ostatních
- seznamuje žáky s vývojem kultury, náboženských představ, jazyků a písma a vede je k účtě k jiným kulturám a národům

#### Kompetence sociální a personální

- nabízí žákům jako zdroj poučení vybrané historické události nenávisť mezi národy nebo lidmi s jejich důsledky, podněcuje je k přemýšlení nad těmito jevy
- zařazuje úlohy vedoucí ke spolupráci se spolužáky, učí žáky prezentovat výsledky vlastní práce
- propojuje do širších souvislostí poznatky z různých vzdělávacích oblastí a tím rozvíjí u žáků vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní jevy

#### Kompetence občanské

- srovnáváním historických organizačních společenských a státních struktur se současnými rozvíjí u žáků porozumění současným normám a zákonům
- nabízí žákům k zamyšlení a srovnání několik historicky a regionálně odlišných řešení lidských práv a jejich porušování
- seznamuje žáky s českým a evropským kulturním dědictvím a tradicemi a rozvíjí jejich úctu a respekt

#### Kompetence pracovní

- zařazuje vhodné projektové úlohy, které vyžadují spolupráci, plánování, organizaci
- prostřednictvím historických skutečností rozvíjí u žáků úctu k výtvorům lidské práce a zároveň pochopení významu práce v lidské společnosti

**Tematický celek: ČLOVĚK V DĚJINÁCH.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</i></li> <li>➤ <i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i></li> <li>➤ <i>uvede příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvětlí potřebu člověka orientovat se v čase</li> <li>- porozumí souvislosti mezi příčinou a důsledkem v historickém vývoji, uvede příklady</li> <li>- vysvětlí vztah mezi minulostí a současností na příkladu</li> <li>- zamýšlí se nad významem poznání minulosti a historie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- minulost – historie – dějiny</li> <li>- význam zkoumání dějin</li> </ul>	PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí pojům datum, kalendář a letopočet</li> <li>- porovná odlišné letopočty a kalendáře, objasní jejich historický podklad</li> <li>- vytvoří jednoduchou časovou osu a vyznačí hlavní události</li> <li>- používá dějepisnou mapu, dovede se orientovat</li> <li>- vymezí a časově zařadí historické epochy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- historický čas a prostor</li> <li>- mapa v dějepise</li> <li>- periodizace dějin</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem historický pramen, uvede druhy a příklady</li> <li>- vysvětlí přínos archeologie pro poznání minulosti</li> <li>- zná základní typy institucí shromažďující a chránící prameny, uvede jejich příklady, vyhledá konkrétní informace ve veřejných informačních zdrojích a dále je využívá</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- historické prameny, získávání informací o dějinách</li> <li>- vědní obory historie</li> <li>- historické a archivní instituce, muzea</li> </ul>	PT (MV) Inf

**Tematický celek: POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</i></li> <li>➤ <i>uvede příklady archeologických kultur na našem území</i></li> <li>➤ <i>objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</i></li> </ul>		
<b>Vznik a vývoj člověka, archeologie</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí dobu existence člověka jako druhu vůči předcházejícím etapám vývoje planety a života na ní</li> <li>- charakterizuje pravěk jako dějinné období</li> <li>- zhodnotí význam archeologie v poznání historie pravěku</li> <li>- užívá pojem archeologická kultura včetně příkladů na českém území</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj planety, vývoj života, vývoj člověka</li> <li>- pravěk a jeho periodizace</li> <li>- archeologie a historie</li> </ul>	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvětlí roli mýtů a náboženství ve vývoji lidstva</li> <li>- vysvětlí antropogenní vývoj člověka v čase</li> <li>- zhodnotí význam práce a myšlení jako hominidních znaků</li> <li>- popíše vývoj územní expanze člověka</li> <li>- srovnává shodné a rozdílné znaky u jednotlivých vývojových stupňů člověka a jeho předchůdců</li> <li>- vysvětlí pojem lidská kultura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik světa a člověka v mýtech a náboženstvích</li> <li>- vývoj lidstva</li> <li>- předchůdci současného člověka</li> <li>- lidská kultura</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Starší a střední doba kamenná (paleolit a mezolit)</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní znaky doby kamenné, provede chronologické rozdělení na jednotlivé etapy</li> <li>- zhodnotí přírodní podmínky v dobách ledových a meziledových a jejich vliv na člověka v paleolitu</li> <li>- popíše způsob života některého z předchůdců čl. rozum.</li> <li>- lokalizuje místa nejstaršího osídlení českých zemí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- doba kamenná</li> <li>- paleolit, mezolit, neolit, eneolit</li> <li>- doby ledové a meziledové</li> <li>- způsob života</li> <li>- počátky osídlení českých zemí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje způsob života neandrtálce</li> <li>- charakterizuje způsob života člověka dnešního typu a základy jeho kultury (pohřbívání, náboženství, umění)</li> <li>- porovná vývojové rozdíly ve způsobu života mezi jednotlivými vybranými vývojovými stupni člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- neandrtálec</li> <li>- člověk dnešního typu</li> <li>- rozdíly ve způsobu života vývojových stupňů člověka</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
- seznámí se se změnami krajiny v důsledku klimatických změn v mezolitu a jejich důsledky pro člověka	- střední doba kamenná (mezolit): lovec a výrobce	
<b>Mladší doba kamenná (neolit)</b>		
- charakterizuje hlavní znaky neolitu - vysvětlí základ procesu vzniku zemědělství na území tzv. úrodného půlměsíce a jeho šíření - charakterizuje počátky zemědělského osídlení českých zemí - popíše neolitický cyklus zemědělských prací - charakterizuje úlohu lovu a sběračství - zhodnotí význam 4 základních zdrojů obživy - charakterizuje význam hlavních řemeslných dovedností neolitického člověka (tesařství, hrnčířství, kamenictví, tkání)	- neolit a jeho hlavní znaky - vznik zemědělství ve světě a způsob jeho šíření - pěstování obilnin a chov dobytka - lov a sběračství - zdroje obživy - řemeslné dovednosti	
- s porozuměním užívá pojmy rodová občina a stařešina rodu - popíše podobu neolitické vesnice a rozumí její sociální strukturu - lokalizuje na mapě nejvýznamnější neolitická sídla v českých zemích - zhodnotí roli a postavení ženy-matky - orientuje se v kultovních představách neolitického zemědělce	- sídelní a sociální struktura vesnice - nejstarší domy a vesnice  - postavení ženy, matriarchát - myšlenkový svět	
<b>Pozdní doba kamenná (eneolit)</b>		
- s odůvodněním vystihne význam objevu oradla pro další vývoj společnosti - charakterizuje vyvolané změny v dobytkařství - vysvětlí v základních rysech nové typy obydlí (zemnice a polozemnice, mohyla) a sídel (hradiště a vesnice/osada) - popíše proces diferenciací sídel a z něj možné důsledky	- oradlo  - obydlí a sídla - prvotní hierarchizace sídel a vztahy mezi nimi	
- na příkladech uvede způsoby použití mědi - odvodí vyvolaná zlepšení v souvislosti s objevem vozu - objasní vznik řemesel a obchodu jako projev dělby práce, uvede faktory, které ho způsobily	- první kov (měď) - vůz - řemesla	
- stručně charakterizuje rozvrstvení v eneolitické společnosti s vazbou na příčiny a důsledky - osvětlí nové náboženské představy a způsoby uctívání bohů - seznámí se s pohřebními zvyklostmi - podle mapy určí lokality eneolitických kultur na čes.území	- změny ve společnosti  - náboženství - pohřbívání - osídlení v českých zemích	
<b>Doba bronzová</b>		
- vysvětlí technologii bronzu, zhodnotí výhody a omezení - charakterizuje skladbu dálkového obchodu - porovná rozdílné a shodné znaky zemědělství doby bronzové s eneolitickým zemědělstvím - charakterizuje rozvoj řemesel (slévači, kovotepci, hrnčíři, textilní řemeslo, opracování kostí a rohoviny)	- bronz - dálkový obchod - zemědělství  - řemesla	
- rozlišuje základní typy hradiště podle jeho funkce - vyjmenuje jednotlivé sociální skupiny kmenové společnosti, rozumí pojmům kmen, náčelnická vrstva, ozbrojená družina	- sídelní struktura - uspořádání společnosti	
- vysvětlí pojem mnohobožství, náboženská centra, pohřební ritus - charakterizuje unětickou kulturu a zhodnotí její význam - na příkladech se seznámí s kulturami mladší doby bronzové	- duchovní svět, náboženství  - vývoj osídlení českých zemí	
- v základních rysech objasní historický proces vzniku etnik, pracuje s pojmy etnická skupina a indoevropské jazyky - zná příklady etnických skupin	- vznik etnik	PT (MkV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Doba železná, keltské osídlení, germánské kmeny, stěhování, příchod Slovanů</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná příčiny a předpoklady vedoucí k náhradě bronzu železem</li> <li>- na příkladech uvede rozsah použití železa a osvětlí vznik nových oborů (hutnictví, kovářství a kolářství) a výrobků (postroje, zbraně a nástroje, vůz s loukoťovými koly)</li> <li>- zdůvodní růst významu chovatelství koní</li> <li>- s odůvodněním uvede hlavní směry obchodu a změny struktury</li> <li>- charakterizuje pokračující sociální diferenciaci na příkladu halštatských knížat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- železo jako nový materiál</li> <li>- použití železa, nové obory</li> <li>- zdokonalení vozů</li> <li>- obchod</li> <li>- <u>doba halštatská</u></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje původ a okolnosti příchodu Keltů na území českých zemí</li> <li>- vymezí a porovná rozdíly mezi keltskou civilizací a kulturami doby halštatské</li> <li>- zhodnotí objevy železné radlice a rotačního mlýnku pro rozvoj keltského zemědělství</li> <li>- uvede nové obory zemědělské výroby</li> <li>- charakterizuje rozvoj železářství a ostatních řemesel</li> <li>- seznámí se s ražbou prvních mincí na území českých zemí</li> <li>- charakterizuje oppidum jako typ keltského sídla</li> <li>- vysvětlí přechod z rodového uspořádání společnosti na kmenové a vymezí její základní znaky</li> <li>- uvede základní znaky keltského náboženství</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>doba laténská</u></li> <li>- <b>příchod Keltů</b></li> <li>- Keltové a jejich civilizace</li> <li>- keltské zemědělství</li> <li>- železářství a ostatní řemesla</li> <li>- první mince a jejich ražba</li> <li>- sídelní struktura keltských sídel</li> <li>- společnost doby laténské</li> <li>- náboženství Keltů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí původ a příchod germánských kmenů do stř. Evropy</li> <li>- charakterizuje sousedství germánských kmenů s římskou říší</li> <li>- vysvětlí pojem limes Romanus</li> <li>- uvede základní zemědělské a řemeslnické dovednosti Germánů a zhodnotí jejich úroveň ve srovnání s Kelty</li> <li>- objasní charakter sídel Germánů a porovná ho s keltskými</li> <li>- orientuje se v uspořádání společnosti germánských kmenů, rozumí pojmu kmenový svaz</li> <li>- uvede základní charakteristiku náboženství</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>příchod Germánů</b></li> <li>- sousedství říše římské</li> <li>- zemědělství a řemesla</li> <li>- sídla</li> <li>- společnost: koexistence rodových a kmenových vztahů</li> <li>- náboženství</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje období stěhování národů</li> <li>- vysvětlí příčiny a průběh tohoto historického procesu</li> <li>- na příkladech uvede jeho důsledky pro osídlení v českých zemích, datuje příchod prvních Slovanů do střední a jižní Evropy, dává do souvislosti se stěhováním národů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>stěhování národů</b></li> <li>- příčiny, průběh a důsledky</li> <li>- příchod Slovanů</li> </ul>	PT (VMEGS)

### Tematický celek: NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ CIVILIZACE.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</i></li> <li>➤ <i>uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i></li> <li>➤ <i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</i></li> <li>➤ <i>porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje podstatné znaky přírodních podmínek pro vznik a vývoj starověkých civilizací</li> <li>- vyjmenuje a lokalizuje na mapě oblasti starověkých civilizací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní podmínky</li> <li>- starověké civilizace</li> </ul>	
<b>Mezopotámie</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě území Mezopotámie a popíše jeho dobové přírodní podmínky</li> <li>- charakterizuje mezopotámské zemědělství a obchod</li> <li>- na příkladech způsobů odívání, bydlení a vzdělávání představí styl života obyvatel Mezopotámie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mezopotámie</li> <li>- zemědělství, obchod</li> <li>- život (odívání, bydlení, vzdělávání)</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy chrámové a palácové hospodářství, vesnická občina, primitivní demokracie a despocie</li> <li>- vysvětlí vznik měst a městských států v Mezopotámii</li> <li>- charakterizuje Sumery, vysvětlí jejich přechod od primitivní demokracie k despotii</li> <li>- charakterizuje asyrskou říši, osvětlí roli panovníka Aššurbanipala</li> <li>- charakterizuje babylónskou říši, osvětlí dějinnou roli panovníka Chammurabiho jako tvůrce všeobecného zákoníku</li> <li>- vysvětlí princip klínového písma a zdůvodní přechod z písma znakového/slabikového na hláskové</li> <li>- na příkladech uvede hlavní druhy písemností a děl</li> <li>- charakterizuje základy vybraných vědních disciplín</li> <li>- zhodnotí přínos Mezopotámie pro technický pokrok lidstva</li> <li>- uvede hlavní znaky mezopotámské (babylónské) architektury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- období měst. států</li> <li>- Sumerové</li> <li>- Asyřané</li> <li>- Babyloňané</li> <li>- kultura: jazyk, písmo</li> <li>- literatura</li> <li>- věda, umění</li> <li>- architektura</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Egypt</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně popíše dobové přírodní poměry Egypta</li> <li>- charakterizuje zemědělství a řemeslnou produkci v Egyptě</li> <li>- popíše způsob stavby pyramidy a její účel</li> <li>- popíše typický mužský a ženský oděv</li> <li>- charakterizuje styl a způsob bydlení a vzdělávání Egyptanů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Egypt</li> <li>- zemědělství a řemeslo</li> <li>- pyramidy</li> <li>- odívání</li> <li>- bydlení, vzdělávání</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- s pomocí mapy vymezí Horní a Dolní Egypt, uvede jejich hlavní znaky, zdůvodní sjednocení obou států</li> <li>- charakterizuje sociální a mocenskou strukturu společnosti, s porozuměním pracuje s pojmy faraon, dynastie, vezír</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Horní a Dolní Egypt a jejich sjednocení</li> <li>- staroegypt. společnost a její struktura</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s principem periodizace dějin Egypta - období silných říší a mezidobí úpadku</li> <li>- v časové posloupnosti uvede jednotlivé říše starověkého Egypta</li> <li>- vysvětlí pojmenování mořské národy a jejich roli pro dějiny Egypta</li> <li>- vyhodnotí příčiny pádu Nové říše a uvede nejvýznamnější mocenské nástupce</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi perskou a makedonskou správou země</li> <li>- charakterizuje základy egyptského náboženství</li> <li>- vysvětlí důvody a význam mumifikace osob</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy papyrus a hieroglyf</li> <li>- odůvodní rozvoj matematiky, astronomie, lékařství</li> <li>- charakterizuje staroegyptské malířství a sochařství</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- egyptské dějiny: archaická říše, Stará říše, Střední říše, Nová říše, pozdní Egypt</li> <li>- vpád mořských národů</li> <li>- Egypt pod nadvládou cizích národů</li> <li>- kultura a vzdělanost, náboženství, mumifikace</li> <li>- písmo a literatura</li> <li>- věda</li> <li>- umění</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Indie</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně popíše přírodní poměry Indie</li> <li>- charakterizuje indické zemědělství</li> <li>- seznámí se se základními znaky staroindických měst</li> <li>- datuje vpád árijských kočovných kmenů a stručně zhodnotí jeho důsledky (stát a kasty)</li> <li>- charakterizuje Říše krále Ašóky a způsob jeho vlády</li> <li>- se základním porozuměním rozlišuje hinduismus a buddhismus</li> <li>- orientuje se v tradici staroindického písemnictví: protoindické písmo, véda a sanskrt</li> <li>- na příkladech zhodnotí stupeň rozvoje matematiky a astronomie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní podmínky Indie</li> <li>- zemědělství</li> <li>- státní útvary-Říše krále Ašóky</li> <li>- náboženství</li> <li>- kultura a vzdělanost, písmo, literatura</li> <li>- věda</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Čína</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně popíše polohu a přírodní poměry Číny</li> <li>- charakterizuje čínské zemědělství, řemesla a obchod</li> <li>- datuje první státní útvary na čínském území a objasní jejich základní mocenskou a společenskou strukturu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní podmínky Číny</li> <li>- zemědělství, řemeslo a obchod</li> <li>- státy v Číně</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje dějinnou roli císařství Čchin (Velká čínská zeď; hedvábná stezka a obchod s Římem)</li> <li>- rozlišuje čínské písmo jako písmo znakové</li> <li>- orientuje se v tradici čínského písemnictví (Konfucius)</li> <li>- na příkladech vynálezů zhodnotí přínos Číny pro technický pokrok lidstva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- centralizovaný stát Čchin</li> <li>- kultura a vzdělanost</li> <li>- čínské vynálezy</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Antické Řecko</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně popíše polohu a přírodní podmínky egejské oblasti</li> <li>- charakterizuje zemědělství a obchod v oblasti</li> <li>- rozlišuje základní typy mužského a ženského oděvu</li> <li>- charakterizuje styl a způsob bydlení Řeků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Řecko: přírodní podmínky</li> <li>- zemědělství a obchod</li> <li>- odívání</li> <li>- bydlení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná stravovací návyky a kulturu stolování antických Řeků se současnou evropskou podobou</li> <li>- vybere shodné a rozdílné znaky antické řecké a současné české vzdělávací soustavy, vysvětlí pojem gymnasion</li> <li>- charakterizuje minojskou Krétu, stručně popíše podobu krétských měst a paláců a vysvětlí jejich účel</li> <li>- představí základní sociální strukturu krétské společnosti a zhodnotí míru její vyspělosti</li> <li>- zdůvodní zánik minojské kultury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- život v Řecku, stolování</li> <li>- vzdělávání</li> <li>- Kréta</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje příchod Řeků na Peloponéský poloostrov, jejich společnost a strukturu osídlení</li> <li>- vysvětlí funkci paláců a vyjmenuje nejznámější z nich</li> <li>- odvodí příčiny zániku mykénské kultury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mykénské Řecko, příchod Řeků</li> <li>- společnost, sídla (paláce)</li> <li>- zánik mykénské kultury</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje homérské období</li> <li>- vysvětlí v souvislostech maloasijskou kolonizaci</li> <li>- charakterizuje sociální a mocenskou strukturu společnosti, rodová šlechta a lidové shromáždění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- homérské období: osídlení Malé Asie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje archaické období, vysvětlí proces vzniku městského státu a rozliší sociální složení jeho obyvatelstva</li> <li>- objasní v souvislostech velkou řeckou kolonizaci (porozumí vazbě metropole - kolonie) a na příkladech odvodí důsledky</li> <li>- vzájemným porovnáním charakterizuje tyranidu, demokracii a oligarchii a odvodí jejich potenciál vývoje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- archaické období: vznik měst. států</li> <li>- velká řecká kolonizace</li> <li>- uspořádání měst. států</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje Spartu jako vojenský stát</li> <li>- porozumí podstatě spartánské výchovy</li> <li>- vysvětlí účel Peloponéského spolku</li> <li>- charakterizuje Atény jako klasickou demokracii</li> <li>- vysvětlí podstatu Solonových reforem</li> <li>- porozumí institutu dlužního otroctví</li> <li>- porovná způsob veřejné správy ve Spartě a v Aténách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sparta</li> <li>- Athény</li> <li>- společné a rozdílné znaky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje klasické období, zhodnotí vliv Persie</li> <li>- odvodí příčiny persko-řeckých válek a datuje jejich průběh</li> <li>- stručně popíše 1. a 2. perské tažení do Řecka, zhodnotí význam bitvy u Marathonu, u Thermopyl a Salaminy</li> <li>- analyzuje příčiny vítězství Řeků a jeho důsledky</li> <li>- vysvětlí příčiny vzniku a funkci aténského námořního spolku</li> <li>- charakterizuje rozvoj Atén po řecko-perských válkách</li> <li>- uvede příklady významných staveb a kulturních osobností</li> <li>- na příkladech osvětlí dějinnou roli Perikla pro rozvoj Atén</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- klasické období</li> <li>- řecko-perské války (1. a 2. perské tažení)</li> <li>- aténský námořní spolek</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje peloponéskou válku v kontextu vývoje v egejské oblasti</li> <li>- vymezí příčiny a důsledky peloponéské války</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- peloponéská válka</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje nástup Makedonie jako nadregionální mocnosti, zhodnotí expanzivní politiku Filipa a Alexandra Makedonského</li> <li>- vysvětlí rozpad makedonské říše, vyjmenuje jejich nástupce</li> <li>- je s to vysvětlit pojem helenistická říše a kultura</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- makedonská říše</li> <li>- Alexandr a Filip Makedonští</li> <li>- helénistické státy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- v základních rysech charakterizuje řecké náboženství a uvede nejznámější z řeckých bohů</li> <li>- vybere typické znaky antického řeckého malířství, sochařství a stavitelství</li> <li>- typově zařadí řecké písmo, objasní pojem alfabeta</li> <li>- orientuje se v řeckém antickém písemnictví, charakterizuje epos, uvede některá díla a jejich autory (podle vlastní četby)</li> <li>- porovná podobu řeckého antického divadla se současným divadlem, vysvětlí pojmy komedie a tragedie, amfiteátr</li> <li>- seznámí se s nejvýznamnějšími antickými řeckými dramatiky</li> <li>- vysvětlí podstatu antických olympijských her a popíše jejich průběh</li> <li>- zhodnotí přínos antických Řeků pro poznání lidstva</li> <li>- na příkladech uvede dominantní vědní obory v antickém Řecku a jejich hlavní představitele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kultura a vzdělanost náboženství</li> <li>- malířství, sochařství, architektura</li> <li>- písmo a literatura</li> <li>- divadlo</li> <li>- sport a hry věda</li> <li>- přínos Řecka pro poznání, vědu a kulturu</li> </ul>	PT (MkV)
<b>Antický Řím</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně popíše přírodní podmínky Apeninského poloostrova</li> <li>- charakterizuje počáteční stav osídlení Apeninského poloostrova a jeho etnické složení</li> <li>- charakterizuje zemědělství a obchod s rozlišením regionálních rozdílů</li> <li>- s odůvodněním vymezí roli a význam etruské civilizace a její kultury</li> <li>- vysvětlí vznik Říma podle legend a skutečnosti</li> <li>- charakterizuje způsob odívání, bydlení a stolování antických Římanů, objasní pojem atriový dům</li> <li>- porovná stravovací návyky a kulturu stolování antických Řeků a Římanů</li> <li>- zhodnotí postavení a roli otroků v antickém Římě</li> <li>- vybere shodné a rozdílné znaky antického řeckého a římského vzdělávání</li> <li>- uvede složení, výzbroj a organizaci římského vojska, pojmy legie a centurie, těžkoodětec a lehkoodětec, uniforma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Řím: přírodní podmínky</li> <li>- osídlení (Etruskové)</li> <li>- zemědělství a obchod</li> <li>- počátky Říma</li> <li>- odívání, bydlení a stolování</li> <li>- otroci</li> <li>- vzdělávání</li> <li>- vojenství</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje dobu královskou (etruskou)</li> <li>- charakterizuje sociální strukturu společnosti, vysvětlí pojmy plebej a patricij a vztahy mezi nimi</li> <li>- osvětlí podstatu reforem Servia Tullia a jejich důsledky</li> <li>- odvodí příčiny pádu etruské královské dynastie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- doba královská (etruská)</li> <li>- společnost a její struktura</li> <li>- královské reformy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje období rané římské republiky</li> <li>- charakterizuje státní zřízení, vysvětlí pojmy republika, konzul, senát</li> <li>- zhodnotí boj plebejů o zrovnoprávnění s patricii</li> <li>- vysvětlí pojmy tribun lidu, veto, zákony 12 desek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- raná římská republika</li> <li>- státní zřízení</li> <li>- společnost (plebejci a patriciové)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces sjednocení Itálie a zhodnotí faktory, které ho způsobily a ovlivnily</li> <li>- odůvodní proces územní expanze Říma do západního Středomoří včetně zhodnocení jeho důsledků</li> <li>- charakterizuje průběh tří púnských válek, vysvětlí příčiny porážky Kartága v prvních dvou a jejich důsledky pro válku třetí</li> <li>- seznámí se s tažením kartáginského vojevůdce Hannibala do Itálie a jeho strategií vedení válečných operací</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sjednocení Itálie</li> <li>- územní expanze</li> <li>- púnské války</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odůvodní proces územní expanze Říma do egejského Středomoří včetně zhodnocení jeho výsledků</li> <li>- datuje a charakterizuje krizi republiky</li> <li>- vymezi důsledky přeměny Říma ve světovou říši, vysvětlí proces prohlubující se diferenciaci společnosti založené na levné otrocké práci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dobytí Řecka a Makedonie</li> <li>- krize a zánik republiky</li> <li>- důsledky války</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí reformy bratří Gracchiů</li> <li>- vysvětlí příčiny a formy politické diferenciaci římské společnosti, zhodnotí role a cíle stran</li> <li>- vystihne podstatu Sullovy diktatury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- reformy brá Gracchiů</li> <li>- populáři a optimáti</li> <li>- Sullova diktatura</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvodí příčiny Spartakova povstání otroků, popíše jeho průběh a zhodnotí příčiny jeho porážky</li> <li>- seznámí se s osobností Gaia Julia Caesara</li> <li>- vysvětlí vznik, personální obsazení a zánik prvního triumvirátu</li> <li>- zhodnotí podstatu občanské války mezi Caesarem a Pompeiem</li> <li>- charakterizuje způsob samovlády G. J. Caesara (pozitivní a negativní aspekty) a její zánik</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Spartakovo povstání</li> <li>- Gaius Julius Caesar</li> <li>- 1. triumvirát</li> <li>- občanská válka</li> <li>- Caesarova samovláda, zavraždění Caesara</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik, personální obsazení, zánik druhého triumvirátu</li> <li>- charakterizuje způsob samovlády Octaviana/Augusta</li> <li>- charakterizuje období principátu, vysvětlí jeho podstatu a příčiny upevnění</li> <li>- přiřadí typické znaky vývoje římské společnosti k období vlády římských císařů Tiberia, Caliguly, Claudia a Nera</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 2. triumvirát</li> <li>- Augustova samovláda</li> <li>- Řím za principátu</li> <li>- Tiberius a jeho nástupci</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje období vlády flaviovské dynastie</li> <li>- vysvětlí podstatu kolonátu, objasní příčiny a důsledky</li> <li>- porozumí institutu adoptivních císařů a zhodnotí rozvoj římské říše za jejich vlády</li> <li>- seznámí se s vládou Marca Aurelia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- flaviovská dynastie</li> <li>- kolonát</li> <li>- adoptivní císaři</li> <li>- Marcus Aurélius</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní společenské a hospodářské příčiny krize, její průvodní znaky a důsledky</li> <li>- datuje a charakterizuje období pozdní říše římské</li> <li>- vysvětlí podstatu dominátu a zhodnotí příčiny a důsledky</li> <li>- zdůvodní územní přesuny centra moci na východ a vyhodnotí jeho důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krize Říma</li> <li>- pozdní říše římská</li> <li>- Diocletianus, Constantinus</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a v historických souvislostech a na příběhu osvětí vznik a počátky křesťanství</li> <li>- stručně objasní souvislost křesťanství a judaismu</li> <li>- charakterizuje podstatu křesťanství a vysvětlí jeho dějinnou roli</li> <li>- vysvětlí důvody pronásledování křesťanství římskou mocí</li> <li>- datuje vydání ediktu milánského a ve vzájemných souvislostech zhodnotí jeho význam pro křesťanství a římskou říši</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- křesťanství</li> </ul>	PT (MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a zdůvodní rozpad římské říše</li> <li>- vysvětlí příčiny, podstatu a důsledky stěhování národů v Evropě</li> <li>- na příkladech ukáže průběh a hlavní směry stěhování národů</li> <li>- datuje a objasní způsob zániku západořímské říše</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpad říše</li> <li>- stěhování národů</li> <li>- zánik říše západořímské</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- v základních rysech charakterizuje římské náboženství a uvede nejznámější z římských bohů</li> <li>- vysvětlí význam latiny pro současné evropské jazyky, s porozuměním pracuje s pojmy latinka a římské číslice</li> <li>- zhodnotí vztah antických Římanů k vědě a jejich přínos k současnému poznání</li> <li>- porovná zaměření římského a řeckého výtvarného umění</li> <li>- vyjmenuje charakteristické typy římských staveb a uvede konkrétní příklady těchto památek</li> <li>- charakterizuje antickou římskou literaturu a objasní její přínos</li> <li>- zhodnotí zaměření římského antického divadla a jeho význam</li> <li>- objasní vztah Římanů ke sportu, gladiátorské hry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- náboženství</li> <li>- jazyk a písmo kultura</li> <li>- umění a věda v antickém Římě</li> <li>- výtvarné umění</li> <li>- architektura</li> <li>- literatura, divadlo</li> </ul>	PT (MkV)

Tematický celek: **KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i></li> <li>➤ <i>porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</i></li> <li>➤ <i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i></li> <li>➤ <i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i></li> <li>➤ <i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i></li> </ul>		
<b>Raný středověk</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje proces stěhování národů včetně osvětlení jeho příčin a důsledků</li> <li>- porovná výchozí a konečný stav v uspořádání Evropy (mapa)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stěhování národů</li> <li>- zrod nové Evropy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik franské říše, vymezí její územní rozsah</li> <li>- charakterizuje období vlády Karla Velikého, zhodnotí jeho význam</li> <li>- odvodí příčiny rozdělení franské říše, průvodní jevy a důsledky</li> <li>- na příkladu franské říše osvětlí proces formování feudální společnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>franská říše</b></li> <li>- Karel Veliký a kultura jeho doby</li> <li>- rozdělení říše</li> <li>- feudalismus a jeho podstata</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje východořímskou(byzantskou) říši, na mapě vymezí její územní rozsah a objasní důvody jejího přetrvání z dob antických</li> <li>- charakterizuje rozvoj říše za císaře Justiniána I.</li> <li>- všimá si charakteristických znaků byzantského slohu</li> <li>- seznámí se s příčinami zániku byzantské říše</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Byzantská říše</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje počátky křesťanství v prostředí přeměňující se Evropy, objasní pojmy církve, bible, vyznání víry</li> <li>- objasní funkci křesťanství jako nábožensko-filozofického obrazu světa, vysvětlí pojem desatero božích přikázání</li> <li>- porozumí organizaci křesťanské církve, objasní pojmy moc světská a církevní, papež, arcibiskup, biskup, farář, mnich</li> <li>- datuje rozkol v křesťanské církvi a vysvětlí jeho příčiny, podstatu a důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>křesťanství</b> v raně středověké Evropě</li> <li>- role křesťanství v životě středověkého člověka</li> <li>- organizace církve</li> <li>- rozkol v církvi</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje vznik islámu a charakterizuje podstatu víry, zhodnotí dějinnou roli Muhammada, objasní pojmy korán a šaría, mešita a minaret, sunnité, šiité</li> <li>- vysvětlí vznik arabské říše</li> <li>- na příkladech ukáže vliv arabských výbojů do Evropy a zhodnotí jejich význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>islám</b></li> <li>- <b>Arabové</b> a jejich výboje, vytvoření říše a důsledky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje původ a datuje příchod Slovanů na naše území</li> <li>- charakterizuje úroveň staroslovanského zemědělství</li> <li>- stručně popíše obydlí starých Slovanů, polozemnice</li> <li>- vymezí druhy řemesel starých Slovanů a charakterizuje jejich obchod</li> <li>- lokalizuje příklady slovanských sídel v českých zemích</li> <li>- vysvětlí vznik a charakter Sámovy říše, zhodnotí význam bitvy u Wogastiburgu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Slované</b></li> <li>- zemědělství a bydlení</li> <li>- řemesla a obchod</li> <li>- české země</li> <li>- Sámova říše</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vysvětlí vznik velkomoravské říše</li> <li>- charakterizuje vládu knížete Mojžíra</li> <li>- v základech vysvětlí politiku knížete Rastislava pro posílení samostatnosti a svrchovanosti Velké Moravy</li> <li>- zhodnotí průběh a význam křesťanské mise byzantských poslů Konstantina a Metoděje</li> <li>- objasní pojmy staroslověnština a hlaholice</li> <li>- charakterizuje rozvoj říše za vlády knížete Svatopluka</li> <li>- datuje a vysvětlí příčiny zániku říše</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Velká Morava</b></li> <li>- slovanští věrozvěstové</li> <li>- rozkvět Velké Moravy</li> <li>- zánik říše</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná vznik a počátky českého státu podle starých pověstí a skutečnosti</li> <li>- objasní přínos vlády knížete Bořivoje</li> <li>- charakterizuje dějinnou roli bratrů Václava a Boleslava</li> <li>- zhodnotí vládu Boleslava II., objasní vztahy s pražským biskupem a vysvětlí příčiny vyvraždění Slavníkovců</li> <li>- charakterizuje způsob a důsledky začlenění českého státu do římské říše</li> <li>- uvede příklady dalších Přemyslovců a zhodnotí jejich význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počátky <b>českého státu</b></li> <li>- Václav a Boleslav</li> <li>- Boleslav II.</li> <li>- vyvraždění Slavníkovců</li> <li>- Přemyslovcí</li> </ul>	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam přijetí křesťanství pro český stát, zdůvodní jeho orientaci a vysvětlí instituci zemských patronů</li> <li>- charakterizuje význam kostelů a klášterů, uvede příklady</li> <li>- vysvětlí dualitu raně středověkého písemnictví v českých zemích, uvede příklady staroslověnského a latinského písemnictví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- křesťanství v Čechách</li> <li>- kostely a kláštery</li> <li>- písemnictví</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje postavení přemyslovského knížete v zemi a vysvětlí nástupnický princip seniorátu</li> <li>- seznámí se se základy knížecí správy země</li> <li>- vysvětlí institut knížecí družiny, vznik šlechtických rodů</li> <li>- charakterizuje postavení rolníka</li> <li>- vysvětlí pojmy robota, desátek a berně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- život v přemyslovských Čechách</li> <li>- život rolníků</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní znaky románského slohu a kultury</li> <li>- vyjmenuje charakteristické typy staveb, uvede příklady</li> <li>- seznámí se s rozvojem stavební činnosti v Praze</li> <li>- seznámí se s Kodexem vyšehradským</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>románská kultura</b> v Praze</li> <li>- písemnictví</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a stručně charakterizuje státy vých.a již.Slovanů</li> <li>- vysvětlí vznik německého království na troskách východofranské říše</li> <li>- objasní obnovení římské říše a vymezi její územní rozsah</li> <li>- charakterizuje období Svaté říše římské za Oty I.</li> <li>- seznámí se s počátky uherského a polského státu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Evropa</b></li> <li>- Kyjevská Rus, Bulharsko, Chorvatsko, Srbsko</li> <li>- německé království</li> <li>- vznik Svaté říše římské</li> <li>- uherský stát, polský stát</li> </ul>	
<b>Vrcholný a pozdní středověk</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces středověké zemědělské kolonizace, příčiny a důsledky</li> <li>- stručně uvede způsob zakládání nových vesnic, popíše podobu</li> <li>- vyjmenuje náležitosti vesnické usedlosti a charakterizuje podobu trojprostorového domu</li> <li>- vysvětlí princip trojpolního systému hospodaření v zemědělství</li> <li>- charakterizuje způsob života na vesnici, každodenní a sezónní rytmus života na vsi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- proměna středověké krajiny</li> <li>- podoba vesnice</li> <li>- trojpolní zemědělství</li> <li>- život na vesnici</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi příčiny a důsledky procesu zakládání měst</li> <li>- stručně popíše podobu města a funkcí jeho součástí</li> <li>- rozlišuje druhy měst podle zakladatele a funkce</li> <li>- uvede příklady nejstarších měst v českých zemích</li> <li>- objasní institut městských práv, vysvětlí jejich funkci a význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- města a jejich význam</li> <li>- typy měst</li> <li>- městská práva</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje sociální složení obyvatelstva města a postavení jednotlivých vrstev</li> <li>- porovná způsob řízení a výkon správy středověkého a současného města</li> <li>- charakterizuje styl života ve městě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura městské společnosti</li> <li>- život ve městě</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi typické znaky gotické architektury</li> <li>- seznámí se s osobnostmi Matyáše z Arrasu a Petra Parléře</li> <li>- charakterizuje rozvoj gotického výtvarného umění</li> <li>- seznámí se s tvorbou mistra Theodorika a Mistrů vyšebrodského a třeboňského oltáře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>gotická kultura</b> (v Čechách):</li> <li>- architektura</li> <li>- výtvarné umění</li> </ul>	VV

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rozvoj vzdělanosti, rozlišuje mezi církevními a městskými školami</li> <li>- vysvětlí vznik a původ univerzit, objasní jejich podstatu a účel, rozlišuje 4 vzdělávací obory</li> <li>- vysvětlí proces pronikání národních jazyků do písemnictví</li> </ul>	- vzdělanost	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje období křížových výprav</li> <li>- vysvětlí příčiny křížáckých výprav a charakterizuje jejich účastníky, stručně popíše jejich průběh</li> <li>- zhodnotí jejich důsledky a význam</li> </ul>	- křížové výpravy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vysvětlí obsah a význam Zlaté buly sicilské</li> <li>- charakterizuje období vlády Přemysla Otakara I. a Václava I.</li> <li>- datuje a charakterizuje období vlády Přemysla Otakara II., objasní konflikt vedoucí k bitvě na Moravském poli</li> <li>- datuje a charakterizuje období vlády Václava II., zhodnotí roli sňatkové politiky, diplomacie a hospodářského rozvoje</li> <li>- vysvětlí důsledky zavraždění Václava III.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zlatá bula sicilská</li> <li>- Přemysl Otakar I., Václav I.</li> <li>- Přemysl Otakar II.</li> <li>- Václav II.</li> <li>- Václav III.</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje situaci v Čechách po vymření Přemyslovců</li> <li>- objasní důvody a okolnosti volby Lucemburků jako nové české dynastie</li> <li>- charakterizuje období vlády Jana Lucemburského</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Lucemburkové</b> na českém trůnu</li> <li>- Jan Lucemburský</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje dětství a mládí královny Václava (Karla)</li> <li>- zhodnotí vládu Karla jako markraběte moravského</li> <li>- datuje a charakterizuje období vlády Karla IV. jako českého krále a císaře římského</li> <li>- vysvětlí změny v zemské správě</li> <li>- představí stavební a urbanistický rozvoj Prahy</li> <li>- zhodnotí obsah politického testamentu Karla IV.</li> <li>- zhodnotí dějinný význam osobnosti Karla IV.</li> </ul>	- <b>doba Karla IV.</b> jako českého krále a císaře římského	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje období vlády Václava IV., osvětlí podstatu jeho sporů s církví a panstvem</li> </ul>	- vláda <b>Václava IV.</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik reformního hnutí v katolické církvi</li> <li>- objasní obsah Dekretu kutnohorského a jeho význam</li> <li>- na životním příběhu a postojích mistra Jana Husa demonstrovat rozsah a podstatu rozporů středověké společnosti</li> <li>- vysvětlí pojmy odpustek, klatba, interdikt, papežské schizma, koncil a kacíř</li> <li>- stručně popíše příčiny, průběh a důsledky koncilu v Kostnici, datuje upálení Jana Husa</li> <li>- popíše proces formování husitského hnutí, vysvětlí první pražskou defenestraci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- reformní hnutí</li> <li>- Dekret kutnohorský</li> <li>- <b>Jan Hus</b></li> <li>- počátek husitské revoluce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu husitství v tzv. přijímání pod obojí</li> <li>- odůvodní celospolečenský charakter husitského hnutí v jeho počátcích, objasní obsah a význam 4 pražských artikulů</li> <li>- datuje a vysvětlí založení Tábora: porovnává mezi ideou a skutečností ve způsobu života a uspořádání obce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>husitské války</b></li> <li>- podstatné myšlenky husitství</li> <li>- husitské hnutí</li> <li>- založení Tábora</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na životním příběhu Jana Žižky z Trocnova ukáže charakter a průběh první etapy konfliktu</li> <li>- vysvětlí růst moci měst v husitském hnutí, zhodnotí význam zasedání zemského sněmu v Čáslavi</li> <li>- charakterizuje 2. etapu konfliktu, zhodnotí husitskou strategii tzv. spanilých jízd</li> <li>- vysvětlí účast husitů na basilejském koncilu a objasní obsah jihlavských kompaktát</li> <li>- odůvodní proces diferenciací v husitském hnutí, charakterizuje postoje umírněného a radikálního křídla</li> <li>- vysvětlí příčiny a důsledky zániku husitského hnutí, datuje bitvu u Lipan</li> <li>- popíše a zhodnotí působení Zikmunda vůči českým zemím</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Jan Žižka</li> <li>- růst moci měst</li> <li>- husitská vítězství</li> <li>- bitva u Lipan, zánik husitského hnutí</li> <li>- Zikmund Lucemburský</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje nábožensko a mocenské poměry v zemi</li> <li>- zdůvodní mocenský vzestup Jiřího z Poděbrad a charakterizuje období jeho vlády jako českého krále</li> <li>- osvětlí důvody a podstatu mírové mise Lva z Rožmitálu a zhodnotí její význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- království dvojího lidu</li> <li>- <b>Jiří z Poděbrad</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí důvody a okolnosti nástupu Jagellonců na český trůn</li> <li>- v souvislostech osvětlí podstatu a příčiny dvojevládí Vladislava Jagellonského a Matyáše Korvína</li> <li>- charakterizuje obsah a význam Kutnohorského smíru</li> <li>- charakterizuje rozvoj pozdní gotiky a její kultury</li> <li>- charakterizuje vládu Ludvíka Jagellonského, vysvětlí význam Svatováclavské smlouvy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- český stát za <b>Jagellonců</b></li> <li>- Vladislav Jagellonský</li> <li>- pozdní gotika</li> <li>- Ludvík Jagellonský</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí vazbu Evropy a českých zemí, vysvětlí roli sňatkové politiky a dálkového obchodu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Evropa</b> v pozdním středověku</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje podstatu anglicko-francouzského soupeření a důsledky pro obě země</li> <li>- objasní příčiny stoleté války a popíše průběh její první a druhé fáze</li> <li>- vysvětlí fenomén Jany z Arku a jeho historický význam</li> <li>- odvodí důsledky pro vítěznou Francii a poraženou Anglii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stoletá válka (Anglie a Francie)</li> <li>- příčiny války</li> <li>- Jana z Arku</li> <li>- důsledky konce války</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se stručným přehledem tatarských, tureckých a mongolských výbojů do Evropy</li> <li>- seznámí se s říší Čingischánovou a Zlatou hordou</li> <li>- vysvětlí okolnosti zániku byzantské říše</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tatarské, turecké a jiné výboje: Mongolové v Evropě, Polsko a Rusko, osmanští Turci,</li> <li>- zánik byzantské říše</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces vytlačování Arabů z Pyrenejského poloostrova a jeho důsledky</li> <li>- objasní vznik Španělska</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhnání Arabů z Pyrenejského poloostrova</li> <li>- vznik Španělska</li> </ul>	

### Tematický celek: **OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i></li> <li>➤ <i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i></li> <li>➤ <i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i></li> <li>➤ <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i></li> <li>➤ <i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i></li> <li>➤ <i>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</i></li> <li>➤ <i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i></li> </ul>		
<b>Raný novověk</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje raný novověk jako dějinné období</li> <li>- uvede příklady nových technologií, objasní rozvoj textilního průmyslu, vysvětlí význam zavedení vodního kola do hornictví a hutnictví</li> <li>- datuje a zhodnotí význam vynálezu knihtisku</li> <li>- uvede technické změny v pozemní a námořní dopravě</li> <li>- odvodí důsledky rozšíření střelných zbraní pro vojsko</li> <li>- vysvětlí princip střídavého systému hospodaření v zemědělství a zhodnotí jeho přínos</li> <li>- charakterizuje odlišné způsoby zemědělské výroby v západní a východní Evropě</li> <li>- charakterizuje rozvoj obchodu</li> <li>- vysvětlí podstatu nákladnického a manufakturního způsobu výroby a porovná jejich výhody a nevýhody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- raný novověk</li> <li>- <b>technický rozvoj, hospodářské změny</b></li> <li>- knihtisk</li> <li>- doprava</li> <li>- vojenská technika a vojsko</li> <li>- zemědělství</li> <li>- obchod, výroba pro trh</li> <li>- nákladnický systém a první manufaktury</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní důvody Evropanů k objevným zámořským cestám</li> <li>- zdůvodní směřování prvních plaveb Portugalců (B. Dias, Vasco de Gama)</li> <li>- datuje a stručně popíše objevování Ameriky (Nový svět)</li> <li>- datuje a zhodnotí význam obeplutí Zeměkoule</li> <li>- uvede důsledky a zhodnotí význam zámořských objevů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>zámořské objevné cesty</b></li> <li>- cesta za kořením a hedvábím, plavby kolem Afriky</li> <li>- objev tzv. Nového světa</li> <li>- obeplutí Zeměkoule</li> <li>- důsledky zámořských objevů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje vývoj v mimoevropských civilizacích</li> <li>- vysvětlí pojmy sultán, samuraj, šogun</li> <li>- lokalizuje a charakterizuje nejvýznamnější indiánské civilizace střední a jižní Ameriky</li> <li>- zhodnotí působení prvních Evropanů v Americe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>mimoevropské civilizace:</b></li> <li>- asijské státy, Afrika</li> <li>- indiánské kultury</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvětlí význam oživení antické římské kultury ve XIV.stol.</li> <li>- charakterizuje renesanční pohled na člověka a na svět a porovná ho se středověkým, vysvětlí pojem humanismus</li> <li>- charakterizuje rozvoj vzdělání, vysvětlí vznik nových vědních oborů, objasní význam a důsledky astronomických objevů</li> <li>- seznámí se s osobnostmi Koperníka, Galileia a Keplera</li> <li>- všimá si typických znaků renesančního malířství, sochařství a architektury</li> <li>- seznámí se s osobností Leonarda da Vinci</li> <li>- uvede základní znaky životního stylu renesance</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>renesance a humanismus</b></li> <li>- vzdělání, věda</li> <li>- výtvarné umění, architektura</li> <li>- životní styl</li> </ul>	Z,F VV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvodí příčiny úsilí o reformaci církve (vnitřní, vnější)</li> <li>- vysvětlí podstatu učení Martina Luthera a jeho ohlas</li> <li>- vysvětlí přínos Jana Kalvína pro reformaci</li> <li>- charakterizuje 4 základní myšlenky reformace</li> <li>- objasní pojmy protestantská, evangelická církev</li> <li>- zdůvodní vznik protireformace/rekatolizace</li> <li>- zhodnotí obsah a význam tridentského církevního koncilu</li> <li>- vysvětlí pojmy jezuitský řád a inkvizice</li> <li>- vysvětlí důsledky reformace a protireformace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>reformace církve - příčiny</b></li> <li>- Lutherovo učení</li> <li>- Kalvínovy názory</li> <li>- základní myšlenky reformace</li> <li>- protireformace</li> <li>- důsledky reformace a protireformace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje mocenský nástup Habsburků v Evropě</li> <li>- charakterizuje vládu a vývoj ve Španělsku za Karla V. a Filipa II.</li> <li>- vysvětlí pojem absolutismus</li> <li>- vysvětlí příčiny protišpanělských vzpour v Nizozemí</li> <li>- charakterizuje průběh nizozemského povstání a jeho výsledky</li> <li>- odůvodní rozvoj Nizozemí po dosažení samostatnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Evropa</b>, nástup Habsburků</li> <li>- Španělsko (Karel V., Filipa II.)</li> <li>- boj Nizozemí za svobodu</li> <li>- nizozemské povstání</li> <li>- samostatné Nizozemí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vysvětlí podstatu války růží a zhodnotí její výsledky</li> <li>- charakterizuje období vlády Jindřicha VIII.</li> <li>- vysvětlí příčiny založení anglikánské církve</li> <li>- charakterizuje dobu tzv. alžbětinské Anglie</li> <li>- seznámí se s počátky anglické kolonizace</li> <li>- odůvodní anglicko-španělské soupeření na moři a odvodí příčiny anglického vítězství a jeho důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Anglie</b>, válka růží</li> <li>- Jindřich VIII.</li> <li>- počátek anglické reformace</li> <li>- doba alžbětinská</li> <li>- anglická převaha na moři</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu konfliktu mezi Francií a Habsburky</li> <li>- charakterizuje průběh reformace ve Francii</li> <li>- zhodnotí období vlády Jindřicha IV. a Ludvíka XIII.</li> <li>- seznámí se s počátky francouzské kolonizace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Francie</b>, boje s Habsburky</li> <li>- reformace</li> <li>- Jindřich IV., Ludvík XIII.</li> <li>- francouzská kolonizace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezi územní rozsah Svaté říše římské, vysvětlí její charakter a základy hospodářského rozvoje v říši</li> <li>- charakterizuje průběh reformace v Německu: vysvětlí vznik a důsledky německé selské války</li> <li>- datuje a vysvětlí význam a důsledky augsburského míru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Svatá říše římská</b></li> <li>- hospodářský rozvoj</li> <li>- německá reformace</li> <li>- augsburský mír</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná politické cíle Maxmiliána I., Karla V. a Ferdinanda I., zhodnotí změny světové politiky Habsburků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- politika Habsburků (Maxmilián I., Karel V., Ferdinand I.)</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces vzniku nezávislého ruského státu na přelomu XV. a XVI. stol.</li> <li>- charakterizuje poměry Ruska XVI. stol.</li> <li>- vysvětlí pojmy pravoslaví, bojaři a kozáci</li> <li>- zhodnotí vládu Ivana Hrozného</li> <li>- seznámí se s rozvojem kultury, objasní pojem ikona</li> <li>- zhodnotí roli Borise Godunova po smrti Ivana IV.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počátky absolutismu v <b>Rusku</b></li> <li>- náboženské, pol.a hosp.poměry</li> <li>- Ivan IV. Hrozný, samoděržaví</li> <li>- kultura</li> <li>- Boris Godunov</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje pronikání osmanských Turků do Evropy a vysvětlí význam porážky Turků u Vídně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- boje s Turky</li> <li>- důsledky tureckých válek</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vysvětlí proces vzniku habsburského soustátí a jeho důsledky pro české země, vysvětlí pojem personální unie</li> <li>- charakterizuje hospodářské postavení českého státu</li> <li>- vymezí sociální strukturu české společnosti</li> <li>- objasní strukturu a fungování zemské správy a samosprávy</li> <li>- uvede příklady zřízení nových úřadů a jejich pravomocí</li> <li>- datuje první český stavovský odboj a vysvětlí jeho příčiny, průběh a důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>české země</b> po nástupu Habsburků, personální unie</li> <li>- hospodářské postavení</li> <li>- česká stavovská společnost</li> <li>- zemské sněmy</li> <li>- centralizační úsilí</li> <li>- počátky stavovského odboje</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje náboženské rozdělení české společnosti</li> <li>- charakterizuje specifika Jednoty bratrské</li> <li>- zhodnotí postavení Židů, vysvětlí pojem pogrom</li> <li>- charakterizuje počátky rekatolizace v českých zemích</li> <li>- vysvětlí podstatu a význam České konfese</li> <li>- charakterizuje změny v habsburském soustátí na přelomu XVI. a XVII. stol.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- náboženské poměry v Čechách</li> <li>- Jednota bratrská</li> <li>- židé</li> <li>- rekatolizace</li> <li>- Česká konfese</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vládu Rudolfa II. a osvětlí obsah a význam Majestátu náboženské svobody</li> <li>- charakterizuje rozvoj vědy (astronomie) a umění v Praze doby rudolfínské</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- český stát za <b>Rudolfa II.</b>, Majestát náboženské svobody</li> <li>- rudolfínská Praha</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladech představí renesanční architekturu a uvede její základní znaky, vystihne změny v interiéru staveb</li> <li>- charakterizuje rozvoj vzdělanosti, kultury a literatury</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- renesance, architektura</li> <li>- školství, vzdělanost, literatura</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny povstání a popíše jeho průběh</li> <li>- datuje bitvu na Bílé Hoře, porozumí jejímu průběhu a objasní její důsledky</li> <li>- odvodí důsledky porážky českých stavů, poprava českých pánů</li> <li>- vysvětlí příčiny pobělohorské emigrace, vysvětlí pojmy konfiskace a exulant</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>české stavovské povstání</b></li> <li>- příčiny a průběh</li> <li>- bitva na Bílé Hoře</li> <li>- důsledky (poprava 27 českých pánů)</li> <li>- pobělohorská emigrace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje dobu trvání 30-leté války, stručně popíše její průběh v jednotlivých fázích</li> <li>- v základních rysech objasní mocenské a hospodářské zájmy zúčastněných stran</li> <li>- na osudech Albrechta z Valdštejna ilustruje vzestup a pád moci jedince</li> <li>- osvětlí příčiny a způsob ukončení 30-leté války a jeho důsl.</li> <li>- zhodnotí výsledky vestfálského míru a jeho význam v evropských dějinách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>třicetiletá válka</b></li> <li>- průběh války a její charakter</li> <li>- Albrecht z Valdštejna</li> <li>- mírová jednání</li> <li>- výsledky války, vestfálský mír</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vládu Karla I., vysvětlí příčiny růstu napětí mezi králem a parlamentem</li> <li>- charakterizuje puritány a jejich roli v anglické společnosti</li> <li>- rozlišuje stoupence krále a parlamentu, objasní stupňování konfliktu</li> <li>- vysvětlí vypuknutí občanské války, seznámí se s osobností Olivera Cromwella a zdůvodní porážku krále</li> <li>- objasní vyhlášení republiky a charakterizuje poměry v zemi</li> <li>- popíše přeměnu republiky v osobní diktaturu O. Cromwella a vysvětlí následnou obnovu parlamentní monarchie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>občanská válka v Anglii</b></li> <li>- puritáni</li> <li>- stupňování rozporů</li> <li>- občanská válka</li> <li>- republika</li> <li>- Cromwelova diktatura</li> <li>- obnova monarchie</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozezná příčiny tzv. slavné revoluce, zhodnotí její průběh důsledky</li> <li>- datuje vznik Velké Británie</li> <li>- charakterizuje podstatu a vývoj anglického parlamentního systému v XVII. stol.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Slavná revoluce</li> <li>- vznik Velké Británie</li> <li>- zdokonalení parlamentního systému vlády</li> </ul>	PT(VDO)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vládu Ludvíka XIV., objasní fr. absolutismus a zhodnotí dobové postavení Francie</li> <li>- seznámí se s hospodářskou politikou J.B.Colberta</li> <li>- charakterizuje zahraniční politiku výbojných válek, vymezení hlavní sféry zájmu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Francie v době Ludvíka XIV</b></li> <li>- bohatství Francie za Colberta</li> <li>- války Ludvíka XIV.</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vládu prvních Romanovců, zhodnotí postavení šlechty a poddaných</li> <li>- vymezi směry ruské územní expanze, objasní důvody a zhodnotí význam získaných území</li> <li>- charakterizuje vládu Petra I. Velikého a jeho vztah k Evropě</li> <li>- vymezi cíl reforem Petra I., zhodnotí pozitivní a negativní důsledky a zhodnotí historický význam jeho vlády</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj v <b>Rusku</b> za cara Alexeje</li> <li>- ruské výboje</li> <li>- Ruské impérium</li> <li>- Petr I. Veliký a reformy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje počátek rozvoje braniborsko-pruského státu, vymezi faktory rozvoje a jejich důsledky</li> <li>- vysvětlí příčiny růstu prestiže země</li> <li>- charakterizuje vládu Fridricha Viléma I., vysvětlí proces militarizace pruské společnosti</li> <li>- charakterizuje vládu Fridricha II. Velikého</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvoj <b>Pruska</b></li> <li>- vláda Fridricha Viléma I.</li> <li>- Fridrich II. Veliký</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje barokní kulturu a její vazbu na víru</li> <li>- uvede základní znaky a stavební prvky barokního slohu v architektuře a seznámí se s jeho nejvýznamnějšími představiteli</li> <li>- charakterizuje barokní výtvarné umění (Rubens, Hollar, Rembrandt)</li> <li>- seznámí se s barokní hudbou (Vivaldi, Händel, Bach)</li> <li>- seznámí se s barokní literaturou (tvorba B. Moliéra)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>barokní kultura</b></li> <li>- architektura</li> <li>- výtvarné umění</li> <li>- hudba</li> <li>- literatura a divadlo</li> </ul>	VV HV ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces další centralizace habsburského soustátí</li> <li>- datuje a vysvětlí obsah pragmatické sankce Karla VI.</li> <li>- charakterizuje úpadek českého státu a posuny ve společensko-politických poměrech v zemi</li> <li>- vysvětlí pobělohorský proces rekatolizace</li> <li>- v základních rysech objasní systém školství a zhodnotí postavení a roli církevních řádů v něm</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>habsburské monarchie</b></li> <li>- po 30-leté válce</li> <li>- Karel VI. a pragmatická sankce</li> <li>- zbídačení země</li> <li>- rekatolizace</li> <li>- školství a osvěta</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- modelově popíše život šlechty na zámcích</li> <li>- charakterizuje panství a jeho možné ekonomické jednotky</li> <li>- charakterizuje poddanské poměry</li> <li>- objasní příčiny poddanských povstání v Čechách, uvede př.</li> <li>- zhodnotí význam robotního patentu Leopolda I.</li> <li>- objasní složení obyvatelstva města</li> <li>- datuje a objasní zakládání prvních manufaktur</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- život na zámku</li> <li>- panství</li> <li>- poddanské poměry</li> <li>- poddanská povstání</li> <li>- vývoj měst a městské obyv.</li> <li>- manufaktury</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje české baroko</li> <li>- objasní uplatnění základních znaků a stavebních prvků barokního slohu v architektuře</li> <li>- charakterizuje české barokní sochařství a malířství a seznámí se s vybranými představiteli</li> <li>- seznámí se s tvorbou české barokní hudby (Adam Michna z Otradovic, Jakub Jan Ryba)</li> <li>- seznámí se s osobností Jana Amose Komenského a jeho dílem, uvede hlavní přínos jeho myšlenek pro rozvoj vzdělání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- barokní kultura v českých zemích</li> <li>- architektura</li> <li>- výtvarné umění</li> <li>- hudba</li> <li>- <b>J. A. Komenský</b></li> </ul>	

**Tematický celek: MODERNIZACE SPOLEČNOSTI**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</li> <li>➤ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</li> <li>➤ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</li> <li>➤ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</li> <li>➤ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</li> <li>➤ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií</li> </ul>		
<b>Osvícenský absolutismus</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu osvícenství</li> <li>- na příkladech demonstruje rozvoj přírodních věd a zhodnotí jejich vliv na vznik osvícenství</li> <li>- porozumí podstatě absolutismu jako formy vlády a rozlišuje osvícenský absolutismus</li> <li>- charakterizuje osvícenské nahlížení na lidskou společnost</li> <li>- objasní, kdo byli encyklopedisté a jaký měli význam</li> <li>- charakterizuje rokoko a klasicismus jako kulturní a životní styl</li> <li>- vysvětlí vznik národních kultur a uvede příklady jejich literárních a hudebních osobností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvícenství</li> <li>- absolutismus a osvícenský absolutismus</li> <li>- rokoko a klasicismus</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní společensko-hospodářské charakteristiky Velké Británie 18.stol. a zhodnotí její postavení v Evropě</li> <li>- v souvislostech osvětlí vytváření britské koloniální říše</li> <li>- charakterizuje společensko-politické a hospodářské poměry v amerických osadách (koloniích)</li> <li>- odvodí příčiny vzniku americké Války za nezávislost, stručně popíše její průběh a zhodnotí její důsledky</li> <li>- seznámí se s osobnostmi Washingtona, Jeffersona a Franklina</li> <li>- datuje Deklaraci nezávislosti a vznik Spojených států</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Velká Británie</b></li> <li>- britská závislá území</li> <li>- <b>Severní Amerika</b></li> <li>- zápas za nezávislost</li> <li>- vznik USA</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje uspořádání něm.států a vztah k Sv.říši římské</li> <li>- uvede základní charakteristiky Pruska 18.stol. a zhodnotí jeho postavení v Evropě</li> <li>- vysvětlí příčiny válek o dědictví rakouské</li> <li>- vysvětlí příčiny sedmileté války</li> <li>- porovná výsledky obou válek a zhodnotí jejich důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>německé státy</b></li> <li>- Prusko</li> <li>- války o globální a regionální vliv</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje vládu Marie Terezie a Josefa II.</li> <li>- uvede nejvýznamnější reformy obou panovníků, vysvětlí jejich podstatu, porovná příčiny a důsledky</li> <li>- uvede základní sociální charakteristiku Čech</li> <li>- seznámí se s poreformním systémem územní správy</li> <li>- vysvětlí vlnu selských povstání v Čechách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>habsburská monarchie</b></li> <li>- Marie Terezie, Josef II.</li> <li>- reformy</li> <li>- <b>české země</b> v 2. pol. 18.stol.</li> <li>- selská povstání</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vládu Kateřiny II., zhodnotí zahraniční politiku carevny a reformy</li> <li>- seznámí se s osobností knížete Potěmkina</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Rusko</b> za Kateřiny II.</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje postavení Polska v 17. a 18.stol.</li> <li>- objasní pojem šlechtická republika</li> <li>- objasní trojí dělení Polska, vysvětlí jeho příčiny a důsledky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Polsko</b> a jeho zánik</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Velká francouzská revoluce a napoleonská Francie</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje společenské poměry ve Francii 18. stol., objasní příčiny finanční krize a možnosti jejího řešení</li> <li>- objasní vznik Národního shromáždění</li> <li>- osvětlí konflikt mezi králem a Národním shromážděním a zhodnotí jeho výsledky</li> <li>- datuje Dobyetí Bastily a zhodnotí jeho význam</li> <li>- vysvětlí obsah a význam Deklarace práv člověka a občana</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- konec absolutismu ve <b>Francii</b></li> <li>- Národní shromáždění</li> <li>- dobytí Bastily</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše změnu Francie z absolutistické na konstituční monarchii, vysvětlí roli politických směrů</li> <li>- zdůvodní existenci</li> <li>- vymezi příčiny hospodářských obtíží a vnějšího ohrožení</li> <li>- vysvětlí pád monarchie a zřízení republiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- konstituční monarchie</li> <li>- republika</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje podobu jakobínské diktatury a jednotlivá opatření</li> <li>- seznámí se s osobností Robespiera</li> <li>- odůvodní pád diktatury</li> <li>- charakterizuje následující mocensko-politické změny</li> <li>- seznámí se s osobností Napoleona Bonaparta</li> <li>- vysvětlí rostoucí roli armády ve společnosti a zhodnotí důsledky</li> <li>- objasní pojmy direktorium, konzulát, občanský zákoník</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jakobínská diktatura</li> <li>- Napoleon Bonaparte</li> <li>- role armády</li> <li>- direktorium a konzulát</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proměnu konzulátu v císařství, zhodnotí důsledky</li> <li>- charakterizuje zahraniční politiku Napoleona I. a objasní jeho postup vůči evropským státům</li> <li>- seznámí se s bitvami u Trafalgaru a Slavkova</li> <li>- datuje pád Napoleona I. a vysvětlí jeho příčiny a důsledky</li> <li>- seznámí se s bitvou u Borodina, u Lipska a u Waterloo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- císařství</li> <li>- porážka Napoleona</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a objasní výsledky jednání vídeňského kongresu</li> <li>- seznámí se s osobností knížete K. Metternicha</li> <li>- porovná změny na politické mapě Evropy</li> <li>- vysvětlí pojmy restaurace, Německý spolek a Svatá aliance</li> <li>- vysvětlí v dobových souvislostech význam francouzské revoluce pro Evropu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Ponapoleonská Evropa</b></li> <li>- vídeňský kongres a období restaurace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní znaky romantismu</li> <li>- seznámí se s dílem L. van Beethovena a Fr. Chopina</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- romantismus</li> </ul>	HV
<b>Průmyslová revoluce a zrod kapitalistické společnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede předpoklady pro zahájení průmyslové revoluce ve Velké Británii, na pozadí technických vynálezů vysvětlí podstatu průmyslové revoluce</li> <li>- datuje období průmyslové revoluce ve Velké Británii a zhodnotí změny ve složení společnosti</li> <li>- charakterizuje rozvoj dopravy</li> <li>- vysvětlí zásady hospodářského liberalismu</li> <li>- lokalizuje nejvýznamnější průmyslová centra na evr.pevnině</li> <li>- vysvětlí sociální důsledky průmyslové revoluce a strukturu rodící se kapitalistické společnosti</li> <li>- seznámí se problémem sociální otázky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- průmyslová revoluce</li> <li>- Velká Británie</li> <li>- struktura společnosti</li> <li>- sociální otázka</li> </ul>	F  Z
<b>Evropa v období restaurace</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vývoj a postavení v jednotlivých státech Evropy po vídeňském kongresu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Francie, Nizozemí, Belgie, Rusko, Polsko, Řecko</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje postavení habsburského soustátí v Evropě po vídeňském kongresu</li> <li>- charakterizuje Metternichův absolutismus</li> <li>- vymezi základní znaky vlády Františka I. a Ferdinanda I.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>habsburská monarchie</b></li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje počátky osvětenství v Čechách</li> <li>- objasní příčiny a předpoklady probouzení národního vědomí a vytváření moderního politického národa</li> <li>- vysvětlí příčiny vzniku českého národního obrození</li> <li>- datuje a vysvětlí proces českého národního obrození</li> <li>- seznámí se s vybranými osobnostmi českého národního obrození a jejich dílem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>české země</b></li> <li>- vytváření moderního politického národa</li> <li>- <b>české národní obrození</b></li> <li>- osobnosti nár.obrození</li> </ul>	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje počátky průmyslové revoluce v Čechách</li> <li>- vysvětlí proces vzniku průmyslových oblastí a lokalizuje je</li> <li>- objasní podobu prvních sociálních konfliktů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počátky průmyslové revoluce a její sociální důsledky</li> </ul>	
<b>Revoluce 1848-49</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pád krále Ludvíka Filipa a vyhlášení republiky s prozatímní revoluční vládou</li> <li>- porovná politické poměry před a po volbách do Ústavodárného shromáždění</li> <li>- popíše nástup Ludvíka Napoleona k moci,</li> <li>- vysvětlí pojem plebiscit</li> <li>- datuje a osvětlí proměnu republiky v císařství</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Francie</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam celní unie Pruska s německými státy</li> <li>- charakterizuje průběh revolučních změn v německých státech</li> <li>- objasní obsah jednání Národního shromáždění ve Frankfurtu</li> <li>- vysvětlí neúspěch sjednocení něm. států parlamentní cestou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>německé státy</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje snahy o sjednocení italských států</li> <li>- datuje a ozřejmí průběh povstání na severu a jihu</li> <li>- objasní příčiny neúspěchu italského sjednocení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>italské státy</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje předbřeznové poměry v monarchii</li> <li>- zhodnotí počáteční úspěchy revoluce ve Vídni</li> <li>- objasní politické cíle na pozadí obsahu ústavy, vysvětlí pojem oktrojovaná ústava</li> <li>- vysvětlí příčiny vídeňského povstání</li> <li>- zdůvodní změnu na rakouském císař. trůnu, zhodnotí důsledky nástupu Fr. Josefa I. k moci</li> <li>- objasní potlačení revoluce v severní Itálii a Uhrách</li> <li>- zhodnotí přínos revoluce 1848/49 pro společnost habsburského soustátí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>habsburská monarchie</b></li> <li>- potíže s ústavou</li> <li>- nástup Františka Josefa I. na trůn</li> <li>- dědictví revoluce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje počátek revoluce v Čechách, vysvětlí obsah petice ze Svatováclavských lázní</li> <li>- zhodnotí reakci panovníka</li> <li>- objasní příčiny a důsledky vznikajících česko-německých politických sporů, vysvětlí postoje české a německé politické reprezentace</li> <li>- datuje a odůvodní červnové povstání v Praze, odvodí důsledky jeho porážky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>české země</b></li> </ul>	
<b>Porevoluční Evropa 2. poloviny 19.stol.</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- s odůvodněním charakterizuje mocenské a ekonomické postavení Velké Británie ve světě</li> <li>- charakterizuje politický a sociální systém Velké Británie: rozlišuje politickou stranu konzervativní a liberální s jejich ideovými východisky a praktickou politikou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- viktoriánská <b>Velká Británie</b></li> </ul>	PT(VDO)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje velmocenskou politiku Napoleona III.</li> <li>- odůvodní příčiny krymské války, zhodnotí fr.a britskou roli</li> <li>- objasní průběh fr.-pruské války, odůvodní její příčiny a důsledky pro Francii</li> <li>- datuje a zdůvodní vznik pařížské Komuny, vysvětlí socialisticko-rovnostářskou podstatu její vlády</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Francie</b> za 2. císařství</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní průběh a výsledky války Sardinie s Rakouskem</li> <li>- datuje a popíše vznik Italského království, zhodnotí roli Garibaldiho a Viktora Emanuela II.</li> <li>- vysvětlí okolnosti připojení Benátek a Říma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sjednocení <b>Itálie</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rakousko-pruské vztahy na pozadí Německého spolku</li> <li>- objasní příčiny a výsledky prusko-rakouské války</li> <li>- datuje vznik Německa, zhodnotí roli kancléře Bismarcka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sjednocení <b>Německa</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje porevoluční hospodářské a politické poměry v Rakousku</li> <li>- charakterizuje Bachův absolutismus</li> <li>- odůvodní obnovení ústavnosti v Rakousku</li> <li>- datuje a vysvětlí rakousko-uherské vyrovnání, pojem dualismus, Zalitavsko a Předlitavsko</li> <li>- charakterizuje proces industrializace v monarchii, odvodí změny v krajině a struktuře obyvatelstva</li> <li>- interpretuje národnostní složení Rakouska-Uherska, porovná postavení národů</li> <li>- datuje a zhodnotí boj za všeobecné volební právo, zhodnotí dosažený rozsah volebního práva na přelomu 19. a 20. stol.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>habsburské</b> soustátí v 2. polovině 19. stol.</li> <li>- Bachův absolutismus</li> <li>- Rakousko-uhersko</li> <li>- industrializace</li> <li>- národnostní poměry a politika</li> <li>- volební právo</li> </ul>	<p>PT (EV)</p> <p>PT (MkV)</p> <p>PT (VDO)</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje obnovu spolkového a politického života, seznámí se s českými politickými proudy a jejich představiteli</li> <li>- vysvětlí boj o státoprávní vyrovnání, pojem pasivní rezistence</li> <li>- popíše období industrializace českých zemí, zhodnotí zdroje a lokalizuje jednotlivá výrobní odvětví</li> <li>- objasní změnu české politiky z pasivní rezistence na aktivní ohrazování a na příkladech uvede její výsledky</li> <li>- na příkladech politických stran objasní proces politické diferenciaci české společnosti v pol. 70. let</li> <li>- charakterizuje rozvoj spolkových a kulturních aktivit</li> <li>- seznámí se s novou generací českých umělců, vysvětlí pojem generace Národního divadla, datuje a popíše stavbu ND</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>České země</b></li> <li>- státoprávní boj</li> <li>- industrializace</li> <li>- aktivní politika</li> <li>- politická diferenciaci</li> <li>- kulturní život české společnosti</li> </ul>	<p>PT (VDO)</p>
<b>Doba imperiální</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy kolonie a mateřská země</li> <li>- interpretuje politickou mapu světa přelomu 19. a 20. stol., uvede koloniální mocnosti a zhodnotí rozsah a význam jejich koloniálních říší</li> <li>- na příkladu britského impéria demonstruje různé způsoby správy závislých území, seznámí se s burskou válkou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- imperialismus a kolonialismus</li> <li>- <b>koloniální říše</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a charakterizuje proces osídlování amerického Západu</li> <li>- popíše problém indiánské otázky</li> <li>- objasní fenomén otrokářství a odůvodní jeho územní rozsah</li> <li>- datuje občanskou válku a vysvětlí její příčiny, průběh a výsledky</li> <li>- charakterizuje politický systém Spojených států</li> <li>- zhodnotí předpoklady hospodářského růstu</li> <li>- vymezení specifika amerického imperialismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvoj <b>Spojených států</b></li> <li>- Divoký Západ</li> <li>- válka Severu proti Jihu</li> <li>- politický systém</li> <li>- hospodářský rozmach</li> <li>- americký imperialismus</li> </ul>	<p>PT(MkV)</p> <p>PT(VDO)</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje reformy po krymské válce, zhodnotí význam zrušení nevolnictví</li> <li>- vysvětlí existenci tajných revolučních organizací a zhodnotí jejich cíle, seznámí se s atentátem na cara Alexandra II.</li> <li>- datuje první ruskou revoluci, vysvětlí její příčiny, průběh a zhodnotí její přínos a význam</li> <li>- seznámí se s představiteli ruské literatury kritického realismu a jejich dílem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>carské Rusko</b></li> <li>- revoluční organizace</li> <li>- první ruská revoluce</li> <li>- ruská literatura</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces otvírání se Japonska světu</li> <li>- charakterizuje politické a hospodářské poměry po pádu šogunátu</li> <li>- charakterizuje japonský imperialismus</li> <li>- seznámí se s rusko-japonskou válkou a zhodnotí její význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Japonsko</b></li> <li>- hospodářská a politická situace</li> <li>- japonský imperialismus</li> </ul>	
<b>Kapitalistická společnost na přelomu 19. a 20. stol.</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje technický a vědecký pokrok na přelomu 19. a 20.stol., demonstruje významné postavení evropské civilizace</li> <li>- charakterizuje podstatu kapitalistického společenského a hospodářského systému, vysvětlí význam osobní a hospodářské svobody, správního dohledu státu, vysvětlí pojmy konjunktura a krize</li> <li>- charakterizuje změny v sociální struktuře společnosti, zhodnotí význam střední vrstvy a vysvětlí dělnickou sociální otázku</li> <li>- objasní vznik hnutí za zrovnoprávnění na příkladu žen a Židů</li> <li>- charakterizuje proměnu životních podmínek a zhodnotí jejich důsledky pro člověka a společnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vědecký a technický pokrok</li> <li>- kapitalistický systém</li> <li>- sociální struktura</li> <li>- úsilí o zrovnoprávnění</li> <li>- měšťanská kultura a civilizace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní znaky realismu a naturalismu v literatuře a dramatu s využitím ukázek vybraných autorů</li> <li>- popíše příklady a znaky evropského výtvarného umění (realismu, impresionismu, secese, kubismu, surrealismu a expresionismu)</li> <li>- seznámí s hlavními trendy v hudbě (italské a fr. opera)</li> <li>- charakterizuje novogotiku, novorenesanci a secesi</li> <li>- uvede nejvýznamnější vědecké objevy a technické novinky</li> <li>- zdůvodní proces přestavby měst a demonstruje nové urbanistické přístupy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- literatura</li> <li>- výtvarné umění</li> <li>- hudba</li> <li>- architektura</li> <li>- věda, technika</li> <li>- urbanismus</li> </ul>	<p>ČJ</p> <p>VV</p> <p>HV</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje ekonomické postavení českých zemí v Předlitavsku</li> <li>- ilustruje dynamický rozvoj českého průmyslu (Škoda, Daněk, Kolben, Křížík, Hlávka)</li> <li>- objasní podstatu a formy česko-německého soupeření</li> <li>- odůvodní vznik pluralitního politického systému, demonstruje proces politické diferenciaci české společnosti</li> <li>- zhodnotí podíl českých polit. stran na prosazení všeobecného volebního práva pro muže</li> <li>- charakterizuje rozvoj české kultury, přínos České moderny v literatuře, dílo Smetany a Dvořáka v hudbě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>české země</b></li> <li>- hospodářské postavení</li> <li>- Češi a Němci</li> <li>- politický systém a politické strany</li> <li>- kultura v českých zemích</li> </ul>	<p>PT (VDO)</p> <p>HV</p> <p>ČJ</p>
<b>Shrnutí</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- za pomoci paralelní multiregionální časové osy demonstruje nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých částech Evropy a světa</li> <li>- porovná vývoj v českých zemích s ostatními oblastmi</li> <li>- zamýšlí se nad efektem soupeření v dějinách, na typových příkladech vybere projevy a důsledky, s porozuměním pracuje s pojmy asimilace a migrace, krize a reformy, stagnace a úpadek</li> <li>- zamýšlí se nad charakterem rozdělení Evropy a jeho vývojem od starověku</li> <li>- porovná vývojové tendence a určí linie dotyku jednotlivých kultur a civilizačních společenství</li> <li>- charakterizuje na modelových příkladech způsoby střetů civilizací</li> <li>- zamýšlí se nad vývojovými tendencemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- interpretace multiregionální dějově-časové osy</li> <li>- porovnání českých území s jinými oblastmi</li> <li>- soupeření</li> <li>- rozdělení Evropy</li> <li>- oblasti střetu kultur a civilizací</li> </ul>	<p>PT (VMEGS)</p> <p>PT (MkV)</p>

**Tematický celek: MODERNÍ DOBA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i></li> <li>➤ <i>rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i></li> <li>➤ <i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i></li> <li>➤ <i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i></li> <li>➤ <i>zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i></li> </ul>		
<b>První světová válka</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vztahy mezi velmocemi v Evropě, na pozadí fr.-něm. nepřátelství a rakousko-ruského sporu o Balkán vysvětlí příčiny fr.-ruského a rakousko-německého sbližení</li> <li>- objasní příčiny a podstatu britsko-německého soupeření</li> <li>- v souvislostech objasní vznik a účel Dohody a Trojspolku, uvede jejich podstatu, cíle a čl. země</li> <li>- vysvětlí příčiny balkánské války</li> <li>- datuje a v souvislostech zhodnotí význam atentátu na rakouského následníka trůnu v Sarajevu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mezinárodní evropská politika v předvečer války</li> <li>- smluvní spojenecké systémy</li> <li>- balkánské války</li> <li>- sarajevský atentát</li> </ul>	PT (VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí přeměnu rakousko-srbského konfliktu ve světovou válku</li> <li>- charakterizuje první období války na všech 3 frontách, osvětlí válečné cíle velmocí a s porozuměním pracuje s pojmy blesková a zákopová válka</li> <li>- zhodnotí změny v poměru sil mezi 1. a 2. obdobím války</li> <li>- charakterizuje 2. období války, vysvětlí význam fr.-něm. bojů na západní frontě a ruské ofenzivy na východní frontě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>první světová válka</b></li> <li>- 1914-15: 1. období války</li> <li>- 1915-16: 2. období války</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní vyvolané sociální a ekonomické důsledky války pro společnost a zhodnotí hrozbu sociální revoluce</li> <li>- datuje a charakterizuje únorovou revoluci v Rusku, zhodnotí její význam a důsledky</li> <li>- charakterizuje situaci na západní a východní frontě: datuje a vysvětlí příčiny a význam vstupu Spojených států do války</li> <li>- datuje ruskou bolševickou revoluci a zhodnotí důsledky mocenského převratu v Rusku pro průběh války</li> <li>- datuje a v souvislostech objasní ukončení války</li> <li>- zhodnotí politické, sociální a ekonomické důsledky války, rozpad impérií</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 1917-18: 3 období války</li> <li>- pád carismu v Rusku</li> <li>- bolševická revoluce v Rusku</li> <li>- důsledky války</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje českou politickou reprezentaci a její postoj k válce a monarchii</li> <li>- vysvětlí podstatu Masarykovy zahraniční akce</li> <li>- objasní podobu zahraničního odboje, zhodnotí význam a účast v bojích čs. legií v zahraničí</li> <li>- seznámí se s osobnostmi Beneše a Štefánika a jejich činností</li> <li>- datuje a objasní obsah Manifestu českých spisovatelů</li> <li>- zhodnotí význam založení Československé národní rady</li> <li>- objasní obsah tzv. Tříkrálové deklarace a zhodnotí její význam</li> <li>- charakterizuje projevy krize monarchie, seznámí se s nejvýznamnějšími vojenskými vzpourami</li> <li>- datuje a uvede příčiny generální stávky v českých zemích</li> <li>- v posloupnosti událostí objasní zhroucení rakousko-uherské monarchie</li> <li>- datuje vyhlášení nezávislého Československa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>česká společnost</b> a politika za války</li> <li>- akce T.G. Masaryka</li> <li>- zahraniční odboj</li> <li>- Manifest českých spisovatelů</li> <li>- Československá národní rada</li> <li>- Tříkrálová deklarace</li> <li>- rozklad Rakouska-Uherska</li> <li>- generální stávka</li> <li>- zhroucení monarchie</li> <li>- vyhlášení Československa</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní politické a ekonomické změny ve světě</li> <li>- porovnáním výchozího a konečného stavu interpretuje změny na politické mapě Evropy v důsl. 1. světové války</li> <li>- osvětlí morální důsledky války v kontextu světové politiky: charakterizuje a porovná představy Wilsona a Lenina o uspořádání společnosti</li> <li>- vysvětlí význam versailleské mírové konference</li> <li>- vysvětlí cíle a roli Společnosti národů</li> <li>- objasní existenci Malé dohody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- důsledky války</li> <li>- geopolitické změny Evropy</li> <li>- morální aspekty války</li> <li>- nový evropský model mezinárodních vztahů</li> </ul>	PT (VMEGS)
<b>Poválečná Evropa a svět</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příčiny vzniku a rozvoje extrémních politických hnutí</li> <li>- vysvětlí vznik mezinárodního komunistického hnutí</li> <li>- charakterizuje sovětskou diktaturu J. V. Stalina</li> <li>- datuje vznik fašismu a charakterizuje jeho podstatu a cíle, porovná rozdíly mezi nacismem a fašismem</li> <li>- vysvětlí pojem totalita</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- politický extremismus</li> <li>- komunismus</li> <li>- diktatura J. V. Stalina</li> <li>- fašismus a nacismus</li> <li>- totalita</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příčiny poválečného ekonomického rozvoje</li> <li>- demonstruje pozitivní změny ve vztazích mezi zeměmi</li> <li>- zhodnotí poválečné postavení Německa v mezinár. kontextu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- éra prosperity 20. let</li> <li>- úspěchy diplomacie</li> </ul>	
<b>Československo v poválečném období (20.léta)</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vyloží kroky vedoucí k vyhlášení samostatného Československa</li> <li>- seznámí se s osobností T.G.Masaryka</li> <li>- popíše okolnosti připojení Podkarpatské Rusi k Československu a vývoj v Sudetech, Slezsku a východním Slovensku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- samostatné Československo</li> <li>- T.G.Masaryk</li> <li>- čs. státnost a její realizace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje hospodářskou a sociální situaci v zemi</li> <li>- odůvodní příčiny sociálních nepokojů v Čechách</li> <li>- na příkladech uvede sociální opatření vlády, vysvětlí podstatu a význam pozemkové a měnové reformy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hospodářská a sociální situace v zemi</li> <li>- moderní čs. sociální systém</li> <li>- ekonom. reformy vlády</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje přechodné období od prozatímních orgánů státu ke stálým, zhodnotí výsledky a význam prvních voleb</li> <li>- orientuje se v systému politických stran</li> <li>- vysvětlí význam ústavních institucí a ústavy</li> <li>- charakterizuje občanskou společnost v Československu 20.let</li> <li>- charakterizuje prostředí náboženské svobody a tolerance a vysvětlí vztah státu a církve</li> <li>- zhodnotí postavení německé národnostní menšiny</li> <li>- zhodnotí vztahy mezi Čechy a Slováky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- politický systém</li> <li>- politické strany</li> <li>- ústavní systém</li> <li>- občanská společnost</li> <li>- duchovní život</li> <li>- národnostní problémy</li> <li>- vztah mezi Čechy a Slováky</li> </ul>	PT (VDO)      PT (MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí výchozí hospodářský potenciál Československa</li> <li>- charakterizuje změny ve struktuře průmyslu</li> <li>- zhodnotí úroveň zemědělské výroby a regionální rozdíly</li> <li>- objasní výkonnost čs. ekonomiky v evrop. a svět. kontextu</li> <li>- zhodnotí životní úroveň v čs. společnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hospodářské postavení Československa</li> </ul>	
<b>Světová hospodářská krize</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje vznik a charakterizuje příčiny světové hospodářské krize</li> <li>- vymezi ekonomické a společenské důsledky hospodářské krize</li> <li>- zhodnotí náhled totalitních režimů na krizi, způsoby systémového řešení Roosevelta v USA a Bluma ve Francii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krach na newyorské burze</li> <li>- důsledky krize</li> <li>- východiska z krize, Evropa a Spojené státy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje socioekonomické důsledky hospodářské krize v Německu</li> <li>- osvětlí základní ideová východiska nacismu</li> <li>- seznámí se s osobností A. Hitlera</li> <li>- objasní nástup nacistů k moci, zhodnotí důsledky</li> <li>- charakterizuje opatření režimu a jeho totalitní podstatu</li> <li>- objasní postoj nacismu k Židům, vysvětlí pojem antisemitismus</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hospodářská krize v Německu</li> <li>- podstata nacismu</li> <li>- nástup nacismu v Německu</li> <li>- charakter nacistického režimu</li> <li>- opatření proti Židům</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vývoj v zemi, rozlišuje mezi propagandistickým obrazem a reálnou skutečností</li> <li>- objasní program industrializace a kolektivizace a důsledky</li> <li>- na příkladech uvede projevy totalitní represe státu a atmosféry strachu v sovětské společnosti</li> <li>- charakterizuje mezinárodní politické postavení sovět.státu</li> <li>- objasní příčiny nárůstu totalitních režimů v Evropě, uvede příklady těchto zemí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj v Sovětském svazu</li> <li>- komunistická hospodářská politika a její důsledky</li> <li>- atmosféra ve společnosti</li> <li>- postavení Sovětského svazu</li> <li>- totalitní režimy v Evropě</li> </ul>	
<b>Světová politická krize</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rostoucí napětí ve světě, uvede příklady</li> <li>- odůvodní zdroje nebezpečí války v Evropě</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmem osa Berlín-Řím-Tokio</li> <li>- vysvětlí podstatu politiky usmiřování, uvede představitele</li> <li>- vysvětlí příčiny a průběh občanské války ve Španělsku</li> <li>- charakterizuje jednání mnichovské konference a důsledky pro Československo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ohniska napětí, Jap., Lat. Am.</li> <li>- válečné nebezpečí v Evropě</li> <li>- demokratická Evropa</li> <li>- občanská válka ve Španělsku</li> <li>- Mnichovská konference</li> </ul>	
<b>Československo v meziválečném období (30.léta)</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje průběh hospodářské krize v zemi, rozliší regionální rozdíly</li> <li>- objasní příčiny a projevy vnitřní krize čs. demokracie, zhodnotí výsledky parlamentních voleb a průběh volby Ed. Beneše prezidentem republiky v roce 1935</li> <li>- zdůvodní vzestup Sudetoněmecké strany u něm. menšiny</li> <li>- vysvětlí politický vzestup slovenských autonomistů</li> <li>- zhodnotí čs.a evropské pokusy o řešení česko-německé krize</li> <li>- vysvětlí průběh tzv. mnichovské krize, zhodnotí důsledky mnichovské konference pro Československo</li> <li>- datuje a vymezí územní a hospodářské ztráty v důsledku mnichovské dohody</li> <li>- vysvětlí osudy a postavení Čechů v odtržených sudetských územích</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmem tzv. 2. republika, objasní podobu a vyhlášení autonomie Slovenska a Podkarpatské Rusi</li> <li>- porovná politický systém 1. a tzv. 2. republiky a odůvodní jeho přeměnu z demokratického na autoritativní</li> <li>- charakterizuje česko-slovensko-německé vztahy</li> <li>- datuje a vysvětlí okolnosti vyhlášení samostatného Slovenského štátu a následný zánik 2.republiky obsazením</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hospodář. krize v Československu</li> <li>- vnitřní krize čs. demokracie</li> <li>- Ed. Beneš prezidentem</li> <li>- Henleinova hrozba</li> <li>- požadavky slovenských autonomistů</li> <li>- pokusy o vyřešení krize</li> <li>- mnichovský diktát</li> <li>- tzv. druhá republika</li> <li>- územní a hospodářské ztráty</li> <li>- sudetská území</li> <li>- autonomie Slovenska a Podkarpatské Rusi</li> <li>- nástup nové politické moci, tzv. řízená demokracie</li> <li>- krize 2. republiky a zánik státu</li> </ul>	PT (VDO)
<b>Kultura a věda v meziválečném Československu</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje všeobecný kulturní vzestup v českých zemích, zhodnotí úroveň vzdělanosti, charakterizuje školský vzdělávací systém, rozvoj vědy a výzkumu</li> <li>- charakterizuje rozvoj architektury, malířství, divadelnictví hudební tvorby, seznámí se s nejvýznam.představiteli</li> <li>- vysvětlí význam rozhlasu a gramofonového průmyslu</li> <li>- charakterizuje postavení české literatury a její nejvýznamnější autory</li> <li>- zhodnotí vztah kultury a politiky, uvede příklady v umělecké tvorbě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- všeobecný kulturní vzestup</li> <li>- vzdělávání</li> <li>- umění a jeho osobnosti</li> <li>- literatura</li> <li>- kultura a politika</li> </ul>	PT (MkV) VV, HV  ČJ
<b>Druhá světová válka</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní a zdůvodní expanzivní nároky Německa a Itálie na jaře 1939, zhodnotí postoj Francie a Velké Británie</li> <li>- vysvětlí podstatu a důsledek sovětsko-německé smlouvy o neútočení</li> <li>- datuje napadení Polska Německem, objasní obsazení vých. Polska sovětskou armádou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- útočné plány Osy</li> <li>- sovětsko-německý pakt</li> <li>- napadení Polska</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a vysvětlí okolnosti obsazení Česka, vyhlášení Slovenského štátu</li> <li>- vymezi směry sovětské expanze</li> <li>- popíše s pomocí mapy další postup Německa na sever a západ a obsazení dalších zemí</li> <li>- seznámí se s příčinami a důsledky porážky Francie</li> <li>- charakterizuje průběh bitvy o Británii, zhodnotí její význam</li> <li>- objasní geopolitické změny na Balkáně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- obsazení Česka</li> <li>- sovětská expanze</li> <li>- postup Němců na S a Z</li> <li>- porážka Francie</li> <li>- letecká bitva o Británii</li> <li>- balkánské tažení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje napadení Sovětského svazu a průběh bojů, odůvodní příčiny sovětských neúspěchů</li> <li>- seznámí se s počátky vzájemné pomoci mezi zeměmi bojujícími proti nacismu</li> <li>- vysvětlí okolnosti vstupu Spojených států do války, datuje japonský útok na Pearl Harbor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- napadení Sovětského svazu</li> <li>- podpora Spojenců</li> <li>- vstup Spojených států do války</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní průběh a význam bitev u Stalingradu a u Kurska</li> <li>- datuje vylodění Spojenců v Normandii, zhodnotí jeho význam</li> <li>- zhodnotí význam odražení protiofenzívy Němců v Ardenách</li> <li>- seznámí se s průběhem osvobození jednotlivých států a vymezí postup na mapě</li> <li>- popíše proces osvobození českého území</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- obrat ve válce, východní fronta</li> <li>- vytvoření západní fronty</li> <li>- osvobození Evropy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí závěry jaltské konference</li> <li>- seznámí se s postupem spojeneckých vojsk k Berlínu, bombardování měst</li> <li>- datuje a objasní konec války v Evropě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jaltská konference</li> <li>- postup vojsk na něm. území</li> <li>- kapitulace Německa</li> </ul>	PT (VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s průběhem války v Africe, Středomoří, Asii a Tichomoří</li> <li>- objasní okolnosti ukončení války v Asii a Tichomoří a kapitulace Japonska</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- průběh války na mimoevropských územích</li> <li>- kapitulace Japonska, použití atomové zbraně</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje život civilního obyvatelstva a vojáků na frontě</li> <li>- odůvodní válečný rozvoj moderní techniky a potenciálu ekonomiky</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí zneužití techniky proti lidstvu, uvede příklady, zhodnotí nebezpečí jaderné zbraně</li> <li>- porovná důsledky použití válečné techniky v 1. a 2. sv. válce</li> <li>- objasní pojmy genocida Židů, persekuce Romů, holocaust, koncentrační tábor, vyhlazovací tábor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- život za války</li> <li>- věda a technika ve válce</li> <li>- válečné zločiny</li> </ul>	
<b>Český odboj za války</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje vyhlášení tzv. Protektorátu Čechy a Morava, uvede okolnosti jeho vzniku, charakterizuje protektorátní uspořádání</li> <li>- objasní příčiny atmosféry strachu ve společnosti, vysvětlí pojem gestapo a popíše jeho funkci</li> <li>- charakterizuje postavení Židů a Romů v Protektorátu</li> <li>- charakterizuje postoj české společnosti k protektorátu, uvědomuje si odlišnosti v postojích jednotlivců</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- protektorát</li> <li>- politické a hospodářské poměry</li> <li>- atmosféra strachu</li> <li>- postavení obyvatelstva</li> <li>- postoje Čechů k Protektorátu</li> </ul>	PT(MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje spontánní projevy odporu a odbojová hnutí, vysvětlí jejich cíle a prostředky</li> <li>- porovná formy činnosti domácího a zahraničního odboje</li> <li>- zhodnotí situaci v Protektorátu za R. Heydricha</li> <li>- objasní důvody, provedení a důsledky atentátu na Heydricha</li> <li>- charakterizuje činnost partyzánských jednotek</li> <li>- uvede příklady aktivního působení české emigrace (politické kroky, vojenské jednotky), seznámí se s odlišnými východiskem emigrace na východě a západě</li> <li>- datuje Pražské povstání, seznámí se s průběhem</li> <li>- zhodnotí význam českého odboje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odpor a odboj</li> <li>- domácí a zahraniční odboj</li> <li>- Reinhard Heydrich</li> <li>- atentát</li> <li>- partyzáni</li> <li>- činnost české emigrace</li> <li>- Pražské povstání</li> <li>- význam českého odboje</li> </ul>	

Tematický celek: **ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</li> <li>➤ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</li> <li>➤ posoudí postavení rozvojových zemí</li> </ul>		
<b>Bipolární svět po válce</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní politické, sociální a hospodářské důsledky války</li> <li>- datuje vznik OSN a vysvětlí její úkoly a cíle</li> <li>- datuje a objasní obsah a výsledky jednání konference v Postupimi</li> <li>- orientuje se v poválečném uspořádání Evropy</li> <li>- charakterizuje nástup nových totalitních režimů, vysvětlí příčiny rozšíření komunismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- politické změny po válce</li> <li>- založení OSN</li> <li>- postupimská konference</li> <li>- uspořádání Evropy</li> <li>- totalitní režimy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje poválečné vztahy mezi Spojenci a objasní příčiny jejich změny od spolupráce ke konfrontaci</li> <li>- charakterizuje společenskou a ekonomickou situaci poválečných Spojených států a Sovětského svazu, uvědomuje si souvislost s rostoucí konfrontací</li> <li>- seznámí se s norimberským procesem, objasní pojmy válečný zločin, zločin proti lidskosti</li> <li>- charakterizuje způsob správy Německa po kapitulaci</li> <li>- vysvětlí příčiny odlišného vývoje v okupačních zónách Německa, zhodnotí důsledky</li> <li>- datuje a objasní rozdělení Německa, charakterizuje a porovná politický systém obou států</li> <li>- vysvětlí podstatu a důsledky vzniku tzv. železné opony</li> <li>- objasní politiku zadržování komunismu, seznámí se s Trumanovou doktrínou a Marshallovým plánem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vznik bipolárního světa</b></li> <li>- velmoci po válce</li> <li>- Spojené státy a Sovětský svaz po válce</li> <li>- norimberský proces</li> <li>- zavedení okupační správy</li> <li>- první berlínská krize</li> <li>- rozdělení Německa</li> <li>- železná opona a počátky studené války</li> </ul>	PT (VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s projevy studené války, se závody ve zbrojení</li> <li>- seznámí se s projevy nejzávažnějších střetů, otevřené a skryté, pokusí se objasnit jejich příčiny, průběh a důsledky, porovná postoje obou velmocí</li> <li>- stručně uvede příklady rozvoje techniky a pokroky v letech do vesmíru, uvědomuje si souvislost se soupeřením SSSR a USA</li> <li>- zhodnotí význam cest do vesmíru pro vědu a lidstvo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>střety obou bloků</b></li> <li>- Čína</li> <li>- válka v Koreji</li> <li>- druhá berlínská krize</li> <li>- kubánská krize</li> <li>- izraelsko-arabský konflikt</li> <li>- válka ve Vietnamu</li> <li>- Afgánistán</li> <li>- irácko-iránská válka</li> <li>- soupeření o techniku a vesmír</li> </ul>	PT (VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí formování sovětského bloku, vymezí jeho územní rozsah a seznámí se s metodami jeho udržování</li> <li>- seznámí se s osobností Stalina, jeho totalitní vládou</li> <li>- zamýšlí se nad důsledky zneužívání moci</li> <li>- vysvětlí příčiny a důsledky sovětsko-jugoslávského konfliktu</li> <li>- seznámí se s projevy krize v soc.bloku, objasní příčiny, vysvětlí příklady pokusů o reformování socialismu a způsoby jejich potlačení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vývoj a krize soc.bloku</b></li> <li>- formování sovětského bloku</li> <li>- konflikty sovětského bloku</li> <li>- Jugoslávie, Maďarsko 1956, Československo 1968, Polsko 1981</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a objasní pokus o reformy sovětského systému, zhodnotí příčiny a ekonomickou situaci sov.bloku</li> <li>- seznámí se s osobností Gorbačova, pojmy perestrojka, glasnost</li> <li>- zamýšlí se nad důsledky vnitřních problémů v SSSR pro rozpad soc.bloku</li> <li>- seznámí se s procesem rozpadu totalitních systémů ve státech střední a východní Evropy a rozpadem SSSR</li> <li>- uvede příklady pokojné a vyhrčené změny stát.režimu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>rozpad soc.bloku</b></li> <li>- reformování SSSR</li> <li>- vnitřní konflikty v SSSR</li> <li>- proces rozpadu totalitních systémů v Evropě</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad důsledky uvolnění státních režimů pro život lidí po politické, ekonomické, morální, náboženské a názorové stránce</li> <li>- objasní pojem demokratizace společnosti, svoboda, odpovědnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- důsledky</li> </ul>	
<b>Evropská spolupráce a integrace</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje vznik OSN, vymezí cíle a objasní rostoucí význam</li> <li>- datuje a odůvodní vznik Severoatlantické aliance NATO, objasní její náplň a cíle, zúčastněné státy</li> <li>- objasní vznik Varšavské smlouvy, vymezí cíle a zúčastněné státy</li> <li>- datuje a charakterizuje počátky západoevropské integrace, vznik EHS</li> <li>- vysvětlí dobový význam RVHP, určí státy, porovná ekonomický potenciál s EHS</li> <li>- zhodnotí další vývoj NATO a EU od 90.let, proces rozšiřování, zhodnotí současný význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- OSN</li> <li>- vznik NATO</li> <li>- Varšavská smlouva</li> <li>- sjednocování západní Evropy</li> <li>- EU a NATO</li> </ul>	PT (VMEGS)
<b>Rozvojový svět</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní příčiny a průběh rozpadu koloniálních území, objasní pojem emancipační hnutí národů a proces dekolonizace</li> <li>- datuje vznik nových nezávislých zemí v Asii, Africe a Lat.Am.</li> <li>- seznámí se s vývojem vybraného státu</li> <li>- charakterizuje limity politického a ekonomického rozvoje roz.st.</li> <li>- objasní pojem loutková vláda, státní převrat, politická nestabilita</li> <li>- zamýšlí se nad problémy rozvojového světa, uvede příklady nejpodstatnějších</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- konec koloniálních říší a vznik třetího světa</li> <li>- vývoj rozvojového světa</li> <li>- problémy rozvojového světa</li> </ul>	Z
<b>Svět na přelomu tisíciletí</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s průběhem vybraných regionálních konfliktů, zamýšlí se nad příčinami, záměry a cíli zúčastněných</li> <li>- uvědomuje si nezbytnost národnostní, náboženské a kulturní tolerance a snášenlivosti pro život lidské společnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regionální konflikty (Bosna, Kuvajt, Irák, ...)</li> <li>- tolerance a respekt mezi národy</li> </ul>	
<b>Československo po 2.světové válce</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces územní obnovy země po 2.sv.v.</li> <li>- charakterizuje poválečné problémy země</li> <li>- datuje a objasní odsun Němců ze země a jeho důsledky</li> <li>- charakterizuje režim lidové demokracie, objasní roli jednotlivých politických subjektů v systému Národní fronty</li> <li>- seznámí se s ekonomickým a majetkovým vývojem (znárodnění, pozemková reforma, měnová reforma a důsledky)</li> <li>- objasní účel dekretů prezidenta Beneše</li> <li>- interpretuje výsledky a význam poválečných voleb</li> <li>- datuje a vyloží průběh a příčiny komunistického převratu, zamýšlí se nad rolí dalších politických stran</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- územní obnova</li> <li>- poválečné problémy</li> <li>- odsun Němců</li> <li>- systém lidové demokracie</li> <li>- přeměny v ekonomice</li> <li>- Benešovy dekrety</li> <li>- parlamentní volby</li> <li>- únorový převrat 1948</li> </ul>	PT (VDO)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje změny v politickém systému po únoru 1948</li> <li>- charakterizuje první projevy nesouhlasu, objasní příčiny emigrace</li> <li>- objasní formy persekuce občanů ze strany režimu</li> <li>- datuje a charakterizuje období politických procesů, rozlišuje zaměření proti vnějšímu a vnitř. nepříteli, seznámí se s vybranými procesy</li> <li>- objasní změny v ekonomice, jejím zaměření a řízení</li> <li>- charakterizuje změny v sociální struktuře obyvatelstva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nástup totality</li> <li>- projevy nesouhlasu, emigrace</li> <li>- persekuce</li> <li>- politické procesy (50.léta)</li> <li>- změny v ekonomice</li> <li>- sociální struktura</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu pokusů o nový kurs v politice a ekonomice</li> <li>- seznámí se s návrhem ekonomické reformy O. Šika, objasní příčiny ekonomických problémů</li> <li>- charakterizuje proměny životního stylu, televizní kultury a chalupaření</li> <li>- objasní generační svébytnost a kritické postoje mladé generace, projevy oživení společnosti, roli veřejného mínění a kritiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokusy o reformu</li> <li>- oživení společnosti a veřejné mínění</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje průběh a myšlenky tzv. pražského jara 1968</li> <li>- seznámí se s postojem zemí sovětského bloku a jejich kroky vůči Československu, vpád vojsk a okupace</li> <li>- charakterizuje formy odporu čs. veřejnosti a seznámí se s rolí hromadných sdělovacích prostředků</li> </ul>	- rok 1968	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces normalizace, vládní politické kroky, občanský život</li> <li>- charakterizuje politické a ekonomické preference</li> <li>- vyloží příčiny a projevy devastace životního prostředí</li> <li>- objasní podstatu postojů obyvatelstva, lhostejné a rezigované, aktivně protispolečenské, tzv.angažované</li> <li>- objasní pojem disident</li> <li>- uvede příklady projevů odporu (Palach, Charta77, Několik vět)</li> </ul>	- normalizace	PT (OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- datuje a zhodnotí první hromadné projevy odporu proti režimu</li> <li>- objasní průběh událostí po 17.listopadu 1989 a zhodnotí nejdůležitější cíle studentů a OF</li> <li>- vysvětlí proces privatizace ekonomiky, snahu o strukturální změny</li> <li>- zhodnotí změny v zahraniční politice demokratického Československa</li> <li>- datuje a objasní proces rozdělení ČSFR a vznik České republiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sametová revoluce 1989</li> <li>- politická a ekonomická transformace</li> <li>- rozpad státu, vznik Česka</li> </ul>	PT (OSV) (VDO)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vývoj kultury od války a vymezí typické znaky jednotlivých etap a žánrů v hudbě, divadle a literatuře, uvede příklady představitelů</li> <li>- charakterizuje zaměření světového vědeckého výzkumu po válce a odůvodní příčiny změn v orientaci</li> </ul>	- kultura a věda po 2. světové válce	ČJ, VV, HV PT (MV)
<b>Současné problémy</b>		
<b>➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí ohniska regionálního napětí a dlouhodobě konfliktní oblasti, zhodnotí příčiny a zamýšlí se nad postupem změn a řešení</li> <li>- zamýšlí se nad faktory celkové stability v regionu a destabilizačními faktory, objasní pojem extremismus</li> <li>- zhodnotí příčiny, projevy a důsledky globalizačních procesů v politice, ekonomice, životním stylu, ekologii</li> <li>- vymezí hlavní ekologické problémy, zhodnotí návrhy řešení a postoje velmocí</li> <li>- seznámí se s problémem rostoucího počtu národnostních menšin ve vyspělých státech, objasní pojem multikulturní pojetí, uvede příklady problémů a vyhrocených konfliktů</li> <li>- uvede příklady střetávání kultur a civilizací v současném světě</li> <li>- seznámí se s problémem a nebezpečím terorismu, seznámí se s nejzávažnějšími příklady projevů</li> <li>- zhodnotí zákeřnost teroristických akcí</li> <li>- zamýšlí se nad hlavními ekonomickými a společenskými celosvětovými problémy současnosti, jejich příčinami, projevy a možnými důsledky</li> <li>- sleduje aktuální dění ve světě a zamýšlí se nad předkládanými informacemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regionální ohniska napětí</li> <li>- faktory stability</li> <li>- globalizace</li> <li>- ekologie</li> <li>- multikulturalita</li> <li>- střet kultur</li> <li>- terorismus</li> <li>- hlavní sociální a ekonomické problémy současnosti</li> </ul>	Z PT(MkV) PT(EV) PT (VMEGS) PT(MV)

Vzdělávací oblast	:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor	:	Výchova k občanství
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## OBČANSKÁ VÝCHOVA

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	223
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	224
	7. ročník .....	231

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Výchova k občanství z tematických celků Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a právo a část celku Stát a hospodářství, dále zahrnuje část výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze souvisejících tematických okruhů Změny v životě člověka a jejich reflexe a Vztahy mezi lidmi a formy soužití.

Zaměřuje se u žáků na aktivní uvědomění sebe sama, skutečností a svého okolí, sebekontroly a regulace svého chování. Dále na zlepšení orientace ve společnosti, vnímání a pochopení ostatních lidí a umožnění lepšího začlenění do sociálních vazeb. V předmětu je zařazena řada praktických cvičení k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji, často uplatňovanou formou výuky jsou besedy se žáky a diskuse.

Předmět Občanská výchova je zařazen v 6.ročníku a 7.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Občanská výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - všechna témata.....	6.- 7.ročník
Výchova demokratického občana - všechna témata .....	6.- 7.ročník
Multikulturní výchova - „Kulturní diference“, „Lidské vztahy“, „Solidarita“ .....	6.- 7.ročník
Mediální výchova - „Kritické čtení a vnímání“, „Vztah sdělení a reality“, „Vliv médií“ .....	6.- 7.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- rozvíjí u žáků prostřednictvím praktických cvičení a her schopnost vnímání, zapamatování, poznávání
- klade žákům otázky podněcující jejich sebepoznávání a přemýšlení
- zapojuje žáky do nácviu různých metod učení
- motivuje žáky k celoživotnímu učení jako zvýšení možností uplatnit se v pracovním životě

#### Kompetence k řešení problému

- nabízí žákům dostatek příkladů, vycházejících z reálného života, vedoucích k pochopení příčin, průběhu a řešení problémů
- provádí analýzu konfliktních situací a spolu s žáky tvoří několik variant možných pozitivních řešení
- poskytuje žákům prostor pro vyslovování vlastních návrhů na řešení předložených problémů

#### Kompetence komunikativní

- zapojuje žáky do praktických cvičení vzájemné komunikace v modelových situacích různých příležitostí a prostředí
- podněcuje žáky k vytváření a vyjadřování vlastních názorů
- zapojuje žáky do besed a diskusí, dává jim dostatek prostoru k vyjádření, rozvíjí jejich schopnost naslouchat a zvažovat argumenty
- rozvíjí u žáků pomocí praktických ukázek neverbální komunikace vnímavost vůči pocitům ostatních

#### Kompetence sociální a personální

- nabízí žákům řadu konkrétních příkladů, na kterých objasňuje tolerantní postoje k odlišnostem mezi lidmi
- podporuje u žáků pomocí rozborů situací ze života utváření pozitivních postojů k menšinám a handicapovaným lidem
- v rámci skupinové práce a diskuse podporuje všestrannou komunikaci a spolupráci, respektování názorů ostatních, vytváření atmosféry důvěry a spolupráce
- zařazuje praktická cvičení pro sebepoznání a vytváření adekvátního sebepojetí a sebehodnocení žáků

#### Kompetence občanské

- zapojuje žáky do modelových situací a vytváří zásobu vhodných a efektivních nástrojů a postupů pro rozhodování a zvládání zátěžových životních okamžiků a krizových situací
- umožňuje žákům prostřednictvím ukázek seznámení s různými kulturami, utváří u žáků schopnost vnímat odlišné pojetí a respektovat je
- vysvětluje žákům podstatu zákonů, pravidel chování a společenských norem a podporuje u nich soulad jejich reálného jednání a chování s vlastními vnitřními morálními pravidly a zákony a pravidly společnosti



**Tematický celek: ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s historií školy a školství v ČR</li> <li>- zamýšlí se nad významem vzdělání pro život člověka, dává do souvislosti s budoucím uplatněním v životě</li> <li>- zamýšlí se nad školní atmosférou, co ji utváří a ovlivňuje</li> <li>- seznámí se podrobně se školním řádem</li> <li>- vyjmenuje nejdůležitější práva žáků</li> <li>- vyjmenuje a vysvětlí hlavní povinnosti žáků, uvědomuje si souvislost dodržování povinností s možností realizace práva na vzdělání pro všechny žáky</li> <li>- chová se a jedná v souladu s pravidly pro chování žáků</li> <li>- rozumí organizační struktuře školy, objasní úlohu ředitele, třídního učitele, vyučujícího, pedag.dozoru</li> <li>- seznámí se s významem žákovské samosprávy a s její činností</li> </ul>	<b>NAŠE ŠKOLA</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- význam vzdělání</li> <li>- školní atmosféra</li> <li>- školní řád</li> <li>- práva žáků</li> <li>- povinnosti žáků</li> <li>- chování žáků</li> <li>- struktura školy</li> <li>- žákovská samospráva</li> </ul>	PT(VDO)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s historií města Louny, s osobnostmi, které jsou lounskými rodáky (Vrchlický,Hilbert, Hlavatý, Konrád)</li> <li>- vyhledá informace o historii své obce a seznámí s nimi spolužáky</li> <li>- vyjmenuje významné památky a turistické zajímavosti své obce a okolí</li> <li>- vyhledá webové stránky městského nebo obecního úřadu, prohlédne si je a částečně se v nich orientuje</li> <li>- uvede, ke kterým sousedním městům mají občané jeho obce nejužší vazby</li> </ul>	<b>NAŠE OBEC A REGION</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- historie a památky města Louny</li> <li>- historie obce</li> <li>- památky a zajímavosti</li> <li>- obecní úřad, webové stránky</li> <li>- regionální vazby</li> </ul>	ICT
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <b>objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</b></li> <li>➤ <b>rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</b></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co znamená pojem vlast, národ, domov</li> <li>- porovnává svůj pohled s ostatními spolužáky v diskusi</li> <li>- seznámí se se stručným přehledem historie státoprávního uspořádání v českých zemích</li> <li>- vysvětlí jaký význam mají symboly státu</li> <li>- zdůvodní, proč se dodržuje úcta ke státním symbolům vlasti a ostatních států</li> <li>- zná státní symboly České republiky</li> <li>- uvede příklady, kdy se používají</li> <li>- uvede správnou polohu české vlajky</li> <li>- zná text české státní hymny, pozná melodii</li> <li>- ví, jak se má chovat při státní hymně kteréhokoliv státu</li> <li>- vyjádří, co nás navzájem spojuje v národ</li> <li>- vyjádří podstatu rozdílu v pojmu občanství a národnost, uvede příklady</li> </ul>	<b>NAŠE VLAST</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- domov, národ, vlast</li> <li>- historie státního uspořádání Česka</li> <li>- symboly státu</li> <li>- symboly České republiky</li> <li>- občanství a národnost</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná data státních svátků ČR, objasní historickou souvislost a důvod svátku</li> <li>- seznámí se s různými tradicemi oslav vybraných svátků, porovnává je se svou rodinnou tradicí a svou vlastní představou</li> <li>- seznamuje se v průběhu roku s významnými dny (české i mezinárodní) a dovede stručně objasnit jejich obsah</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státní svátky</li> <li>- tradice oslav</li> <li>- významné dny</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si přehled zajímavých přírodních nebo architektonických míst v ČR s využitím svých zkušeností</li> <li>- zapojuje se do besedy s učitelem a spolužáky, zdůvodňuje a obhajuje jedinečnost míst ve svém výběru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zajímavá místa naší republiky</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady významných historických památek a památných míst v ČR</li> <li>- zdůvodní jejich význam a nutnost je chránit a obnovovat</li> <li>- uvede příklady institucí, které sídlí v hlavním městě</li> <li>- pozná hlavní pražské památky podle fotogr.nebo videa</li> <li>- orientuje se v plánu Prahy</li> <li>- uvede příklady českých výrobků, které jsou známé v Evropě a ve světě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- historické památky</li> <li>- Praha - hlavní město</li> <li>- pražské památky</li> <li>- české výrobky</li> </ul>	Z
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem významných osobností české historie v oblasti vědy, umění, literatury, politiky, sportu a jejich světovým přínosem</li> <li>- uvede několik příkladů významných českých osobností</li> <li>- připraví si přehled světově známých českých osobností současnosti, uvede oblast, ve které se proslavily (hudba, sport, věda,...)</li> <li>- stručně interpretuje některé pověsti o počátcích českého národa</li> <li>- rozlišuje mateřský jazyk a cizí jazyk</li> <li>- rozpozná český jazyk spisovný/nespisovný, slang, místní nářečí</li> <li>- vysvětlí důvody, proč je důležité učit se cizí jazyky</li> <li>- uvede příklady „mezinárodních“ slov v češtině</li> <li>- seznámí se s příklady místního folklóru a tradic, objasní význam lidových krojů v minulosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- české osobnosti v minulosti</li> <li>- české osobnosti v současnosti</li> <li>- české pověsti</li> <li>- jazyky</li> <li>- tradice a místní folklór</li> </ul>	ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co je vlastenectví, uvede konkrétní příklady</li> <li>- vysvětlí, co je národní hrdost a uvede důvody a souvislosti, proč je třeba respektovat jiné národy</li> <li>- uvede příklady jiných národů a případně jejich národní zvyky podle zkušenosti z cestování</li> <li>- chová se v souladu s rovnoprávností národů</li> <li>- seznámí se s pojmem nacionalismus, s příklady historického zneužití (Hitler)</li> <li>- zdůvodní nebezpečí nacionalistických myšlenek v současném úzce propojeném světě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vlastenectví</li> <li>- národní hrdost</li> <li>- jiné národy</li> <li>- nacionalismus</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</i></li> <li>➤ <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i></li> <li>➤ <i>zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše svůj kulturní život, vysvětlí význam pestrého kulturního života pro člověka</li> <li>- seznámí se s obsahem pojmu kultura v širším i užším smyslu, vyjmenuje řadu součástí kultury národa, kultury člověka</li> <li>- objasní příčinu odlišných kulturních projevů různých lidí, případně příslušníků různých národů</li> <li>- uvede a zařadí kulturní hodnoty do systému hodnot</li> <li>- uvede příklady našich významných kulturních hodnot</li> <li>- vyjmenuje řadu kulturních institucí, uvede jaké kulturní aktivity zajišťují</li> <li>- vybere z přehledu příkladů různých kulturních akcí takové, kterých by se zúčastnil/nezúčastnil a uvede důvody</li> <li>- uvede vhodné oblečení a způsoby chování pro jednotlivé kulturní akce</li> <li>- pohovoří o kulturní akci, které se zúčastnil, popíše svůj zážitek, zúčastní se besedy s ostatními spolužáky</li> <li>- ví, kde vyhledá přehledy akcí ve svém městě, orientuje se v nabídce různých kulturních akcí, zvažuje jaký by pro něj měly přínos</li> </ul>	<p><b>KULTURNÍ ŽIVOT</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kultura</li> <li>- kulturní projevy</li> <li>- kulturní hodnoty</li> <li>- kulturní instituce</li> <li>- kulturní akce</li> <li>- chování na kulturní akci</li> <li>- kulturní zážitek</li> <li>- programy kulturních zařízení (plakáty, přehledy v tisku, internet)</li> </ul>	PT(MkV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s příklady historického vlivu převládajícího náboženství v oblasti na celkovou kulturu lidí</li> <li>- uvede na příkladech Vánoc a Velikonoc vliv křesťanství</li> <li>- seznámí se s přehledem hlavních světových náboženství a jejich hlavními myšlenkami</li> <li>- dává do souvislosti existenci náboženství s potřebami lidí vysvětlit si základní filosofické otázky</li> <li>- respektuje vyznavače různých náboženství jako projevy víry lidí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- historický vliv náboženství na kulturu oblasti a národa</li> <li>- hlavní světová náboženství</li> <li>- základní filosofické otázky</li> </ul>	PT(MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic své rodiny, obce, školy v průběhu roku</li> <li>- vysvětlí jaký význam má udržování těchto tradic</li> <li>- popíše na příkladech kulturní život svého bydliště (regionu)</li> <li>- uvede své vlastní kulturní aktivity</li> <li>- pohovoří o své oblíbené knize a oblíbeném filmu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kulturní tradice</li> <li>- kulturní život ve městě</li> <li>- kulturní aktivity</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady masové zábavy, zamýšlí se, co lidi přitahuje</li> <li>- zhodnotí klady a zápory využívání masové zábavy jako jediného kulturního vyžití</li> <li>- zhodnotí přínos (klady/zápory) nových forem zábavy (reality show, dlouhé seriály, počítačové hry)</li> <li>- připraví si přehled o době strávené u televize a seznam pořadů, které zhlédl a jaký měly pro něj přínos</li> <li>- vybírá z televizního programu pořady, které chce vidět a uvede důvody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- masová kultura a zábava</li> <li>- televize</li> <li>- výběr programů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomí si roli reklamy v současné společnosti a zhodnotí její vliv na svou osobu</li> <li>- přemýšlí, z kterých zdrojů má na něj reklama největší vliv</li> <li>- uvádí příklady ovlivněného chování lidí, kteří podléhají davovým vlivům, jež jsou vyvolány masově šířenou reklamou (např. Český sen,...)</li> <li>- seznámí se s několika základními principy, které jsou uplatňované v reklamách</li> <li>- snaží se kriticky a s rozmyslem přistupovat k informacím v reklamách</li> <li>- objasní možná nebezpečí působení masmédií na člověka a možné hromadné ovlivnění veřejného mínění</li> <li>- uvádí příklady konzumního a nekonzumního chování na základě situací z běžného života</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- reklama</li> <li>- vliv reklamy</li> <li>- televize, časopisy, billboardy, internet</li> <li>- kritický postoj k reklamě</li> <li>- ovlivnění veřejného mínění</li> <li>- konzumní a nekonzumní chování</li> </ul>	PT(MV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe hodnotu lidské práce a tím i veškerých věcí a objektů, které lidé vytvořili</li> <li>- vysvětlí, co je vandalismus</li> <li>- uvede příklady vandalského chování, zamýšlí se nad příčinami takového chování, zaujímá k němu negativní postoj</li> <li>- vysvětlí, proč sprejerství je také projevem vandalismu</li> <li>- seznámí se s účinnými metodami boje proti vandalismu (ostraha majetku, tresty-úklid a oprava majetku, pokuty)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úcta k hodnotám a lidské práci</li> <li>- vandalismus</li> <li>- sprejerství</li> <li>- boj proti vandalismu</li> </ul>	
<p>➤ <b>zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- všimá si lidí, se kterými se přes den setkává</li> <li>- odlišuje lidi blízké/kamarády/známé/povědomé/cizí/podezřelé</li> <li>- objasní a předvede způsoby chování k jednotlivým typům</li> <li>- porovná rozdíly mezi lidmi na konkrétních příkladech v majetkovém postavení, sociálním postavení, životních a sociálních podmínkách</li> <li>- objasní, co znamená rovnost lidí (rasová, národnostní, sociální, mužů a žen)</li> </ul>	<p><b>LIDSKÁ SETKÁNÍ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- typy lidí</li> <li>- rozdíly mezi lidmi</li> <li>- rovnost lidí</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s příklady, kdy jsou lidé limitováni ve svých právech např. kástou, barvou pleti, pohlavím, věkem, apod.</li> <li>- seznámí se s různými druhy handicapu lidí (sociální znevýhodnění, zdravotní znevýhodnění, oslabení, ...)</li> <li>- uvede konkrétní příklady handicapovaných osob a jak se projevuje jejich znevýhodnění</li> <li>- v rámci praktického cvičení si vyzkouší pocity slepého čl.</li> <li>- zaujímá pozitivní vztah k handicapovaným lidem, nacvičuje si oslovení a nabídnutí pomoci</li> <li>- vysvětlí pojem solidarita</li> <li>- uvede příklady vzájemné pomoci mezi lidmi, pohovoří o svých skutečných pomoci</li> <li>- přemýšlí nad svými možnostmi, jak pomoci druhým v nouzi</li> <li>- uvede příklady solidarity mezi státy a lidmi na celosvětové úrovni (případy přírodních katastrof, hladomory)</li> <li>- zhodnotí z přehledu forem pomoci sociálně potřebným, které formy jsou efektivnější</li> <li>- navrhne možnou svou formu pomoci</li> <li>- z přehledu vybere situace možného ohrožení státu a vybere vhodný systém účinné obrany státu (vojenská, ekonomická, apod), nabízí po zvážení své možnosti pomoci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příklady nerovnosti lidí</li> <li>- handicapovaní lidé</li> <li>- projevy znevýhodnění</li> <li>- vztah k handicapovaným, nabídka pomoci</li> <li>- solidarita</li> <li>- mezilidská pomoc v nouzi</li> <li>- mezinárodní solidarita</li> <li>- formy pomoci sociálně potřebným</li> <li>- ohrožení a obrana státu</li> </ul>	PT(MkV)
<p>➤ <b>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</b></p> <p>➤ <b>rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si, že v každém prostředí platí jiné hodnoty, kulturní zvyky a jiná pravidla chování</li> <li>- porovnává prvky ve svém chování a jednání s lidmi ze svého okolí, určuje stejné a odlišné znaky</li> <li>- uvede příklady odlišných názorů různých lidí ze své zkušenosti, vnímá tuto skutečnost jako příležitost k diskusi</li> </ul>	<p><b>VZTAHY MEZI LIDMI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišnosti mezi lidmi a jejich příčiny</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojmy rasismus, xenofobie, náboženská nebo národnostní nesnášenlivost</li> <li>- uvede základní lidská práva</li> <li>- uvede příklady projevů rasové nebo národnostní nesnášenlivosti ze současnosti</li> <li>- zamýšlí se nad příčinami lidské nesnášenlivosti</li> <li>- seznámí se s nebezpečím extrémních hnutí pro společnost a její bezpečí</li> <li>- objasní hlavní myšlenky hnutí Skinheads, zaujímá negativní postoj k těmto extrémním hnutím</li> <li>- seznámí se s nejzávažnějšími rasovými útlaky v historii</li> <li>- vyhledá zprávy o projevech rasové, náboženské nebo národnostní nesnášenlivosti u nás i v cizině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rasismus, xenofobie</li> <li>- lidská práva</li> <li>- projevy nesnášenlivosti</li> <li>- extrémní hnutí (Skinheads, Neonacisti, Anarchisté)</li> <li>- rasové útlaky v historii</li> <li>- projevy nesnášenlivosti v současném světě</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nezaměňuje toleranci za lhostejnost a poddajnost, vysvětlí na příkladech rozdíly</li> <li>- uvádí příklady tolerantního chování a postojů</li> <li>- objasní potřebu tolerance ve společnosti mezi lidmi, v rámci světa mezi národy</li> <li>- zná národnosti menšiny žijící v České republice</li> <li>- zamýšlí se nad těžkostmi a problémy, které mají (jazyková, kulturní odlišnost a nutnost se přizpůsobit)</li> <li>- vědomě zaujímá tolerantní postoj a aktivně ho prosazuje</li> <li>- učí se naslouchat názorům ostatních a je ochoten připouštět názory, hodnoty a postoje odlišné od vlastních</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tolerance</li> <li>- význam tolerance pro společnost a možnou spolupráci lidí</li> <li>- národnostní menšiny</li> <li>- nácvik tolerantního chování</li> </ul>	PT(MkV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<p>➤ <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i></p> <p>➤ <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede různé typy mezilidských vztahů (rodinné, pracovní, společenské, blízké, intimní, důvěrné, osobní, oficiální,...)</li> <li>- rozliší společenská pravidla chování a normy dané zákonem, předpisem nebo vyhláškou vzhledem k závaznosti plnění</li> <li>- zná pravidla společenského chování, aktivně se zapojuje do modelových situací k jejich nácvičce</li> <li>- uvede příklady nevhodného chování v různých společenských situacích</li> </ul>	<p><b>VZTAHY MEZI LIDMI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- typy vztahů</li> <li>- pravidla, zákony, předpisy, vyhlášky</li> <li>- pravidla společenského chování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady konfliktních situací v rodině a mezi spolužáky, zamýšlí se nad příčinami, promýšlí a navrhuje alternativy řešení</li> <li>- objasní význam ochoty, vstřícnosti, tolerance a sebeovládání při řešení konfliktů</li> <li>- zamýšlí se, jak konfliktům předcházet</li> <li>- zhodnotí vliv pozitivního působení na okolní osoby</li> <li>- prakticky se snaží usměrňovat své chování k navození dobrých vztahů</li> <li>- porovná, vysvětlí a doloží příklady z praxe chování asertivní, agresivní, pasivní a poddajné v souvislosti s konfliktní situací</li> <li>- odliší příklad adekvátní a neadekvátní reakce v zátěžové situaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- konflikty a jejich řešení</li> <li>- pozitivní působení</li> <li>- asertivita, agresivita, pasivita</li> </ul>	PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede a vysvětlí na příkladech různé způsoby komunikace</li> <li>- objasní verbální a neverbální komunikaci</li> <li>- uvede příklady mimiky a gest a jejich význam</li> <li>- zkusí zhodnotit, co se dá vyčíst z držení těla a tělesného postoje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace mezi lidmi</li> <li>- verbální a neverbální komunikace</li> </ul>	PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše na příkladech ze života agresivní způsoby chování a předpokládané důsledky</li> <li>- vysvětlí a zdůvodní nutnost chovat se a jednat v souladu se školním řádem</li> <li>- na příkladech rozlišuje projevy protizákonného chování a porušování společenských norem</li> <li>- popíše a objasní možné důsledky nedodržování společenských norem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- agresivní chování</li> <li>- problematické chování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady vztahů mezi dvěma lidmi</li> <li>- zamýšlí se, které hodnoty jsou v přátelství nejdůležitější</li> <li>- uvede, co od přátelství očekává a co může nabídnout</li> <li>- zamýšlí se nad typickými znaky přátelských vztahů s nejlepším kamarádem a ostatními kamarády</li> <li>- uvede příklady jednání, které může přátelství posílit</li> <li>- zamýšlí se nad skutečnostmi, které mohou přátelství zničit</li> <li>- zapojí se do diskuse, co pro člověka představuje láska</li> <li>- zamýšlí se nad jednotlivými dílčími hodnotami, zvažuje jejich význam pro sebe</li> <li>- zhodnotí význam důvěry, věrnosti a vzájemné podpory</li> </ul>	<p><b>VZTAHY VE DVOJICI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- přátelství</li> <li>- láska</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu rozdílu v partnerském a manželském soužití z hlediska právních vztahů</li> <li>- připraví si přehled rozhodujících skutečností pro volbu svého životního partnera</li> <li>- vyjmenuje skutečnosti, které brání uzavření sňatku</li> <li>- uvede podstatné skutečnosti při sňatku (kdo může být oddávající, jaké doklady jsou potřeba, kdo musí být přítomen)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- manželství</li> <li>- výběr partnera</li> <li>- sňatek</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklad, jak může svatební den vypadat, různé tradice</li> <li>- zhodnotí povinnosti a práva, která z manželství vyplývají</li> <li>- zamýšlí se nad tím, jak předcházet manželským hádkám a jak řešit případné konflikty (na předložených příkladech)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- svatba, zvyky a tradice</li> <li>- práva a povinnosti manželů</li> <li>- manželské konflikty</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</li> <li>➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si přehled v jakých sociálních skupinách a v jakých vztazích je začleněn</li> <li>- uvědomí si své životní role a jaké nároky na nás tyto role kladou</li> <li>- vysvětlí a uvede příklad autority přirozené a ustanovené</li> <li>- uvede podstatu dělby práce ve společnosti a její výhody</li> <li>- pokusí se objasnit závislost lidí na sobě navzájem vzhledem k dělbě práce</li> <li>- zdůvodní nezbytnost týmové práce v náročných úkolech, uvede konkrétní příklady</li> <li>- uvědomuje si význam schopnosti spolupracovat</li> </ul>	<p><b>LIDSKÉ SOUŽITÍ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- životní role</li> <li>- autorita</li> <li>- dělba práce</li> <li>- týmová spolupráce</li> <li>- výhody spolupráce lidí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí jednotlivé funkce rodiny</li> <li>- vyjmenuje jednotlivé členy užší a širší rodiny, uvede jejich vazby</li> <li>- vypracuje svůj rodokmen, pokusí se zjistit co nejvíce jmen</li> <li>- přemýšlí, které skutečnosti jsou důležité pro pocit zázemí v rodině pro jednotlivé členy rodiny</li> <li>- popíše, kdo má v jeho rodině největší autoritu, kdy a proč, koho v rodině nejvíce respektuje</li> <li>- popíše různé modely rozhodování v rámci rodiny</li> <li>- posoudí dělbu práce v rámci své rodiny a míru spolupráce</li> <li>- seznámí se s jinými modely rodinné dělby práce</li> <li>- objasní přínos spolupráce více lidí na náročnější práci</li> <li>- vysvětlí hlavní faktory v péči o děti</li> <li>- zvažuje, které hodnoty musí rodiče dětem zabezpečit a jak</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodina</li> <li>- členové užší a širší rodiny</li> <li>- rodokmen</li> <li>- rodinné zázemí</li> <li>- autorita v rodině</li> <li>- rozhodování v rodině</li> <li>- dělba práce</li> <li>- spolupráce</li> <li>- péče o děti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady sociálních skupin ve škole, v zájmových činnostech</li> <li>- vysvětlí odlišná pravidla chování v různých typech skupin formálních i neformálních</li> <li>- objasní význam povinnosti dodržovat stanovená pravidla v dané skupině pro bezkonfliktní vztahy</li> <li>- aktivně se zapojí do praktických her a cvičení pro vzájemné poznávání ve třídě</li> <li>- uvede příklady norem v neformální vrstevnické skupině (chování, oblékání, vyjadřování, atd.)</li> <li>- zhodnotí nezbytnost kompromisu mezi pravidly školního řádu a společenskými pravidly na jedné straně a neformálními normami vrstevnické skupiny na druhé straně při chování ve škole</li> <li>- učí se spolupracovat se spolužáky na konkrétních úkolech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sociální skupina</li> <li>- formální a neformální skupiny a jejich pravidla a normy</li> <li>- dodržování pravidel</li> <li>- praktická cvičení</li> <li>- vrstevnické skupiny</li> <li>- kompromisy</li> <li>- nácvik spolupráce se spolužáky</li> </ul>	PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná situace ohrožující bezpečnost</li> <li>- používá v situacích ohrožení účinné způsoby chování</li> <li>- zapojí se do situační hry zaměřené na procvičování způsobů chování v různých krizových situacích</li> <li>- zná některé způsoby a prostředky sebeobrany</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní bezpečí, krizové situace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad pojmy morálka a svědomí, dobro a zlo</li> <li>- zdůvodní souvislost vlastního jednání v souladu s vlastními</li> </ul>	<p><b>MORÁLKA</b></p>	PT(OSV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
morálními pravidly vzhledem k pojetí dobrého a špatného a případný následný pocit viny nebo hrdosti - uvede příklady svých vnitřních morálních pravidel		
<b>➤ <i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i></b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje přehled jednotlivých etap lidského života</li> <li>- uvede podstatné fyziologické změny v době dospívání u člověka mužského/ženského pohlaví</li> <li>- uvede hlavní hygienické zásady, zvýšenou hygienu pohl.org.</li> <li>- zamýšlí se nad psychickými a emočními změnami a jejich projevy v období puberty</li> <li>- vhodně a s pochopením se chová k druhému pohlaví</li> <li>- seznámí se se správnou životosprávou v období dospívání</li> <li>- objasní potřebu rovnováhy mezi příjmem potravy a výdejem energie (množstvím pohybu)</li> <li>- zaujímá adekvátní postoj ke vzhledu postavy ostatních, přijímá měnící se vzhled své postavy</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí extrémní snahy o zhubnutí omezením přísunu potravy (anorexie)</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí nadměrného tloustnutí v případě nedostatku pohybu</li> <li>- zamýšlí se nad tím, co by mohlo organismus v době dospívání neúměrně zatěžovat (stres, kouření, alkohol, přeceňování sil, nedostatek spánku...)</li> <li>- učí se sebepoznávání a sebevýchově</li> <li>- na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti</li> <li>- zamýšlí se nad možnostmi smysluplného využití volného času</li> </ul>	<b>DOSPÍVÁNÍ</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- etapy lidského života</li> <li>- fyziologické změny</li> <li>- psychické a emoční změny a jejich důsledky</li> <li>- chování k opačnému pohlaví</li> <li>- životospráva</li> <li>- přijímání tělesného schématu</li> <li>- zátěž pro organismus v dospívání</li> <li>- sebepoznání a překonávání problémů</li> </ul>	
<b>➤ <i>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i></b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s druhy sociálně patologických jevů v lidské společnosti</li> <li>- uvede příklady návykových látek, látek poškozujících naše zdraví</li> <li>- zhodnotí rizika a zdravotní důsledky spojené se zneužíváním návykových látek</li> <li>- uvědomuje si škodlivost kouření a alkoholu</li> <li>- seznámí se s dalšími typy závislostí (gamblerství, počítače)</li> <li>- uvede příklady, kdy ve skupině dojde k omezování osobní svobody a důstojnosti</li> <li>- uvědomuje si co vše zahrnuje šikana: slovní ponižování, nadávání, zesměšňování, vyhrožování, vydírání, omezování svobody, poškození osobních věcí, fyzické napadení ...</li> <li>- všímá si, zda v jeho okolí k šikaně nedochází a zaujímá odmítavý postoj k tomuto jevu</li> <li>- vysvětlí, jaké postupy může zvolit v případě šikany v jeho okolí (školní schránky důvěry, svěřeni problému učitel, rodičům, dětská krizová centra a linky důvěry,...)</li> <li>- vysvětlí, na čem je založena svoboda člověka</li> </ul>	<b>SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- návykové látky</li> <li>- kouření, alkohol</li> <li>- závislostní chování</li> <li>- omezování osobní svobody</li> <li>- šikana</li> <li>- postoje k šikaně</li> </ul>	

**Tematický celek: ČLOVĚK JAKO JEDINEC**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</i></li> <li>➤ <i>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</i></li> <li>➤ <i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i></li> <li>➤ <i>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe osobnost jako souhrn psychických vlastností, procesů a stavů jedince spolu s vrozenými předpoklady, emocemi, jako bio-psycho-sociální komplex</li> <li>- uvědomuje si a na příkladech objasní jedinečnost každé osobnosti a zároveň podobnost v dílčích částech struktury osobnosti s jinými jedinci</li> <li>- zamýšlí se nad jevy, které utvářejí osobnost člověka (dědičnost, prostředí, výchova, zkušenost)</li> <li>- zhodnotí skutečnosti a jevy ze svého života, které ovlivnily jeho osobnost</li> </ul>	- <b>osobnost člověka</b>	PT(OSV) Osobnostní rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces vnímání</li> <li>- zhodnotí, jak se jednotlivé smysly podílejí na vnímání okolního světa</li> <li>- odliší rozdíl mezi schopností slyšet a sluchovým vnímáním, schopností vidět a zrakovým vnímáním</li> <li>- popíše vlastní vnímání předmětů, jevů, skutečností, situací</li> <li>- zapojí se do praktických cvičení rozvoje vnímání</li> </ul>	- <b>psychické procesy</b> - vnímání	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří rozdíl mezi vjemem, představou a fantazií</li> <li>- uvede příklady</li> </ul>	- představa a fantazie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní individuální proces prožívání</li> <li>- zamýšlí se nad různými způsoby prožívání určité situace v souvislosti s momentálním psychickým stavem a naladěním</li> <li>- pokusí se uvést příklady pozitivního a negativního prožívání určité modelové situace</li> <li>- uvádí do souvislosti kvalitu a intenzitu prožívání s temperamentem člověka, hodnotovým systémem a osobnostními vlastnostmi</li> <li>- zpracuje zamýšlení nad svými pozitivními a negativními zážitky, přemýšlí o hlavních aspektech situací a vlastních prožitků, provede stručný rozbor příčin a důsledků</li> <li>- zhodnotí význam vlastních prožitků pro další život člověka</li> <li>- zapojí se do praktických cvičení modelových situací, porovnává své prožitky s ostatními</li> <li>- uvědomuje si potřebu uplatnění sebeovládání při prožívání</li> </ul>	- prožívání	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam myšlení pro člověka</li> <li>- uvede příklady myšlenkových procesů a jejich konkretizaci (analýza problému, rozpoznávání vztahů, hledání logických vazeb, hledání řešení, vytváření záměrů, odlišování, vyvozování, odvozování, zobecňování, komplexní náhled, srovnávání)</li> <li>- zhodnotí svůj vlastní přístup k myšlení a jeho praktické používání</li> </ul>	- myšlení	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní nezastupitelný význam paměti pro člověka (orientace ve společnosti, učení, práce, hra, pohyb, poznání)</li> <li>- seznámí se s procesem zapamatování (uložení, uchování, vybavení, zapomínání)</li> </ul>	- paměť	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřadí příklady k typům paměti (krátkodobá/dlouhodobá, názorná/verbální, mechanická/logická, bezděčná/záměrná)</li> <li>- uvede příklady využití sluchové a vizuální paměti</li> <li>- uvede příklady a význam hudební a pohybové paměti</li> <li>- zapojí se do her procvičujících paměť</li> <li>- rozumí pojmu mnemotechnická pomůcka</li> <li>- zhodnotí úroveň své vlastní paměti</li> <li>- vysvětlí, co jsou vzpomínky, uvede příklady</li> <li>- zhodnotí význam vzpomínek pro člověka</li> </ul>	- vzpomínky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam řeči (dorozumívání, sdělování, předávání poznatků, ...)</li> <li>- odliší verbální a neverbální řeč</li> <li>- zapojí se do modelových situací, snaží se vyrozumět z mimiky, gest, držení těla informace</li> <li>- uvědomuje si vypovídací schopnost neverbální řeči</li> </ul>	- řeč	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seřadí a zdůvodní pořadí dílčích jevů v procesu poznávání</li> <li>- zdůvodní nezbytnost získávání informací a smyslových vjemů, jejich vlastní třídění a začleňování do systému předchozích poznatků pro proces poznávání</li> <li>- seznámí se s příklady některých kritérií pro hodnocení (vývojové, porovnávací - vzhledem k jedinci posuzovatele, vzhledem k průměru společnosti, vzhledem k celku, normativní, významové, multikriteriální, subjektivní, objektivní)</li> <li>- uvede příklady chyb v posuzování a hodnocení skutečností, jevů a lidí, charakterizuje možné příčiny</li> <li>- zdůvodní nezbytnost ověřování informací</li> </ul>	- poznávání  - posuzování a hodnocení	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede jednotlivé etapy procesu rozhodování</li> <li>- zapojí se do rozboru konkrétního příkladu procesu rozhodování</li> <li>- uvede konkrétní příklady rozhodování ze svého života (jednoduché, složité), popíše svůj postup</li> <li>- zapojí se do nacvičování postupu při závažném rozhodování</li> </ul>	- rozhodování	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní souvislost motivace jako podnětu k jednání a chování</li> <li>- seznámí se s přehledem hlavních motivačních faktorů (vnitřní - uspokojování potřeb, volní vlastnosti, zaujetí úkolem, morální vlastnosti, hodnotový systém...; vnější - důsledek, pochvala, ohodnocení, trest, ..)</li> <li>- objasní příklady k jednotlivým typům motivačních faktorů na předloženém příkladu chování a jednání</li> <li>- objasní složitost motivace člověka jako souhrn řady faktorů</li> </ul>	- motivační procesy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se základní strukturou a hierarchií potřeb člověka (primární-fyziologické, sekundární-psychické = sociální, poznávací, výkonové, estetické, seberealizační, aj.)</li> <li>- uvede příklady lidských potřeb a zamýšlí se nad jejich významem pro člověka, se zaměřením na svou osobnost</li> </ul>	- lidské potřeby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří přehled hodnot, které jsou pro něj významné, a sestaví je do pořadí důležitosti</li> <li>- obhajuje svůj hodnotový systém v porovnání s ostatními spolužáky a v diskusi s učitelem, na podporu používá vhodnou a smysluplnou argumentaci</li> <li>- přemýšlí o argumentech a zvažuje možnou změnu hierarchie svých hodnot</li> <li>- analyzuje vlastní i cizí hodnotový systém a jeho důsledky v projevech chování lidí</li> </ul>	- hodnoty  - hodnotový systém	PT(OSV) Morální rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjádří svou představu dobré a špatné nálady a jak se projevuje</li> <li>- zamýšlí se, na čem závisí jeho nálada, co ji nejvíce ovlivňuje</li> <li>- vědomě se snaží navozovat vlastní pozitivní naladění,</li> </ul>	- <b>psychické stavy</b> - nálada (emoční stav)	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>soustředuje se na jevy, které jeho náladu pozitivně ovlivňují</li> <li>- zhodnotí, jak ostatní lidé působí na jeho náladu a jak on působí na své okolí</li> <li>- charakterizuje různé nálady, zamýšlí se nad příčinami, popíše jejich projevy (smutný, veselý, otrávený, znužený, rozčilený, nejistý, unavený, šťastný, vzrušený, nervózní, rozrušený, ztrémovaný, vystrašený, utrápený, ustaraný, naštvaný, překvapený, pohodový, dotčený, uražený,...)</li> <li>- uvede příklady ovlivnění chování a jednání emočním stavem</li> <li>- zamýšlí se nad technikami překonání negativních emočních stavů</li> <li>- navrhuje vlastní nápady a techniky</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi soustředěnou/ roztěkanou pozorností, záměrnou/bezděčnou, krátkodobou/dlouhodobou</li> <li>- zhodnotí svoji schopnost udržet pozornost</li> <li>- zapojí se do aktivit rozvíjejících pozornost</li> <li>- uvědomuje si souvislost soustředěné pozornosti a kvality a rychlosti odvedené práce</li> </ul>	- pozornost	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší stavy vědomí (bdělost, spánek, bezvědomí, povědomí, podvědomí, snění, halucinace), uvede příklady</li> </ul>	- vědomí	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si vliv psychotropních látek na stavy vědomí a proces vnímání, uvede příklady látek</li> <li>- seznámí se s akutním nebezpečím pro člověka při narušeném vnímání a vědomí</li> <li>- seznámí se s dlouhodobými riziky celkového narušení osobnosti</li> </ul>	- psychotropní látky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady, jak se psychické vlastnosti projevují na osobnosti jednání a chování člověka</li> </ul>	- <b>psychické vlastnosti</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se základními typy temperamentu (sangvinik, choleric, melancholik, flegmatik)</li> <li>- uvědomuje si projev temperamentu jako formální stránku chování a jednání, všímá si odlišností mezi lidmi kolem sebe</li> <li>- uvědomuje si vrozený základ temperamentu, v projevech se snaží uplatňovat sebekontrolu</li> <li>- objasní obsah pojmů, uvede příklady chování (vznětlivý, impulsivní, klidný, vyrovnaný, přístupný, náladový, tichý, bezstarostný, úzkostlivý, ulpívavý, přizpůsobivý, aktivní, pasivní)</li> </ul>	- temperament	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi dovednostmi a vrozenými schopnostmi</li> <li>- vysvětlí pojem inteligence, intelektové schopnosti</li> <li>- uvede příklady dalších oblastí ve kterých se může uplatnit vrozený talent</li> <li>- zvažuje ve kterých oblastech jsou jeho vlastní vrozené schopnosti lepší a horší</li> <li>- posoudí podíl talentu a pilného vytrvalého úsilí pro celkové uplatnění v určité oblasti</li> </ul>	- schopnosti - vrozené předpoklady, talent	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí vliv výchovy, prostředí a zkušeností na charakter člověka</li> <li>- objasní souvislost s projevy chování po stránce obsahu (soulad se společenskými a morálními požadavky)</li> <li>- zamýšlí se nad vlastnostmi v okruzích: vztah k sobě, vztah k lidem, vztah k práci, vztah k výtvorům lidské práce, vztah k problémům, odolnost k zátěži</li> <li>- charakterizuje postoje k sobě samému (sebepojetí - sebepoznávání, sebehodnocení, seberealizace; sebevědomí, sebevýchova, sebekontrola, sebezpozorování, svědomí, sebekritika)</li> <li>- zhodnotí podstatný význam sebekontroly pro chování člověka v lidské společnosti</li> </ul>	- charakterové vlastnosti  - vlastnosti seberegulační	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady vědomostí a zvažuje způsob jejich dosažení</li> <li>- zvažuje význam vědomostí pro člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>psychické dispozice</b></li> <li>- vědomosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady dovedností a objasní způsoby jejich získání</li> <li>- zhodnotí význam dovedností pro člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dovednosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady návyků a objasní způsoby jejich získání</li> <li>- posoudí dobré a špatné návyky (zlozvyky)</li> <li>- zamýšlí se nad svými špatnými návyky a snaží se o jejich odstranění</li> <li>- zhodnotí význam návyků pro člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- návyky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady zájmů a objasní jejich význam pro člověka (volný čas, motivace, aktivizace, rozvoj osobnosti)</li> <li>- posoudí zájmy z pohledu pozitivního a negativního vlivu na osobnost člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zájmy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvádí příklady postojů k sobě, k lidem, činnostem, skutečnostem</li> <li>- uvědomuje si souvislost postojů jako trvalých zdrojů stereotypů v chování</li> <li>- uvědomuje si zaujetí postoje jako vyhnutí se procesu rozhodování, uvědomuje si nebezpečí v přehnaném zobecnění postojů</li> <li>- zamýšlí se nad nezbytností zrevidování určitých postojů na základě nových skutečností a zkušeností</li> <li>- analyzuje vlastní i cizí postoje a jejich projevy v chování lidí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- postoje a stereotypy</li> </ul>	PT(OSV) Morální rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede skutečnosti, které tvoří člověka jako celek (vzhled člověka, osobnostní charakteristiky, sociální chování, jednání, dovednosti, zájmy, komunikační schopnosti,...)</li> <li>- zhodnotí jejich význam a podíl pro sebepojetí</li> <li>- zhodnotí jejich význam a podíl pro náhled na člověka ostatními</li> <li>- uvede příklady podobnosti lidí v dílčích charakteristikách</li> <li>- zhodnotí význam odlišností pro mnohotvárnost a rozmanitost lidstva, zdůvodní důležitost pro další vývoj lidstva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>podobnost a odlišnost lidí</b></li> </ul>	PT(OSV) Sociální rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dává do souvislosti potřebu tolerance, vzájemného respektu a úcty, schopnost spolupracovat s různorodostí osobností lidí</li> <li>- porovnává rozdíly mezi lidmi ve vnímání, prožívání, myšlení a poznávání</li> <li>- uvede příklady odlišného chování lidí v podobných situacích</li> <li>- zhodnotí význam poznávání pro porozumění sobě a druhým lidem, zhodnotí potřebu empatie pro zkvalitnění mezilid.vztahů</li> <li>- uvědomuje si podstatný význam porozumění hodnotám, cílům, motivacím v jednání a chování lidí pro vzájemné pochopení</li> <li>- seznámí se s nejčastějšími chybami v posuzování lidí, zamýšlí se nad vlastními zkušenostmi s chybami v posuzování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tolerance a respekt</li> <li>- rozdíly mezi jedinci ve vnímání, prožívání, myšlení, chování a jednání</li> <li>- porozumění a pochopení, empatie</li> <li>- poznávání lidí</li> <li>- chyby v posuzování lidí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si potřebu dalšího rozvoje své osobnosti ve všech jejích složkách, uvědomuje si podstatu osobního vývoje člověka v ochotě k aktivním změnám, schopnosti adaptovat se a reagovat na nové podmínky a situace</li> <li>- zhodnotí význam motivace, vůle, aktivity, zkušenosti, adaptability, kooperativity, odvahy a osobní kázně pro osobní rozvoj</li> <li>- zhodnotí význam osobního hodnotového a morálního systému, pevnosti v názorech, vlastních životních cílů pro osobní rozvoj</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>osobní rozvoj</b></li> </ul>	PT(OSV) Osobnostní rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří přehled struktury svých motivačních faktorů k různým aktivitám (zájmová činnost, plnění povinností, školní práce,...)</li> <li>- snaží se najít další motivační faktory ve spolupráci s učitelem</li> <li>- zhodnotí význam stanovení dílčích postupných cílů pro motivaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- motivace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- přemýšlí o svých volných vlastnostech</li> <li>- zamýšlí se nad možností posílení vůle a vytrvalosti (např.sportovní aktivity,...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vůle</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
- posoudí svou vlastní současnou aktivitu vzhledem k jednotlivým činnostem - uvědomuje si souvislost zlepšení motivace pro aktivizaci	- aktivita	
- objasní rozdíl mezi nutným přiměřeným přizpůsobením, snadnou ovlivnitelností a manipulovatelností - zamýšlí se nad svojí adaptabilitou vzhledem k obsahu, formě a času	- adaptace	
- zhodnotí význam ctižádosti, potřeby prosadit se a schopnosti spolupracovat, zamýšlí se nad limity, které nedostatek jednotlivých schopností jedinci přináší - uvede příklady aktivit, kdy se uplatňuje více soutěživost a kdy více spolupráce - zhodnotí význam rovnováhy obou oblastí v současné společnosti	- schopnost spolupracovat - soutěživost	
- odliší pasivní přizpůsobení změně a aktivní vyvolání změny ve skutečnostech, jednání a chování	- změna	
- zhodnotí význam osobní odvahy při prosazování a obhajování názorů, při hledání a zkoušení nových řešení, při pokusu o změnu - odliší odvahu a rozumné riskování od přehnaného risku až hazardu - zamyslí se nad mírou své odvahy pomocí představy modelových situací	- odvaha	
- charakterizuje osobní kázeň - vytvoří příklad stanovení pevných pravidel a režimu pro svou určitou oblast jako prostředku pro nácvik osobní kázně - uvědomuje si souvislost s vůlí, smyslem pro povinnost a odpovědností	- osobní kázeň	
- objasní význam hodnocení a sebehodnocení jako nezbytného článku pro další rozvoj člověka - učí se přijímat kritický pohled ostatních - odlišuje kritiku a pomluvy - učí se nahlížet sebekriticky sám na sebe, hledat své chyby a nedostatky, vyjadřovat své přednosti - zhodnotí význam prožitků a paměti pro vytvoření zkušenosti, objasní zkušenost jako možnost poučení se z vlastních chyb	- hodnocení a sebehodnocení - kritika a sebekritika  - zkušenost	
- vytvoří přehled, v kterých oblastech a činnostech má lepší předpoklady	- osobní potenciál a předpoklady	
- zhodnotí svoje silné a slabé stránky, uvažuje o možnostech zlepšení - připraví si přehled dílčích kroků, jak postupovat, na co zaměřit svou pozornost, kam nasměrovat své úsilí, kde využít vytrvalý nácvik, kde změnit metody učení	- dovednosti, vědomosti a jejich rozvoj	
- seznámí se s různými strategiemi učení, s různými metodami zapamatování, s různými metodami získání dovedností - vybírá pro své jednotlivé aktivity nejvhodnější metody a strategie	- učení, strategie učení	
- odliší sebevědomí nízké, přiměřené, nadměrné, objasní souvislost s důvěrou ve vlastní schopnosti - objasní podloženost sebevědomí dosažením určitých vytčených cílů a úspěchů	- sebevědomí, sebedůvěra	
- objasní pojem životní cíl, odliší celkový a dílčí, krátkodobý a dlouhodobý - rozfázuje příklad klíčového cíle na několik postupných dílčích cílů - zamýšlí se a vytvoří si přehled svých životních cílů, u vybraných cílů se pokouší specifikovat krátkodobé dílčí cíle - zhodnotí význam vzdělání v souvislosti se svými životními cíli - zapojí se do diskuse se spolužáky a učitelem	- životní cíle (krátkodobé, dlouhodobé, profesní, klíčové životní, dílčí)	
- zamýšlí se nad svou životní perspektivou, zamýšlí se nad porovnáním s dětmi v jiných světadílech - uvědomuje si vlastní odpovědnost za kvalitu svého života a sebeuplatnění, potřebu vlastního úsilí	- životní perspektiva - uplatnění	

## Tematický celek: ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
➤ <i>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</i>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si vlastnictví jako právní formu vztahu k majetku</li> <li>- vysvětlí pojem vlastnictví, kdo může být vlastníkem, jak vlastnictví vzniká a čím je chráněno</li> <li>- rozeznává vlastnictví osobní, rodinné, družstevní, podnikové, obecní, státní, národní, nadnárodní</li> <li>- rozeznává spoluvlastnictví bezpodílové, podílové</li> <li>- uvede příklady uplatňování práva vlastníka, příklady povinností vlastníka</li> <li>- uvede příklady, kdy nesprávné uplatňování vlastnického práva ohrožuje nebo omezuje spoluobčany</li> <li>- rozlišuje hmotné a duševní vlastnictví, správně zařadí vybrané příklady, uvede další příklady</li> <li>- seznámí se se zásadami ochrany duševního vlastnictví (autorská práva na literární, výtvarná, hudební díla, licence k softwaru)</li> <li>- dodržuje zásady ve svém jednání, uvádí zdroje a prameny v referátech, respektuje autorská práva</li> <li>- seznámí se s licenčními ujednáními a podmínkami k softwarovým produktům, chápe nutnost jejich dodržování</li> <li>- rozlišuje druhy majetku (movitý, nemovitý, hmotný, nehmotný, finanční), přiřadí k jednotlivým druhům příklady ze svého okolí</li> <li>- rozlišuje majetek soukromý a veřejný, uvede příklady, zhodnotí rozdíl v užívacím právu</li> <li>- uvede způsoby získání majetku (dědictví, darování, koupě, výhra)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vlastnictví</b></li> <li>- formy vlastnictví</li> <li>- vlastnické právo, povinnosti a práva vlastníka</li> <li>- hmotné a duševní vlastnictví</li> <li>- ochrana duševního vlastnictví</li> <li>- <b>majetek</b></li> <li>- druhy majetku</li> <li>- užívání majetku</li> <li>- získání majetku</li> </ul>	<p>VV, HV</p> <p>ICT</p>
➤ <i>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</i>		
➤ <i>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami</li> <li>- zamyslí se nad účelnými a neúčelnými způsoby zacházení s majetkem</li> <li>- dává do souvislosti způsob zacházení s určitým předmětem s návodem k obsluze a používání předmětu</li> <li>- uvědomuje si souvislost zacházení se svěřeným nebo veřejným majetkem s provozními řády a pravidly pro manipulaci a zacházení</li> <li>- uvede příklady dobrého i špatného zacházení s majetkem svým, školním, veřejným, svěřeným</li> <li>- uvede příklady vandalského chování k veřejnému majetku, zhodnotí jejich negativní důsledky</li> <li>- uvede návrhy, jak chránit a zabezpečit svůj nebo svěřený majetek</li> <li>- navrhne příklady ochrany veřejného majetku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zacházení s majetkem</li> <li>- návody k používání a obsluze</li> <li>- provozní řády, školní řád</li> <li>- vandalismus</li> <li>- ochrana a zabezpečení majetku</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí funkce peněz, uvede příklady použití peněz</li> <li>- rozlišuje podoby peněz (mince, bankovky)</li> <li>- objasní pojem měna, uvede příklady, seznámí se s příklady kursů měny</li> <li>- objasní reálnou hodnotu peněz, vysvětlí termín inflace</li> <li>- odliší a charakterizuje různé formy placení (hotovost, složenka, bankovní bezhotovostní převod, příkaz k úhradě, platební karty,..)</li> <li>- rozliší hotovostní a bezhotovostní placení</li> <li>- uvede příklady bezhotovostního placení, konkretizuje výhody</li> <li>- uvede příklady hotovostního placení, uvede výhody a nevýhody</li> <li>- uvede příklady použití kreditní karty, uvede možná rizika při</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>funkce a podoby peněz</b></li> <li>- formy placení</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zneužití platebních karet</li> <li>- vysvětlí rozdíl mezi kreditní a debetní platební kartou</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými způsoby hospodaření s penězi (přehnaná spořivost, hospodárnost a účelnost, plánovitost, rozhazovačnost)</li> <li>- zamyslí se nad významem peněz a jejich hodnotou v životě člověka</li> <li>- zhodnotí vliv peněz na povahu a chování člověka</li> <li>- odlišuje příjmy a výdaje rodiny, uvede výčet položek,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>hospodaření s penězi</b></li> <li>- význam peněz a jejich pozice v hodnotovém systému</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede hlavní zdroje příjmů rodiny, hlavní výdaje rodinného rozpočtu</li> <li>- objasní princip vyrovnanosti domácího rozpočtu, spoření a zadlužování</li> <li>- objasní důsledky zadlužování</li> <li>- uvede příklady hospodárného a účelného využívání peněz v rodinném hospodaření</li> <li>- uvede příklady nesprávného zacházení s penězi v rodině a uvede důsledky</li> <li>- přemýšlí nad možnostmi peníze investovat, zvažuje rizika</li> <li>- připraví si seznam položek, za které utrácí své kapesné, zhodnotí u jednotlivých položek jejich účelnost, nezbytnost, hospodárnost</li> <li>- sestaví si jednoduchý rozpočet na období měsíce, roku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příjmy a výdaje rodiny</li> <li>- rodinný rozpočet</li> <li>- zadlužování</li> <li>- <b>rodinné hospodaření</b></li> <li>- investice</li> <li>- vlastní zacházení s penězi</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</i></li> <li>➤ <i>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i></li> <li>➤ <i>rozdělí, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i></li> <li>➤ <i>rozdělí a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s významem bank a jejich činností</li> <li>- vysvětlí příklady funkcí banky (správa účtů, převody peněz, bezhotovostní platby, úvěry, směnárna, ...)</li> <li>- uvede názvy bank v České republice</li> <li>- seznámí se s nabídkou bankovních a spořitelních služeb pro občany, pokusí se o zhodnocení výhod a finančních podmínek</li> <li>- uvědomuje si nezbytnost pečlivého pročtení podmínek ve smlouvách s bankami</li> <li>- vysvětlí význam úroku, odliší kdy je plátcem úroku a kdy příjemcem</li> <li>- seznámí se s principy pojištění</li> <li>- vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají pro člověka různé druhy pojištění, jaké výhody mu přinášejí, kdy pojištění uzavřít</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>banky</b>, spořitelny</li> <li>- úrok</li> <li>- <b>pojišťovny</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými možnostmi nakládání s volnými prostředky, pokusí se zhodnotit výhody a nevýhody, případně rizika</li> <li>- uvede možné způsoby krytí deficitu</li> <li>- zhodnotí rizika půjček a jejich splácení, problém zadlužování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>volné prostředky a deficit</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co je státní rozpočet</li> <li>- seznámí se se zdroji příjmů státního rozpočtu</li> <li>- rozlišuje druhy daní (DPH, daň z příjmu, spotřební daň, darovací, dědická, ...)</li> <li>- uvede z čeho se skládají výdaje státu, do kterých oblastí směřují</li> <li>- vysvětlí princip vyrovnaného státního rozpočtu, vysvětlí nebezpečí rostoucího zadlužování státu</li> <li>- uvede příklady nevýrobních oblastí financovaných státem</li> <li>- vysvětlí, jaký význam mají daně z hlediska financování společensky důležitých nevýrobních oblastí národního hospodářství</li> <li>- uvede příklady rozpočtu – rodinný, podnikový, obecní, státní,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>státní rozpočet</b></li> <li>- příjmy státu</li> <li>- daně</li> <li>- výdaje státu</li> <li>- nevýrobní oblasti</li> <li>- příklady rozpočtu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
jejich příjmy a výdaje - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- výroba, obchod, služby	
- vysvětlí na příkladech podstatu a význam sociální politiky státu - uvede klíčové oblasti sociálního systému státu (důchody, sociální dávky, podpora při péči o osobu blízkou, dávky nemocenského pojištění) - vysvětlí, jak stát pečuje o udržení sociální spravedlnosti	- <b>sociální politika státu</b>	
- uvede druhy důchodů (starobní, invalidní, vdovský, sirot.) - vysvětlí princip finančního zabezpečení nemocných pracujících osob - vysvětlí rozdíl invalidního důchodu a nemocenských dávek - uvede příklady sociálních dávek (rodičovský příspěvek, přídavky na děti, podpora v nezaměstnanosti, příspěvek na bydlení, ...) - určí, které úřady se přiznáváním dávek a vyplácením zabývají - vysvětlí, co znamená životní minimum a kolik peněz tvoří současné životní minimum pro jednotlivce, pro rodinu s dětmi	- důchody - dávky nemocenského pojištění - sociální dávky  - životní minimum	
- zamyslí se nad tím, co je životní úroveň, jak a čím ji můžeme vyjadřovat - vysvětlí, co je příčinou rozdílů v majetkovém postavení a v životní úrovni lidí - navrhne, co může člověk dělat pro zvýšení své životní úrovně (studium, práce, ..)	- životní úroveň	
- uvede příklady služeb v péči o postižené, nemocné, staré, osoby v sociální nouzi, osoby v ohrožení, ... (azylový dům, pečovatelská služba, linky důvěry, poradny, ubytovny pro bezdomovce, stacionář, dětský domov ...) - objasní a zdůvodní význam finanční podpory pro činnost institucí, které se zabývají sociální péčí o postižené, nemocné a staré osoby, osoby v sociální nouzi, o potřebné - vysvětlí pojem charita, charitativní akce - zamýšlí se nad možným vlastním přínosem v péči o potřebné, nemocné, staré osoby	- péče o osoby postižené, nemocné, staré, osoby v sociální nouzi, osoby v ohrožení - financování péče	
➤ <b>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</b>		
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - vysvětlí pojmy nabídka a poptávka - uvede příklady, jak a čím je ovlivněna výše ceny zboží - na příkladu ukáže kterými položkami je tvořena cena zboží, co vše se do ceny promítá a jak ji to ovlivňuje - vysvětlí pojem reálná hodnota peněz a souvislost s inflací	- <b>trh a ceny</b>  - tvorba ceny  - inflace a reálná hodnota peněz	

Tematický celek:

**ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
➤ <b>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</b> ➤ <b>rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejích orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</b>		
- uvede základní znaky státu, odliší různé typy a formy - uvede příklady různých typů státu a porovná jejich znaky - vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají symboly států - popíše symboly ČR - určí jaké historické typy států se v minulosti vystřídaly na území naší republiky	- znaky <b>států</b> , typy a formy - státní symboly	Z    D

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s ústavou ČR, uvědomuje si její právní význam</li> <li>- objasní rozdíly v činnosti zákonodárných, výkonných, správních a soudních orgánů státu a uvede příklady jejich funkcí a úkolů</li> <li>- ví, kdo u nás zastává výkonnou, soudní a zákonodárnou moc</li> <li>- vysvětlí funkci prezidenta, vlády, ministerstev, poslanecké sněmovny a senátu, hejtmanů, primátorů, starostů, krajských a obecních zastupitelstev</li> <li>- orientuje se ve vyhledávání informací o složení zastupitelstev a jejich činnosti, dovede vyhledat internetové stránky krajských a městských úřadů, jednotlivých ministerstev</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ústava ČR</li> <li>- výkonná, soudní a zákonodárná moc</li> </ul>	ICT
<p>➤ <b>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje typické rysy režimů demokratických a totalitních a uvede příklady</li> <li>- seznámí se s principy současného pojetí demokracie</li> <li>- na příkladu vztahu státní správy a samosprávy popíše základní způsoby demokratického řízení státu</li> <li>- uvede příklady, jak se může občan podílet na veřejných záležitostech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>demokracie</b> a totalita</li> <li>- principy demokracie</li> <li>- státní správa a samospráva</li> </ul>	
<p>➤ <b>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní, jaký význam mají volby v demokratické společnosti</li> <li>- vysvětlí, jak mohou volby ovlivnit další vývoj a zaměření státu</li> <li>- seznámí se s volebním právem, kdo může být voličem, kdo může být kandidátem ve volbách</li> <li>- seznámí se s úkoly poslance, senátora a člena zastupitelstva</li> <li>- uvede příklady důležitých politických stran ČR</li> <li>- objasní, co je politický program strany, volební program strany</li> <li>- uvede, jaké volby se uskutečňují v České republice a jak často se konají</li> <li>- objasní pojem volební kampaň, uvědomuje si nutnost posuzovat a hodnotit informace ve volební kampani</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>volby</b></li> <li>- volič</li> <li>- politické strany</li> <li>- programy</li> <li>- volby v ČR</li> <li>- volební kampaň</li> </ul>	PT(MV)
<p>➤ <b>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s důležitými dokumenty</li> <li>- objasní, jaký význam má úprava lidských práv v dokumentech</li> <li>- uvede nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva</li> <li>- ví, kde se lze domáhat dodržování lidských práv (ČHV)</li> <li>- dokáže se zamyslet nad tím, proč každé právo znamená i osobní odpovědnost vůči ostatním</li> <li>- uvědomuje si a zdůvodní, že osobní svoboda a uplatňování práv jedince nesmí zasáhnout do práv a svobod jiného jedince a narušit je</li> <li>- umí vyjmenovat základní lidská práva a práva dítěte a zapojuje se do diskuse</li> <li>- rozlišuje práva ekonomická, sociální, kulturní, občanská a politická</li> <li>- seznámí se se specifickými lidskými právy zdravotně postižených, dětí, těhotných žen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>lidská práva</b></li> <li>- Všeobecná deklarace lidských práv</li> <li>- Listina základních práv a svobod</li> <li>- Úmluva o právech dítěte</li> <li>- lidská práva</li> <li>- specifická lidská práva</li> </ul>	PT(OSV) Sociální rozvoj
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem práv žáků ve škole upravených školním řádem, zamýšlí se nad odpovědností a souvislostí s dodržováním povinností</li> <li>- uvědomuje si a bojuje proti ohrožování lidských práv ve škole</li> <li>- konkretizuje příklady chování jedince, které vede k omezení nebo narušení práv a zájmů druhých lidí</li> <li>- zamýšlí se nad svým chováním vzhledem k respektování práv a</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- práva dítěte ve škole</li> <li>- ohrožování lidských práv</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
zájmů druhých lidí		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivce a společnosti dodržování lidských práv</li> <li>- zdůvodní význam ochrany lidských práv pro vlastní život</li> <li>- uvědomuje si určitou nezbytnou míru přizpůsobení se konkrétnímu sociokulturnímu prostředí v souvislosti s lidskými právy</li> </ul>	- dodržování a ochrana lidských práv	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam občanských iniciativ při ochraně lidských práv a svobod</li> <li>- zamyslí se nad zásadními změnami v úpravách lidských práv a práv dětí během historie</li> <li>- uvede a popíše nejzávažnější problémy v oblasti lidských práv na příkladech z minulosti i ze současnosti</li> <li>- uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dětí v současném světě</li> <li>- uvědomí si a popíše příklady, co je šikana a diskriminace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- občanské iniciativy</li> <li>- historický vývoj v lidských právech</li> <li>- příklady porušování lidských práv</li> <li>- šikana, diskriminace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní práva spotřebitele při nákupu zboží nebo služeb</li> <li>- popíše, co je reklama, uvede příklady kdy a jak postupovat</li> <li>- vysvětlí pojem záruční doba, doba trvanlivosti, doba spotřeby</li> </ul>	- práva spotřebitele	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapojí se do diskuse o možných ohroženích státu</li> <li>- uvědomuje si povinnosti občanů v souvislosti s obranou státu, uvede příklady</li> </ul>	- obrana státu	
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</i></li> <li>➤ <i>provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</i></li> <li>➤ <i>rozlíší a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam právního řádu</li> <li>- seznámí se s důležitými zákony</li> <li>- uvede, kde jsou zákony a právní předpisy publikovány, kde je může vyhledat</li> </ul>	- Sbírka zákonů ČR	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam právní úpravy vlastnických práv</li> <li>- ví, kdy vlastnictví vzniká a zaniká, uvede příklady uplatňování vlastnického práva a povinnosti vlastníka</li> </ul>	- zákony o vlastnictví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s právní úpravou pro uzavření manželství</li> <li>- uvede, kdy manželství není možno uzavřít</li> <li>- uvede, jaká základní práva mohou manželé uplatňovat vůči sobě navzájem a jaké základní povinnosti mají vůči sobě a svým dětem</li> </ul>	- zákon o rodině	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše základní práva nezletilých dětí v rodině a jejich ochranu</li> <li>- popíše možnosti péče o děti v případě rozvodu rodičů</li> <li>- uvede příklady základních morálních povinností dospělých dětí vůči svým rodičům</li> <li>- objasní, v čem spočívá podstata právní ochrany rodičovství, uvede příklady péče státu o mladou rodinu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zákon o sociálně-právní ochraně dětí</li> <li>- práva rodičů a dětí</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s významem a funkcí zákoníku práce v pracovním životě</li> <li>- seznámí se se základními právy a povinnostmi zaměstnance a zaměstnavatele</li> <li>- odliší typy pracovních poměrů (trvalý pracovní poměr, na dobu určitou, podle dohody o provedení práce,...)</li> <li>- uvede, jaké má zaměstnanec základní povinnosti a práva a jakými způsoby může svá práva uplatňovat</li> <li>- seznámí se s dalšími pracovními možnostmi (živnostenský list, založení podnikatelského subjektu), zhodnotí jejich výhody a nevýhody</li> <li>- uvede hlavní problémy nezaměstnanosti</li> <li>- seznámí se s tím, jak řešit situaci nezaměstnaného</li> <li>- na příkladech vyloží, jaké kroky by měl pro změnu své situace podniknout</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zákoník práce</li> <li>- pracovní poměr</li> <li>- další pracovní možnosti</li> <li>- nezaměstnanost</li> </ul>	VP
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se, k jakému účelu se používají vybrané typy smluv a jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají</li> <li>- seznámí se s některými smlouvami při koupi, při pronájmu, při zadání práce, opravě, poskytnutí služby ...</li> <li>- uvědomuje si nezbytnost pečlivého pročtení smlouvy před jejím podpisem</li> <li>- uvede možné důsledky při nedodržení podmínek smlouvy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- různé druhy smluv</li> <li>- smluvní podmínky</li> </ul>	
<p>➤ <b><i>doдрžuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</i></b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje právní normy a jejich závaznost pro občany, a normy společenské pro chování lidí</li> <li>- rozlišuje pojmy právní předpis, právní norma a zákon</li> <li>- vysvětlí, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování právních norem</li> <li>- objasní nedodržování nebo porušování právních norem</li> <li>- správně rozlišuje, ve kterých oblastech života se uplatňuje právo občanské, pracovní, rodinné, trestní, správní a ústavní</li> <li>- uvede, kdy vzniká způsobilost člověka k právním úkonům a jaké povinnosti tím přebírá</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- právní předpisy a normy, společenské normy</li> <li>- dodržování a porušování právních předpisů a norem</li> <li>- právní způsobilost člověka</li> </ul>	
<p>➤ <b><i>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</i></b></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s trestním zákoníkem</li> <li>- objasní, co je trestní odpovědnost a kdy nastává</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>trestní zákon</b></li> <li>- trestní odpovědnost</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co je protiprávní jednání</li> <li>- uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských činů, objasní jejich možné příčiny a důsledky, popíše jejich možné postihy</li> <li>- na příkladech správně rozpozná rozdíly mezi přestupkem a trestným činem a jaké sankce z nich pro člověka vyplývají</li> <li>- uvede příklady majetkových a násilných trestných činů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>protiprávní jednání</b></li> <li>- protispolečenské činy</li> <li>- přestupky a trestné činy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam a úkoly soudů, notářství, advokátních poraden</li> <li>- vysvětlí funkci soudce, státního zástupce, advokáta, notáře, kurátora, probačního úředníka</li> <li>- vyjmenuje soustavu soudů vykonávající soudní moc v České republice</li> <li>- seznámí se s právem obviněného na právního zástupce</li> <li>- vysvětlí, co je presumpce nevinny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>soudy</b></li> <li>- systém soudnictví</li> <li>- práva obviněného</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si postihy protiprávního jednání</li> <li>- odliší a uvede příklady trestů (pokuta, finanční náhrada, podmíněný trest odnětí svobody, trest odnětí svobody, nařízené ochranné léčení, obecně prospěšné práce)</li> <li>- seznámí se se zákonem o soudnictví ve věcech mládeže</li> <li>- uvede příklady trestů pro mládež za protiprávní činy</li> <li>- zamýšlí se nad prevencí protiprávního jednání, nad významem dobrého rodinného prostředí, smysluplných zájmů a vhodné náplni volného času</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- postihy</li> <li>- tresty</li>   <li>- zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže</li> </ul>	
➤ <b>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na konkrétních příkladech se seznámí s principy korupčního jednání</li> <li>- uvažuje o příčinách korupce, zvažuje motivy tohoto jednání</li> <li>- uvědomuje si protiprávnost a nemorálnost tohoto jednání</li> <li>- zapojí se do diskuse o důsledcích korupce pro jednotlivce i pro celý společenský systém</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>korupce</b></li> </ul>	

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda  
Vzdělávací obor : Fyzika  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# **FYZIKA**

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	244
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	245
	7. ročník .....	247
	8. ročník .....	249
	9. ročník .....	251

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je obsahově spjat se vzdělávací oblastí Člověk a příroda. Svým obsahem volně navazuje na předmět Člověk a svět na 1.stupni.

Předmět zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Fyzika.

Předmět Fyzika je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku, 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Fyzika jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ ..... 6.-9.ročník

Environmentální výchova - „Základní podmínky života“ ..... 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- umožňuje žákům systematicky pozorovat fyzikální objekty, jevy a procesy, provádět měření, zaznamenávat, zpracovávat a vyhodnocovat výsledky
- provádí se žáky experimenty, podněcuje je k formulování a ověřování hypotéz
- vytváří u žáků předpoklady pro porozumění širším souvislostem s dalšími přírodními vědami
- podněcuje žáky k samostatnému vyhledávání potřebných informací v dalších zdrojích (encyklopedie, odb.literatura, internet)

#### Kompetence k řešení problému

- umožňuje žákům hledat a navrhnout další metody a nástroje při řešení a zpracovávání zadaného problému
- učí žáky posuzovat získané výsledky a použité metody z hlediska efektivity a správnosti, provádět reflexi a opravu nesprávných řešení
- rozvíjí u žáků schopnost vymezit a určit problém a navrhnout metodu řešení

#### Kompetence komunikativní

- rozvíjí u žáků účinnou a efektivní komunikaci při skupinové práci
- podporuje žáky v přesném vyjadřování a požívání správné oborové terminologie

#### Kompetence sociální a personální

- při praktických úlohách požaduje od žáků spolupráci v týmu
- zapojuje žáky do diskusí k určené problematice, vede je k respektování pravidel v diskusi
- umožňuje žákům požádat o pomoc druhé nebo jim pomoc poskytnout při řešení úkolu

#### Kompetence občanské

- zařazuje úlohy v nichž se řeší problematika energetických zdrojů a životního prostředí, rozvíjí u žáků zodpovědný přístup k ekologické problematice
- prostřednictvím seznámení s technickými vynálezy rozvíjí a podporuje úctu žáků k práci a výsledkům ostatních lidí
- upozorňuje na nebezpečí zneužití techniky ke zkáze lidstva, rozvíjí zodpovědný přístup žáků k bezpečnému zacházení s technikou a jejímu správnému využívání

#### Kompetence pracovní

- umožňuje žákům získat dovednosti při práci s technikou
- vyžaduje od žáků promyšlený postup a organizaci práce při praktických pokusech
- seznamuje žáky s návody k obsluze přístrojů, vyžaduje jejich dodržování, učí je šetrnému zacházení
- napomáhá k pochopení souvislosti ulehčení řady lidských činností s používáním techniky, vede žáky k efektivnímu využívání bez nadbytečných energetických nároků

**Tematický celek: LÁTKY A TĚLESA**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</li> <li>➤ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</li> <li>➤ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty</li> <li>➤ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší pojmy těleso a látka</li> <li>- uvede příklady těles a látek</li> <li>- popíše tvar a vlastnosti tělesa</li> </ul>	- tělesa a látky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše model atomu, uvede jeho části</li> <li>- pojmenuje částice</li> <li>- uvede druhy náboje</li> <li>- vysvětlí, jak vzniká kladný a záporný iont</li> <li>- vysvětlí silové působení</li> </ul>	- stavba atomu	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje molekulu</li> <li>- chápe rozdíl mezi molekulou a atomem</li> <li>- vysvětlí, že částice jsou v neustálém pohybu</li> <li>- popíše Brownův pokus</li> <li>- dokáže popsat a předvést difúzi, uvede příklady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- molekula</li> <li>- Brownův pohyb</li> <li>- difúze</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí určit zda daná látka je pevná, kapalná nebo plynná</li> <li>- uvede vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných</li> </ul>	- skupenství látek	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí zdůvodnit nutnost existence soustavy SI</li> <li>- rozliší pojmy fyzikální veličina, hodnota a jednotka</li> <li>- bezpečně zná jednotky délky, hmotnosti, času a teploty</li> <li>- zná značky těchto jednotek a fyzikálních veličin</li> <li>- vysvětlí tvorbu násobných a dílčích jednotek</li> <li>- ví, jak se tvoří odvozené jednotky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mezinárodní</li> <li>- měrová soustava</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojí si převody jednotek délky</li> <li>- zná základní pravidla správného měření</li> <li>- změří danou délku vhodně vybraným měřidlem</li> <li>- zapíše výsledek měření včetně jednotky</li> <li>- umí vypočítat průměrnou hodnotu naměřených délek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- délka</li> <li>- délková měřidla</li> <li>- zásady správného měření</li> <li>- měření délky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojí si hlavní jednotku objemu, její díly a násobky</li> <li>- umí vyjádřit vztah k jednotce litr</li> <li>- změří objem kapalných i pevných těles odměrným válcem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- objem</li> <li>- jednotky objemu</li> <li>- měření objemu</li> </ul>	M (násobení, dělení 10,100, 1000)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší pojmy hmotnost a tíha</li> <li>- zná základní, násobné a dílčí jednotky hmotnosti</li> <li>- převádí jednotky hmotnosti</li> <li>- umí použít rovníramenné váhy k určení hmotnosti těles</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hmotnost</li> <li>- jednotky</li> <li>- měření hmotnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná základní a násobné jednotky času</li> <li>- umí je převést</li> <li>- umí změřit časový interval</li> <li>- vysvětlí souvislost měření času a kalendáře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čas</li> <li>- měření času</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná jednotku a značku teploty</li> <li>- srovná teplotní stupnici Celsiovu a Kelvinovu</li> <li>- orientuje se v základních bodech ostatních teplot.stupnic</li> <li>- změří teplotu, zapíše výsledek</li> <li>- umí vypočítat průměrnou teplotu z několika měření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- teplota</li> <li>- teplotní stupnice</li> <li>- měření teploty</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na příkladech z praxe vysvětlí změnu délky a objemu těles</li> <li>- na základě teplotní roztažnosti vysvětlí princip teploměru</li> <li>- objasní pojem bimetal</li> <li>- orientuje se v druzích teploměrů</li> <li>- objasní jaké teploměry se používají pro měření teploty různých fyzikálních těles</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- teplotní roztažnost</li> <li>- teploměry</li> </ul>	

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem hustota jako hmotnost objemové jednotky</li> <li>- osvojí si vztah pro výpočet hustoty, umí ho aplikovat</li> <li>- odvodí jednotku hustoty</li> <li>- zná značku hustoty</li> <li>- experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu, umí vyhledat hustotu látek v tabulkách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hustota</li> <li>- měření hustoty</li> </ul>	M desetinná čísla

**Tematický celek:****POHYB TĚLES**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozhodne jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</li> <li>➤ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou, a časem u rovnoměrného pohybu</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladech relativnost pohybu a klidu</li> <li>- charakterizuje pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný</li> <li>- uvede příklady těchto pohybů</li> <li>- charakterizuje pohyb přímočarý a křivočarý</li> </ul>	- pohyb a klid těles	Z (Vesmír)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem rychlost</li> <li>- vysvětlí pojem trajektorie</li> <li>- změří dráhu a čas rovnoměrného pohybu</li> <li>- na základě experimentu odvodí vzorec pro výpočet rychlosti</li> <li>- ze vzorce odvodí jednotku rychlosti</li> <li>- umí převádět různé jednotky rychlosti</li> <li>- vypočítá rychlost, dráhu a čas rovnoměrného pohybu</li> <li>- vysvětlí pojem průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu</li> <li>- vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rychlost, dráha, čas rovnoměrného pohybu</li> <li>- průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu</li> </ul>	PT (EV) doprava a životní prostředí

## Tematický celek:

## SÍLY

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ změří velikost působící síly</li> <li>➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikost, směry a výslednici</li> <li>➤ využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</li> <li>➤ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem síla, uvede příklady účinků síly</li> <li>- zná značku s jednotku síly, násobky a díly této jednotky</li> <li>- umí definovat 1 N</li> <li>- znázorní sílu pomocí orientované úsečky</li> <li>- změří danou sílu siloměrem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- síla</li> <li>- účinky síly</li> <li>- měření síly</li> </ul>	M (úsečka, úhel, rovnoběžky, plocha, jednotka plochy)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje gravitační pole</li> <li>- popíše účinky gravitační síly</li> <li>- vysvětlí souvislost gravitační síly a každého tělesa</li> <li>- umí použít vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa</li> <li>- zná pojem gravitační zrychlení a jeho přibližnou hodnotu</li> <li>- vysvětlí pojem těžiště a souvislost polohy těžiště se stabilitou těles</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- gravitační síla</li> <li>- těžiště</li> <li>- rovnovážná poloha těles</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pomocí experimentu skládání dvou sil působících stejným i opačným směrem</li> <li>- dovede určit výslednici výpočtem i graficky</li> <li>- určí výslednici dvou různoběžných sil graficky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- skládání sil</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje tlakovou sílu</li> <li>- určí směr působení tlakové síly</li> <li>- uvede příklady účinků tlakové síly</li> <li>- vysvětlí pojem tlak</li> <li>- umí v jednoduchých příkladech tlak vypočítat</li> <li>- zná jednotku a značku tlaku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tlaková síla</li> <li>- tlak</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí působení třecí síly</li> <li>- na základě experimentu uvede na čem závisí a čem nezávisí velikost třecí síly</li> <li>- uvede příklady působení třecí síly v praxi</li> <li>- uvede příklady záměrného snižování a zvyšování tření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tření</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě znalosti prvního Newtonova pohybového zákona objasní jevy související se setrvačností v běžné praxi</li> <li>- dovede určit jaká síla změnila pohybový stav tělesa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- první Newtonův zákon – zákon setrvačnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, jak závisí změna rychlosti tělesa na působící síle a na hmotnosti tělesa</li> <li>- uvede příklady těchto změn z praxe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- druhý Newtonův zákon – zákon síly</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu třetího Newtonova zákona</li> <li>- pomocí dvou siloměrů ukáže síly akce a reakce</li> <li>- vysvětlí proč se síly navzájem neruší</li> <li>- uvede příklady reaktivní síly z praxe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- třetí Newtonův zákon – zákon akce a reakce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší otáčivé a posuvné účinky síly</li> <li>- vysvětlí moment síly jako míru otáčivého účinku síly</li> <li>- určí rameno síly z daného působíště síly a osy otáčení</li> <li>- umí vypočítat moment síly</li> <li>- na experimentu ukáže rovnováhu na páce</li> <li>- z experimentu odvodí podmínku rovnováhy na páce</li> <li>- podmínku rovnováhy na páce uplatňuje při výpočtech</li> <li>- uvede příklady využití páky v praxi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- páka</li> <li>- otáčivé účinky síly</li> <li>- moment síly</li> <li>- rovnováha na páce</li> <li>- užití páky</li> </ul>	PV-dílňny (náradí na principu jednoduchých strojů)  M (početní operace)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše kladku pevnou a volnou</li> <li>- pomocí experimentu odvodí podmínku rovnováhy na kladce volné a pevné</li> <li>- uvede příklady využití kladky v praxi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kladka pevná</li> <li>- kladka volná</li> <li>- rovnováha na kladce</li> </ul>	



**Tematický celek: MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</li> <li>➤ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem tekutina</li> <li>- popíše pokus vedoucí k hypotéze o působení vnější tlakové síly na povrch kapaliny</li> <li>- zná znění Pascalova zákona</li> </ul>	- Pascalův zákon	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení</li> <li>- užije Pascalův zákon k vysvětlení principu tohoto zařízení</li> <li>- uvede příklady hydraulických zařízení v praxi</li> </ul>	- hydraulická zařízení	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vypočítá jednoduché příklady související s principem hydraulického lisu</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, čím je způsoben hydrostatický tlak</li> <li>- uvede veličiny, které ovlivňují velikost hydrostatického tlaku</li> <li>- zná a umí použít vzorec pro výpočet hydrostatického tlaku</li> </ul>	- hydrostatický tlak	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, čím je způsoben atmosférický tlak</li> <li>- popíše Torricelliho pokus ke změření atmosférického tlaku</li> <li>- uvede druhy tlakoměrů</li> <li>- vysvětlí souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře</li> <li>- umí vysvětlit pojmy podtlak a přetlak</li> </ul>	- atmosférický tlak	Z (atmosféra)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě experimentu vysvětlí vznik vztlakové síly, určí její velikost</li> <li>- uvede příklady využití vztlakové síly</li> <li>- zná znění Archimédova zákona</li> <li>- umí použít Archimédův zákon při řešení jednoduchých úloh</li> </ul>	- Archimédův zákon	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- v konkrétních příkladech určí výslednici gravitační a vztlakové síly</li> <li>- vyvodí závěr ze směru a velikosti výslednice pro potápění, vznášení se a plavání těles</li> <li>- vysvětlí, jak souvisí plavání těles s hustotou kapaliny a tělesa</li> </ul>	- potápění, vznášení se a plavání těles	

**Tematický celek : ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</li> <li>➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</li> <li>➤ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</li> <li>➤ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</li> <li>➤ zapojí správně polovodičovou diodu</li> <li>➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- využije znalosti o stavbě látek k pochopení elektrického náboje jako fyzikální veličiny</li> <li>- zná jednotku náboje</li> <li>- vysvětlí pojem elementární náboj</li> <li>- charakterizuje silové působení elektrického pole</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrický náboj</li> <li>- elektrické pole</li> </ul>	Ch (periodická soustava prvků)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, kde vzniká elektrické napětí</li> <li>- zná jednotku a značku napětí</li> <li>- popíše chemické zdroje elektrického napětí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrické napětí</li> <li>- zdroje střídavého napětí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí podstatu elektrického proudu jako usměrněný pohyb částic v kovech, kapalinách a plynech</li> <li>- zná jednotku a značku elektrického proudu</li> <li>- rozliší střídavý a stejnosměrný proud</li> <li>- vysvětlí podstatu vlastních polovodičů</li> <li>- popíše, jak vznikají polovodiče typu P a N</li> <li>- charakterizuje izolant, vodič a polovodič</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrický proud</li> <li>- vodič</li> <li>- polovodič</li> <li>- izolant</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše části jednoduchého elektrického obvodu</li> <li>- zná schematické značky součástek</li> <li>- umí nakreslit schéma obvodu</li> <li>- podle schématu sestaví elektrický obvod</li> <li>- změří napětí a proud v jednoduchém elektrickém obvodu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrický proud</li> <li>- vodič</li> <li>- polovodič</li> <li>- izolant</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí sériové a paralelní zapojení spotřebičů</li> <li>- změří napětí a proud v různých částech obvodu</li> <li>- z experimentu určí jak se dělí napětí a proud při sériovém a paralelním zapojení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvětvený elektrický obvod</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem měrný odpor vodiče</li> <li>- na základě přirovnání proudu elektronů a vodního proudu odvodí závislost odporu na délce a průřezu vodiče</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odpor vodiče</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná jednotku a značku odporu</li> <li>- vysvětlí závislost odporu vodiče na jeho teplotě</li> <li>- objasní podstatu Ohmova zákona</li> <li>- umí ho matematicky vyjádřit a aplikovat při výpočtech napětí, proudu a odporu</li> <li>- vypočítá celkový odpor při sériovém a paralelním zapojení rezistorů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ohmův zákon</li> </ul>	M (výpočet neznámé ze vzorce)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčinu zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu</li> <li>- objasní pojem odporový drát</li> <li>- uvede příklady využití tepelných účinků el.proudu</li> <li>- umí vypočítat příkon elektrických spotřebičů</li> <li>- zná vztah pro práci elektrického proudu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tepelné účinky elektrického proudu</li> <li>- příkon a práce el.proudu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na elementární úrovni se orientuje v polovodičových součástkách</li> <li>- popíše princip polovodičové diody a způsob jejího zapojení v propustném a závěrném směru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- užití polovodičů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše trvalý magnet a jeho vlastnosti</li> <li>- ověří existenci magnetického pole, umí ho znázornit</li> <li>- charakterizuje magnetickou sílu</li> <li>- vysvětlí existenci magnetického pole Země</li> <li>- zná polohu magnetických pólů Země</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- magnetické pole</li> <li>- trvalé magnety</li> <li>- póly magnetu</li> <li>- magnetická síla</li> <li>- magnetické pole Země</li> </ul>	Z (Země – těleso ve vesmíru)

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě experimentu ověří existenci magnetického pole v okolí cívky, kterou prochází elektrický proud</li> <li>- vysvětlí princip elektromagnetu</li> <li>- uvede příklady využití elektromagnetu</li> </ul>	- elektromagnet	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podstatu elektromagnetické indukce</li> <li>- vysvětlí souvislost vzniku indukovaného napětí se změnou magnetického pole</li> <li>- vysvětlí na čem závisí směr indukovaného napětí</li> </ul>	- elektro-magnetická indukce	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše využití elektromagnetické indukce ke vzniku proměnného elektrického napětí a proudu</li> <li>- umí zakreslit časový průběh střídavého napětí sinusoidou</li> <li>- zná pojem perioda a kmitočet</li> <li>- popíše části alternátoru</li> <li>- vysvětlí přeměnu energií v něm</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- střídavý proud</li> <li>- alternátor</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše princip elektromotoru</li> <li>- vysvětlí přeměnu energií v elektromotoru</li> <li>- uvede využití elektromotoru v praxi</li> </ul>	- elektromotor	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí funkci transformátoru</li> <li>- vysvětlí jaký fyzikální jev způsobí změnu napětí a proudu</li> <li>- používá transformační poměr k výpočtům</li> </ul>	- transformátor	

**Tematický celek:****SVĚTELNÉ DĚJE**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</li> <li>➤ rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v přehledu elektromagnetických vln</li> <li>- objasní pojem vlnová délka</li> <li>- zná vlnovou délku viditelného světla</li> <li>- uvede přírodní a umělé zdroje světla</li> <li>- uvede příklady těles, které světlo vyzařují, odrážejí nebo pohlcují</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- světlo</li> <li>- zdroje světla</li> </ul>	Z (Sluneční soustava)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu</li> <li>- srovná rychlost světla ve vakuu s rychlostí světla v jiném prostředí</li> </ul>	- rychlost světla	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady rozkladu bílého světla</li> <li>- zná barvy světelného spektra</li> <li>- vysvětlí, čím je určena barva světla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- světelné</li> <li>- spektrum</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- z pozorování určí směr šíření světla</li> <li>- vysvětlí vznik stínu, plného stínu i polostínu</li> <li>- z fyzikálního hlediska vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- šíření světla</li> <li>- stín</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje zákon odrazu světla</li> <li>- objasní pojem rovinné zrcadlo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odraz světla</li> <li>- rovinná zrcadla</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše kulová zrcadla – duté a vypuklé</li> <li>- popíše zobrazení na rovinném zrcadle</li> <li>- popíše zobrazení na dutém a vypuklém zrcadle</li> <li>- uvede použití zrcadel v praxi</li> </ul>	- kulová zrcadla	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje opticky řidší a opticky hustší prostředí</li> <li>- vysvětlí zákon lomu na rozhraní dvou prostředí</li> <li>- popíše druhy čoček</li> <li>- graficky znázorní lom na čočce spojné a rozptylné</li> <li>- z fyzikálního hlediska popíše oko</li> <li>- zná základní optické vady a způsob jejich nápravy</li> <li>- orientuje se v dalších optických přístrojích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zákon lomu</li> <li>- čočky</li> <li>- oko</li> <li>- optické přístroje</li> </ul>	M (rýsování rovnoběžek, kolmic, přesné rýsování) ČZ

## Tematický celek:

## ENERGIE

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<p>➤ <i>určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa</i></p> <p>➤ <i>využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem práce z fyzikálního hlediska</li> <li>- umí vypočítat práci ze vzorce</li> <li>- zná jednotku práce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mechanická práce</li> <li>- výpočet práce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí výkon jako podíl práce a času</li> <li>- odvodí jednotku výkonu</li> <li>- vypočítá výkon při konání mechanické i elektrické práce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výkon</li> <li>- výpočet výkonu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede druhy energie</li> <li>- vysvětlí zákon zachování energie</li> <li>- uvede příklady přeměny jednoho druhu energie v jiný</li> <li>- vysvětlí souvislost energie a práce</li> <li>- zná značku s jednotku energie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- energie</li> <li>- zákon zachování energie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou či polohovou energií tělesa</li> <li>- na základě příkladu z praxe uvede na jakých fyzikálních veličinách závisí mechanická energie</li> <li>- umí použít vztah pro výpočet polohové a pohybové energie v daném příkladu</li> <li>- vysvětlí za použití zákona zachování energie přeměny mechanické energie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- polohová a pohybová mechanická energie</li> </ul>	
<p>➤ <i>určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí jaké druhy energie tvoří vnitřní energii tělesa</li> <li>- na příkladech vysvětlí, jak se navenek projeví zvýšení nebo snížení vnitřní energie tělesa</li> <li>- uvede způsoby změny vnitřní energie</li> <li>- vysvětlí pojmy teplo a teplota</li> <li>- umí vyhledat měrnou tepelnou kapacitu látky v tabulkách</li> <li>- vysvětlí co tato veličina udává</li> <li>- logicky odvodí vzorec pro výpočet tepla</li> <li>- vysvětlí kalorimetrickou rovnici dle zákona zach. energie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- teplo a vnitřní energie</li> <li>- změna vnitřní energie</li> <li>- teplo a teplota</li> <li>- měrná tepelná kapacita</li> <li>- kalorimetrická rovnice</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná velikosti vnitřní energie u pevného, kapalného a plynného tělesa</li> <li>- vyjmenuje jednotlivé změny skupenství</li> <li>- vysvětlí, při jaké změně se teplo dodává, při jaké se odevzdává</li> <li>- uvede ne čem závisí teplota tání</li> <li>- vysvětlí pojem měrné skupenské teplo tání, tuhnutí</li> <li>- vyhledá měrné skupenské teplo tání v tabulkách</li> <li>- v jednoduchých případech vypočítá skupenské teplo tání</li> <li>- rozliší pojmy vypařování a var</li> <li>- objasní způsoby zkapalnění páry</li> <li>- vysvětlí pojmy přehřátá a sytá pára</li> <li>- charakterizuje formy tepelné výměny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přeměny skupenství</li> <li>- tání</li> <li>- tuhnutí</li> <li>- skupenské teplo tání, tuhnutí,</li> <li>- vypařování a var</li> <li>- kapalnění</li> <li>- šíření tepla</li> </ul>	M (vyjádření neznámé ze vzorce, rovnice)
<p>➤ <i>využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</i></p> <p>➤ <i>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</i></p>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem radioaktivita</li> <li>- uvede druhy záření a jejich podstatu</li> <li>- uvede jejich využití a nutnost ochrany před škodlivým zářením</li> <li>- popíše řetězovou reakci a uvolňování energie při ní</li> <li>- ví co je to řízená štěpná reakce</li> <li>- uvede příklady využití jaderné energie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jaderná energie</li> <li>- radioaktivita</li> <li>- jaderná reakce</li> </ul>	PT(EV) energie

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše bezpečnostní rizika při užívání jaderné energie</li> <li>- uvede druhy elektráren</li> <li>- vysvětlí přeměnu forem energií v jednotlivých elektrárnách</li> <li>- zhodnotí rizika pro základní podmínky života, uvede vlivy na životní podmínky</li> <li>- uvede hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie a jejich funkce ( elektrárna, vedení, transformátory)</li> <li>- vysvětlí pojmy obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</li> <li>- obhájí nutnost hledání dalších energetických zdrojů a nezbytnost udržitelného rozvoje pro budoucnost lidstva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy elektráren</li> <li>- výroba a přenos elektrické energie</li> <li>- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</li> </ul>	PT(EV) energie

**Tematický celek:****ZVUKOVÉ DĚJE**

Školní výstupy žáka	Učivo	Pozn.
<i>➤ rozpozná ve svém okolí zdroje a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše zdroje zvuku a princip vzniku zvuku</li> <li>- rozliší druhy zvuku</li> <li>- vysvětlí jakým prostředím se zvuk šíří</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik zvuku</li> <li>- šíření zvuku</li> </ul>	HV (hudební nástroje)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na základě svých zkušeností porovná rychlost světla a zvuku</li> <li>- zná přibližnou hodnotu šíření zvuku ve vzduchu</li> <li>- vysvětlí pojem ozvěna a dozvuk</li> <li>- uvede látky, které zvuk pohlcují, které zvuk odrážejí</li> <li>- orientuje se v pojmech dobrá a špatná akustika</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rychlost šíření zvuku</li> <li>- odraz zvuku</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje kmitočet</li> <li>- uvede souvislost mezi kmitočtem a výškou tónu</li> <li>- orientuje se v pojmech ultrazvuk a infrazvuk</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výška tónu</li> </ul>	
<i>➤ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí souvislost hlasitosti zvuku s energií zvuku</li> <li>- osvojí si jednotku hladiny intenzity zvuku</li> <li>- určí práh slyšitelnosti a práh bolesti</li> <li>- popíše způsoby ochrany před hlukem</li> <li>- popíše vliv nadměrného hluku na lidský organizmus a na životní prostředí obecně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hlasitost zvuku</li> <li>- hladina intenzity zvuku</li> <li>- ochrana před nadměrným hlukem</li> </ul>	

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda  
Vzdělávací obor : Chemie  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# CHEMIE

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	254
	Vzdělávací obsah : 8. ročník .....	255
	9. ročník .....	258

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Chemie zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Chemie. Je obsahově spjat se vzdělávací oblastí Člověk a příroda. Svým obsahem částečně navazuje na předmět Člověk a svět na 1.stupni (tematický celek Rozmanitost přírody).

Předmět Chemie je zařazen v 8.ročníku a 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Chemie jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ ..... 8.- 9.ročník

Environmentální výchova - „Základní podmínky života“, „Lidské aktivity a životní prostředí“,

„Vztah člověka k prostředí“ ..... 8.- 9.ročník

Mediaální výchova - „Interpretace vztahu sdělení a reality“ ..... 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- zařazuje vhodně experimenty a pozorování, podněcuje žáky k aktivnímu získávání poznatků a jejich porovnávání, srovnávání, utřídění
- umožňuje žákům používání více informačních zdrojů, pomáhá jim při orientaci v poznacích a jejich systematickém utřídění

#### Kompetence k řešení problému

- zadává žákům komplexnější úkoly, pomáhá jim při analýze problému a výběru vhodného postupu řešení
- provádí se žáky zpětnou kontrolu řešení, podněcuje je k samostatnému ověřování

#### Kompetence komunikativní

- vhodně používá odbornou chemickou terminologii, rozvíjí u žáků porozumění chemickým značkám, vzorcům a odborným termínům
- zapojuje žáky do diskuse k dané problematice, vyžaduje dodržování pravidel, umožňuje žákům formulování vlastních názorů a pomáhá jim při výstižné argumentaci

#### Kompetence sociální a personální

- zadává žákům úkoly pro skupinovou práci, vede je k naslouchání názorům ostatních a jejich rozboru, učí je zvládat určené role ve skupině, podílet se na společném řešení

#### Kompetence občanské

- zdůrazňuje souvislost činnosti lidí a stavu životního prostředí, podněcuje žáky k hledání a zamýšlení se nad příklady vlivu chemických látek na člověka i živ.prostředí a přijímání odpovědnosti za stav přírody
- seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti při práci s nebezpečnými látkami, dbá na dodržování ochrany zdraví
- pomocí nácviku rozvíjí u žáků dovednosti a odpovědnost při jednání v krizových situacích (chem.havárie, únik látek, apod.)

#### Kompetence pracovní

- vede žáky k zamýšlení nad výsledky chemické výroby z hlediska využitelnosti, rentability, ochrany zdraví a ochrany přírodního prostředí
- důsledně dbá na dodržování bezpečné manipulace s chemickými látkami, vyžaduje používání ochranných pomůcek

**Tematický celek: POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>určí společné a rozdílné vlastnosti látek</i></li> <li>➤ <i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i></li> <li>➤ <i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje chemii jako přírodní vědu</li> <li>- rozumí pojmu alchymie</li> <li>- dává do souvislosti chemický pokus se základy chemie</li> <li>- rozliší přírodní a umělý původ látek, uvede výskyt</li> <li>- vyjmenuje základní vlastnosti látek, charakterizuje rozlišení látek</li> <li>- umí použít metody pozorování a zjišťování vlastností látek</li> <li>- zná mezinárodní značení nebezpečných látek (F, T, E, C, ...)</li> <li>- seznámí se se základními bezpečnostními pravidly při práci s chemickými látkami a dodržuje je</li> <li>- dokáže uvést některé příklady chemických havárií</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>chemie</b> jako věda</li> <li>- chemický pokus</li> <li>- <b>látky</b> a jejich vlastnosti</li> <li>- pozorování, měření</li> <li>- značení nebezpečných látek</li> <li>- bezpečnostní pravidla</li> </ul>	

**Tematický celek: SMĚSI**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozlišuje směsi a chemické látky</i></li> <li>➤ <i>vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</i></li> <li>➤ <i>vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</i></li> <li>➤ <i>navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</i></li> <li>➤ <i>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</i></li> <li>➤ <i>uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem směs, rozliší chemicky čistou látku a směs, uvede příklady</li> <li>- rozliší různorodou (heterogenní) a stejnorodou (homogenní) směs, uvede příklady</li> <li>- charakterizuje jednotlivé metody oddělování jednotlivých složek ze směsí (filtrace, destilace, krystalizace, sedimentace, extrakce, ...), uvede příklady použití v praxi</li> <li>- vysvětlí pojem roztok, uvede vznik roztoku, umí použít označení, rozliší rozpouštědlo a látku rozpouštěnou</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy zředěný/koncentrovaný, nasycený/nenasycený roztok, uvede příklady</li> <li>- definuje rozpustnost, uvede podmínky urychlení rozpouštění</li> <li>- provede výpočet koncentrace roztoku (v % nebo hmotnostním zlomkem)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>směsi</b></li> <li>- chemicky čistá látka</li> <li>- rozdělení směsí</li> <li>- dělení směsí</li> <li>- <b>roztok</b></li> <li>- typy roztoků</li> <li>- rozpustnost</li> <li>- výpočet koncentrace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vlastnosti a význam vody</li> <li>- uvede příklady výskytu vody na Zemi a její skupenství</li> <li>- vyjmenuje druhy vody a stručně charakterizuje</li> <li>- uvede vlastnosti pitné vody a charakterizuje způsoby jejího čištění, na schématu vodárny popíše princip její funkce</li> <li>- uvede příklady znečišťování vody, navrhne opatření k ochraně vody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>voda</b>, význam</li> <li>- skupenství a výskyt</li> <li>- druhy vody</li> <li>- pitná voda a její čištění</li> <li>- znečištění a ochrana vody</li> </ul>	Z



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje složení, vlastnosti a význam vzduchu</li> <li>- vysvětlí význam ozónové vrstvy pro život na Zemi, objasní pojem ozónová díra</li> <li>- uvede příklady znečištění ovzduší, navrhne opatření k ochraně vzduchu</li> <li>- vysvětlí pojem smog</li> <li>- zhodnotí negativní důsledky znečištění vody a vzduchu na zdraví člověka, zvířat a rostlin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vzduch</b>, složení, význam</li> <li>- ozónová vrstva</li> <li>- znečištění vzduchu</li> <li>- důsledky znečištění</li> </ul>	Z

### Tematický celek: ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</li> <li>➤ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</li> <li>➤ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně definuje atom</li> <li>- nakreslí a popíše schéma stavby atomu, vyjmenuje názvy a označení částic</li> <li>- uvede význam jádra a obalu atomu</li> <li>- rozumí pojmu protonové, nukleonové a valenční číslo</li> <li>- vysvětlí pojem iont (kation, anion)</li> <li>- stručně definuje pojem molekula</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>atom</b></li> <li>- <b>molekula</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje prvek</li> <li>- znají názvy a značky vybraných prvků</li> <li>- seznámí se s periodickou soustavou prvků, orientuje se v ní, zná tvůrce</li> <li>- popisuje strukturu periodické soustavy prvků, rozeznává skupiny a periody, zdůvodní jejich uspořádání (periodický zákon)</li> <li>- orientuje se v zápisu čísel u jednotlivých prvků</li> <li>- rozlišuje kovy, polokovy, nekovy, uvede jejich odlišnosti</li> <li>- zná nejvýznamnější kovy, jejich výskyt, vlastnosti, výrobu a použití</li> <li>- vysvětlí pojem koroze, měděnka</li> <li>- zná nejvýznamnější nekovy, jejich výskyt, vlastnosti, výrobu a použití</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>prvek</b></li> <li>- názvy, značky prvků</li> <li>- <b>periodická soustava prvků</b></li> <li>- kovy, polokovy, nekovy</li> <li>- <b>kovy</b></li> <li>- <b>nekovy</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše chemickou vazbu, její vznik</li> <li>- rozliší základní typy chemické vazby (podle násobnosti, polaritu)</li> <li>- stručně charakterizuje chemickou sloučeninu</li> <li>- porozumí principu českého chemického názvosloví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>chemická vazba</b></li> <li>- <b>chemická sloučenina</b></li> <li>- <b>chemické názvosloví</b></li> </ul>	

### Tematický celek: CHEMICKÉ REAKCE

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</li> <li>➤ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</li> <li>➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi chemickým dějem (chem.reakcí) a fyzikálním dějem</li> <li>- odliší výchozí látky (suroviny) a produkty, meziproducty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>chemické reakce</b></li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí rozdílu mezi chemickou rovnicí a reakčním schématem</li> <li>- zná zákon zachování hmoty a jeho objevitele</li> <li>- seznámí se s výpočty hmotnosti látek v chemických reakcích pomocí látkového množství a molární hmotnosti</li> <li>- zná základní typy chemických reakcí (syntéza, analýza, neutralizace), uvede rozdíl mezi endo/exotermickou reakcí</li> <li>- uvede faktory ovlivňující rychlost průběhu chemické reakce</li> <li>- vysvětlí pojem katalyzátor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>chemická rovnice</b></li> <li>- látkové množství, molární hmotnost</li> <li>- <b>klasifikace chemických reakcí</b></li> </ul>	

Tematický celek:

**ANORGANICKÉ SLOUČENINY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</li> <li>➤ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</li> <li>➤ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných oxidů, uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> <li>- zhodnotí, které škodí životnímu prostředí, podílejí se na vzniku kyselých dešťů a skleníkového efektu</li> </ul>	- <b>oxidy</b>	Př PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných halogenidů, uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> </ul>	- <b>halogenidy</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných sulfidů, uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> <li>- uvede souvislost s těžbou nerostných surovin (barevné kovy)</li> <li>- uvědomuje si proces výroby kovů pomocí elektrolýzy</li> </ul>	- <b>sulfidy</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší kyselinu a hydroxid</li> <li>- seznámí se s používáním pH stupnice, indikátorů</li> <li>- vyjmenuje rozdělení kyselin podle obsahu kyslíku</li> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných kyselin, uvede vlastnosti, výskyt, výrobu a využití</li> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných hydroxidů, uvede vlastnosti, výskyt, výrobu a využití</li> <li>- vysvětlí princip neutralizace, uvede příklady</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí při práci s kyselinami a hydroxidy</li> <li>- seznámí se s pravidly bezpečnosti práce a první pomoci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kyselina/hydroxid</li> <li>- indikátor, pH</li> <li>- <b>kyseliny</b></li> <li>- <b>hydroxidy</b></li> <li>- neutralizace</li> <li>- bezpečnost práce, první pomoc</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik solí</li> <li>- provede rozdělení solí na bezkyslíkaté a kyslíkaté</li> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných bezkyslíkatých solí, uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> <li>- vyjmenuje a uvede vzorec vybraných kyslíkatých solí, uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik <b>solí</b></li> <li>- rozdělení solí</li> <li>- bezkyslíkaté soli</li> <li>- kyslíkaté soli</li> </ul>	

**Tematický celek: ORGANICKÉ SLOUČENINY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</li> <li>➤ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</li> <li>➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</li> <li>➤ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.</li> <li>➤ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</li> <li>➤ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi látkou organickou a anorganickou, uvede příklady</li> <li>- uvede základní vlastnosti organických látek a jejich význam</li> <li>- stručně charakterizuje výskyt organických látek (přírodní, syntetické), uvede příklady</li> <li>- stručně zhodnotí historický vývoj výroby v organické chemii (Wöhler,...)</li> <li>- stručně popíše význam organické chemie pro člověka a její negativní důsledky na životní prostředí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojem <b>organická látka</b></li> <li>- vlastnosti, význam</li> <li>- výskyt</li> <li>- historický vývoj</li> <li>- význam organické chemie, negativní důsledky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje složení uhlovodíku</li> <li>- uvede typy řetězců (otevřený-přímý a rozvětvený, uzavřený)</li> <li>- provede rozdělení uhlovodíků na základě typu řetězce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>uhlovodíky</b></li> <li>- typy řetězců</li> <li>- rozdělení uhlovodíků</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede rozdělení uhlovodíků s otevřeným řetězcem podle vazby mezi atomy uhlíku</li> <li>- uvede základní charakteristiku alkanů</li> <li>- rozliší základní typy vzorců (sumární, strukturní, racionální)</li> <li>- vyjmenuje a uvede všechny typy vzorců vybraných alkanů (první čtyři v řadě), uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> <li>- seznámí se s bezpečností při práci s těmito alkany</li> <li>- seznámí se s ostatními alkany v řadě</li> <li>- uvede základní charakteristiku alkenů</li> <li>- vyjmenuje a uvede všechny typy vzorců vybraných alkenů (první dva v řadě), uvede vlastnosti, výskyt a využití</li> <li>- vysvětlí význam zkratk PE a PP</li> <li>- seznámí se s ostatními alkeny v řadě</li> <li>- uvede základní charakteristiku alkinů</li> <li>- vyjmenuje a uvede všechny typy vzorců acetyleny (ethyn), uvede vlastnosti, výskyt, využití a výrobu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>uhlovodíky s otevřeným řetězcem</b></li> <li>- <b>alkany</b></li> <li>- typy vzorců</li> <li>- methan, ethan, propan, butan</li> <li>- ostatní alkany</li> <li>- <b>alkeny</b></li> <li>- ethen, propen</li> <li>- polyethylen, polypropylen</li> <li>- ostatní alkeny</li> <li>- <b>alkiny</b></li> <li>- acetylen</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje cyklický řetězec</li> <li>- seznámí se se základními tvary uspořádání řetězců do obrazců</li> <li>- uvede základní charakteristiku arenů, benzenové jádro</li> <li>- vyjmenuje a uvede všechny typy vzorců vybraných arenů (benzen, naftalen), uvede vlastnosti, výskyt, využití a výrobu</li> <li>- uvede příklady látek vyráběných z benzenu, jejich využití a význam (toluen, anilin, xylén, fenol, styren,...)</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí poškození zdraví v důsledku čichání některých arenů (toluen,...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>uhlovodíky s uzavřeným řetězcem</b></li> <li>- <b>aromatické uhlovodíky</b></li> <li>- benzen, naftalen</li> <li>- látky vyráběné z benzenu</li> <li>- nebezpečnost arenů</li> </ul>	VZ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje přírodní zdroje uhlovodíků (uhlí, ropa, zemní plyn) a jejich využití</li> <li>- vysvětlí vznik uhlí</li> <li>- uvede druhy uhlí a jejich využití</li> <li>- uvede naleziště u nás i ve světě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>přírodní zdroje uhlovodíků</b></li> <li>- <b>uhlí</b></li> <li>- naleziště</li> </ul>	Z

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí vznik ropy, uvede vlastnosti a výskyt</li> <li>- zná některá významná naleziště a oblasti těžby</li> <li>- uvede příklady způsobu přepravy ropy</li> <li>- uvede souvislosti s nebezpečím přepravy a úniku ropy a ropných produktů pro životní prostředí (ekologické havárie)</li> <li>- vysvětlí proces zpracování ropy</li> <li>- vyjmenuje jednotlivé frakce a stručně charakterizuje vlastnosti a využití jejich produktů</li> <li>- uvede příklady některých významných závodů na zpracování ropy a lokalizuje ropovody v ČR</li> <li>- vysvětlí vznik zemního plynu, uvede vlastnosti a výskyt</li> <li>- zná některá významná naleziště zemního plynu</li> <li>- lokalizuje plynovody v ČR</li> <li>- uvede příklady využití zemního plynu, uvědomuje si jeho význam pro domácnosti</li> <li>- zhodnotí význam fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie</li> <li>- uvědomuje si závislost hospodářství na fosilních zdrojích a nebezpečí vyčerpání těchto zdrojů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>ropa</b></li> <li>- naleziště</li> <li>- přeprava</li> <li>- ekologické havárie</li> <li>- zpracování ropy</li> <li>- ropa v ČR</li> <li>- <b>zemní plyn</b></li> <li>- naleziště</li> <li>- plynovody v ČR</li> <li>- využití</li> <li>- <b>význam fosilních paliv</b></li> </ul>	<p>Z</p> <p>PT(EV)</p> <p>Z</p> <p>PT(EV)</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojem deriváty</li> <li>- vysvětlí jejich vznik</li> <li>- vyjmenuje jednotlivé skupiny derivátů uhlovodíků</li> <li>- definuje halogenderivát uhlovodíku</li> <li>- uvede vlastnosti a využití halogenderivátů</li> <li>- uvede důsledky působení freonů na životní prostředí</li> <li>- definuje alkohol</li> <li>- vyjmenuje a uvede všechny typy vzorců vybraných alkoholů, uvede od jaké organické sloučeniny jsou odvozené, charakterizuje vlastnosti a využití</li> <li>- uvede škodlivost působení některých alkoholů na lidské zdraví, uvědomuje si nebezpečí vzniku závislosti na ethanolu</li> <li>- charakterizuje skupinu aldehydů a ketonů</li> <li>- uvede názvy, vlastnosti a využití vybraných aldehydů</li> <li>- uvede názvy, vlastnosti a využití vybraných ketonů</li> <li>- uvědomuje si negativní vliv na lidské zdraví</li> <li>- vysvětlí pojem karboxylová skupina a uvede vzorec</li> <li>- uvede názvy, vzorce, vlastnosti, využití, výskyt a výrobu vybraných karboxylových kyselin (první dvě v řadě)</li> <li>- uvede názvy, vzorce, vlastnosti, využití a výskyt vybraných mastných kyselin</li> <li>- zná pojem esterifikace a vysvětlí tuto reakci</li> <li>- slovně popíše význam a využití esterifikace</li> <li>- uvede výskyt esterů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>deriváty uhlovodíků</b></li> <li>- <b>halogenderiváty uhlovodíků</b></li> <li>- freony</li> <li>- <b>alkoholy</b></li> <li>- methanol, ethanol, ethylenglykol, glycerol, fenol</li> <li>- vliv na lidské zdraví</li> <li>- <b>aldehydy a ketony</b></li> <li>- methanal, ethanal</li> <li>- aceton</li> <li>- škodlivost</li> <li>- <b>karboxylové kyseliny</b></li> <li>- kyselina methanová, ethanová</li> <li>- kyselina palmitová, stearová, olejová</li> <li>- <b>esterifikace</b></li> </ul>	<p>PT(EV)</p> <p>VZ</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede rozdělení na 3 základní skupiny (lipidy, sacharidy, bílkoviny)</li> <li>- charakterizuje tuky po chemické stránce</li> <li>- uvede výskyt, provede rozdělení (živočišný, rostlinný, techn.)</li> <li>- uvede příklady u jednotlivých skupin, způsob jejich získávání, jejich vlastnosti a využití</li> <li>- vysvětlí proces ztužování tuků</li> <li>- porovná vliv živočišných a rostlinných tuků na lidský organismus, uvede souvislost s civilizačními chorobami</li> <li>- orientuje se v základních obchodních značkách pokrmových živočišných a rostlinných tuků</li> <li>- uvede příklady technických tuků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>přírodní látky</b></li> <li>- <b>lipidy</b></li> <li>- rozdělení podle výskytu</li> <li>- rostlinné a živočišné tuky</li> <li>- ztužování tuků</li> <li>- vliv na lidský organismus</li> <li>- obchodní značky</li> <li>- technické tuky</li> </ul>	<p>Př</p>

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje cukry, uvede jejich význam</li> <li>- vysvětlí vznik cukrů v souvislosti s fotosyntézou</li> <li>- vysvětlí celý proces fotosyntézy, uvede chemickou rovnici, zná vstupní a výstupní látky, uvede podmínky průběhu reakce</li> <li>- provede rozdělení na jednoduché a složité</li> <li>- uvede vybrané jednoduché cukry, jejich vlastnosti, využití, výskyt a význam</li> <li>- uvede chemický vzorec glukózy a sacharózy</li> <li>- popíše výrobu sacharózy</li> <li>- charakterizuje med, jeho složení, vznik a význam</li> <li>- seznámí se s výskytem dalších jednoduchých cukrů</li> <li>- popíše negativní vliv nadměrné konzumace cukrů na lidský organismus</li> <li>- uvede příklady složitých cukrů, jejich vlastnosti, výrobu, využití, výskyt a význam</li> <li>- stručně charakterizuje cukrovku a příčiny jejího vzniku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>sacharidy</b></li> <li>- vznik cukrů</li> <li>- fotosyntéza</li> <li>- rozdělení cukrů</li> <li>- glukóza, fruktóza, sacharóza</li> <li>- med</li> <li>- maltóza, laktóza</li> <li>- nadměrná konzumace cukrů</li> <li>- škrob, celulóza, glykogen</li> <li>- cukrovka</li> </ul>	<p>Př</p> <p>Př</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje bílkoviny</li> <li>- uvede význam pro lidský organismus</li> <li>- rozdělí na rostlinné a živočišné, uvede příklady zdrojů bílkovin</li> <li>- vyjmenuje druhy bílkovin z chemického hlediska (aminy, aminokyseliny, enzymy, nukleové kyseliny)</li> <li>- uvede přehled důležitých funkcí bílkovin v živých organismech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>bílkoviny</b></li> <li>- význam bílkovin</li> <li>- zdroje živočišných/rostlinných bílkovin</li> <li>- druhy bílkovin z chemického hlediska</li> <li>- funkce bílkovin</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vitamíny, uvede vlastnosti</li> <li>- uvede význam pro lidský organismus</li> <li>- rozdělí vitamíny podle rozpustnosti (voda/tuk), vyjmenuje jednotlivé vitamíny</li> <li>- vysvětlí důsledky nedostatku jednotlivých vitamínů pro lidský organismus</li> <li>- uvede příklady zdrojů jednotlivých vitamínů, uvede vliv tepelné úpravy potravy na množství obsažených vitamínů</li> <li>- porovná účinnost přírodních a uměle vyrobených vitamínů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>vitamíny</b></li> <li>- význam vitamínů</li> <li>- druhy vitamínů</li> <li>- nedostatek vitamínů</li> <li>- zdroje vitamínů</li> <li>- přírodní a umělé vitamíny</li> </ul>	<p>Př</p>

Tematický celek:

### CHEMIE A SPOLEČNOST

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i></li> <li>➤ <i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i></li> <li>➤ <i>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje života na Zemi</li> <li>- vyjmenuje příklady prvotních a druhotných surovin</li> <li>- zhodnotí význam chemie pro lidstvo, poukáže na její nezastupitelnost</li> <li>- stručně charakterizuje období chemizace</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- suroviny</li> <li>- význam chemie pro lidstvo</li> <li>- období chemizace</li> </ul>	<p>Př</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje pojmy chemická výroba a chemický průmysl</li> <li>- zhodnotí otázku surovin na Zemi, uvědomuje si jejich vyčerpatelnost</li> <li>- poukáže na negativní stránky vlivu chemie na lidstvo a životní prostředí</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí zneužití chemických látek jako zbraní</li> <li>- vysvětlí pojem recyklace surovin, upozorní na výhody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chemická výroba, chemický průmysl</li> <li>- vyčerpatelnost surovin</li> <li>- negativní vliv chemie</li> <li>- chemické zbraně</li> <li>- recyklace</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede stručný přehled vývoje chemického průmyslu v ČR</li> <li>- uvede zdroje a cesty získávání surovin pro chemický průmysl</li> <li>- uvede přehled druhů chemické výroby a regionálních center, příklady vyráběných produktů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>chemický průmysl v ČR</b></li> </ul>	Z
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí využití a význam průmyslových hnojiv</li> <li>- vysvětlí pojem stopový a biogenní prvek</li> <li>- vyjmenuje druhy průmyslových hnojiv, uvede nejméně jeden příklad</li> <li>- porovná efektivitu přírodních a umělých hnojiv pro úrodnost půdy, uvede druhy přírodních hnojiv</li> <li>- zdůvodní nebezpečí nesprávného používání umělých hnojiv pro půdu</li> <li>- vysvětlí proces kontaminace povrchové a podzemní vody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>průmyslová hnojiva</b></li> <li>- stopový a biogenní prvek</li> <li>- druhy průmyslových hnojiv</li> <li>- přírodní hnojiva</li> <li>- nesprávné používání umělých hnojiv</li> <li>- kontaminace vody</li> </ul>	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje příklady tepelně zpracovávaných materiálů (cement, vápno, sádra, keramika)</li> <li>- vyjmenuje suroviny k výrobě cementu, popíše proces výroby</li> <li>- uvede název závodu (cementárna)</li> <li>- uvede využití cementu, vyjmenuje nejdůležitější závody v ČR</li> <li>- uvede surovinu k výrobě vápna, popíše proces výroby</li> <li>- vysvětlí pojem hašené vápno</li> <li>- uvede název závodu (vápenka)</li> <li>- popíše negativní vliv výroby vápna na životní prostředí a lidské zdraví</li> <li>- uvede využití vápna</li> <li>- uvede surovinu k výrobě sádry, popíše proces výroby</li> <li>- vysvětlí postup při použití sádry (rozmíchání s vodou)</li> <li>- uvede využití sádry</li> <li>- charakterizuje pojem keramiky</li> <li>- vyjmenuje druhy výchozích surovin, uvede naleziště kaolínu</li> <li>- uvede názvy závodů, uvede příklady výrobků v souvislosti s druhy výchozích surovin</li> <li>- vyjmenuje nejdůležitější porcelánky v ČR</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>tepelně zpracovávané materiály</b></li> <li>- cement</li> <li>- vápno</li> <li>- sádra</li> <li>- keramika</li> </ul>	Z, Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojem plast</li> <li>- uvede nejméně 3 příklady plastů, charakterizuje jejich vlastnosti a využití</li> <li>- zhodnotí význam plastů</li> <li>- uvědomuje si problematiku likvidace plastů, vysvětlí význam sběru a recyklace</li> <li>- uvědomuje si vznik jedovatých zplodin při spalování plastů</li> <li>- definuje pojem syntetické vlákno</li> <li>- uvede příklady syntetických vláken, charakterizuje jejich vlastnosti a využití</li> <li>- vyjmenuje příklady obchodních značek polyamidových a polyesterových vláken</li> <li>- vysvětlí pojem směsové vlákno, uvede jeho výhody</li> <li>- zhodnotí význam syntetických vláken</li> <li>- uvede jejich nevýhody, uvědomuje si snadnou hořlavost a vznik jedovatých zplodin při hoření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>plasty</b></li> <li>- bakelit, PE, PP, PVC, PS, teflon, novodur</li> <li>- <b>syntetická vlákna</b></li> </ul>	PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s nátěrovými látkami a lepidly, uvede jejich typické vlastnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>nátěrové látky a lepidla</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojem detergent</li> <li>- uvede příklady čistících prostředků a jejich účinek</li> <li>- uvede charakteristiku mýdla, vysvětlí výrobu mýdel, uvede jejich vlastnosti, rozdělí je na základní skupiny</li> <li>- stručně charakterizuje saponáty, uvede příklady obchodních značek, porovná jejich účinnost s mýdly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>detergenty</b></li> <li>- mýdlo</li> <li>- saponát</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše důsledky používání saponátů na životní prostředí</li> <li>- vysvětlí pojem eutrofizace vody</li> </ul>	- eutrofizace vody	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojem pesticid</li> <li>- vyjmenuje čtyři skupiny pesticidů a jejich zaměření</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí při práci s těmito látkami, chápe nezbytnost postupu podle návodu</li> </ul>	- <b>pesticidy</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces hoření</li> <li>- definuje pojem hořlavina</li> <li>- zná výstražné značky (nebezpečí výbuchu,...)</li> <li>- vyjmenuje nebezpečné hořlaviny</li> <li>- uvede druhy hasících prostředků a na jaké požáry se používají</li> <li>- vysvětlí principy hašení</li> <li>- uvede číslo ohlášení požáru</li> <li>- seznámí se s bezpečnostními pravidly požární ochrany objektu</li> </ul>	- <b>hořlaviny</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojem léčiva a léky, uvede k čemu jsou určeny</li> <li>- rozdělí léčiva podle cílové skupiny zaměření (humánní, veterinární)</li> <li>- vyjmenuje nejméně dvě skupiny léčiv, uvede příklady a oblast působení jejich účinků</li> <li>- uvědomuje si význam dodržování pravidel užívání léků (příbalový leták, doporučení lékaře)</li> </ul>	<b>- léčiva</b>  - chemoterapeutika, anestetika, analgetika, sedativa,..... - zásady užívání léků	VZ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- definuje pojmy návyková látka, droga, závislost, toxikomanie</li> <li>- uvede příklady způsobů užívání drog</li> <li>- rozdělí psychotropní látky na legální a nelegální, uvede jednotlivé příklady a jejich účinky na organismus</li> <li>- zdůvodní nebezpečí užívání drog</li> </ul>	- <b>návykové látky</b>	VZ

Vzdělávací oblast : Člověk a příroda  
Vzdělávací obor : Přírodopis  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# PŘÍRODOPIS

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	264
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	265
	7. ročník .....	270
	9. ročník .....	275



## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis realizuje výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis, vyjma tematického celku Biologie člověka (viz vyučovací předmět Člověk a zdraví). Předmět je obsahově spjat se vzdělávací oblastí Člověk a příroda, je zde řada vazeb na vyučovací předměty Zeměpis, Fyzika, Chemie, dále na předmět Informatika. Jeho hlavním cílem je vypěstovat v žácích úctu k přírodě, životu a životnímu prostředí, vytvořit si celkový všeobecný přehled o strukturách a druzích živých organismů, geologických strukturách, ekosystémech, procesech, vztazích a vlivech v živé i neživé přírodě. Specificky se uplatňují metody porovnávání a srovnávání, praktického vizuálního pozorování a zkoumání vzorků, rozborů videoukázek, vyhledávání v odborné a encyklopedické literatuře a na internetu.

Přírodopis navazuje na obsah předmětu Člověk a svět na 1.stupni, dále prohlubuje a rozšiřuje oblast tematického celku Rozmanitost přírody.

Předmět Přírodopis je zařazen v 6.ročníku (Obecná biologie, Biologie hub, Biologie rostlin), v 7.ročníku (Biologie živočichů), 9.ročníku (Geologie, Ekologie).

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 - 2 hodiny týdně nebo v delších praktických cvičeních.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Přírodopis jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ ..... 6., 7., 9.ročník  
Environmentální výchova - „Ekosystémy“, „Zákl.podm.života“, „Lidské aktivity a ŽP“ ..... 6., 7., 9.ročník  
Mediaální výchova - „Interpretace vztahu sdělení a reality“ ..... 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- používá při výuce rozmanité pomůcky (vzorky, lupu, mikroskop, multimediální počítačové programy, internet, fotografie, encyklopedie, videoukázky,...) a rozvíjí u žáků dovednosti při jejich používání
- rozvíjí u žáků dovednosti při vyhledávání údajů v odborné literatuře, samostatném používání rejstříků
- zapojuje žáky do výběru podstatných informací z textů a jejich písemného zpracování ve formě výpisků
- zapojuje žáky do vyhledávání, porovnávání, třídění a zpracování informací
- učí žáky vytvářet vlastní výstupy ze zpracovaných informací ve formě tabulek, náčrtů, diagramů a grafů
- motivuje žáky k zájmu o vycházky v přírodě a poznávání, podporuje u žáků dovednosti v pozorování
- podporuje u žáků sledování televizních pořadů o přírodě, využívání internetu, provádí se žáky rozbor a utřídění získaných informací

#### Kompetence k řešení problému

- rozvíjí u žáků dovednost bezpečného pohybu v přírodě
- podporuje žáky v získávání vztahu k živým organismům, navozuje pocit odpovědnosti za jejich ochranu
- motivuje žáky ke sledování aktuálních ekologických problémů ve světě a v ČR, podporuje u žáků vytváření vlastních názorů, návrhů a nápadů při jejich řešení

#### Kompetence komunikativní

- aktivně zapojuje žáky do diskusí k určeným tématům, dbá na dodržování pravidel při diskusích
- umožňuje žákům klást otázky k problematice probíraného učiva
- rozvíjí u žáků schopnost vyjádřit stručně a výstižně svůj názor

#### Kompetence sociální, personální a občanské

- podporuje žáky v aktivním zájmu o přírodu a problematiku životního prostředí
- rozvíjí u žáků odpovědný vztah k životnímu prostředí prostřednictvím besed k třídění odpadů, chování v přírodě a přírodních rezervacích apod., aktivně zapojuje žáky do diskusí k ekologickým problémům
- podporuje žáky ve vytváření vlastních názorů na řešení ekologických problémů a rozvíjí jejich schopnost argumentovat, obhajovat názor, vyslechnout jiný názor

#### Kompetence pracovní

- umožňuje žákům práci s laboratorní technikou (mikroskop, preparáty, lupa) a pomáhá žákům ve zvládnutí šetrného a bezpečného zacházení s přístroji

**Tematický celek: OBEČNÁ BIOLOGIE**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje vývoj Země</li> <li>- orientuje se v časovém vývoji živých organismů</li> <li>- charakterizuje hlavní principy vývoje a jeho příčiny</li> <li>- seznámí se s dalšími názory na vznik života na Zemi v historii</li> <li>- orientuje se v přehledu vývoje organismů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj Země</li> <li>- vývoj života na Zemi</li> <li>- evoluční teorie přírodního výběru</li> <li>- vývoj názorů a věd.poznatků na vznik a vývoj života na Zemi</li> <li>- přehled vývoje organismů</li> </ul>	Země a život	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší živou a neživou přírodu, uvede příklady</li> <li>- uvede a charakterizuje základní projevy života živých organismů, uvede konkrétní příklady</li> <li>- rozlišuje organické látky jako důsledek činnosti živých organismů, uvede příklady anorg.látek</li> <li>- na příkladu rostliny vysvětlí proces fotosyntézy</li> <li>- zhodnotí význam fotosyntézy pro život na Zemi</li> <li>- odliší a charakterizuje základní způsoby výživy</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy producent, konzument, predátor, parazit, reducent, symbioza</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- živá a neživá příroda</li> <li>- projevy života</li> <li>- organické a anorganické látky</li> <li>- fotosyntéza, význam</li> <li>- způsoby výživy</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje zákl. podmínky pro život na Zemi</li> <li>- zamýšlí se nad závislostí živých organismů na stálých podmínkách a nad nutností přírodní rovnováhy</li> <li>- zamýšlí se a diskutuje o změnách podmínek přírodního původu a lidskými zásahy</li> <li>- zamýšlí se nad zodpovědností lidstva za podmínky na Zemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podmínky života na Zemi</li> <li>- přírodní rovnováha</li> <li>- změny podmínek</li> <li>- zodpovědnost lidstva</li> </ul>		PT (EV)
➤ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- načrtne schéma vnitřní stavby rostlinné buňky, živočišné buňky a bakterie</li> <li>- vysvětlí funkci základních organel</li> <li>- porovná buňky a popíše hlavní rozdíly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vnitřní stavba buňky</li> <li>- funkce organel</li> <li>- odlišnosti buněk rostlin a živoč.</li> </ul>	Struktura uspořádání živých organismů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces specializace jednotlivých buněk v průběhu vývoje od jednobuněčných organismů a kolonií k mnohobuněčným organismům</li> <li>- vysvětlí odlišnosti ve vnitřní stavbě buněk jedno a mnohobuněčných organismů</li> <li>- charakterizuje specializaci buněk na jednotlivé funkce, uvede příklady tkání a pletiv</li> <li>- uvede příklady orgánů a orgánových soustav a jejich funkci v organismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura uspořádání buněk</li> <li>- jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, nebuněčné org., kolonie</li> <li>- tkáně, pletiva</li> <li>- orgány, orgánové soustavy</li> </ul>		
➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti			
➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede typy rozmnožování a jejich podstatné rozdíly pro další vývoj druhu</li> <li>- charakterizuje nepohlavní rozmnožování, zhodnotí význam dělení buněk pro růst organismu</li> <li>- uvede příklady vegetativního rozmnožování</li> <li>- charakterizuje proces pohlavního rozmnožování</li> <li>- spojuje pojmy gen, DNA, chromozom s dědičností a pohlavním rozmnožováním</li> <li>- prokáže porozumění systému přenosu dědičné informace a jejímu křížení při pohlavním rozmnožování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy rozmnožování (organismů, buněk)</li> <li>- nepohlavní rozmnožování, dělení buněk</li> <li>- pohlavní rozmnožování</li> <li>- chromozom, DNA, gen</li> <li>- dědičnost, křížení genů</li> </ul>	Rozmnožování a dědičnost	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>➤ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní hlavní principy třídění organismů na základě společných typických znaků</li> <li>- rozlišuje říše a příklady dalších nižších taxonomických jednotek (kmen, třída, řád, čeleď, rod, druh)</li> <li>- uvede příklady zařazení organismů do taxonomických jednotek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zásady třídění organismů</li> <li>- přehled říší a nižších taxonomických jednotek</li> <li>- zařazení organismů</li> </ul>	Taxonomický systém a třídění organismů	
<b>➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- spojuje vývoj bakterií s nejstarší etapou vývoje života na Zemi</li> <li>- uvede některé druhy bakterií a způsob jejich výživy (symbiotický, parazitický, reducentní)</li> <li>- zhodnotí zásadní význam bakterií pro rozkladné děje v přírodě</li> <li>- uvede příklady choroboplodných bakterií</li> <li>- seznámí se s použitím antibiotik v léčbě bakteriálních onemocnění</li> <li>- uvede příklady průmyslového využití bakterií</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj bakterií</li> <li>- způsoby výživy, druhy bakterií</li> <li>- význam bakterií pro přírodu</li> <li>- viry a choroboplodné bakterie</li> <li>- antibiotika</li> <li>- použití bakterií v potravinářství</li> </ul>	Viry a bakterie	

## Tematický celek:

## HOUBY

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>➤ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje kvasinky, rozmnož., způsob výživy</li> <li>- uvede vhodné podmínky pro růst kvasinek</li> <li>- uvede příklady použití v potravinářství</li> <li>- zhodnotí možnost negativního působení na zdraví člověka</li> <li>- charakterizuje plísně a způsob výživy, podmínky pro růst</li> <li>- uvede některé běžné druhy plísní a pozná vypěstované vzorky</li> <li>- zhodnotí potřebu správného uchování potravin v chladu a suchu</li> <li>- seznámí se s nebezpečím aflatoxinů pro zdraví člověka</li> <li>- uvede příklady druhů a výskyt (padlí, paličkovice)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kvasinky, způsob výživy</li> <li>- podmínky pro růst</li> <li>- použití v potravinářství</li> <li>- candidózy</li> <li>- plísně, způsob výživy</li> <li>- druhy plísní</li> <li>- metabolické produkty aflatoxiny</li> <li>- vřeckovýtrusé houby</li> </ul>	Houby bez plodnic	
<b>➤ rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vhodné podmínky pro růst, uvede způsob výživy a rozmnožování</li> <li>- seznámí se s přehledem lupenatých a lištnatých hub vyskytujících se v ČR</li> <li>- seznámí se s přehledem rourkatých hub vyskytujících se v ČR</li> <li>- vyhledává fotografie, typické znaky a možnosti výskytu v atlasech a na internetu</li> <li>- seznámí se s pravidly bezpečného sběru a konzumace</li> <li>- seznámí se se zásadami první pomoci při otravě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podmínky růstu stopkovýtrusých hub, způsoby výživy</li> <li>- lupenaté houby, přehled druhů vyskytujících se v ČR</li> <li>- rourkaté houby, přehled druhů</li> <li>- bezpečný sběr hub, vyhledávání v atlase</li> <li>- sběr a konzumace</li> <li>- první pomoc při otravě houbami</li> </ul>	Houby s plodnicemi	Atlasy hub Fotografie Vyhledání na internetu
<b>➤ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu stélky</li> <li>- zhodnotí funkci řasy a houby pro lišejník</li> <li>- uvede a rozpozná několik druhů lišejníků</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba stélky lišejníku</li> <li>- symbióza houby s řasou</li> <li>- druhy</li> </ul>	Lišejníky	

Tematický celek: **ROSTLINY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Morfologie, anatomie a fyziologie</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</li> <li>➤ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</li> <li>➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí základní odlišnosti ve vzhledu těla rostlin a provede rozdělení na nižší a vyšší rostliny</li> <li>- porozumí uspořádání rostlinného těla na základě pozorování lupou a mikroskopem</li> <li>- popíše stélku nižších rostlin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vzhled těla rostlin</li> <li>- uspořádání – buňky, pletiva, orgány (pozorování lupou a mikroskopem)</li> <li>- stélka</li> </ul>	Morfologie, anatomie rostlin	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší hlavní morfologické celky rostliny,</li> <li>- popíše různé typy kořenů, vysvětlí jejich funkci a vnější i vnitřní stavbu</li> <li>- popíše vnitřní stavbu stonku, vysvětlí funkci a uspořádání cévních svazků</li> <li>- odliší typy stonků a uvede příklady, rozpoznává podle obrázků</li> <li>- popíše podle obrázku vnitřní stavbu listu, vysvětlí význam průduchů a žilnatiny</li> <li>- zhodnotí význam listů pro výživu rostliny</li> <li>- odliší typy listů podle jednotlivých morfologických kritérií</li> <li>- popíše podle obrázku stavbu květu, provede náčrt</li> <li>- vysvětlí význam jednotlivých částí květu</li> <li>- zhodnotí význam květu pro rozmnožování rostliny</li> <li>- odliší různé typy květů a květenství, poznává podle obrázků</li> <li>- vysvětlí vznik a význam plodu</li> <li>- zhodnotí význam semen</li> <li>- odliší základní typy plodů, uvede příklady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kořen, stonek, list, anatomie</li> <li>- kořen a jeho funkce</li> <li>- stonek, jeho stavba a funkce</li> <li>- list, jeho stavba a funkce</li> <li>- typy listů</li> <li>- květ, stavba, význam</li> <li>- typy květů a květenství</li> <li>- plody, stavba, funkce a typy</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces fotosyntézy, vysvětlí zapojení jednotlivých částí rostliny</li> <li>- vysvětlí oběh látek v těle rostliny v souvislosti s cévními svazky</li> <li>- vysvětlí proces dýchání rostliny</li> <li>- odliší skupiny rostlin podle podmínek růstu</li> <li>- charakterizuje vývin rostlin, rostliny jednoleté, dvouleté a víceleté</li> <li>- uvede odlišnosti nepohlavního a pohlavního rozmnožování rostlin</li> <li>- vysvětlí princip vegetativního rozmnožování, uvede příklady využití při pěstování rostlin</li> <li>- vysvětlí proces pohlavního rozmnožování rostlin</li> <li>- vysvětlí proces opylení, porovná znaky květů rostlin větrosnubných a hmyzosnubných</li> <li>- vysvětlí proces oplození</li> <li>- vysvětlí význam a specifické znaky struktury plodu pro rozšiřování semen</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výživa rostlin, fotosyntéza</li> <li>- oběh látek</li> <li>- dýchání rostlin</li> <li>- růst a vývin rostlin</li> <li>- podmínky pro růst rostlin</li> <li>- rozmnožování rostlin</li> <li>- vegetativní rozmnožování, typy</li> <li>- pohlavní rozmnožování,</li> <li>- opylení, oplození</li> <li>- rozšiřování plodů a semen</li> </ul>		Fyziologie rostlin
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</li> <li>➤ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</li> </ul>			
<b>Taxonomický systém</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v systematickém přehledu rostlin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- systematické třídění rostlin</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
- uvede příklady druhů zelených řas, jejich prostředí výskytu a způsob výživy	- řasy jednobuněčné - druhy zelených řas	Nižší rostliny	
- vysvětlí potřebu světla (podle pokusu) - načrtne schéma vnitřní stavby podle pozorování - zhodnotí postavení řas v potravním řetězci	- podmínky a prostředí - pozorování mikroskopem - řasy jako součást planktonu		
- uvede příklady druhů mnohobuněčných řas, jejich přirozené prostředí	- řasy mnohobuněčné		
- na rostlince mechu odliší lodyžku s lístky a přichytná vlákna - vysvětlí příjem vody lístky a význam přichytných vláken - vysvětlí princip rozmnožování výtrusy - zdůvodní přítomnost mechu jako prvních rostlin na skalách a kamenech - uvede a poznává některé druhy mechu	- stavba mechu  - funkce jednotlivých morfologických celků - výtrusy, rozmnožování mechu - mechy na skalách - druhy mechu	Mechorosty	
- popíše stavbu rostliny, vysvětlí funkce jednotlivých částí - vysvětlí princip rozmnožování, ukáže umístění výtrusnic - uvede a pozná některé druhy, uvede místa výskytu - seznámí se s druhy přesličky a plavuně	- stavba rostliny kapradiny  - rozmnožování, výtrusnice, výtrusy - druhy kapradin - přesličky a plavuně	Kaprad'orosty	
- charakterizuje stavbu těla jehličnanů, přeměnu listů v jehlice jako přizpůsobení prostředí - vysvětlí proces opylení a uložení semen na plodových šupinách v šiškách - vysvětlí princip vzniku letokruhů v dřevě - na základě pozorování srovnává jehlice, šišky popř.kůru různých druhů - seznámí se s přehledem a charakteristickými znaky druhů jehličnanů vyskytujících se v Evropě - určuje a poznává některé druhy - zhodnotí prostředí lesa, význam lesa - zdůvodní důležitost ochrany lesů	- jehličnany, přeměna listů  - opylení, šišky  - růst, letokruhy - pozorování jehličnanů  - přehled druhů, znaky  - les, jeho prostředí a význam - ochrana lesa	Nahosemenné rostliny - jehličnany	PT (EV)
- objasní příklady umístění semen v plodech krytosemenných rostlin - objasní princip třídění krytosemenných rostlin na jednoděložné a dvouděložné, uvede charakteristické znaky (žilnatina, kořenový systém)	- krytosemenné rostliny  - jednoděložné a dvouděložné rostliny	Krytosemenné rostliny	
- rozlišuje jednotlivé čeledi třídy dvouděložných a čeledi třídy jednoděložných a podle obrázku popíše charakteristické znaky - seznámí se s některými druhy rostlin v jednotlivých čeledích, s jejich vzhledem, znaky a místem výskytu - odliší druhy planě rostoucí a druhy nebo odrůdy pro hospodářské využití - zhodnotí pojem plevel vzhledem k místu výskytu rostliny - uvede příklady chráněných druhů rostlin a zdůvodní příčinu ochrany, pracuje s atlasem	- přehled čeledí a charakteristické znaky - druhy rostlin jednoděložných a dvouděložných - plané a hospodářsky využívané druhy - různé pohledy na pojem plevel - příklady chráněných druhů		
- uvede příklady rostlin sucho/vlhkomilných, světlo/stínobytných, vysvětlí odlišnost v prostředí - vysvětlí a zdůvodní vzhled a funkci morfologických částí kaktusu jako příklad přizpůsobení pouštním podmínkám - vysvětlí příklady přizpůsobení rostlin určitému prostředí (změny listů-jehlice, trny, kožovitý, chloupky,...	- prostředí pro výskyt a růst rostlin - morfologické změny jako přizpůsobení extrémním podmínkám (kaktusy) - příklady přizpůsobení	Rostliny a prostředí	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určuje a poznává podle obrázků vybrané zástupce z jednotlivých čeledí</li> <li>- zařazuje rostliny do čeledí porovnáním s typickými znaky</li> <li>- pokouší se určit pomocí atlasu rostlin předloženou rostlinu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určování a poznávání druhů podle obrázků a fotografií</li> <li>- zařazení do čeledí</li> <li>- určování rostliny pomocí atlasu</li> </ul>	Poznávání a určování rostlin	

**Tematický celek: PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody</li> <li>➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozoruje činnost kvasinek</li> <li>- pozoruje a srovnává podmínky růstu plísně</li> <li>- provádí klíčení rostliny, pozoruje změny</li> <li>- pozoruje růst a vývin pokojových a jiných rostlin, zaznamenává změny, dává do souvislosti s podmínkami</li> <li>- pozoruje proces vegetativního rozmnožování rostliny</li> <li>- provádí pozorování lupou, v přímém slunečním světle dbá zásad bezpečnosti</li> <li>- správně pracuje s mikroskopem</li> <li>- připraví jednoduchý preparát pro mikroskopování</li> <li>- všimá si rostlin při procházkách venku</li> <li>- nepoškozuje úmyslně rostliny v městských parcích a volné přírodě</li> <li>- zhodnotí a zdůvodní význam zeleně ve městech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- houby</li> <li>- klíčení</li> <li>- péče a pozorování rostlin</li> <li>- vegetativní rozmnožování</li> <li>- práce s lupou</li> <li>- práce s mikroskopem</li> <li>- chování venku</li> <li>- význam zeleně</li> </ul>	Poznávání přírody	

**Tematický celek: BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Morfologie, anatomie a fyziologie</b>			
<i>➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše a načrtne stavbu živočišné buňky</li> <li>- stručně objasní funkci jednotlivých organel</li> <li>- popíše velikost, vzhled a stavbu těla jednobuněčných živočichů</li> <li>- vysvětlí princip uspořádání vnitřní stavby těla živočichů (buňka-tkáň-orgán-orgánová soustava)</li> <li>- uvede příklady specifických odlišností ve stavbě, vzhledu a typických vlastnostech buněk v různých typech tkání</li> <li>- porovná základní odlišnosti ve vzhledu a stavbě těla mnohobuněčných živočichů a provede rozdělení na bezobratlé a obratlovce</li> <li>- porozumí uspořádání těla na základě pozorování lupou a mikroskopem</li> <li>- rozliší hlavní morfologické celky živočicha (hlava, trup, končetiny, a další)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- živočišná buňka</li> <li>- stavba jednobuněčných živočichů</li> <li>- uspořádání – buňky, tkáň, orgány</li> <li>- vzhled těla živočichů</li> </ul>	Morfologie, anatomie živočichů	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje orgánové soustavy a uvede souvislost se základními životními funkcemi organismu</li> <li>- rozpozná a popíše podle obrázku stavbu a části jednotlivých orgánových soustav</li> <li>- popíše hlavní rozdíly ve vnitřní stavbě těla bezobratlých (měkkýšů, členovců) a obratlovců</li> <li>- popíše vnitřní stavbu těla vybraných živočichů, provádí srovnání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orgánové soustavy</li> <li>- anatomie bezobratlých a obratlovců</li> <li>- vnitřní stavba a její srovnání u vybraných druhů</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní funkci jednotlivých orgánových soustav živočicha (i organel prvoka)</li> <li>- charakterizuje opěrný a pohybový aparát živočicha</li> <li>- vysvětlí oběh látek v těle živočicha v souvislosti s typem cévní soustavy</li> <li>- vysvětlí proces dýchání živočicha, objasní souvislost typu dýchací soustavy s živ.prostředím živočicha</li> <li>- stručně charakterizuje funkci trávicí soustavy, uvede souvislost se způsobem výživy</li> <li>- vysvětlí proces růstu organismu v souvislosti s dělením buněk</li> <li>- stručně charakterizuje látkovou přeměnu</li> <li>- vysvětlí princip vylučování u jednotlivých typů soustav</li> <li>- charakterizuje funkci rozmnožovací soustavy</li> <li>- stručně vysvětlí proces rozmnožování</li> <li>- rozliší příklady nepohlavního rozmnožování</li> <li>- vysvětlí pojmy hermafrodit, jedinci odděleného pohlaví, pohlavní dvojtvárnost, výměna pohl.buněk, vnější/vnitřní oplození, tření, páření</li> <li>- charakterizuje jednotlivé typy řídicí soustavy</li> <li>- vysvětlí funkci nervové soustavy, srovnává s jinými typy</li> <li>- stručně popíše funkci receptorů, provede srovnání</li> <li>- zhodnotí význam jednotlivých smyslů pro určitého živočicha</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce orgánových soustav</li> <li>- pohyb a opora</li> <li>- oběh látek</li> <li>- dýchání</li> <li>- trávení a výživa</li> <li>- růst</li> <li>- metabolismus</li> <li>- vylučování</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- řízení organismu</li> <li>- smysly</li> </ul>	Fyziologie živočichů	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Taxonomický systém</b>			
➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v systematickém přehledu živočichů</li> <li>- charakterizuje a porovná jednotlivé skupiny</li> <li>- popíše vnitřní stavbu podle náčrtku</li> <li>- určí orgány potřebné k pohybu</li> <li>- popíše způsob výživy a dýchání</li> <li>- vysvětlí význam a činnost potravních a stažitelných vakuol</li> <li>- objasní proces rozmnožování, spájení</li> <li>- vyjmenuje některé zástupce, popíše jejich způsob života a prostředí (krásnoočka, trepka, slávinka, měňavka,...)</li> <li>- vysvětlí způsob výživy autotrofní a heterotrofní u krásnoočka zeleného</li> <li>- zhodnotí postavení prvoků v potravním řetězci</li> <li>- seznámí se s nebezpečím pro člověka (trypanozoma, bičenka)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- systematické třídění živočichů</li> <li>- bičíkovci, panožkovci, obrvení</li> <li>- pohyb</li> <li>- výživa a metabolismus</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- vybrané druhy</li> <li>- prvoci jako součást planktonu</li> <li>- prvoci jako vnitřní parazité</li> </ul>	Prvoci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede prostředí výskytu</li> <li>- popíše stavbu těla, objasní funkci láčky a ramen</li> <li>- charakterizuje a porovná jednotlivé skupiny</li> <li>- vysvětlí způsob rozmnožování</li> <li>- vyjmenuje a pozná na obrázku vybrané druhy (nezmar, medúza, korál, sasanka)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředí</li> <li>- stavba těla, láčka</li> <li>- polypovci, medúzovci, korálnatci</li> <li>- druhy</li> </ul>	Žahavci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla ploštěnky, vysvětlí funkce jednotlivých částí, prostředí výskytu</li> <li>- objasní pojem vnitřní parazit, hostitel</li> <li>- popíše stavbu těla, popíše životní cyklus tasemnice, rozmnožování</li> <li>- uvede prevenci před nákazou tasemnicí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ploštěnci</li> <li>- vnitřní parazit</li> <li>- tasemnice</li> </ul>	Ploštěnci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla, uvede prostředí výskytu, způsob výživy a dýchání</li> <li>- vyjmenuje některé druhy a přiřadí hostitelský organismus (škrkavka, roup, svalovec, háďátka)</li> <li>- uvede příznaky a prevenci před nákazou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla</li> <li>- prostředí</li> <li>- druhy a hostitelé</li> <li>- příznaky a prevence</li> </ul>	Hlísti	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla a funkci vnitřních orgánů podle obrázku</li> <li>- zhodnotí význam vápenité schránky, odliší typy</li> <li>- provede srovnání skupin podle vzhledu, prostředí</li> <li>- vysvětlí proces rozmnožování</li> <li>- vysvětlí způsob pohybu</li> <li>- na základě pozorování přiřazuje vzorky schránek</li> <li>- charakterizuje a na základě vlastní zkušenosti popíše smyslové orgány a reakce hlemýžďe zahradního</li> <li>- určuje a poznává vybrané druhy podle obrázků</li> <li>- charakterizuje specifické znaky některých druhů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla, orgány</li> <li>- schránka (ulita, lastury)</li> <li>- plži, mlži, hlavonožci</li> <li>- pohyb</li> <li>- pozorování schránek</li> <li>- hlemýžď a smysly</li> <li>- přehled druhů, znaky</li> </ul>	Měkkýši	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla, objasní funkci orgánů</li> <li>- popíše stavbu a funkci nervové soustavy žebříčkové</li> <li>- charakterizuje pohyb, rozmnožování, výživu a způsob života žížaly</li> <li>- vysvětlí na příkladu pojem regenerace, světloplachost</li> <li>- popíše a charakterizuje pijavice a jejich způsob života</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla, orgány</li> <li>- žebříčková nervová soustava</li> <li>- žížala obecná</li> <li>- pijavky</li> </ul>	Kroužkovci	
<b>Členovci</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše charakteristické znaky a oblasti výskytu</li> <li>- charakterizuje stavbu těla, smyslové orgány pavouků</li> <li>- popíše systém vnějšího trávení</li> <li>- objasní proces rozmnožování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- štíři</li> <li>- pavouci (vnější trávení, rozmnožování)</li> </ul>	Pavoučci	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí tvorbu a význam pavučinového vlákna</li> <li>- vyjmenuje, charakterizuje a porovná vybrané druhy</li> <li>- popíše charakteristické znaky sekáčů</li> <li>- popíše charakteristické znaky roztočů</li> <li>- objasní nebezpečí přenosu nemocí při přisátí klíštěte</li> </ul>	<p>(pavučina)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy pavouků</li> <li>- sekáči</li> <li>- roztoči</li> </ul>	Pavoukovci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše buchanky, perloočky</li> <li>- vysvětlí jejich místo v potravním řetězci jako součást planktonu</li> <li>- popíše stavbu těla a vnitřní orgány korýšů podle obrázku</li> <li>- objasní proces rozmnožování, význam krunýře a klepet</li> <li>- uvede a porovná oblasti výskytu vybraných druhů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- buchanky, perloočky</li> <li>- plankton</li> <li>- stavba těla korýšů</li> <li>- druhy</li> </ul>	Korýši	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla hmyzu, význam vnější kostry</li> <li>- popíše nervovou soustavu a dýchání</li> <li>- popíše smyslové orgány, objasní význam čichu a feromonů, princip složeného oka</li> <li>- vysvětlí proces rozmnožování, objasní nepřímý vývoj, porovná proměnu nedokonalou a dokonalou</li> <li>- uvede příklady ústního ústrojí jako přizpůsobení typu potravy</li> <li>- orientuje se v taxonomickém přehledu řádů hmyzu, porovnává charakteristické znaky, zařazuje druhy</li> <li>- vysvětlí způsob života jednotlivých skupin a druhů</li> <li>- objasní společenský způsob života a hierarchii ve společenstvu včel, mravenců apod.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla, vnější kostra</li> <li>- smyslové orgány</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- ústní ústrojí</li> <li>- řády, druhy</li> <li>- společenstvo včel, mravenců</li> </ul>	Hmyz	
<b>Obratlovci</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede základní charakteristické znaky obratlovců</li> <li>- uvede rozdělení na taxonomické třídy (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)</li> <li>- porovná a objasní funkci a význam jednotlivých orgánových soustav</li> <li>- porovná stáří a složitost jejich vývoje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znaky obratlovců</li> <li>- třídy</li> <li>- orgánové soustavy</li> <li>- druhy kapradin</li> <li>- vývoj</li> </ul>	Třídy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla a orgánů</li> <li>- uvede druhy, rozezná podle ukázek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla</li> <li>- druhy</li> </ul>	Paryby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše charakteristické znaky ryb</li> <li>- objasní způsob pohybu, jmenuje pohybové orgány, objasní funkci plynového měchýře</li> <li>- vysvětlí proces rozmnožování, objasní pojmy tření, jikry, mlíčí</li> <li>- popíše smyslové orgány, význam postranní čáry</li> <li>- objasní dýchání ryb, vysvětlí funkci žaber</li> <li>- uvede příklady typu potravy a odlišnosti v ústní dutině</li> <li>- uvede a pozná některé druhy sladkovodních ryb</li> <li>- uvede a pozná některé druhy mořských ryb</li> <li>- posoudí význam rybolovu pro výživu lidstva</li> <li>- vysvětlí nebezpečí používání vlečných sítí a nadměrný rybolov pro život v moři</li> <li>- zhodnotí změny v životním prostředí moří v posledních letech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znaky ryb</li> <li>- pohyb</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- smyslové orgány</li> <li>- dýchání, žábry</li> <li>- sladkovodní druhy</li> <li>- mořské druhy</li> <li>- životní prostředí moří</li> </ul>	Ryby	PT (EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše charakteristické znaky obojživelníků</li> <li>- vysvětlí proces rozmnožování, popíše vývoj jedince, objasní vázanost na vodní prostředí</li> <li>- objasní dýchání žábry a plícemi pulce a dospělé</li> <li>- charakterizuje potravu, zhodnotí význam obojživelníků</li> <li>- odliší podle znaků žáby, mloky, čolky</li> <li>- uvede a pozná některé druhy, uvede místa výskytu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znaky</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- dýchání</li> <li>- potrava</li> <li>- žáby, ocasatí</li> <li>- druhy</li> </ul>	Obojživelníci	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše charakteristické znaky plazů a jednotlivých skupin</li> <li>- odliší a porovná skupiny</li> <li>- zařazuje druhy podle obrázků porovnáním podle skupinových znaků do skupin (řádů)</li> <li>- vysvětlí princip proměnlivé tělesné teploty, objasní souvislost s výskytem plazů na konkrétních místech</li> <li>- vysvětlí proces rozmnožování a vývoj mláďat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znaky plazů</li> <li>- ještěři, hadi, želvy, krokodýli</li> <li>- tělesná teplota</li> <li>- rozmnožování</li> </ul>	Plazi	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje čelisti želv, zhodnotí význam krunýře</li> <li>- uvede příklady druhů a jejich život, délku života</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- želvy</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu a zhodnotí význam jazyka u ještěřů</li> <li>- uvede a pozná některé druhy, uvede místa výskytu a hlavní charakteristiky způsobu života (ještěrka, chameleon, slepýš)</li> <li>- objasní význam zbarvení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ještěři</li> <li>- druhy</li> <li>- zbarvení</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede typické znaky krokodýlů, oblasti jejich výskytu</li> <li>- charakterizuje způsob života a lovu, potravu</li> <li>- uvede příklady druhů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krokodýli</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí hlavní specifika ve stavbě kostry hadů v souvislosti s pohybem a polykáním potravy</li> <li>- vysvětlí systém trávení hadů, charakterizuje potravu</li> <li>- zhodnotí význam jazyka u hadů</li> <li>- rozezná zmiji obecnou, uvede příklady chování v přírodě jako prevenci uštknutí, zná první pomoc</li> <li>- uvede a pozná některé druhy (užovka, kobra, chřestýš, anakonda, ...) podle videoukázek a obrázků</li> <li>- charakterizuje odlišné způsoby lovu vybraných druhů hadů, typy působení jedu, dušení</li> <li>- zodpovědně zhodnotí chov exotických plazů doma, uvede možná rizika</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hadi</li> <li>- kostra</li> <li>- potrava, trávení</li> <li>- jazyk a smysly</li> <li>- zmije obecná</li> <li>- druhy hadů</li> <li>- jedové zuby, způsob lovu</li> <li>- chov plazů</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu těla, specifické znaky na kostře</li> <li>- charakterizuje pokryv těla, odliší typy peří a jeho význam</li> <li>- charakterizuje pohyb ptáků, způsob života</li> <li>- popíše a uvede souvislosti tvaru zobáku a typu potravy</li> <li>- uvede souvislost stálé tělesné teploty s pokryvem těla a množstvím potravy</li> <li>- popíše trávení ptáků, vysvětlí význam volete</li> <li>- charakterizuje proces rozmnožování ptáků, uvede příklady péče o mláďata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba těla</li> <li>- peří</li> <li>- pohyb, způsob života</li> <li>- zobák</li> <li>- tělesná teplota</li> <li>- potrava</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- péče o mláďata</li> </ul>	Ptáci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v řádech ptáků, zařazuje jednotlivé druhy podle typických znaků, charakterizuje specifické znaky řádů</li> <li>- určí podle obrázků vybrané druhy z jednotlivých řádů</li> <li>- objasní příčinu stěhování ptáků během roku, uvede příklady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řády ptáků, typické znaky, druhy</li> <li>- druhy</li> <li>- stěhování</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše charakteristické znaky savců</li> <li>- charakterizuje tepelnou ochranu těla, uvede příklady živočichů a prostředí</li> <li>- popíše proces rozmnožování a vývoj mláďat, uvede příklady typů péče o mláďata</li> <li>- zhodnotí tvar a stavbu těla v souvislosti s přizpůsobením prostředí a výběru potravy</li> <li>- charakterizuje způsob života, typ potravy v jednotlivých řádech a skupinách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristické znaky savců</li> <li>- tepelná ochrana</li> <li>- rozmnožování</li> <li>- odlišnosti ve stavbě těla</li> <li>- způsob života, potrava</li> </ul>	Savci	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v řádech savců, zařazuje jednotlivé druhy podle typických znaků, charakterizuje specifické znaky řádů</li> <li>- určí podle obrázků vybrané druhy z jednotlivých řádů</li> <li>- popíše a vysvětlí základní charakteristiky některých druhů</li> <li>- určí oblast přirozeného prostředí výskytu vybraných druhů</li> <li>- porovná způsob lovu a života jednotlivých skupin šelem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- řády, specifické znaky</li> <li>- druhy</li> <li>- přirozené oblasti výskytu</li> <li>- šelmy</li> </ul>		Pomůcky: Videoukázky Tematické encyklopedie
<b>Etologie. Rozšíření, význam a ochrana živočichů.</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></li> <li>➤ <i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy domestikace, šlechtění, plemena</li> <li>- odliší typy chování (vrozené/získané), uvede příklady</li> <li>- uvede příklady motivace pro vrozené chování (nepodmíněné reflexy, instinkty)</li> <li>- uvede příklady a zhodnotí význam typů získaného chování</li> <li>- zhodnotí význam a cíl obranného a ochranného chování, uvede konkrétní příklady (např. u psa)</li> <li>- uvede příklady typů komunikace mezi živočichy, zhodnotí jejich cíl a význam</li> <li>- uvede příklady typů sociálního chování živočichů (samotářského, stádového, spolupracujícího a hierarchicky společenského systému), teritoriálního chování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pojmy</li> <li>- vrozené/získané chování</li> <li>- obranné a ochranné chování</li> <li>- komunikace</li> <li>- sociální a teritoriální chování</li> </ul>	Chování živočichů	Pomůcky: Videoukázky Tematické encyklopedie
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí funkci a význam zoologických zahrad pro poznání a ochranu živočichů</li> <li>- zhodnotí význam národních parků pro ochranu živočichů</li> <li>- uvede příklady výskytu jednotlivých druhů v typických ekosystémech, jejich vázanost na prostředí</li> <li>- uvede příklady živočichů hojného výskytu, málo vázaných na konkrétní prostředí</li> <li>- objasní nebezpečí úbytku a vymírání druhů v souvislosti s kultivací jejich přírodního prostředí</li> <li>- objasní potřebu zachování maximální druhové pestrosti vzhledem k dalšímu vývoji života na zemi</li> <li>- uvede s pomocí obrázků příklady konkrétního přizpůsobení živočichů podmínkám prostředí</li> <li>- respektuje pravidla chování v přírodě a přírodních rezervacích, objasní jejich význam</li> <li>- respektuje nutnost seznámit se s podrobnostmi chovu živočichů v domácnosti před rozhodnutím o chovu</li> <li>- respektuje uvědoměle potřeby zvířat s nimiž přichází do kontaktu, dodržuje pravidla chovu a výcviku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zoologické zahrady</li> <li>- národní parky, přírodní rezervace</li> <li>- vázanost na prostředí, ekosystémy</li> <li>- kosmopolitní výskyt</li> <li>- vymírání druhů, zodpovědnost lidstva</li> <li>- druhová pestrost a evoluční vývoj</li> <li>- přizpůsobení prostředí</li> <li>- chování v přírodě</li> <li>- chov živočichů</li> </ul>	Živočichové a prostředí	

**Tematický celek: PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i></li> <li>➤ <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně pracuje s lupou a mikroskopem</li> <li>- dodržuje bezpečnost a pravidla chování při pozorování živočichů v přírodě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lupa, mikroskop</li> <li>- pozorování v přírodě</li> </ul>		

Tematický celek:	<b>NEŽIVÁ PŘÍRODA</b>
------------------	-----------------------

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem geologických věd a předměty jejich studia</li> <li>- na konkrétních příkladech vysvětlí vztah živé a neživé přírody</li> <li>- stručně charakterizuje historický vývoj vztahu člověka k neživé přírodě a způsoby jejího využívání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- geologické vědy</li> <li>- vztah živé a neživé přírody</li> <li>- vývoj využívání neživé přírody člověkem</li> </ul>	Živá a neživá příroda, geologie	
<b>Vznik a stavba Země</b>			
➤ <i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně vysvětlí proces vzniku sluneční soustavy a planety Země</li> <li>- charakterizuje stavbu planet sluneční soustavy, vyhledá jejich velikost a hustotu a provede srovnání</li> <li>- charakterizuje předgeologické období a vznik geosfér</li> <li>- objasní vznik atmosféry a hydrosféry</li> <li>- uvede hlavní procesy, které probíhají v geologickém období</li> <li>- nakreslí náčrt a popíše vnitřní stavbu Země</li> <li>- uvede hlavní charakteristiky (složení, mocnost, teplotu, skupenství) jednotlivých vrstev</li> <li>- vysvětlí rozdíl ve stavbě a mocnosti oceánské a pevninské zemské kůry (podle náčrtku)</li> <li>- vysvětlí souvislost vytvoření a postupnou přeměnu jednotlivých sfér Země se vznikem a vývojem života, dává do souvislosti s podmínkami života na Zemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik sluneční soustavy</li> <li>- charakteristiky planet</li> <li>- vývoj Země</li> <li>- stavba Země</li> <li>- geosféry zemského tělesa</li> <li>- oceánská a pevninská zemská kůra</li> <li>- souvislost vývoje Země a vzniku života</li> </ul>	Vznik Země	Video, MMPC prog. Encyklopedie Internet
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nakreslí náčrt a popíše vnitřní stavbu Země</li> <li>- uvede hlavní charakteristiky (složení, mocnost, teplotu, skupenství) jednotlivých vrstev</li> <li>- vysvětlí rozdíl ve stavbě a mocnosti oceánské a pevninské zemské kůry (podle náčrtku)</li> <li>- vysvětlí souvislost vytvoření a postupnou přeměnu jednotlivých sfér Země se vznikem a vývojem života, dává do souvislosti s podmínkami života na Zemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba Země</li> <li>- geosféry zemského tělesa</li> <li>- oceánská a pevninská zemská kůra</li> <li>- souvislost vývoje Země a vzniku života</li> </ul>	Stavba Země	
➤ <i>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</i>			
<b>Nerosty</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíl mezi nerostem a horninou, uvede příklad</li> <li>- vysvětlí vznik nerostů</li> <li>- vysvětlí pojem krystal, jeho vznik</li> <li>- vysvětlí souvislost tvaru krystalu s jeho vnitřní stavbou</li> <li>- orientuje se v přehledu krystalových soustav, pracuje s pojmem osní kříž</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nerost a hornina</li> <li>- vznik nerostů</li> <li>- krystalografie</li> <li>- krystalová struktura</li> <li>- krystalové soustavy</li> </ul>	Nerosty, krystaly	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje podstatné fyzikální vlastnosti nerostů, využívá je při určování a porovnávání vzorků nerostů</li> <li>- seznámí se s přehledem soustavy nerostů a chemickým složením nerostů</li> <li>- vybrané nerosty pozná a uvede jejich typické vlastnosti a chemické složení</li> <li>- na vzorcích provádí posouzení vlastností (tvrdost, soudržnost, štěpnost, vzhled, propustnost světla, barva, vryp, hustota)</li> <li>- pracuje s atlasem nerostů a porovnává s předloženým vzorkem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- fyzikální vlastnosti nerostů</li> <li>- přehled nerostů, chemické složení</li> <li>- poznávání nerostů</li> <li>- praktické činnosti se vzorky</li> <li>- určování nerostů</li> </ul>	Vlastnosti, přehled a určování nerostů	Ch  Vzorky nerostů, Atlasy nerostů Praktické zkoumání

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Horniny</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede hlavní horninotvorné nerosty</li> <li>- odliší horniny podle způsobu vzniku na vyvřelé, přeměněné a usazené</li> <li>- stručně vysvětlí proces vzniku vyvřelých hornin</li> <li>- odliší podle místa utuhnutí hlubinné a výlevné vyvřeliny, popíše proces a jeho důsledky pro typické znaky ve struktuře hornin (zrnitost, oddělenost nerostů)</li> <li>- vyjmenuje některé druhy hornin a pozná vzorky (žula, diorit, gabro, pegmatit, čedič, andezit, tuf)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- horninotvorné nerosty</li> <li>- rozdělení hornin podle vzniku</li> <li>- vznik vyvřelých hornin</li> <li>- hlubinné a výlevné vyvřeliny, typické znaky</li> <li>- druhy vyvřelých hornin</li> </ul>	Vyvřeliny	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně vysvětlí proces vzniku usazených hornin</li> <li>- uvede rozdělení usazených hornin podle vzniku</li> <li>- charakterizuje a pozná některé usazené horniny (pískovec, vápenec, travertýn, slepenec, brekcie, břidlice, jíla, slín, křída, uhlí)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik usazených hornin</li> <li>- druhy a vzorky usazených hornin</li> </ul>	Sedimenty	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně vysvětlí proces vzniku přeměněných hornin</li> <li>- uvede rozdělení metamorfitů podle vzniku</li> <li>- charakterizuje a pozná některé přeměněné horniny (rula, fylit, svor, mramor, kryst.břidlice, rohovec)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik přeměněných hornin</li> <li>- druhy a vzorky přeměněných hornin</li> </ul>	Metamorfity	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozoruje vzorky hornin, používá lupu</li> <li>- vyhledává vzorky v přírodě</li> <li>- podle typických znaků zařazuje vzorky do skupin</li> <li>- porovnává vzorky mezi sebou, srovnává je s atlasem hornin, zkouší určit druh horniny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozorování, práce s lupou</li> <li>- vyhledávání vhodných vzorků</li> <li>- porovnávání a určování vzorků</li> </ul>	Praktické činnosti	Vzorky hornin, Atlasy hornin Praktické zkoumání
<b>Geologické děje</b>			
➤ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje zdroje energie pro vnitřní a vnější geologické děje</li> <li>- charakterizuje jednotlivé typy vnitřních geologických dějů, vysvětlí příčiny a stručně objasní proces</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdroje energie geologických dějů</li> <li>- vnitřní geologické děje</li> </ul>	Vnitřní geol.děje	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny zemětřesení a lokalizuje hlavní oblasti výskytu zemětřesení</li> <li>- seznámí se s označováním síly zemětřesení, vysvětlí pojem epicentrum</li> <li>- seznámí se s pravidly chování při zemětřesení</li> <li>- na konkrétních příkladech se seznámí s možnými důsledky pro krajinu a život lidí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zemětřesení</li> <li>- oblasti výskytu</li> <li>- Richterova stupnice</li> <li>- chování při zemětřesení</li> <li>- následky zemětřesení</li> </ul>	Zemětřesení	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní proces sopečné činnosti, lokalizuje hlavní oblasti na Zemi</li> <li>- načrtne průřez sopkou a objasní její vznik</li> <li>- seznámí se s dalšími ději (vřídla, gejzíry, výrony plynů), vysvětlí jejich příčiny</li> <li>- charakterizuje typy poruch zemské kůry a jejich příčiny, odliší vrásové a zlomové poruchy</li> <li>- vysvětlí různé způsoby vzniku pohoří</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sopečná činnost</li> <li>- sopka</li> <li>- vřídla, gejzíry</li> <li>- poruchy zemské kůry</li> <li>- vznik pohoří</li> </ul>	Sopečná činnost a poruchy zem.kůry	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje zdroje energie pro vnější geologické děje</li> <li>- uvede hlavní procesy vnějších geologických dějů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdroje energie (gravitace, slun.zářením, rozdíly teplot,..)</li> <li>- vnější geologické děje (zvětrávání, přenos, usazování)</li> </ul>	Vnější geol.děje	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí procesy působení mechanického a chemického zvětrávání</li> <li>- charakterizuje geologickou činnost tekoucí vody</li> <li>- charakterizuje geologickou činnost moře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvětrávání</li> <li>- geol.činnost tekoucí vody</li> <li>- geol.činnost moře</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje geologickou činnost větru</li> <li>- charakterizuje geologickou činnost mrazu a ledovců</li> <li>- seznámí se s některými typickými tvary zemského povrchu (prostřednictvím fotografií a videa)</li> <li>- vysvětlí proces vzniku krasových jevů, pracuje s pojmy jeskyně, krápník, ponorná řeka</li> <li>- vysvětlí horninotvorný cyklus, proces vzniku, přeměny a zániku hornin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- geol.činnost větru</li> <li>- geol.činnost ledovců</li> <li>- typické tvary zem.povrchu a proces jejich vzniku</li> <li>- krasové jevy</li> </ul>		
<b>Půdy</b>			
➤ <i>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces vzniku půdy, zhodnotí význam podnebí</li> <li>- vyjmenuje půdotvorné činitele a popíše dlouhodobost jejich působení pro vznik půdy</li> <li>- charakterizuje složení půdy, posuzuje souvislost s úrodností</li> <li>- vysvětlí odlišnosti v zrnitosti půdy, uvede příklady půdních druhů, vysvětlí souvislost s režimem půdní vody</li> <li>- vysvětlí pojmy půdní horizont a půdní profil</li> <li>- uvede hlavní půdní typy a jejich lokalizaci na Zemi a v ČR, charakterizuje jejich půdní profil</li> <li>- zhodnotí význam půdy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik půdy</li> <li>- půdotvorní činitelé</li> <li>- složení půdy</li> <li>- zrnitost půdy, půdní druhy</li> <li>- půdní horizonty a profil</li> <li>- půdní typy</li> <li>- význam půdy</li> </ul>	Půdy	
<b>Geologický vývoj Země</b>			
➤ <i>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip stratigrafického uspořádání horninových vrstev</li> <li>- zdůvodní výskyt zkamenělin v sedimentárních vrstvách</li> <li>- seznámí se s metodami určování stáří hornin</li> <li>- rozliší jednotlivé geologické éry a období</li> <li>- uvede typické geol.procesy, které se v daném období uskutečnily, charakterizuje vývoj biosféry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stratigrafie</li> <li>- zkameněliny, paleontologie</li> <li>- stáří hornin</li> <li>- geologické éry a období</li> <li>- geologické procesy a vývoj biosféry</li> </ul>	Paleontologie Geologické éry	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní vývoj kontinentů a jejich přesun(na obrázcích)</li> <li>- vymezí geologicky nejstarší jádra kontinentů</li> <li>- uvede hlavní horotvorné procesy a zařadí je do příslušného období, uvede příklady geomorf.celků</li> <li>- uvede typické biosférické druhy a skupiny a jejich vývoj v daném období</li> <li>- popíše vznik uhlí a ropy, zařadí časově, zamýšlí se nad délkou trvání vzniku a rychlostí těžby</li> <li>- vysvětlí příčiny vyhynutí dinosaurů a důsledky pro další vývoj biosféry</li> <li>- uvádí do souvislosti závislost vývoje biosféry na podmínkách v neživé přírodě, razantní změny a následný zrychlený vývoj biosféry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj kontinentů</li> <li>- jádra kontinentů</li> <li>- horotvorné procesy</li> <li>- vývoj biosféry a typické druhy pro určité období</li> <li>- uhlí a ropa</li> <li>- vyhynutí dinosaurů a další rozvoj biosféry</li> <li>- rychlé razantní změny v neživé přírodě a vývoj biosféry</li> </ul>	Vývoj v jednotlivých geologických érách	
➤ <i>uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady extrémního počasí (hurikány, tornáda, sucho, mráz, přivalové lijáky) a zamýšlí se nad okamžitými důsledky pro biosféru</li> <li>- zhodnotí vliv dlouhodobých změn v podnebí (oteplení, ochlazení, dlouhodobé sucho) na biosféru a její vývoj</li> <li>- zamýšlí se nad únosnými výkyvy teplot pro život</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vliv extrémního počasí na biosféru</li> <li>- vliv změn v podnebí na biosféru</li> </ul>	Podnebí a biosféra	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Geologický vývoj a geologická stavba ČR</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v geologickém vývoji území ČR, uvede podstatné geologické procesy, které ovlivnily naše území</li> <li>- orientuje se v geologické stavbě ČR, využívá tematickou mapu, vysvětlí souvislost výskytu hornin s geologickým vývojem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- geologický vývoj ČR</li> <li>- geologická stavba ČR</li> </ul>		

Tematický celek: **ZÁKLADY EKOLOGIE**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</li> <li>➤ rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</li> <li>➤ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</li> <li>➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy populace, společenstvo, ekosystém, uvede konkrétní příklady</li> <li>- na základě pozorování uvede příklady organismů v lese, u rybníka, na poli, louce a objasní vztahy mezi nimi</li> <li>- vysvětlí princip vzájemného propojení všech součástí ekosystému na příkladu lesa, horského prudkého svahu, rybníka a okolí, pouště aj.</li> <li>- vysvětlí pojem potravní řetězec, producent, konzument (I., II. řádu), býložravec, masožravec, reducent, uvede konkrétní příklady potravních vztahů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ekosystém, přírodní společenstvo, populace</li> <li>- vzájemné vztahy v ekosystému, vzájemný vliv živé a neživé přírody</li> <li>- potravní řetězec</li> </ul>	Ekosystém	PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad nutností přírodní rovnováhy a nad jevy, které ji narušují (přírodního i lidského původu)</li> <li>- uvede příklady negativního působení člověka atmosféru, hydrosféru, pedosféru, biosféru</li> <li>- zamýšlí se nad nebezpečím drancování přírodních zdrojů a vyčerpávání nerostných surovin</li> <li>- uvede příklady kladných zásahů pro zmírnění důsledků činnosti lidstva, pro ochranu atmosféry, půd, vodních zdrojů a oceánu</li> <li>- zapojuje se do diskuse o životním prostředí v regionu, hlavních zdrojích znečištění a navrhuje možná řešení pro zlepšení</li> <li>- vypracuje projekt o konkrétním ekosystému na Zemi a jeho vývoji v posledních letech (př. Aralské j., Amazonie, aj.), vyhledá a využije dostupné materiály</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní rovnováha</li> <li>- negativní působení lidské činnosti</li> <li>- vyčerpávání přírodních zdrojů</li> <li>- pozitivní zásahy pro zlepšení životního prostředí</li> <li>- diskuse o životním prostředí v regionu</li> <li>- projekt o ekosystému</li> </ul>	Ochrana životního prostředí	PT(EV)  PT(EV, OSV)  Z, PT(EV, OSV) práce ve skupinách

Tematický celek: **PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody</li> <li>➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na vzorcích provádí posouzení vlastností (tvrdost, soudržnost, štěpnost, vzhled, propustnost světla, barva, vryp, hustota)</li> <li>- pracuje s atlasem nerostů a porovnává s předloženým vzorkem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- praktické činnosti se vzorky</li> <li>- určování nerostů</li> </ul>	Práce s nerosty	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozoruje vzorky hornin, používá lupu</li> <li>- vyhledává vzorky v přírodě</li> <li>- podle typických znaků zařazuje vzorky do skupin</li> <li>- porovnává vzorky mezi sebou, srovnává je s atlasem hornin, zkouší určit druh horniny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozorování, práce s lupou</li> <li>- vyhledávání vhodných vzorků</li> <li>- porovnávání a určování vzorků</li> </ul>	Práce s horninami	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná vzorky půdy z lesa, louky, pole, břehu řeky (podle dostupných možností)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozorování vzorků půdy</li> </ul>	Půda	



Vzdělávací oblast : Člověk a příroda, Člověk a zdraví  
Vzdělávací obor : Přírodopis, Výchova ke zdraví  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	281
	Vzdělávací obsah : 8. ročník .....	282

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Člověk a zdraví je integrovaný předmět, který zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis z tematického celku Biologie člověka a vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (tematické celky: Hodnota a podpora zdraví; Zdravý způsob života a péče o zdraví; Změny v životě člověka a jejich reflexe; Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence). Předmět obsahově navazuje na vyučovací předmět Člověk a svět na 1. stupni, dále prohlubuje a rozšiřuje oblast tematického celku Člověk a jeho zdraví. Obsahově rovněž navazuje a využívá znalosti z vyučovacího předmětu Přírodopis, získané v 6. a 7. ročníku. Hlavním cílem je vypěstovat v žácích odpovědný přístup ke svému zdraví, vytvořit si celkový všeobecný přehled o anatomii a fyziologii lidského těla, vztazích a vlivech procesů a jevů na zdraví člověka, osvojit si zásady zdravého životního stylu a prevence zdravotních problémů. Specificky se uplatňují metody praktického vizuálního pozorování a praktických pokusů, zkoumání vzorků, rozborů videoukázek a vyhodnocení praktických pokusů, vyhledávání a posuzování informací v odborné a encyklopedické literatuře a na internetu.

Předmět Člověk a zdraví je zařazen v 8. ročníku. Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1-2 hodiny týdně nebo v delších praktických cvičeních.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Člověk a zdraví jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Sebezpoznaní“, „Psychohygiena“.....	8. ročník
Multikulturní výchova - „Etnický původ“ .....	8. ročník
Environmentální výchova - „Vztah člověka k prostředí“ .....	8. ročník
Mediální výchova - „Kritické čtení a vnímání sdělení“, „Interpretace vztahu sdělení a reality“ .....	8. ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- používá při výuce rozmanité pomůcky (vzorky, lupu, mikroskop, multimediální počítačové programy, internet, fotografie, encyklopedie, videoukázky,...) a rozvíjí u žáků dovednosti při jejich používání
- rozvíjí u žáků dovednosti při vyhledávání údajů v odborné literatuře, samostatném používání různých informačních zdrojů, zapojuje žáky do porovnávání, třídění a zpracování informací
- zapojuje žáky do výběru podstatných informací z textů a jejich písemného zpracování ve formě výpisků
- učí žáky vytvářet vlastní výstupy ze zpracovaných informací ve formě tabulek, náčrtů, diagramů a grafů
- motivuje žáky k zájmu o zjišťování dalších informací o lidském těle a zdraví, podporuje u žáků dovednosti v pozorování a sebezpozorování, provádí se žáky rozbor a utřídění získaných informací

#### Kompetence k řešení problému

- rozvíjí u žáků dovednost poskytnout první pomoc a oporu druhému člověku pomocí nácviků v modelových situacích
- podporuje žáky v získávání odpovědného vztahu k lidem a jejich zdraví, rozvíjí u žáků schopnost rozeznávat hranice svých schopností a zbytečné riziko při rozhodování o možném řešení problému
- motivuje žáky k přiměřenému sledování svého zdravotního stavu, podporuje u žáků vytváření efektivních postupů při řešení vlastních zdravotních problémů

#### Kompetence komunikativní

- aktivně zapojuje žáky do diskusí a besed k určeným tématům, dbá na dodržování pravidel při diskusích
- umožňuje žákům klást otázky k problematice probíraného učiva, pomáhá jim s vhodnou formulací
- seznamuje žáky s odbornou terminologií v přiměřeném rozsahu, rozvíjí jejich dovednost přesného vyjadřování a správného používání odborných termínů
- zapojuje žáky do praktických cvičení modelových situací a rozvíjí jejich schopnost pojmenovat zdravotní problém a jeho příznaky a projevy, přivolat vhodnou pomoc

#### Kompetence sociální, personální a občanské

- podporuje žáky v aktivním zájmu o své zdraví, dbá na jejich vědomé dodržování zásad ochrany zdraví a bezpečnosti
- rozvíjí u žáků odpovědný vztah k sobě samému a ostatním lidem prostřednictvím besed, diskusí a praktických cvičení
- podporuje žáky ve vytváření vlastních názorů na reklamní sdělení a rozvíjí jejich schopnost zvažovat argumenty, obhajovat názor, vyslechnout jiný názor

#### Kompetence pracovní

- umožňuje žákům práci s technikou (mikroskop, preparáty, lupa, počítač) a pomáhá žákům ve zvládnutí šetrného a bezpečného zacházení s přístroji
- rozvíjí u žáků schopnost náhledu na své fyzické schopnosti a jejich hranice
- pomáhá žákům rozvíjet správné hygienické návyky při různých pracovních aktivitách

**Tematický celek: BIOLOGIE ČLOVĚKA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>➤ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně objasní strukturu stavby lidského těla (buňky, tkáně, orgány, orgánové soustavy) v souvislosti se zajišťováním základních funkcí</li> <li>- načrtne některé typy buněk a popíše rozdíl</li> <li>- vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé typy tkání, uvede typické znaky stavby buněk a jejich vlastnosti</li> <li>- uvede příklady zařazení orgánů k orgánovým soustavám</li> <li>- uvede přehled orgánových soustav</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura stavby lidského těla</li> <li>- typy buněk</li> <li>- typy tkání</li> <li>- orgány</li> <li>- přehled orgánových soustav</li> </ul>	Buňky, tkáně, orgány	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní funkce kosterní soustavy</li> <li>- objasní funkční propojenost opěrné a pohybové soustavy, kostry a svalů</li> <li>- vyjmenuje typy tkání tvořící kostru a vysvětlí jejich hlavní vlastnosti</li> <li>- charakterizuje vnitřní stavbu kosti, odliší dlouhé, krátké a ploché kosti, načrtne nákres</li> <li>- uvede podstatné látky ve složení kostí</li> <li>- charakterizuje růst a vývin kostí v souvislosti s věkem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce kosterní soustavy</li> <li>- funkční závislost opěrné a pohybové soustavy</li> <li>- typy tkání kostry</li> <li>- vnitřní stavba kosti</li> <li>- nákres dlouhé kosti</li> <li>- složení kostí</li> <li>- růst a vývin kostí</li> </ul>	Kosterní soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede typy spojení kostí, uvede příklady</li> <li>- popíše podle obrázku stavbu kloubu, vysvětlí funkci jednotlivých částí</li> <li>- demonstruje ukázkou pohyblivost jednotlivých kloubů a jejich omezení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- spojení kostí</li> <li>- stavba kloubu</li> <li>- pohyblivost kloubů</li> </ul>	Spojení kostí, klouby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje části kostry (páteř, lebka, hrudník, končetiny) a jednotlivé kosti</li> <li>- vyhledá a pojmenuje jednotlivé kosti na člověku a obrázku kostry</li> <li>- seznámí se se stavbou páteře</li> <li>- odliší správné zakřivení páteře od vad</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- části kostry</li> <li>- přehled kostí</li> <li>- stavba páteře</li> <li>- zakřivení a ohebnost páteře</li> </ul>	Přehled kostí	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší typy svalové tkáně hladké a příčně pruhované, uvede umístění v orgánech těla</li> <li>- objasní funkce kosterního svalstva</li> <li>- charakterizuje vnitřní a vnější stavbu svalu, popíše připojení svalů ke kostře</li> <li>- charakterizuje princip činnosti svalů pro pohyb, uvede zdroj energie a objasní zvýšenou potřebu kyslíku</li> <li>- vyhledá a pojmenuje jednotlivé svaly na člověku a obrázku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy svalové tkáně</li> <li>- funkce kosterního svalstva</li> <li>- stavba svalu</li> <li>- činnost svalů</li> <li>- přehled svalů</li> </ul>	Pohybová soustava, svaly a jejich přehled	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede jednotlivé části a orgány oběhové soustavy</li> <li>- charakterizuje funkce oběhové soustavy</li> <li>- uvede hlavní charakteristiky krve, její složení, funkci a typické vlastnosti jejích součástí</li> <li>- orientuje se v rozlišení krevních skupin, pokusí se zjistit u prakt. lékaře svojí krevní skupinu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oběhová soustava</li> <li>- funkce oběhové soustavy</li> <li>- složení krve</li> <li>- krevní skupiny</li> </ul>	Oběhová soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na modelu popíše stavbu srdce a objasní jeho činnost v souvislosti s průchodem krve</li> <li>- charakterizuje funkci srdce pro krevní oběh</li> <li>- odliší jednotlivé části krevního oběhu a jejich význam</li> <li>- popíše činnost srdce, uvádí do souvislosti její projevy (tep, krevní tlak)</li> <li>- odliší typy krevních cév a vysvětlí jejich rozdíl</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba srdce</li> <li>- funkce srdce</li> <li>- části krevního oběhu</li> <li>- činnost srdce</li> <li>- krevní cévy</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s některými kardiovaskulárními poruchami (infarkt, mozková mrtvice, embolie, křečové žíly)</li> <li>- uvědomuje si souvislost nevhodného životního stylu (nedostatek pohybu, tučná jídla, stres) se zhoršenou funkcí kardiovaskulárního systému a zvýšení rizik</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kardiovaskulární problémy</li> <li>- životní styl a oběhový systém</li> </ul>	Oběhový systém	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí principy imunitního systému člověka</li> <li>- charakterizuje mízu a mízní cévy</li> <li>- uvede funkci a umístění mízních uzlin</li> <li>- charakterizuje funkci sleziny a brzlíku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- imunitní systém</li> <li>- míza, mízní cévy</li> <li>- mízní uzliny</li> <li>- slezina, brzlík</li> </ul>	Imunitní soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje orgány dýchací soustavy</li> <li>- objasní funkci dýchací soustavy a význam kyslíku pro organismus</li> <li>- odliší dvě fáze výměny plynů (vnější a vnitřní)</li> <li>- vyjmenuje, popíše a vysvětlí činnost jednotlivých částí horních cest dýchacích</li> <li>- vyjmenuje součásti dolních cest dýchacích</li> <li>- seznámí se s fungováním hlasivek a se správným zacházením s hlasem</li> <li>- načrtne plíce a popíše jejich stavbu</li> <li>- na obrázcích vysvětlí princip výměny plynů v plicních sklípcích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dýchací soustava</li> <li>- funkce dýchací soustavy a význam kyslíku</li> <li>- fáze výměny plynů</li> <li>- horní cesty dýchací</li> <li>- dolní cesty dýchací</li> <li>- hlasivky</li> <li>- plíce, jejich stavba</li> <li>- plicní sklípky, výměna plynů</li> </ul>	Dýchací soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- demonstruje činnost dýchacích svalů, vyjmenuje je</li> <li>- vysvětlí souvislost dechové frekvence se zvýšenou námahou, kyslíkový dluh</li> <li>- seznámí se s riziky kouření pro zvýšení náchylnosti k plicním onemocněním</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dýchací svaly</li> <li>- dechová frekvence a námaha</li> <li>- rizika kouření</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje orgány a části trávicí soustavy</li> <li>- vysvětlí funkci trávicí soustavy</li> <li>- vysvětlí pojem enzym, uvede příklad</li> <li>- objasní proces probíhající v ústní dutině</li> <li>- vysvětlí význam slin</li> <li>- popíše stavbu žaludku, vysvětlí jeho funkci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- trávicí soustava</li> <li>- funkce trávicí soustavy</li> <li>- enzymy</li> <li>- ústní dutina</li> <li>- sliny</li> <li>- žaludek</li> </ul>	Trávicí soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ukáže na obrázku umístění jater, objasní jejich funkce a význam pro organismus</li> <li>- seznámí se s riziky poškození jater (alkohol, drogy, mononukleóza)</li> <li>- vysvětlí funkce žlučníku a slinivky břišní</li> <li>- popíše proces probíhající v dvanáctníku</li> <li>- popíše funkci tenkého střeva a jeho umístění</li> <li>- popíše funkci tlustého střeva</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- játra</li> <li>- rizika poškození jater</li> <li>- žlučník, slinivka břišní</li> <li>- dvanáctník</li> <li>- tenké a tlusté střevo</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší mléčné zuby a trvalý chrup podle počtu a období vývoje</li> <li>- popíše vnější a vnitřní stavbu zubu podle obrázku</li> <li>- jmenuje hlavní zásady péče o chrup</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mléčný a trvalý chrup</li> <li>- stavba zubu</li> <li>- péče o chrup</li> </ul>	Chrup	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co je metabolismus</li> <li>- jmenuje základní složky potravy, jejich potravinové zdroje a význam pro organismus</li> <li>- seznámí se s vhodnou skladbou potravy</li> <li>- zapojuje se do diskuse o svých stravovacích zvyklostech</li> <li>- vypracuje a dodržuje hlavní zásady správné výživy</li> <li>- sestaví příklad jídelníčku na 1 týden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- metabolismus</li> <li>- složky potravy</li> <li>- skladba potravy</li> <li>- stravovací zvyklosti</li> <li>- zásady správné výživy</li> <li>- sestavení jídelníčku</li> </ul>	Metabolismus a výživa	práce ve skupině
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede všechny soustavy, které se podílejí na vylučování zbytků, odpadních a škodlivých látek</li> <li>- vyjmenuje orgány a části vylučovací soustavy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vylučování</li> <li>- vylučovací soustava</li> </ul>	Vylučování	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- podle obrázku popíše stavbu ledviny a objasní její funkci</li> <li>- objasní proces filtrace krve a tvorby moči</li> <li>- lokalizuje umístění ledvin</li> <li>- uvede možná rizika pro onemocnění ledvin, dává do souvislosti se zneužíváním psychotrop.látek</li> <li>- respektuje potřebu přísunu dostatku tekutin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba a funkce ledviny</li> <li>- filtrace krve, vznik moči</li> <li>- umístění ledvin</li> <li>- rizika pro ledviny</li> </ul>	Ledviny	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede všechny funkce kůže</li> <li>- popíše podle obrázku stavbu kůže s důrazem na spojitost s jednotlivými funkcemi kůže</li> <li>- vyjmenuje kožní útvary</li> <li>- uvede zásady péče o kůži a kožní útvary</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce kůže</li> <li>- stavba kůže</li> <li>- kožní útvary</li> <li>- péče o kůži</li> </ul>	Kožní soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní funkce nervové soustavy</li> <li>- odliší části nervové soustavy (centrální a obvodovou)</li> <li>- vysvětlí pojmy neuron, synapse, reflex</li> <li>- objasní trvalost poškození nervové soustavy</li> <li>- podle obrázku popíše a charakterizuje míchu a její funkci</li> <li>- popíše mozek a jeho části, objasní jejich funkce</li> <li>- charakterizuje obvodovou nervovou soustavu</li> <li>- odliší podmíněné a nepodmíněné reflexy, uvede příklady, uvede příklady podnětů v 1. a 2. sig.soustavě</li> <li>- seznámí se s pravidly péče o nervovou soustavu</li> <li>- respektuje nošení ochranné přilby, uvede činnosti a místa, kde je to nezbytné</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce nervové soustavy</li> <li>- části nervové soustavy</li> <li>- neuron, synapse, reflex</li> <li>- neobnovitelnost nerv.buněk</li> <li>- mícha</li> <li>- mozek</li> <li>- obvodová nervová soustava</li> <li>- podmíněné a nepodmíněné reflexy, signální soustava</li> <li>- péče o nervovou soustavu</li> <li>- prevence zranění</li> </ul>	Nervová soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje receptory jako zdroj informací pro čl.</li> <li>- charakterizuje čidla chuti a jejich umístění</li> <li>- podle pokusu odliší základní chuťové vjemy a jejich umístění na jazyku</li> <li>- charakterizuje čidla čichu a jejich umístění</li> <li>- zhodnotí význam čichu pro člověka</li> <li>- uvede možná rizika pro poškození čichu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- receptory</li> <li>- čidla chuti</li> <li>- chuťové vjemy</li> <li>- čidla čichu</li> <li>- význam čichu</li> <li>- rizika pro poškození</li> </ul>	Smysly	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu ucha podle obrázku</li> <li>- objasní princip přenosu zvuku v uchu</li> <li>- zhodnotí význam sluchu pro člověka</li> <li>- zamýšlí se nad problémy sluchově handicapovaných</li> <li>- uvede možná rizika pro poškození sluchu</li> <li>- charakterizuje rovnovážné ústrojí a jeho význam</li> <li>- uvede čidla hmatu a jejich umístění</li> <li>- podle pokusu vyjmenuje hmatové vjemy</li> <li>- zhodnotí význam hmatu pro člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba ucha</li> <li>- funkce ucha</li> <li>- význam sluchu</li> <li>- sluchové postižení</li> <li>- rizika pro poškození sluchu</li> <li>- rovnovážné ústrojí</li> <li>- čidla hmatu</li> <li>- hmatové vjemy</li> <li>- význam hmatu</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše stavbu oka podle obrázku</li> <li>- uvede čidla zraku a jejich umístění</li> <li>- objasní funkci zornice</li> <li>- objasní proces akomodace čočky a jeho význam</li> <li>- zhodnotí význam zraku pro člověka</li> <li>- zamýšlí se nad problémy zrakově handicapovaných</li> <li>- uvede typy běžných zrakových vad a jejich korekci</li> <li>- dodržuje zásady péče o zrak a prevence poranění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba oka</li> <li>- čidla zraku</li> <li>- zornice</li> <li>- akomodace</li> <li>- význam zraku</li> <li>- zrakové postižení</li> <li>- zrakové vady a brýle</li> <li>- péče o zrak, prevence</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip rozmnožování člověka</li> <li>- popíše podle obrázku mužskou pohlavní soustavu</li> <li>- vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</li> <li>- vyjmenuje hlavní mužské hormony</li> <li>- uvede druhotné pohlavní znaky</li> <li>- zná a dodržuje pravidla hygieny pohlavních orgánů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozmnožování</li> <li>- mužská pohlavní soustava</li> <li>- funkce orgánů</li> <li>- mužské hormony</li> <li>- druhotné pohlavní znaky</li> <li>- hygiena pohl.orgánů</li> </ul>	Mužská pohlavní soustava	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- popíše podle obrázku ženskou pohlavní soustavu</li> <li>- objasní funkci jednotlivých orgánů</li> <li>- vyjmenuje ženské hormony</li> <li>- vyjmenuje druhotné pohlavní znaky</li> <li>- stručně vysvětlí menstruační cyklus, určí období vhodné pro oplození vajíčka</li> <li>- zná a dodržuje pravidla hygieny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ženská pohlavní soustava</li> <li>- funkce orgánů</li> <li>- ženské hormony</li> <li>- druhotné pohlavní znaky</li> <li>- menstruační cyklus</li> <li>- hygiena</li> </ul>	Ženská pohlavní soustava	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí funkci hormonální soustavy</li> <li>- uvede hlavní orgány, vyjmenuje hormony, které produkují a jejich vliv na organismus</li> <li>- uvede příklady onemocnění při selhání hormonální činnosti (cukrovka, neplodnost, poruchy růstu, ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce řízení a rovnováhy</li> <li>- přehled orgánů, hormonů a jejich vlivu</li> <li>- selhání hormonální činnosti</li> </ul>	Endokrinní soustava	
➤ <i>objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí proces početí a první dělení buňky</li> <li>- charakterizuje etapy vývoje v průběhu těhotenství (embryonální a plodové stádium)</li> <li>- uvede možná rizika pro plod v průběhu těhotenství s důrazem na alkohol, léky, kouření, drogy</li> <li>- uvede pravidla životosprávy těhotné ženy</li> <li>- seznámí se se změnami tělesného a psychického vývoje u těhotné ženy, očekávání miminka</li> <li>- seznámí se s průběhem porodu</li> <li>- charakterizuje jednotlivé etapy vývoje, typický průběh psychomotorického vývoje (novorozeně, kojeneček, batole)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- početí</li> <li>- embryonální a plodové stádium</li> <li>- rizika v těhotenství</li> <li>- životospráva těhotné ženy</li> <li>- těhotná žena</li> <li>- porod</li> <li>- novorozeně, kojeneček, batole</li> </ul>	Individuální vývoj jedince	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vývoj a typické dovednosti dětí předškolního věku, mladšího a staršího školního věku</li> <li>- charakterizuje změny v průběhu puberty a dospívání (pohlavní dozrávání, psychický a citový vývoj)</li> <li>- charakterizuje dospělý věk, střední věk a jeho specifika</li> <li>- uvede projevy stárnutí</li> <li>- zapojí se do diskuse o představách důstojného stáří a potřebách (fyzických a psychosociálních) starých lidí, poskytnutí zázemí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- dětské období</li> <li>- adolescent</li> <li>- dospělý věk, střední věk</li> <li>- stárnutí</li> <li>- stáří</li> <li>- potřeby starých lidí</li> </ul>		
➤ <i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede hlavní principy evoluční teorie vývoje druhů</li> <li>- provede zařazení člověka podle taxonomického třídění živočichů, uvede nejbližší živočišný druh</li> <li>- uvede hlavní odlišnosti homo sapiens sapiens a jeho živočišného předchůdce</li> <li>- charakterizuje proces postupného vývoje člověka podle jednotlivých druhů hominidů, jejich znaků a rozvoje dovedností a myšlení</li> <li>- uvede přibližné časové určení</li> <li>- vysvětlí zřejmé příčiny rozvoje odlišných lidských ras v přírodních podmínkách oblasti původu</li> <li>- zaujímá aktivně pozitivní postoj v otázce rasové tolerance a rovnocennosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- evoluční vývoj organismů</li> <li>- zařazení člověka k primátům</li> <li>- odlišnosti člověka a jeho předchůdce</li> <li>- druhy hominidů v postupném vývoji</li> <li>- časové určení</li> <li>- lidské rasy</li> <li>- rasová tolerance, boj proti rasismu</li> </ul>	Fylogenetický vývoj člověka	
➤ <i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje podle přenositelnosti onemocnění infekční nemoci a ostatní</li> <li>- uvede různé původce nemocí a způsoby přenosu infekce</li> <li>- uvede a dodržuje preventivní opatření pro zamezení přenosu (hygienické návyky, zdravý životní styl, chráněný sex)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- infekční nemoci</li> <li>- původci nemocí, způsob přenosu</li> <li>- prevence</li> </ul>	Infekční nemoci	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem epidemie</li> <li>- zamýšlí se nad preventivními opatřeními pro předcházení epidemiím</li> <li>- uvědomuje si význam očkování</li> <li>- seznámí se s riziky prodělání příušnic a zarděnek v dospělosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- epidemie</li> <li>- preventivní opatření</li> <li>- význam očkování</li> </ul>	Infekční nemoci	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná příznaky běžných onemocnění</li> <li>- umí změřit tělesnou teplotu</li> <li>- zná názvy běžných léků na snížení teploty</li> <li>- seznamuje se s informacemi na příbalovém letáku léků před jejich použitím</li> <li>- seznámí se s nebezpečím zneužívání léků</li> <li>- zná postupy pro snížení vysoké horečky</li> <li>- umí změřit puls</li> <li>- seznámí se a respektuje specifika chování nemocných</li> <li>- dovede uplatnit postup při zacházení s nemocným</li> <li>- respektuje pokyny lékaře při svém vlastním onemocnění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příznaky běžných nemocí</li> <li>- změření tělesné teploty</li> <li>- léky na snížení teploty</li> <li>- informace k lékům</li> <li>- zneužívání léků</li> <li>- snížení horečky</li> <li>- změření pulsu</li> <li>- chování nemocných</li> <li>- léčba nemocných</li> <li>- pokyny lékaře</li> </ul>	Příznaky a léčba	
<p>➤ <i>aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná příznaky zlomení kosti nebo vymknutí</li> <li>- seznámí se a prakticky uplatňuje dovednosti poskytnutí první pomoci při podvrknutí, vymknutí, zlomenině kosti a svalových zraněních</li> <li>- respektuje závažné riziko při poranění páteře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příznaky zranění kostry</li> <li>- první pomoc při zlomeninách, vymknutí, svalových zraněních</li> <li>- poranění páteře</li> </ul>	Poranění pohybového aparátu	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpozná příznaky selhání dechové a srdeční činnosti</li> <li>- zná pravidla při poskytnutí umělého dýchání a nepřímé masáže srdce</li> <li>- nacvičuje umístění rukou a náznak potřebné aktivity</li> <li>- nacvičí přemístění do stabilizované polohy</li> <li>- zná umístění tlakových bodů a dovede je nahnatnout</li> <li>- zná příznaky tepenného a žilního krvácení</li> <li>- seznámí se a prakticky uplatňuje dovednosti poskytnutí první pomoci při krvácení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- umělé dýchání a nepřímá masáž srdce</li> <li>- stabilizovaná poloha</li> <li>- tlakové body</li> <li>- krvácení</li> </ul>	Problémy oběhového systému a krvácení	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odliší typy kožních poranění a jejich příčiny</li> <li>- umí ošetřit běžná mechanická kožní poranění</li> <li>- seznámí se a dodržuje prevenci poranění kůže</li> <li>- seznámí se s pravidly bezpečného opalování a s možnými riziky spálení kůže sluncem</li> <li>- seznámí se s první pomocí při popálení, omrznutí, poleptání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy kožních poranění</li> <li>- mechanická poranění</li> <li>- prevence</li> <li>- opalování na slunci</li> <li>- popálení, omrznutí, poleptání</li> </ul>	Kožní poranění	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s pravidly poskytnutí první pomoci, nutností pozorování při poranění hlavy, zlomenině spodiny lebeční, možném otřesu mozku</li> <li>- zná pravidla při poranění páteře, příznaky narušení míchy</li> <li>- zná hlavní příčiny rozvoje šoku, dovede uplatnit protišoková opatření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poranění hlavy</li> <li>- poranění páteře</li> <li>- protišoková opatření</li> </ul>	Poranění nervové soustavy	

**Tematický celek: PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody</li> <li>➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- změří puls a tělesnou teplotu</li> <li>- změří dechovou frekvenci</li> <li>- porovná dechovou a tepovou frekvenci po fyzické zátěži</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- srdeční aktivita</li> <li>- dechová aktivita</li> <li>- reakce organismu na zátěž</li> </ul>	Srdeční a dechová aktivita	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- provede pokus orientace v prostoru hmatem a sluchem</li> <li>- pokusí se uchopit předmět při zrakové kontrole jednoho oka</li> <li>- pokusí se rozlišit hmatem drobné detaily na předmětu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hmat, sluch, důležitost zraku</li> <li>- stereometrie zraku</li> <li>- citlivost hmatu</li> </ul>	Činnost a citlivost smyslů	

**Tematický celek: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Hodnota a podpora zdraví</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</li> <li>➤ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</li> <li>➤ dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede vlastní představu pojmu „být zdravý“, „cítit se zdravý“, zapojí se do diskuse</li> <li>- uvede složky zdraví a objasní jejich souvislost</li> <li>- objasní souvislost fyzických, psychických a sociálních faktorů v pojetí zdraví, uvede příklady vzájemného ovlivnění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- diskuse o individuální představě zdraví</li> <li>- složky zdraví</li> <li>- biopsychosociální pojetí zdraví</li> </ul>	Pojetí zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad hodnotou zdraví ve své hierarchii hodnot, porovnává s ostatními</li> <li>- zamýšlí se nad omezením, které ztráta zdraví přinese pro běžný život jedince, uvádí konkrétní příklady</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hodnota zdraví v hierarchii</li> <li>- omezení při ztrátě zdraví</li> </ul>	Hodnota zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zamýšlí se nad lidskými potřebami, přiřazuje je do určitých skupin</li> <li>- zamýšlí se nad prioritami v uspokojování lidských potřeb, posoudí konkrétní předložený příklad</li> <li>- uvede hierarchii lidských potřeb</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- lidské potřeby</li> <li>- priority uspokojování</li> <li>- Maslowova teorie hierarchie lidských potřeb</li> </ul>	Lidské potřeby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede různé formy podpory zdraví v ČR</li> <li>- zhodnotí význam preventivních lékařských prohlídek a očkování</li> <li>- chápe odpovědnost každého jedince za své zdraví</li> <li>- zamýšlí se a vyhodnocuje působení médií a reklamy v pojetí a podpoře zdraví, v prevenci, vytváření postojů ke zdraví a lidské společnosti jako společenství lidí zdravých i nemocných a oslabených</li> <li>- zamýšlí se nad hlavními faktory vyrovnání se s nemocí vlastní nebo blízké osoby</li> <li>- uvede příklady aktivit a programů v obci na podporu zdraví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- formy podpory zdraví</li> <li>- preventivní prohlídky</li> <li>- odpovědnost jedince</li> <li>- působení médií a reklamy</li> <li>- postoje ve společnosti ke zdraví a nemoci</li> <li>- vyrovnání se s nemocí</li> <li>- aktivity a programy na podporu zdraví</li> </ul>	Společnost a podpora zdraví	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>Zdravý způsob života a péče o zdraví</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</i></li> <li>➤ <i>dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</i></li> <li>➤ <i>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</i></li> <li>➤ <i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si nezbytnost pravidelného cvičení k posílení správného držení těla, seznámí se s vhodnými cviky</li> <li>- provádí pravidelně vytrvalostní pohybové aktivity jako prostředek zlepšení celkové fyzické kondice, uvede příklady</li> <li>- respektuje nutnost pravidelného pohybu v rozumné míře pro lidský organismus po celý život člověka</li> <li>- zamýšlí se nad vhodnými vnějšími a vnitřními podmínkami pro pohybové aktivity</li> <li>- volí při sportovních aktivitách vhodné oblečení a prostředí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- držení těla a pravidelné cvičení</li> <li>- vytrvalostní pohybové aktivity a fyzická kondice</li> <li>- pohyb ve starším věku</li> <li>- podmínky pro pohybové aktivity</li> <li>- oblékání a prostředí pro sport</li> </ul>	Pohyb a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dává do souvislosti množství potravy a energetickou náročnost činností člověka</li> <li>- uvede hlavní zásady správné výživy ve složení potravy, režimu stravování</li> <li>- vypracuje ve skupině návrh týdenního jídelníčku</li> <li>- dodržuje pitný režim a objasní vliv nedostatku tekutin na lidský organismus</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příjem potravy a energetický výdej</li> <li>- zásady správné výživy</li> <li>- režim stravování</li> <li>- jídelníček</li> <li>- pitný režim</li> </ul>	Výživa a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sleduje svoji tělesnou hmotnost v rozumné míře</li> <li>- vytváří si rozumné postoje ke vzhledu postavy své i ostatních, přijímá své tělesné schéma</li> <li>- seznámí se s poruchami příjmu potravy (přejídání, bulimie, mentální anorexie)</li> <li>- uvede příklady nadměrné zátěže organismu při nadváze</li> <li>- seznámí se se závažnými riziky nevhodných „dietních“ režimů pro lidský organismus a jeho vývoj</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tělesná hmotnost</li> <li>- vzhled postavy, tělesné schéma</li> <li>- poruchy příjmu potravy</li> <li>- nadváha a zátěž organismu</li> <li>- rizika nevhodných redukčních „diet“</li> </ul>	Výživa a zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se zásadami režimu dne pro vytváření podmínek pro dlouhodobě dobrý zdravotní stav</li> <li>- vytvoří záznam svého denního režimu a porovnává s uvedenými zásadami</li> <li>- snaží se uplatnit změny ve svém denním režimu v souladu se zdravím</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- denní režim pro vytváření podmínek ke zdraví</li> <li>- záznam vlastního režimu dne</li> <li>- návrh a uplatnění změn v indiv. denním režimu</li> </ul>	Režim dne	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje zásady osobní hygieny</li> <li>- uvede zásady hygieny prostředí a jednotlivých činností, snaží se je uplatňovat</li> <li>- seznámí se s vlivem dlouhodobého hluku na člověka</li> <li>- zhodnotí význam otužování pro odolnost člověka</li> <li>- učí se zvládat psychickou zátěž</li> <li>- vytváří si vnitřní rovnováhu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní hygiena</li> <li>- hygiena prostředí</li> <li>- hygiena činností</li> <li>- vliv hluku</li> <li>- význam otužování</li> <li>- psychická zátěž</li> <li>- vnitřní rovnováha</li> </ul>	Tělesná a duševní hygiena	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chrání své zdraví dodržováním bezpečného chování v případě alergií a chronických onemocnění</li> <li>- uvede rizika přenosu onemocnění nechráněným pohlavním stykem nebo krví, seznámí se se závažností těchto onemocnění s trvalými nebo smrtelnými následky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- alergie a chronická onemocnění</li> <li>- nemoci přenosné pohlavním stykem a krví</li> </ul>	Ochrana před nemocemi	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s riziky nákazy při kontaktu se zvířaty, při bodnutí hmyzem nebo klíštětem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nemoci přenosné hmyzem a zvířaty</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná a respektuje pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty</li> <li>- používá ochranné pomůcky očí a hlavy, pokud je to nezbytné</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí dlouhého strnulého sezení, respektuje nezbytnost protažení těla</li> <li>- seznámí se s nutností přípravy před sportovní činností (prohřátí svalů, rozcvičení a protažení) jako prevencí svalových zranění</li> <li>- respektuje a dodržuje pravidla bezpečného pohybu pro předcházení zraněním</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pravidla silničního provozu</li> <li>- ochranné pomůcky</li> <li>- neustálé sezení a zdraví</li> <li>- sport a zdraví</li> <li>- prevence svalových zranění</li> <li>- prevence zranění</li> </ul>	Prevence zranění	
<b>Změny v životě člověka a jejich reflexe</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání</i></li> <li>➤ <i>optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i></li> <li>➤ <i>v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- srovnává vlastní pozorování a zamýšlí se nad srovnáním s přehledem fyziologických změn probíhajících v období dospívání</li> <li>- přijímá tyto změny jako součást vývoje člověka a svého vlastního vývoje</li> <li>- vnímá rozdíly v chování a vnímání okolí spolužáky opačného pohlaví, respektuje tyto rozdíly</li> <li>- chová se kultivovaně k jedincům opačného pohlaví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- změny v období dospívání</li> <li>- přijímání změn</li> <li>- rozdíly v chování dívek a chlapců</li> <li>- chování k opačnému pohlaví</li> </ul>	Dospívání	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapojí se do diskuse o formách sexuálního života a vhodném věkovém určení</li> <li>- seznámí se s riziky předčasné sexuální zkušenosti</li> <li>- seznámí se se všemi způsoby antikoncepce</li> <li>- zodpovědně přistupuje k diskusím a tématům týkajících se rodičovství</li> <li>- odliší plánované a neplánované rodičovství, chtěné a nechtěné, příp.odmítané dítě</li> <li>- seznámí se se zdravotními riziky umělého přerušení těhotenství</li> <li>- zamýšlí se nad podstatnými aspekty výchovy dítěte a nad potřebami dítěte</li> <li>- zamýšlí se nad nezralostí mladistvých rodičů k výchově dětí</li> <li>- seznámí se s poruchami pohlavní identity</li> <li>- objasní pojem homosexualita</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- formy sexuálního života</li> <li>- předčasné zahájení sexuálního života</li> <li>- antikoncepce</li> <li>- diskuse o rodičovství</li> <li>- plánování rodičovství, přijímání budoucího dítěte</li> <li>- umělé přerušení těhotenství</li> <li>- výchova dítěte</li> <li>- potřeby dítěte</li> <li>- mladiství a nezralí rodiče</li> <li>- poruchy pohlavní identity</li> <li>- homosexualita</li> </ul>	Sexuální život a rodičovství	
<b>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i></li> <li>➤ <i>dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými relaxačními metodami a s postupem uvolnění psychického napětí</li> <li>- popíše vlastní metody k překonávání únavy, relaxační metody</li> <li>- uplatňuje v praxi účinné metody regenerace sil</li> <li>- zná hranici svých sil a neriskuje přepínání organismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- relaxační techniky</li> <li>- vlastní metody překonávání únavy</li> <li>- regenerace sil</li> <li>- hranice zatížení organismu</li> </ul>	Relaxace, regenerace	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nácvikem chování v modelových situacích posiluje schopnost řešit náročné situace, zvyšuje psychickou odolnost organismu a předcházení stresu</li> <li>- uplatňuje postup analýzy situace a problému a nastínění možných řešení u modelové nebo své vlastní situace jako prevenci vzniku stresové zátěže</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nácvik chování ve stresových situacích</li> <li>- analýza problému, řešení problému</li> </ul>	Prevence stresu	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede typy patologických závislostí</li> <li>- uvede přehled návykových látek, případně činností</li> <li>- zapojí se do diskuse o možných příčinách začátku zneužívání psychotropních látek jedince</li> <li>- seznámí se s následky zneužívání návykových látek na lidský organismus</li> <li>- seznámí se s postupným vývojem závislosti a s navazující trestnou činností</li> <li>- navrhuje možná opatření pomoci a prevence</li> <li>- chápe dobré sociální zázemí, vytvořený hodnotový systém a zájmovou činnost jako podstatnou prevenci</li> <li>- zaujímá negativní postoj k dopingů ve sportu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- patologické závislosti</li> <li>- návykové látky a činnosti</li> <li>- příčiny zneužívání psychotropních látek</li> <li>- následky</li> <li>- vývoj závislosti</li> <li>- prevence a pomoc</li> <li>- sociální zázemí, hodnoty a zájmy</li> <li>- doping ve sportu</li> </ul>	Závislosti a návykové látky	

Vzdělávací oblast	:	Člověk a příroda, Člověk a společnost
Vzdělávací obor	:	Zeměpis, Výchova k občanství
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## ZEMĚPIS

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	292
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	293
	7. ročník .....	298
	8. ročník .....	302
	9. ročník .....	308

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Zeměpis je integrovaným vyučovacím předmětem. Je obsahově spjat se vzdělávací oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Důraz je kladen na propojení obou oblastí a objasnění jejich vzájemné podmíněnosti a následných změn v důsledku vlivu jednotlivých složek fyzickogeografické a socioekonomickogeografické sféry. Dále je kladen důraz na propojení planetárně globálního pohledu, regionálního a mikroregionálního pohledu. Svým obsahem volně navazuje na předmět Člověk a svět na 1.stupni. Předmět zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Zeměpis a dále vybrané související výstupy vzdělávacího oboru „Výchova k občanství“ z tematického celku „Stát a hospodářství“ a „Mezinárodní vztahy, globální svět“ a výstupy vzdělávacího oboru Fyzika z tematického celku „Vesmír“. Předmět Zeměpis je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku, 9.ročníku. Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 - 2 hodiny týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Zeměpis jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ .....	6.-9.ročník
Výchova demokratického občana - „Principy demokracie jako formy vlády“ .....	7.-9.ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - všechna témata .....	7.-9.ročník
Multikulturní výchova - „Kulturní diference“, „Multikulturalita“, „Etnický původ“ .....	7.-9.ročník
Environmentální výchova - všechna témata .....	6.-9.ročník
Mediální výchova - „Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“ .....	9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- používá při výuce rozmanité pomůcky (mapy, atlasy, statistické tabulky, grafy, diagramy, buzolu, multimediální počítačové programy, internet, fotografie, letecké a družicové snímky, encyklopedie, cestopisy, videoukázky,...) a rozvíjí u žáků dovednosti při jejich používání
- rozvíjí u žáků dovednosti při vyhledávání údajů v odborné literatuře, samostatném používání rejstříků
- zapojuje žáky do výběru podstatných informací z textů a jejich písemného zpracování ve formě výpisků
- zapojuje žáky do vyhledávání, porovnávání, třídění a zpracování informací
- učí žáky vytvářet vlastní výstupy ze zpracovaných informací ve formě tabulek, náčrtů, diagramů a grafů
- pomáhá žákům při zvládnutí orientace na mapě, učí je správně číst značkový klíč, vyhledávat a interpretovat údaje a informace v mapách
- motivuje žáky k zájmu o cestování a poznávání, upevňuje u žáků zájem o cizí jazyky a jejich učení
- podporuje u žáků sledování cestopisných pořadů a využívání internetu, provádí se žáky rozbor a utřídění získaných informací

#### Kompetence k řešení problému

- rozvíjí u žáků dovednost samostatného využívání map a plánů při vlastním pobytu v terénu nebo městě a cestování
- v praktických cvičeních podporuje žáky v získávání dovedností orientace vzhledem ke světovým stranám v přírodě užitím různých prostředků
- rozvíjí u žáků schopnost vytvářet vlastní schémata pro orientaci a přizpůsobení v cizím prostředí
- motivuje žáky ke sledování aktuálního politického, hospodářského a kulturního dění ve světě a v ČR jako podstatného zdroje pro posuzování předkládaných informací

#### Kompetence komunikativní

- aktivně zapojuje žáky do diskusí k určeným tématům, dbá na dodržování pravidel při diskusích
- umožňuje žákům klást otázky k problematice probíraného učiva
- rozvíjí u žáků schopnost vyjádřit stručně a výstižně svůj názor, rozvíjí jejich schopnost argumentovat, obhajovat názor, vyslechnout jiný názor

#### Kompetence sociální a personální

- podporuje žáky v aktivním zájmu a vnímání okolního světa
- zařazuje úkoly komplexnějšího zaměření pro skupinovou práci, pomáhá žákům rozvrhnout práci, vede je k dovednosti zhodnocení a ocenění provedené práce

#### Kompetence občanské

- zapojuje žáky aktivně do porovnávání a posuzování odlišností a jejich příčin v životních podmínkách, kultuře a způsobu života v různých částech světa
- rozvíjí u žáků multikulturní pohled na svět, rozvíjí u žáků vnímavost a tolerantnost vůči odlišnostem, dále schopnost pochopit a respektovat kulturní, jazykové a jiné odlišnosti
- aktivně zapojuje žáky do diskusí k ekologickým problémům
- podporuje žáky ve vytváření vlastních názorů na řešení ekologických problémů

#### Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů
- vyžaduje od žáka zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
- podporuje u žáka vlastní kontrolu své práce a dává žákovi možnost zlepšení a opravení

**Tematický celek: VESMÍR. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i></li> <li>➤ <i>odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i></li> <li>➤ <i>zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně vysvětlí vznik vesmíru</li> <li>- jednoduše charakterizuje jeho vývoj a strukturu uspořádání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik a vývoj vesmíru</li> <li>- vývoj názorů, věd.poznatků a teorií</li> </ul>	<b>Vesmír</b>	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí důležitost gravitační síly pro strukturu uspořádání vesmíru</li> <li>- stručně charakterizuje současnou strukturu uspořádání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- gravitační síla ve vesmíru</li> <li>- struktura uspořádání vesmíru (galaxie, Mléčná dráha, planet.systémy)</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí rozdíly mezi tělesy ve vesmíru na základě jejich složení a pohybu</li> <li>- vysvětlí zákonitosti pohybu těles ve vesmíru a vliv gravitační síly</li> <li>- rozumí pojmu světelný rok</li> <li>- zhodnotí význam hvězd pro orientaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tělesa ve vesmíru a jejich složení</li> <li>- pohyb těles ve vesmíru</li> <li>- vzdálenosti ve vesmíru, rychlost světla</li> <li>- hvězdná obloha</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí hvězdnou podstatu Slunce</li> <li>- zhodnotí význam Slunce pro Zemi a celou sluneční soustavu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Slunce</li> </ul>	<b>Sluneční soustava</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovná planety sl.soustavy podle velikosti, stavby a vzdálenosti od Slunce</li> <li>- vysvětlí zákonitosti pohybu měsíců planet a vyhledá v tabulce jejich názvy</li> <li>- zhodnotí postavení Země ve Sl.soustavě a v rámci dalších struktur vesmíru</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tělesa sluneční soustavy planety, měsíce</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje pohyby Měsíce a jejich dobu</li> <li>- charakterizuje přírodní podmínky na Měsíci a jejich příčiny</li> <li>- vysvětlí fáze Měsíce a zatmění Měsíce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Měsíc, jeho pohyby, přír.podmínky</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i></li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- podle leteckých a družicových snímků zhodnotí tvar Země</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvar a rozměry Země</li> </ul>	<b>Země - těleso ve vesmíru</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí souvislost pohybů Země s kalendářem, měřením času a s cyklickými změnami v režimu přírodních podmínek</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy délka roku, kalendářní rok, přestupný rok, den</li> <li>- seznámí se s historickým vývojem kalendáře</li> <li>- podle mapy časových pásem dovede určit pásmový čas v různých místech světa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohyby Země</li> <li>- délka roku, kalendář</li> <li>- časová pásma, světový, pásmový, místní, smluvní čas</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny střídání ročních období, vymezí jejich kalendářní období a postavení Země na oběžné dráze, vysvětlí rozdíly mezi severní a jižní polokoulí</li> <li>- vysvětlí příčiny změny polohy slunce na obloze během dne a během roku</li> <li>- vysvětlí příčiny rozdílnosti délky dne a noci podle datumu a polohy na Zemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sklon zemské osy</li> <li>- rovnodennost, slunovrat</li> <li>- délka dne a noci</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</li> <li>➤ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</li> <li>➤ přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší přírodní, hospodářskou a společenskou sféru</li> <li>- rozliší jednotlivé složky přírodní sféry, uvede příklady</li> </ul>	- krajinná sféra a její složky	Krajinná sféra	Př PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní podle náčrtku stavbu zemského tělesa</li> <li>- s porozuměním používá pojmy zemská kůra a litosférické desky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stavba Země</li> <li>- zemská kůra</li> </ul>	<b>Litosféra</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí důsledky pohybu litosférických desek pro procesy v zemské kůře</li> <li>- v mapách dovede dát do souvislosti litosférické desky a oblasti zemětřesení a sopečné aktivity</li> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy pevnina, kontinent, ostrov, poloostrov</li> <li>- vyhledává v mapě nejvýznamnější ostrovy, poloostrovy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- litosférické desky</li> <li>- zemětřesení</li> <li>- sopečná činnost</li> <li>- pevnina a oceán</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní způsoby vzniku pohoří</li> <li>- vysvětlí proces zvětrávání a zhodnotí vliv a význam jednotlivých činitelů</li> <li>- dovede objasnit zdroj energie vnitř. a vněj. pro jednotlivé procesy utváření reliéfu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- utváření reliéfu</li> <li>- zdroje energie</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním pracuje s pojmy nadmořská výška, hloubka oceánu a poměrná výška</li> <li>- vyhledává v mapě místa s nejvyšší a nejnižší nadm. výškou, vysoká pohoří a rozsáhlé nížiny</li> <li>- rozlišuje typy reliéfu podle vnitřní výškové členitosti a vzhledu krajiny</li> <li>- rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu podle ukázek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- reliéf zemského povrchu</li> <li>- nadmořská výška</li> <li>- typy reliéfu</li> <li>- tvary zemského povrchu</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje prvky a látky, které tvoří atmosféru</li> <li>- stručně charakterizuje sférické uspořádání vrstev atmosféry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složení vzduchu</li> <li>- vrstvy atmosféry</li> </ul>		<b>Atmosféra</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede na konkrétních příkladech charakteristiku počasí na určitém místě v určitou chvíli</li> <li>- vyjmenuje meteorologické prvky a objasní jejich význam pro počasí</li> <li>- na konkrétních příkladech uvede základní typy a charakteristiky meteorologických jevů</li> <li>- měří teplotu vzduchu a vypočítá průměrnou teplotu</li> <li>- umí zjistit informace o předpovědi počasí a rozumí jim (televize, tisk, internet, rozhlas)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počasí</li> <li>- meteorologické prvky a jevy</li> <li>- předpověď počasí</li> </ul>	F, M, ICT, PT(MV)	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na konkrétním příkladu vysvětlí pojem podnebí v návaznosti na pojem počasí</li> <li>- objasní s pomocí mapy celkový oběh vzduchu a vysvětlí jeho příčiny</li> <li>- objasní závislost teploty vzduchu na vzdálenosti od rovníku a nadmořské výšce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebí</li> <li>- celkový oběh vzduchu v atmosféře</li> <li>- teplotní pásy</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí souvislosti rozmístění podnebných pásů s celkovým prouděním vzduchu a rozmístěním teplotních pásů</li> <li>- uvede podstatné charakteristiky jednotlivých typů podnebí a v mapě vyhledá odpovídající místa na Zemi</li> <li>- porovnává jednotlivé podnebné oblasti</li> <li>- zhodnotí význam dalších přír.složek na podnebí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné pásy</li> <li>- typy podnebí</li> <li>- vliv dalších přírodních složek na podnebí</li> </ul>	Atmosféra	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady a zhodnotí vliv člověka</li> <li>- zhodnotí významná rizika pro ovzduší</li> <li>- uvede opatření na ochranu ovzduší</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vliv člověka na atmosféru</li> <li>- ochrana ovzduší</li> </ul>		Př PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a dovede určit jednotlivé složky vody v hydrosféře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složky vody v hydrosféře</li> </ul>	Hydrosféra	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje okrajové části oceánu (moře, zálivy, průlivy) a vyhledává je v mapě</li> <li>- orientuje se v procesech pohybu vody v oceánu a jejich příčinách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oceán</li> <li>- části oceánu</li> <li>- pohyby mořské vody</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pracuje s porozuměním s pojmy vodní tok, pramen, přítok, průtok, ústí, povodeň</li> <li>- v mapě vyhledá největší řeky jednotlivých světadílů</li> <li>- s pomocí mapy vysvětlí pojmy povodí, úmoří, rozvodí, bezodtoková oblast</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tekoucí voda na pevnině</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí některé příčiny vzniku jezer</li> <li>- vysvětlí vznik rybníků, přehrad a jejich význam pro krajinu a člověka</li> <li>- vyhledá v mapě velká jezera, přehrady</li> <li>- rozeznává značky pro bažiny</li> <li>- rozumí pojmu podzemní voda, půdní voda, vysvětlí jejich vytváření</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- stojatá voda pevniny</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady znečištění vodních zdrojů</li> <li>- uvede příklady ochrany před znečištěním</li> <li>- respektuje ochranná pásma zdrojů pitné vody</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znečištění a ochrana zdrojů vody na pevnině</li> </ul>		PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozeznává v mapě značky pro ledovce, vyhledá v mapě oblasti pevninského a horského zalednění</li> <li>- vysvětlí vznik ledovce, používá pojem sněžná čára, kra</li> <li>- uvede příklady působení ledovce na zem.povrch</li> <li>- vysvětlí souvislost ústupu ledovců s podnebím</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ledovce</li> </ul>		PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí dlouhodobý proces vzniku půdy, objasní význam hlavních půdotvorných činitelů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vznik půdy</li> </ul>		Pedosféra
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje součásti půdy</li> <li>- vysvětlí pojmy humus, zrnitost, půdní profil</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- složení půdy</li> <li>- struktura půdy</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje hlavní půdní typy</li> <li>- vyhledá v mapě oblasti výskytu</li> <li>- rozliší hlavní půdní druhy a zhodnotí jejich význam pro úrodnost</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- druhy a typy půd</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí hospodářský význam typů půdy</li> <li>- uvede příklady hospodářského využívání půdy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hospodářské využití půd</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí příčiny nebezpečí půdní eroze a její důsledky</li> <li>- uvede příklady opatření ochrany půdy proti erozi a ztrátě úrodnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ochrana půd, eroze</li> </ul>	PT(EV)	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady prvků biosféry a vysvětlí jejich vzájemné vazby</li> <li>- vysvětlí závislost prvků biosféry na ostatních složkách přír.sféry (hl.podnebí, reliéfu a vodních zdrojích)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvky biosféry a jejich vzájemná souvislost</li> <li>- souvislost biosféry s dalšími přírodními složkami (podnebí, voda, reliéf, nadm.výška)</li> </ul>	Biosféra	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje a charakterizuje hlavní typy biosférických pásem</li> <li>- v mapě vyhledá hlavní oblasti, srovnává a porovnává přírodní charakteristiky</li> <li>- podle vizuální ukázky rozpozná typ biosférické oblasti</li> <li>- objasní závislost biosférických oblastí na nadm. výšce a zem.šířce</li> <li>- vysvětlí pořadí biosférických stupňů v horách</li> <li>- seznámí se s rozhodujícími vlivy na uspořádání hloubkových biosférických stupňů v oceánu a šířkových pásem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- biosférické oblasti a pásy</li> <li>- šířková pásmovitost</li> <li>- výšková stupňovitost</li> </ul>		Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává přírodní poměry jednotlivých oblastí</li> <li>- vysvětlí na příkladech pojem přírodní, kulturní a industriální krajina</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krajina</li> <li>- typ krajiny (přírodní, kulturní, industriální)</li> </ul>	Krajina	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná a respektuje pravidla chování v přírodě</li> <li>- zná možná nebezpečí ve volné přírodě a dovede zvolit bezpečný způsob chování (bouřka, lavina, povodňová situace, vichřice, zemětřesení, zamrzlé vodní plochy, atd.)</li> <li>- seznámí se s příkladem chování v případě živelné katastrofy (evakuace, zavazadlo, sledování pokynů)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- chování v přírodě</li> <li>- nebezpečí v přírodě</li> </ul>		PT(EV)

**Tematický celek: GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE, TOPOGRAFIE**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</li> <li>➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se a s porozuměním pracuje se základními kartografickými a topografickými pojmy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kartografické, geografické a topografické pojmy</li> </ul>	Kart. pojmy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí způsobu zobrazování geografických objektů na glóbusu, používá značky a správně čte geografický obsah</li> <li>- v konkrétních činnostech měří a přepočítá podle měřítka skutečné vzdálenosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- glóbus</li> <li>- zobrazování na glóbusu</li> <li>- měřítko glóbusu</li> </ul>	Glóbus	M
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s odlišnostmi zobrazení zemského povrchu na glóbusu a na mapě</li> <li>- orientuje se ve způsobech zobrazení výškopisu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zobrazení zemského povrchu</li> </ul>	Mapy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje typy map podle velikosti měřítka a zhodnotí možnosti jejich využití</li> <li>- určí změřením a výpočtem podle měřítka přibližnou vzdálenost ve skutečnosti</li> <li>- správně se orientuje ve svět.stranách, na mapě dovede určit jejich směr</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- měřítko mapy</li> <li>- orientace mapy, světové strany</li> </ul>		M
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá a správně pracuje se značkovým klíčem tematických map</li> <li>- rychle se orientuje v atlase, vyhledává vhodné tematické mapy pro zadaný účel, správně čte jejich geografický obsah</li> <li>- porovnává údaje z různých kartografických zdrojů</li> <li>- dovede se orientovat v rejstříku atlasu a využívat ho</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tematické mapy</li> <li>- atlas</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- v praktických činnostech ovládá orientaci v automapě a plánu města</li> <li>- používá rejstřík autoatlasu k vyhledávání umístění obcí</li> <li>- používá rejstřík ulic a orientační síť plánu</li> <li>- provede jednoduchý náčrt plánu okolí školy, bydliště, trasy apod.</li> <li>- umí vyhledat v internetu portály s mapami a plány měst</li> <li>- dovede využít k orientaci elektronické kartografické produkty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- automapa, autoatlas</li> <li>- plán města</li>   <li>- plánky, náčrty</li> <li>- mapy a plány na internetu</li> </ul>	<b>Mapy</b>	M, VV ICT
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje rovník, hlavní poledník, rovnoběžky a poledníky</li> <li>- rozumí principu číslování rovnoběžek a poledníků, dovede podle mapy nebo glóbusu přiřadit správné číselné označení</li> <li>- dovede používat zem.síť pro orientaci na zemi na glóbusu a v mapě</li> <li>- umí určit podle mapy přibližné zeměpisné souřadnice zadaného místa na zemi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zeměpisná síť</li> <li>- zeměpisné souřadnice</li> <li>- zeměpisná poloha</li> </ul>	<b>Zeměpisná poloha</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá určení světových stran pomocí kompasu a buzoly</li> <li>- zná další metody přibližného určení svět.stran</li> <li>- provede orientaci mapy podle světových stran</li> <li>- provádí výpočty vzdáleností</li> <li>- určí význačné body v krajině a v mapě</li> <li>- správně čte obsah mapy, vyhledává značky ve značkovém klíči</li> <li>- orientuje se v zobrazení výškopisu pomocí vrstevnic, dovede rozpoznat charakter reliéfu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- světové strany</li> <li>- práce s turistickou mapou</li> <li>- terénní cvičení</li> </ul>	<b>Topografie</b>	

## Tematický celek:

## OCEÁNY

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ lokalizuje na mapách oceány podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení</li> <li>➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých oceánů</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam oceánů pro život na zemi</li> <li>- porovná rozlohu oceánů, zhodnotí jejich polohu a podnebný pás</li> <li>- rozliší šířkovou pásmovitost biosférických oblastí a závislost na hloubce oceánu</li> <li>- charakterizuje rozmístění živých organismů, uvede příklady, vyhledá v mapě</li> <li>- uvede příklady hospodářského využití různých oblastí oceánu</li> <li>- zhodnotí vliv hospodářské činnosti člověka na životní prostředí v oceánu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- význam oceánů</li> <li>- poloha a rozloha oceánů</li>   <li>- přehled biosférických oblastí v oceánech, výskyt fauny a flóry</li> <li>- hospodářské využití oceánů (rybolov, doprava, těžba)</li>   <li>- ekologické problémy</li> </ul>	<b>Regiony v oceánech</b>	PT(EV)

**Tematický celek: REGIONY SVĚTA**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</li> <li>➤ lokalizuje na mapách světadíly a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</li> <li>➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</li> <li>➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje a lokalizuje na mapě jednotlivé světadíly</li> <li>- porovná rozlohu jednotlivých světadílů</li> <li>- určí vzájemnou polohu světadílů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přehled a lokalizace světadílů</li> <li>- rozloha světadílů</li> <li>- vzájemná poloha světadílů</li> </ul>	Světadíly	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí a charakterizuje polární oblasti Země</li> <li>- zhodnotí možnosti jejich vědeckého a hospodářského využití</li> <li>- zhodnotí potřebu mezinárodní spolupráce při zkoumání polárních oblastí, uvede příklady</li> <li>- zamýšlí se nad příčinami a důsledky tání ledovců</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Antarktida a polární oblasti</li> <li>- přírodní charakteristiky</li> <li>- vědecké zkoumání v polárních oblastech</li> <li>- mezinárodní spolupráce</li> <li>- tání ledovců</li> </ul>	Polární oblasti	
<b>EVROPA</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje polohu Evropy, vymezí zeměpisné souřadnice, hodnotí polohu vzhledem k ostatním kontinentům</li> <li>- určí kontinentální hranici s Asií</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha Evropy</li> </ul>	Přírodní podmínky Evropy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje členitost pobřeží Evropy</li> <li>- lokalizuje v mapě podstatné zeměpisné celky (zálivy, průlivy, moře, ostrovy, poloostrovy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- členitost pobřeží</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje povrch Evropy</li> <li>- porovná nadmořskou výšku s ostatními světadíly</li> <li>- vyhledá v mapě kótové označení nadmořské výšky jednotlivých reliéfních celků</li> <li>- lokalizuje v mapě významné horské celky a nížiny</li> <li>- orientuje se v barevné škále zobrazení nadmořské výšky v mapě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povrch Evropy, tvary reliéfu</li> <li>- nadmořská výška</li> <li>- lokalizace geomorfologických celků</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu Evropy vzhledem k podnebným pásům</li> <li>- zhodnotí vliv nadmořské výšky, reliéfu a Golského proudu na podnebí Evropy</li> <li>- zhodnotí vliv vzdálenosti od moře na podnebí Evropy</li> <li>- vymezí podle faktorů podstatných vlivů (zem.šířka, nadm.výška, vzdálenost od moře) jednotlivé podnebné oblasti v Evropě a charakterizuje jejich podnebí</li> <li>- zhodnotí vliv typů podnebí na život lidí a hospodářské aktivity</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné pásy v Evropě</li> <li>- vliv nadmořské výšky a Golského proudu</li> <li>- vzdálenost od moře</li> <li>- podnebné oblasti a charakter jejich podnebí</li> <li>- vliv podnebí na život lidí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vodstvo Evropy</li> <li>- lokalizuje v mapě významné vodní toky, přehradní nádrže a jezera</li> <li>- lokalizuje v mapě evropská rozvodí</li> <li>- zhodnotí odtokové poměry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakter vodstva Evropy</li> <li>- vodní toky, jezera, přehrady</li> <li>- evropské rozvodí</li> <li>- odtokové poměry</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo Evropy v souvislosti s podnebí, reliéfem a vodními zdroji</li> <li>- lokalizuje pásma jednotlivých typů přírodních krajín</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rostlinstvo a živočišstvo a jeho vazby na podnebí</li> <li>- biosférická pásma</li> </ul>		Př

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí podle přírodních podmínek jednotlivé regiony v Evropě</li> <li>- zhodnotí vliv přír.podmínek na život člověka v jednotlivých oblastech Evropy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regiony Evropy podle přír.podmínek</li> </ul>	Regiony Evropy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje přírodní zdroje, nerostné suroviny</li> <li>- lokalizuje místa významných zdrojů ner.surovin</li> <li>- zhodnotí míru soběstačnosti Evropy v důležitých surovinách a potřebu dovozu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní zdroje</li> <li>- naleziště ner.surovin</li> <li>- soběstačnost a dovoz</li> </ul>	Přírodní zdroje	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede hlavní charakteristiky obyvatelstva Evropy z hlediska rasového složení, věkové struktury, přírůstku, zdravotního stavu, výživy, vzdělání, jazyků, náboženství</li> <li>- podle mapy charakterizuje rozmístění a hustotu</li> <li>- porovná odlišnosti v možnostech výživy, zdrav.péče a vzdělání v jednotlivých regionech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristiky obyvatelstva Evropy</li> <li>- rozmístění a hustota</li> <li>- regionální odlišnosti</li> </ul>	Obyvatelstvo Evropy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě státy Evropy, vyhledá hlavní a další velká města</li> <li>- charakterizuje modelové státy a jejich sociokulturní a hospodářské charakteristiky v jednotlivých regionech</li> <li>- zhodnotí ekonomickou vyspělost států, porovná s ostatními světadíly</li> <li>- posoudí význam a postavení evropských států ve světě</li> <li>- lokalizuje ekonomicky významnější oblasti a periferní oblasti</li> <li>- posoudí vliv přírodních podmínek a historie na současný ekonomický rozvoj</li> <li>- zhodnotí potřebu mezinárodní spolupráce</li> <li>- zhodnotí význam evropských organizací EU, NATO</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státy Evropy</li> <li>- sociokulturní a hospodářské charakteristiky některých států</li> <li>- ekonomická vyspělost</li> <li>- postavení států ve světě</li> <li>- jádrové a periferní oblasti</li> <li>- souvislost přír.podmínek, historie a ekonomiky</li> <li>- evropská spolupráce</li> <li>- evropské organizace</li> </ul>	Regiony, státy, hospodářství Evropy	PT (VMEGS)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu a rozlohu Ruska</li> <li>- charakterizuje přírodní podmínky</li> <li>- lokalizuje v mapě významné geomorfologické celky, vodní toky, jezera</li> <li>- charakterizuje a lokalizuje podnebné a biosférické oblasti</li> <li>- charakterizuje nerostné zdroje, lokalizuje podle mapy jejich hlavní naleziště, zhodnotí jejich význam</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha a rozloha Ruska</li> <li>- přírodní podmínky</li> <li>- povrch a vodstvo</li> <li>- podnebí a biosféra</li> <li>- nerostné suroviny</li> </ul>	Přírodní podmínky Ruska	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje národnostní strukturu obyvatelstva</li> <li>- uvede oblasti aktuálních problémů</li> <li>- uvede podstatné odlišnosti v socioekonomických podmínkách evropské a asijské části</li> <li>- charakterizuje a lokalizuje hlavní hospodářské regiony v Rusku</li> <li>- lokalizuje v mapě velká města</li> <li>- zhodnotí politický vývoj Ruska z historického a současného hlediska</li> <li>- zhodnotí význam Ruska ve světovém měřítku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- obyvatelstvo</li> <li>- evropská a asijská část</li> <li>- hospodářské regiony</li> <li>- města</li> <li>- politický vývoj Ruska</li> <li>- význam Ruska</li> </ul>	Socioekonomické podmínky Ruska	
<b>ASIE</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje polohu Asie, vymezí zeměpisné souřadnice, hodnotí polohu vzhledem k ostatním kontinentům</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha Asie</li> </ul>	Asie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje členitost pobřeží Asie</li> <li>- lokalizuje v mapě podstatné zeměpisné celky (zálivy, průlivy, moře, ostrovy, poloostrovy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- členitost pobřeží Asie</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje povrch Asie</li> <li>- porovná nadmořskou výšku s ostatními světadíly</li> <li>- vyhledá v mapě kótové označení nadmořské výšky jednotlivých geomorfologických celků</li> <li>- lokalizuje v mapě významné horské celky a nížiny</li> <li>- orientuje se v barevné škále zobrazení nadmořské výšky v mapě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povrch Asie, tvary reliéfu</li> <li>- nadmořská výška</li>   <li>- lokalizace geomorfologických celků</li> </ul>	Přírodní podmínky Asie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu Asie vzhledem k podnebným pásům</li> <li>- zhodnotí vliv nadmořské výšky a reliéfu na podnebí Asie</li> <li>- zhodnotí vliv vzdálenosti od moře na podnebí Asie</li> <li>- vymezí podle faktorů podstatných vlivů (zem.šířka, nadm.výška, vzdálenost od moře) jednotlivé podnebné oblasti v Asii a charakterizuje jejich podnebí</li> <li>- zhodnotí vliv typů podnebí na život lidí a hospodářské aktivity</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné pásy v Asii</li> <li>- vliv nadmořské výšky</li>   <li>- vzdálenost od moře</li> <li>- podnebné oblasti a charakter jejich podnebí</li>   <li>- vliv podnebí na život lidí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vodstvo Asie</li> <li>- lokalizuje v mapě významné vodní toky, přehradní nádrže a jezera</li> <li>- lokalizuje v mapě asijská rozvodí</li> <li>- zhodnotí odtokové poměry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakter vodstva Asie</li> <li>- vodní toky, jezera, přehrady</li>   <li>- asijská rozvodí</li> <li>- odtokové poměry</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo Asie v souvislosti s podnebí, reliéfem a vodními zdroji</li> <li>- lokalizuje pásma jednotlivých typů přírodních krajín</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rostlinstvo a živočišstvo a jeho vazby na podnebí</li>   <li>- biosférická pásma</li> </ul>		Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje přírodní zdroje, nerostné suroviny</li> <li>- lokalizuje místa významných zdrojů ner.surovin</li> <li>- zhodnotí světový význam v některých surovinách a možnosti vývozu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní zdroje</li> <li>- naleziště ner.surovin</li> <li>- vývoz surovin (ropa)</li> </ul>	Přírodní zdroje	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede hlavní charakteristiky obyvatelstva Asie z hlediska rasového složení, věkové struktury, přírůstku, zdravotního stavu, výživy, vzdělání, jazyků, náboženství</li> <li>- podle mapy charakterizuje rozmístění a hustotu</li> <li>- porovná odlišnosti v možnostech výživy, zdrav.péče a vzdělání v jednotlivých regionech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakteristiky obyvatelstva Asie</li>   <li>- rozmístění a hustota</li> <li>- regionální odlišnosti</li> </ul>	Obyvatelstvo Asie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí jednotlivé regiony v Asii</li> <li>- lokalizuje na mapě státy Asie, vyhledá hlavní a další velká města</li> <li>- charakterizuje modelové státy a jejich sociokulturní a hospodářské charakteristiky v jednotlivých regionech</li> <li>- zhodnotí ekonomickou vyspělost států, porovná s ostatními světadíly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regiony Asie</li> <li>- státy Asie</li>   <li>- sociokulturní a hospodářské charakteristiky některých států</li>   <li>- ekonomická vyspělost</li> </ul>	Regiony Asie, státy	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- posoudí význam a postavení asijských států (Čína, Japonsko) ve světě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- postavení států ve světě</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje ekonomicky významnější oblasti a periferní oblasti</li> <li>- zamýšlí se nad zásadními problémy některých asijských států a jejich řešením</li> <li>- zhodnotí potřebu mezinárodní spolupráce a pomoci</li> <li>- lokalizuje ohniska napětí v Asii, zaujímá vlastní názor k současnému dění a řešení problémů</li> <li>- respektuje potřebu tolerance a multikulturního pojetí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jádrové a periferní oblasti</li>   <li>- problémy asijského obyvatelstva</li> <li>- mezinárodní spolupráce</li>   <li>- ohniska napětí</li>   <li>- tolerance jako prevence konfliktů</li> </ul>	Problémy v Asii	PT (MkV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>A M E R I K A</b>			
- charakterizuje polohu Ameriky, vymezí zeměpisné souřadnice, hodnotí polohu vzhledem k ostatním kontinentům - vymezí Severní, Jižní a Střední Ameriku	- poloha Ameriky	Přírodní podmínky Ameriky	
- charakterizuje členitost pobřeží Ameriky - lokalizuje v mapě podstatné zeměpisné celky (zálivy, průlivy, moře, ostrovy, poloostrovy)	- členitost pobřeží Ameriky		
- charakterizuje povrch Ameriky - porovná nadmořskou výšku s ostatními světadíly - vyhledá v mapě kótové označení nadmořské výšky jednotlivých geomorfologických celků - lokalizuje v mapě významné horské celky a nížiny	- povrch Ameriky, tvary reliéfu - nadmořská výška  - lokalizace geomorfologických celků		
- zhodnotí polohu Ameriky vzhledem k podnebným pásům - zhodnotí vliv nadmořské výšky, reliéfu a mořských proudů na podnebí Ameriky - vymezí jednotlivé podnebné oblasti v Americe a charakterizuje jejich podnebí - zhodnotí vliv typů podnebí na život lidí a hospodářské aktivity	- podnebné pásy v Americe  - vliv ostatních přír.faktorů na podnebí - podnebné oblasti a charakter jejich podnebí - vliv podnebí na život lidí		
- charakterizuje vodstvo Ameriky - lokalizuje v mapě významné vodní toky, přehradní nádrže a jezera - lokalizuje v mapě kontinentální rozvodí - zhodnotí odtokové poměry	- charakter vodstva Ameriky - vodní toky, jezera, přehrady  - kontinentální rozvodí - odtokové poměry		
- charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo Ameriky v souvislosti s podnebím, reliéfem a vodními zdroji - lokalizuje pásma jednotlivých typů přírodních krajín	- rostlinstvo a živočišstvo a jeho vazby na podnebí - biosférická pásma		
- charakterizuje přírodní zdroje, nerostné suroviny - lokalizuje místa významných zdrojů ner.surovin - zhodnotí míru soběstačnosti Ameriky v důležitých surovinách a potřebu dovozu	- přírodní zdroje - naleziště ner.surovin - soběstačnost a dovoz	Přírodní zdroje	
- uvede historii osidlování Ameriky - podle mapy charakterizuje rozmístění a hustotu - uvede hlavní charakteristiky obyvatelstva Ameriky z hlediska rasového složení, věkové struktury, přírůstku, zdravotního stavu, výživy, vzdělání, jazyků, náboženství	- historie osidlování - rozmístění a hustota - charakteristiky obyvatelstva Ameriky	Obyvatelstvo Ameriky	
- zhodnotí důsledky rasově, národnostně, kulturně a jazykově pestrého složení obyvatelstva v současnosti - porovná odlišnosti v možnostech výživy, zdrav.pěče a vzdělání v jednotlivých regionech	- pestrost složení obyvatelstva  - regionální odlišnosti	Obyvatelstvo Ameriky	
- lokalizuje na mapě státy Severní Ameriky, vyhledá hlavní a další velká města - charakterizuje sociokulturní a hospodářské charakteristiky USA a Kanady - lokalizuje ekonomicky významné oblasti - zhodnotí ekonomickou vyspělost, porovná s ostatními světadíly - zhodnotí politický vývoj USA z historického a současného hlediska - posoudí jejich význam a postavení ve světě	- státy Severní Ameriky  - sociokulturní a hospodářské charakteristiky USA a Kanady - jádrové a periferní oblasti - ekonomická vyspělost  - politický vývoj USA  - postavení států ve světě	Státy a hospodářství Severní Ameriky	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě Mexiko a státy pevninské a ostrovní Střední Ameriky, vyhledá hlavní a další velká města</li> <li>- uvede sociokulturní a hospodářské charakteristiky některých států</li> <li>- lokalizuje ekonomicky významné oblasti</li> <li>- zhodnotí ekonomickou vyspělost, porovná s ostatními světadíly</li> <li>- zhodnotí význam Panamského průplavu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státy Střední Ameriky</li> <li>- sociokulturní a hospodářské charakteristiky států</li> <li>- jádrové a periferní oblasti</li> <li>- ekonomická vyspělost</li> <li>- Panamský průplav</li> </ul>	Státy a hospodářství Střední Ameriky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí regiony Jižní Ameriky</li> <li>- lokalizuje na mapě státy Jižní Ameriky, vyhledá hlavní a další velká města</li> <li>- charakterizuje modelové státy a jejich sociokulturní a hospodářské charakteristiky v jednotlivých regionech</li> <li>- zhodnotí ekonomickou vyspělost států, porovná s ostatními světadíly</li> <li>- lokalizuje ekonomicky významnější oblasti a periferní oblasti</li> <li>- porovná výrazné odlišnosti v životě lidí některých jihoamerických regionů a provede srovnání s životem v Evropě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regiony Jižní Ameriky</li> <li>- státy Jižní Ameriky</li> <li>- sociokulturní a hospodářské charakteristiky některých států</li> <li>- ekonomická vyspělost</li> <li>- život lidí v regionech</li> </ul>	Regiony, státy, hospodářství Jižní Ameriky	
<b>AFRIKA</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje polohu Afriky, vymezí zeměpisné souřadnice, hodnotí polohu vzhledem k ostatním kontinentům</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha Afriky</li> </ul>	Přírodní podmínky Afriky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje členitost pobřeží Afriky</li> <li>- lokalizuje v mapě podstatné zeměpisné celky (zálivy, průlivy, moře, ostrovy, poloostrovy)</li> <li>- zhodnotí význam Suezského průplavu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- členitost pobřeží</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje povrch Afriky</li> <li>- porovná nadmořskou výšku s ostatními světadíly</li> <li>- vyhledá v mapě kótové označení nadmořské výšky jednotlivých geomorfologických celků</li> <li>- lokalizuje v mapě významné horské celky</li> <li>- orientuje se v barevné škále zobrazení nadmořské výšky v mapě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povrch Afriky, tvary reliéfu</li> <li>- nadmořská výška</li> <li>- lokalizace geomorfologických celků</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu Afriky vzhledem k podnebným pásům</li> <li>- zhodnotí vliv nadmořské výšky a reliéfu na podnebí Afriky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné pásy v Africe</li> <li>- vliv nadmořské výšky</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí podle faktorů podstatných vlivů na podnebí jednotlivé podnebné oblasti v Africe a charakterizuje jejich podnebí</li> <li>- zhodnotí vliv typů podnebí na život lidí a hospodářské aktivity</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné oblasti a charakter jejich podnebí</li> <li>- vliv podnebí na život lidí</li> </ul>	Přírodní podmínky Afriky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vodstvo Afriky</li> <li>- lokalizuje v mapě významné vodní toky, přehradní nádrže a jezera</li> <li>- uvádí v souvislost rozmístění vodstva a odtokové poměry s podnebí</li> <li>- zhodnotí význam podzemní vody v suchých obl.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakter vodstva Afriky</li> <li>- vodní toky, jezera, přehrady</li> <li>- vliv podnebí na odtokové poměry</li> <li>- podzemní voda</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo Afriky v souvislosti s podnebí, reliéfem a vodními zdroji</li> <li>- lokalizuje pásma jednotlivých typů přírodních krajín</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rostlinstvo a živočišstvo a jeho vazby na podnebí</li> <li>- biosférická pásma</li> </ul>		Př

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vymezí podle přírodních podmínek jednotlivé regiony v Africe</li> <li>- zhodnotí možnosti přír.podmínek pro člověka v jednotlivých oblastech Afriky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regiony Afriky podle přír.podmínek</li> </ul>	Regiony	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje obyvatelstvo Afriky a jeho rozmístění podle rasového složení, věkové struktury, gramotnosti, přírůstku, zdravotního stavu, výživy</li> <li>- porovná podstatné odlišnosti v možnostech výživy, zdrav.péče a vzdělání s evropským obyvatelstvem</li> <li>- zamýšlí se nad zásadními problémy afrického obyvatelstva a jejich řešením</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura a rozmístění obyvatelstva Afriky</li> <li>- výživa, zdrav.péče, vzdělání</li> <li>- problémy afričanů</li> </ul>	Obyvatelstvo Afriky	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě státy Afriky, vyhledá hlavní a další velká města</li> <li>- charakterizuje modelové státy a jejich sociokulturní a hospodářské charakteristiky v jednotlivých regionech</li> <li>- zhodnotí ekonomickou vyspělost států, porovná s ostatními světadíly</li> <li>- lokalizuje ekonomicky významnější oblasti a periferní oblasti</li> <li>- porovná výrazné odlišnosti v životě lidí některých afrických regionů a provede srovnání s životem v Evropě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státy Afriky</li> <li>- sociokulturní a hospodářské charakteristiky některých států</li> <li>- ekonomická vyspělost</li> <li>- život lidí v regionech</li> </ul>	Regiony, státy, hospodářství	
<b>AUSTRÁLIE</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje polohu Austrálie, vymezí zeměpisné souřadnice, hodnotí polohu vzhledem k ostatním kontinentům</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha Austrálie</li> </ul>	Přírodní podmínky Austrálie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje členitost pobřeží Austrálie</li> <li>- lokalizuje v mapě podstatné zeměpisné celky (zálivy, průlivy, moře, ostrovy, poloostrovy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- členitost pobřeží</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje povrch Austrálie</li> <li>- porovná nadmořskou výšku s ostatními světadíly</li> <li>- vyhledá v mapě kótové označení nadmořské výšky jednotlivých geomorfologických celků</li> <li>- lokalizuje v mapě významné geomorfologické celky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povrch Austrálie, tvary reliéfu</li> <li>- nadmořská výška</li> <li>- lokalizace geomorfologických celků</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu Austrálie vzhledem k podnebným pásům</li> <li>- vymezí jednotlivé podnebné oblasti v Austrálii a charakterizuje jejich podnebí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podnebné pásy v Austrálii</li> <li>- podnebné oblasti a charakter jejich podnebí</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vodstvo Austrálie</li> <li>- lokalizuje v mapě významné vodní toky a jezera</li> <li>- uvádí do souvislosti rozmístění vodstva a odtokové poměry s podnebí</li> <li>- zhodnotí význam podzemní vody v suchých obl.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakter vodstva Austrálie</li> <li>- vodní toky, jezera</li> <li>- vliv podnebí na odtokové poměry</li> <li>- podzemní voda</li> </ul>	Přírodní podmínky Austrálie	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rostlinstvo a živočišstvo Austrálie v souvislosti s podnebí a vodními zdroji</li> <li>- lokalizuje pásma jednotlivých typů přírodních krajin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rostlinstvo a živočišstvo a jeho vazby na podnebí</li> <li>- biosférická pásma</li> </ul>	Přírodní podmínky Austrálie	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje obyvatelstvo Austrálie a jeho rozmístění</li> <li>- vymezí administrativní a hospodářské regiony</li> <li>- charakterizuje hospodářství Austrálie</li> <li>- lokalizuje v mapě významná města</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura a rozmístění obyvatelstva Austrálie</li> <li>- Australský svaz, jeho regiony</li> <li>- hospodářství</li> <li>- města</li> </ul>	Hospodářství Austrálie	



Tematický celek:	<b>ČESKÁ REPUBLIKA</b>
------------------	------------------------

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<p>➤ <i>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje polohu ČR v evropském a světovém kontextu, zhodnotí významné aspekty</li> <li>- zhodnotí rozlohu ČR v porovnání s dalšími evropskými a světovými státy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha a rozloha ČR</li> </ul>	Poloha ČR	Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjmenuje sousední a blízké okolní státy, stručně uvede příklady jejich historických vazeb s ČR</li> <li>- stručně vysvětlí historii státoprávního uspořádání území Česka ve 20. století a vznik ČR</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sousední státy</li> <li>- historie státoprávního uspořádání</li> </ul>		D
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stručně charakterizuje geologický vývoj reliéfu a vysvětlí souvislosti s kontinentálním a světovým vývojem (s pomocí mapy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vývoj reliéfu</li> </ul>	Povrch a reliéf	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje a popíše povrch ČR, zhodnotí výškovou členitost</li> <li>- vyjmenuje hlavní geomorfologické celky a vyhledá v mapě</li> <li>- podle mapy určí nejvyšší vrcholy, porovná nadmořskou výšku v evrop.a svět.souvislostech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- povrch, členitost, nadmořská výška</li> <li>- tvary reliéfu, geomorfologické celky</li> <li>- orientace v mapě</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje vodstvo na území ČR</li> <li>- zhodnotí polohu ČR vzhledem k evropským odtokovým poměrům</li> <li>- vyjmenuje a v mapě vyhledá řeky, zhodnotí jejich toky, určí přítoky</li> <li>- určí příslušnost povodí řek k úmoří (s pomocí mapy)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy vodstva a jejich rozmístění</li> <li>- evropské rozvodí</li> <li>- řeky, charakteristika toku a odtokových poměrů</li> </ul>	Vodstvo	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá jezera, velké přehradní nádrže a rybníky, zhodnotí jejich vznik a význam</li> <li>- zhodnotí význam podzemní vody jako významného vodního zdroje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přehrady, rybníky, jezera</li> <li>- podzemní voda</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje a zhodnotí zdroje pitné vody v ČR, zhodnotí jejich ochranu</li> <li>- vysvětlí důležitost čištění odpadních vod a uvede podstatná rizika pro znečištění povrchových a podzemních vod</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdroje pitné vody</li> <li>- znečištění a ochrana vody</li> </ul>		PT(EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje důležitost oznámení povodňových a lavinových nebezpečí, zákazu koupání v souvislosti se znečištěním vody</li> <li>- seznámí se s pravidly chování v situacích ohrožení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nebezpečí a ohrožení v souvislosti s vodou</li> </ul>		PT (OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rozmístění a hlavní typy půd na území ČR</li> <li>- uvede příklady využití půdy</li> <li>- vymezí z hlediska kvality půdy oblasti vhodné pro intenzivní zemědělskou nebo jinou hospodářskou činnost</li> <li>- zdůvodní nutnost ochrany půdy, uvede příklady konkrétních řešení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- typy půd a jejich rozmístění</li> <li>- využití půd</li> <li>- ochrana půdy v ČR</li> </ul>	Půdy	PT (EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí polohu ČR vzhledem k podnebným pásům a typům vzduchových hmot</li> <li>- vysvětlí vliv blízkého frontálního rozhraní a vzdálenosti od oceánu na charakter podnebí ČR</li> <li>- charakterizuje podnebí v ČR a uvede místní odlišnosti na příkladu několika konkrétních oblastí v ČR</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poloha ČR v podnebném pásu</li> <li>- vlivy na charakter podnebí</li> <li>- charakter podnebí</li> </ul>	Podnebí	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
- určí a lokalizuje typy podnebných oblastí v ČR (podle tematické mapy)	- podnebné oblasti	Podnebí	ICT PT(MV)
- dovede vyhledat předpověď počasí v tisku, na internetu, na teletextu - porovnává předpověď se skutečným stavem a zaujímá postoj ke krátkodobé a dlouhodobé předpovědi	- předpověď počasí - hodnocení přesnosti předpovědi		
- charakterizuje polohu ČR vzhledem k biosférickým pásům Evropy - určí a lokalizuje výškové stupně v ČR - charakterizuje a lokalizuje typy biosf.oblastí na našem území - vyjmenuje příklady běžně se vyskytujících druhů rostlin a živočichů v biosf.oblastech - zhodnotí význam lesů pro krajinu a potřebu jejich zachování, porovná mikroklima s jinými ekosystémy - respektuje vyhlášené přírodní rezervace, národní parky a chráněná území a pravidla chování v nich	- biosférické pásy Evropy, poloha ČR - biosférické oblasti - druhy rostlin a živočichů - význam lesů - ochrana ŽP, chráněná území	Biosféra	Př PT(EV) PT(EV)
- charakterizuje a lokalizuje v mapě zdroje nerost. surovin, dřeva a vody - zhodnotí významnost zdrojů z hlediska potřeb ČR - zhodnotí významnost z hlediska svět. těžby - zhodnotí možnosti využití zdrojů - zhodnotí vliv na ŽP	- přírodní zdroje, nerost.suroviny a jejich rozmístění - významnost nalezišť a těžby - využití a vliv na ŽP	Přírodní zdroje	PT(EV)
- uvede přibližný počet obyvatel ČR - charakterizuje vývoj osídlení, hustotu osídlení a rozmístění obyvatelstva - interpretuje základní demografické údaje podle statistické tabulky, porovná je s dalšími státy, načrtne jednoduchý graf - zhodnotí přirozenou a migrační dynamiku obyvatelstva - stručně zhodnotí vývoj věkové struktury a zaměstnanosti v hosp.sektorech	- počet obyvatel - osídlení, hustota, rozmístění - demografické údaje, práce s tabulkami a grafy - dynamika obyvatelstva, migrace - věková struktura a zaměstnanost	Obyvatelstvo a sídla	ICT, M Internet Statist. tabulky Grafy
- charakterizuje typ sídel v ČR - charakterizuje sídelní strukturu a její vývoj - lokalizuje významná města na mapě	- sídla ČR - sídelní struktura		
- charakterizuje sektorovou a odvětvovou strukturu hospodářství ➤ rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti ➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady ➤ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	- hospodářské sektory a odvětví - význam a součinnost sektorů - formy vlastnictví - principy tržního hospodářství	Hospodářství	VO VO VO
- zhodnotí zastoupení jednotlivých odvětví průmyslu v ČR, uvede hlavní surovinové zdroje a jejich zajištění - lokalizuje nejdůležitější místa a podniky pro dané odvětví - zhodnotí zátěž pro ŽP - porovná prům.výrobu v ČR s dalšími státy Evropy a světa	- odvětví průmyslu, jejich charakteristika a rozmístění - česká prům.produkce v kontextu Evropy a světa	Průmysl	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
- charakterizuje a zhodnotí jednotlivá odvětví zemědělské výroby v ČR - lokalizuje nejdůležitější zemědělské oblasti	- zemědělská odvětví, rybolov - zemědělské oblasti v ČR	Zemědělství	
- zhodnotí význam zemědělství a možnosti využití jednotlivých zemědělských plodin - zhodnotí závislost zemědělství na přírodních podmínkách (teliéf, podnebí, půda)	- význam zemědělství, využití plodin - souvislosti s přír.podmínkami		
- charakterizuje lesní hospodářství v ČR - charakterizuje vodní hospodářství	- lesní a vodní hospodářství		
- zhodnotí význam osobní a nákladní dopravy - vyjmenuje druhy dopravy v ČR a uvede příklady - lokalizuje v mapě hlavní silniční a železniční trasy, říční cesty, ropovody, plynovody - lokalizuje hlavní dopravní uzly, letiště - lokalizuje v blízkém okolí elektr. vedení - uvede druhy spojů a přenosu informací, zhodnotí jejich význam v současnosti - vyhledá a orientuje se v jízdních řádech	- doprava, význam - druhy dopravy v ČR - dopravní linie a uzly, jejich rozmístění  - spoje  - jízdní řády	Doprava a spoje	ICT ICT
- vyjmenuje a charakterizuje složky hosp. sektoru služeb - zhodnotí obslužnou vybavenost území v blízkosti školy a bydliště - zhodnotí rozmístění a hustotu center pro jednotlivé služby	- sektor služeb  - obslužná vybavenost  - centra služeb	Sektor služeb	
- zhodnotí a lokalizuje hlavní centra cest.ruchu a rekreace v ČR pro Čechy a zahr.návštěvníky - lokalizuje hlavní lázeňské oblasti v ČR - zhodnotí zahraniční cest.ruch, nejčastější cíle české zahr.rekreace - vyhledá informace o zahr.turistických centrech - vyhledá v katalogu CK nebo na internetu příklad rekreace v ČR a zahraničí	- cestovní ruch a rekreace  - zahraniční cestovní ruch  - cestovní kanceláře a cestování		
- zhodnotí význam zahraničního obchodu - zhodnotí položky dovozu a vývozu v ČR	- zahraniční obchod		
- sleduje a vytváří si vlastní názor na veškeré dění v ČR, porovnává získané informace, diskutuje o nich, zaujímá postoje k situacím	- socioekonomické a politické procesy a změny v ČR - ekonomické, kulturní a politické aktuální dění v ČR	Aktuální procesy	PT (MV)
- zhodnotí zapojení ČR do ekonomických a obchodních organizací - vysvětlí pojem nadnárodní společnosti a pojem globalizace, uvede příklady ➤ <i>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i>	- ekonomické a polit. postavení ČR v Evropě a ve světě - ekonomická spolupráce  - zapojení ČR v mezinárodních a světových organizacích	Spolupráce ČR se světem	Internet Televize Tisk  VO
- zná státní symboly - charakterizuje státní režim a politický systém v ČR, porovná s jinými státy - charakterizuje administrativní členění ČR - rozumí principu zastupitelské demokracie, dovede vysvětlit význam voleb a účasti v nich ➤ <i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje</i>	- státní symboly - politický systém ČR, státní uspořádání, řízení státu - administrativní členění - demokratický systém, volby  - příjmy a výdaje státu	Státní uspořádání	VO
➤ <i>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i>			

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje jednotlivé kraje na mapě</li> <li>- stručně charakterizuje a lokalizuje specifické oblasti z hlediska osídlení a hospodářství v jednotlivých krajích, vysvětlí příčiny</li> <li>- vymezí jádrové oblasti a města v jednotlivých krajích a periferní oblasti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kraje ČR a jejich oblasti</li> <li>- jádrové a periferní oblasti krajů</li> </ul>	Kraje ČR	
<p>➤ <i>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</i></p> <p>➤ <i>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí vymezení místního regionu, zhodnotí jeho zeměpisnou polohu v rámci ČR a Euroregionu</li> <li>- charakterizuje přírodní podmínky</li> <li>- specifikuje typické soc.a ekonomické charakteristiky, zhodnotí kulturní rozvoj</li> <li>- zhodnotí slabá místa současného rozvoje, navrhne možnosti zlepšení</li> <li>- určí regiony a města s nejužšími vazbami na místní region</li> <li>- vyhledá údaje, připraví a přednese referát o historii, kulturních a turistických zajímavostech, geografických charakteristikách a ekonomické současnosti svého města</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- místní region, vymezení a zeměpisná poloha</li> <li>- přírodní charakteristiky regionu</li> <li>- socioekonomické a kulturní charakteristiky regionu</li> <li>- možnosti a bariéry dalšího rozvoje regionu</li> <li>- vazby na okolní regiony a vyšší územně správní oblasti</li> <li>- moje město</li> </ul>	Místní region	ICT PT(OSV)

### Tematický celek: TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<p>➤ <i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí světové strany podle buzoly, kompasu, slunce a hodinek</li> <li>- správně orientuje mapu podle světových stran</li> <li>- určí orientační body v krajině a v mapě</li> <li>- provádí odhady vzdáleností a zpřesňuje podle mapy</li> <li>- určí azimut a umí se podle něj přemísťovat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- určení světových stran</li> <li>- orientování mapy</li> <li>- přiřazení bodů v krajině a mapě</li> <li>- odhady vzdáleností a výšek</li> <li>- azimut</li> </ul>	Praktická topografie	
<p>➤ <i>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- určí vhodné místo pro pozorování</li> <li>- provádí jednoduchý panoramatický náčrt krajiny</li> <li>- provádí jednoduchý náčrt situačního plánu</li> <li>- provádí schematický náčrt trasy pohybu</li> <li>- zhodnotí přírodní jevy v krajině na základě pozorování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pozorování krajiny</li> <li>- náčrty</li> <li>- pozorování ukazatelů přírodních jevů</li> </ul>	Pozorování a náčrty	
<p>➤ <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- stanoví možná rizika a nebezpečí v typech krajiny</li> <li>- respektuje pravidla chování a jednání pro bezpečný pobyt a pohyb v krajině</li> <li>- zná pravidla chování při různých typech nebezpečí živelní pohromy nebo přírodní katastrofy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rizika a nebezpečí</li> <li>- pravidla chování</li> <li>- nebezpečí přírodních katastrof</li> </ul>	Ochrana člověka	

Tematický celek: **OBYVATELSTVO A DEMOGRAFIE.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.	
<p>➤ <i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i></p> <p>➤ <i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</i></p>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje rozmístění obyvatelstva na zemi a dává do souvislosti s přírodními podmínkami</li> <li>- podle tematické mapy lokalizuje a porovnává oblasti světadílů podle hustoty osídlení</li> <li>- ze statistických podkladů o počtu obyvatel vypočítá hustotu osídlení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozmístění obyvatelstva světa</li> <li>- hustota osídlení</li> </ul>	Obyvatelstvo a jeho charakteristiky		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se ve vývoji počtu obyvatel světa, zhodnotí aspekty současného vývoje v jednotlivých regionech světa</li> <li>- orientuje se ve statistických demografických údajích a grafech, porovnává je a vysvětluje</li> <li>- správně interpretuje pojmy porodnost, úmrtnost, migrace, přírůstek, a dává do souvislosti s vývojem počtu obyvatel, porovnává jednotlivé státy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- počet obyvatelstva světa a jeho vývoj</li> <li>- demografické charakteristiky obyvatelstva</li> <li>- práce se statistickými údaji, diagramy a grafy</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- porovnává podle statistických údajů věkovou a zaměstnanostní strukturu obyvatelstva některého evropského státu s příklady států ostatních světadílů</li> <li>- zhodnotí příčiny rozdílů a jejich důsledky</li> <li>- vytvoří jednoduchý graf</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- struktura obyvatelstva podle věku a zaměstnanosti</li> </ul>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede a porovná rasové, náboženské a některé kulturní charakteristiky obyvatel jednotlivých světadílů a regionů, lokalizuje v mapě</li> <li>- zhodnotí vzájemné vlivy a propojenost ras, národů a kultur ve vzájemném soužití</li> <li>- seznámí se s ukázkami různých jazyků, písma, tradic a zvyků</li> <li>- respektuje důležitost náboženské, rasové, národnostní a kulturní tolerance a schopnosti vzájemného soužití a přizpůsobení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- multikulturní svět, světová náboženství, rasy, jazyky</li> <li>- tolerance a přizpůsobení</li> </ul>		PT (MkV)	časopisy internet noviny TV zprávy, video- ukázky ...
<p>➤ <i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i></p>				
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje základní funkce lidských sídel a posoudí jejich závislost na přír. podmínkách</li> <li>- uvede typy sídel a jejich základní znaky</li> <li>- zhodnotí trendy ve vývoji lidských sídel v minulosti a současnosti, vysvětlí pojem urbanizace</li> <li>- vysvětlí pojem aglomerace, lokalizuje největší světové sídelní aglomerace</li> <li>- uvede příklad návaznosti a propojenosti sídel ze společenskoekonomického hlediska</li> <li>- zhodnotí pozitivní a negativní stránky života v jednotlivých typech sídel</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- funkce sídel, vliv přírodních podmínek na rozmístění</li> <li>- typy sídel a jejich znaky</li> <li>- vývoj sídel, urbanizace</li> <li>- aglomerace</li> <li>- hierarchie sídel</li> <li>- životní prostředí, zázemí, možnosti, práce, životní styl</li> </ul>	Sídla	PT(EV)	

**Tematický celek: SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<p>➤ <i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i></p> <p>➤ <i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip sektorové struktury hospodářství, dovede zařadit jednotlivá odvětví do sektorů</li> <li>- zhodnotí funkci a význam jednotlivých sektorů a odvětví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sektorová a odvětvová struktura hospodářství</li> </ul>	Hospodářství	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede přírodní zdroje, vysvětlí obnovitelnost a neobnovitelnost</li> <li>- uvede energetické zdroje a nerostné suroviny, zhodnotí možnosti jejich využívání v současnosti a budoucnosti</li> <li>- lokalizuje významná ložiska ner.surovin a nejdůležitější oblasti těžby, zhodnotí vliv na životní prostředí</li> <li>- uvede příklady alternativních energetických zdrojů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní zdroje</li> <li>- nerostné suroviny a jejich ložiska</li> <li>- těžba surovin, oblasti</li> <li>- alternativní energetické zdroje</li> </ul>	Přírodní zdroje a těžba nerostných surovin	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje jednotlivá odvětví zemědělství</li> <li>- zhodnotí rozhodující faktory pro územní rozmístění zemědělské produkce, uvede významné souvislosti s přír.podmínkami</li> <li>- charakterizuje typy specializace zem.produkce podle společenských podmínek</li> <li>- lokalizuje významné oblasti pěstování různých zemědělských plodin a oblasti chovu různých druhů hosp.zvířat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvětví zemědělství</li> <li>- přírodní faktory pro rozmístění zem.produkce</li> <li>- vliv společenských faktorů na specializaci v zemědělství</li> <li>- významné zemědělské oblasti</li> </ul>	Zemědělství	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam rybolovu pro přímořské a ostatní státy světa</li> <li>- lokalizuje hlavní oblasti rybolovu</li> <li>- charakterizuje lesní hospodářství a zhodnotí jeho význam</li> <li>- charakterizuje vodní hospodářství a zhodnotí hlavní funkce a význam přehrad, rybníků, regulací vodních toků, atd.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rybolov</li> <li>- lesní a vodní hospodářství</li> </ul>	Rybolov, lesní a vodní hospodářství	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje jednotlivá odvětví průmyslu, jejich surovinovou základnu, energetickou náročnost, nároky na kvalifikaci, ekologické dopady</li> <li>- porovná význam jednotlivých faktorů pro územní rozmístění prům.center v jednotlivých odvětvích</li> <li>- lokalizuje na mapě nejvýznamnější světové průmyslové oblasti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvětví průmyslu</li> <li>- územní rozmístění průmyslové výroby</li> <li>- světové průmyslové oblasti a centra</li> </ul>	Průmysl	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam nákladní a osobní dopravy</li> <li>- porovná z různých hledisek různé druhy dopravy v nákladní a osobní přepravě</li> <li>- charakterizuje dopravní cesty a uzly, jejich územní rozmístění a rozvoj</li> <li>- porovná hustotu dopravních sítí některých států</li> <li>- zhodnotí změny v rozvoji a významu spojů v posledních letech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- význam dopravy</li> <li>- druhy dopravy</li> <li>- dopravní cesty a uzly</li> <li>- dopravní sítě</li> <li>- význam spojů</li> </ul>	Doprava a spoje	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje sektor služeb</li> <li>- porovná typy obslužných center podle hustoty rozmístění</li> <li>- zhodnotí význam rekreace, lokalizuje hlavní centra turistického ruchu</li> <li>- zhodnotí význam světového obchodu a důsledky celkového propojení světové ekonomiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odvětví sektoru služeb</li> <li>- obslužná centra</li> <li>- rekreace a cest.ruch</li> <li>- světový obchod, globalizace</li> </ul>	Služby	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním používá a porovná údaje hospodářských ukazatelů</li> <li>- pomocí dostupných údajů srovnává ukazatele životní úrovně obyvatelstva ve vybraných státech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledávání údajů a jejich srovnávání</li> <li>- příčiny a důsledky odlišností v životní úrovni obyvatel vybraných států</li> </ul>	Statistické ukazatele	

**Tematický celek: POLITICKÁ GEOGRAFIE. MEZINÁRODNÍ VZTAHY. GLOBÁLNÍ SVĚT.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<b>➤ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</b>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě státy světa</li> <li>- vysvětlí podstatu rozdílu svrchovaného a závislého státu</li> <li>- porovná státy podle velikosti území, jeho tvaru, polohy, počtu obyvatel</li> <li>- posoudí význam a vliv jednotlivých charakteristik na rozvoj států</li> <li>- odliší typy státní hranice</li> <li>- zhodnotí stabilitu hranic na příkladech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přehled států světa</li> <li>- svrchovanost státu, politická nezávislost</li> <li>- podobné a odlišné znaky státu</li> <li>- kritéria srovnávání států</li> <li>- práce se statistickými tabulkami</li> <li>- vliv na rozvoj států</li> <li>- státní hranice</li> </ul>	Státy světa	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje typy států podle národnostní a náboženské struktury</li> <li>- uvede příklady národnostně nebo nábožensky konfliktních oblastí</li> <li>- uvede příklady úspěšného řešení konfliktů</li> <li>- navrhne možnosti řešení soužití více národů, nár.menšin nebo náboženských vyznání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státy podle rasové, národnostní a náboženské struktury</li> <li>- mnohonárodnostní státy, multikulturní pojetí</li> </ul>		PT (MkV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje demokratickou formu vlády</li> <li>- zhodnotí podstatné rozdíly demokratického a diktátorského systému moci</li> <li>- uvede příklady státního zřízení, politického systému, uvede příklady států</li> <li>- lokalizuje politicky stabilní regiony</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- státní zřízení, formy vlády, správní členění, politický systém</li> </ul>		
<p><b>➤ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajištění obrany státu a účasti v zahraničních misích</b></p> <p><b>➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady mezinárodních organizací a jejich význam, zhodnotí začlenění ČR</li> <li>- zhodnotí význam hospodářských společenství</li> <li>- popíše význam, výhody a nezbytnost spolupráce mezi státy</li> <li>- uvede konkrétní příklady zapojení ČR v mezinárodních vztazích</li> <li>- uvede příklady vojenské spolupráce</li> <li>- podle aktuálního dění uvede příklady zahraničních misí s účastí ČR, mezinárodních mírových misí</li> <li>- zvažuje význam NATO pro obranu státu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mezinárodní organizace, politická a hospodářská seskupení států</li> <li>- mezinárodní vztahy, mezinárodní spolupráce</li> <li>- vojenská spolupráce</li> </ul>	Mezinárodní organizace	PT (VMEGS)



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí význam evropské integrace (politický, ekonomický, pro státy, pro podniky, pro jednotlivce)</li> <li>- charakterizuje EU, začlenění ČR, práva občanů v EU</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- evropská integrace (vývoj a význam)</li> <li>- EU</li> </ul>	Evropská integrace	PT (VMEGS)
<p>➤ <b>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- lokalizuje na mapě nejvýznamnější regiony politické nestability, oblasti válečných konfliktů, občanských válek, vysvětlí příčiny a důsledky</li> <li>- uvede příklady úspěšného řešení politických konfliktů vnitrostátních a mezinárodních, lokalizuje regiony v mapě</li> <li>- sleduje aktuální světové dění, zajímá se o ně a vytváří si určitý názor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- regiony politických konfliktů</li> <li>- řešení konfliktů mezinárodních a vnitropolitických</li> <li>- aktuální světové dění</li> </ul>	Konfliktní regiony	PT (MV, VMEGS) ) ICT
<p>➤ <b>uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</b></p> <p>➤ <b>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</b></p> <p>➤ <b>uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</b></p> <p>➤ <b>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí hlavní celosvětové problémy životního prostředí, čerpání přírodních zdrojů, protikladu rostoucí ekonomiky a chudoby, světového odpadu, zdraví lidstva, nezaměstnanosti</li> <li>- vysvětlí pojem globalizace, její příčiny a důsledky</li> <li>- uvede některé projevy globalizace, vysvětlí na příkladech souvislost lokálních problémů na globální úrovni, propojenost světové ekonomiky</li> <li>- uvede konkrétní příklady terorismu, lokalizuje regiony, zaujímá kritický postoj k terorismu jako extrémistickému jednání, zhodnotí přijímaná opatření</li> <li>- objasní roli ozbrojených sil při zajišťování obrany státu</li> <li>- uvede příklady pomoci vojska ČR při řešení krizí, mimořádných událostí a živelných pohrom</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- globální problémy lidstva</li> <li>- globalizace ekonomiky</li> <li>- souvislost lokálních a globálních problémů</li> <li>- terorismus, jeho příčiny, cíle, projevy, důsledky</li> <li>- úlohy ozbrojených sil</li> </ul>	Globální problémy lidstva	PT (MV, VMEGS) )

**Tematický celek: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. KRAJINOTVORBA.**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
<p>➤ <b>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje typy krajiny</li> <li>- lokalizuje na mapě jednotlivé typy krajiny</li> <li>- zhodnotí funkce různých typů krajiny</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přehled typů krajin</li> <li>- specifické znaky a funkce krajiny</li> </ul>	Krajina	
<p>➤ <b>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</b></p>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje základní složky krajiny</li> <li>- rozlišuje přírodní a umělé původ prvků krajiny</li> <li>- lokalizuje na mapě a ve skutečnosti jednotlivé prvky krajiny</li> <li>- charakterizuje a lokalizuje prostorové rozmístění ekosystémů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- přírodní a společenské složky krajiny</li> <li>- přírodní a kulturní krajina</li> </ul>	Složky krajiny	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	TÉMA	Pozn.
➤ <i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>			
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vnímá zodpovědnost lidstva za život na zemi</li> <li>- uvádí příklady výrazného vlivu přírodních událostí na lidskou společnost</li> <li>- uvádí příklady výrazného vlivu společenských faktorů na přírodní složky krajiny, včetně rizik</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- trvale udržitelný život a rozvoj</li> <li>- vzájemný vliv společnosti a přírody</li> </ul>	Vztah příroda a společnost	PT (EV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozliší záměrné působení člověka s negativními a pozitivními dopady na krajinu, uvede příklady</li> <li>- uvede hlavní environmentální problémy lidstva a přemýšlí o možnosti jejich řešení</li> <li>- rozumí a respektuje nutnost ochrany životního prostředí, uvede příklady konkrétních opatření</li> <li>- zná význam přírodních rezervací a nár.parků, respektuje pravidla chování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krajinotvorba</li> <li>- globální environmentální problémy lidstva</li> <li>- ochrana životního prostředí</li> </ul>	Krajinotvorba a ochrana živ.prostředí	PT(EV)

Vzdělávací oblast	:	Člověk a zdraví, Člověk a svět práce
Vzdělávací obor	:	Výchova ke zdraví, Člověk a svět práce
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## PRÁCE A ZDRAVÍ

Obsah :	Charakteristika předmětu.....	314
	Vzdělávací obsah : 8.- 9. ročník.....	315

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Práce a zdraví je integrovaný předmět, který realizuje výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví v tematických okruzích „Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence“ a „Osobnostní a sociální rozvoj“ a výstupy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce z tematického celku „Svět práce“. Svým obsahem navazuje na předmět Občanská výchova v 6.-7.ročníku, Člověk a zdraví v 8.ročníku a Praktickou výchovu. Hlavním cílem je získání rámcového přehledu o jednotlivých povoláních, schopnosti orientovat se v oblasti práce a zaměstnání, získat zájem o práci a své povolání, chápat práci jako příležitost k seberealizaci, připravit se na výběr svého dalšího studia nebo povolání, vytvořit si dovednosti adekvátního sebehodnocení a sebezprezentace, přijetí odpovědnosti za své zdraví ve všech situacích, uvědomění si vlastních omezení a vnějších rizik pro své zdraví, ochrana a rozvíjení svých fyzických a psychických možností v běžném i pracovním životě. Častými metodami jsou proto besedy a diskuse, praktická cvičení, modelové situace, používání informačních technologií, videoukázek a tvorba vlastní dramatizace.

Předmět Práce a zdraví je zařazen v 8. a 9.ročníku.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Práce a zdraví jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - všechna témata .....	8.- 9.ročník
Multikulturní výchova - „Lidské vztahy“ .....	8.- 9.ročník
Environmentální výchova - „Vztah člověka k prostředí“ .....	8.- 9.ročník
Mediální výchova - „Kritické vnímání“, „Stavba mediálních sdělení“, „Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality“ .....	8.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- motivuje žáky k zájmu o zjišťování dalších informací o lidském těle a zdraví, podporuje u žáků dovednosti v pozorování a sebezpozorování, provádí se žáky rozbor a utřídění získaných informací
- podporuje u žáků hledání a vybírání dalších metod pro vlastní efektivní učení
- zdůrazňuje a ukazuje konkrétní příklady souvislosti vzdělání s profesním a pracovním uplatněním
- seznamuje žáky s příklady povolání, kde je celoživotní vzdělávání přímou nutností, vede je k samostatnému zamyšlení a rozvoji motivace pro další vzdělávání a celoživotní učení
- provádí se žáky rozbor smyslu vzdělání pro další život, zapojuje je do diskuse a zamyšlení nad vlastní úrovní vzdělání a schopnosti učení, hledání možností a kroků ke zlepšení
- zařazuje do výuky práci s informačními zdroji o povolání, zaměstnání a dalším vzdělávání na internetu

#### Kompetence k řešení problému

- podporuje žáky v získávání odpovědného vztahu k lidem a jejich zdraví, rozvíjí u žáků schopnost rozeznávat hranice svých schopností a zbytečné riziko při rozhodování o možném řešení problému
- motivuje žáky k přiměřenému sledování svého zdravotního stavu, podporuje u žáků vytváření efektivních postupů při řešení vlastních zdravotních problémů
- nabízí žákům příklady modelových situací sociálně patologických jevů a zapojuje je do rozboru a návrhů řešení a pomoci
- nabízí žákům příklady modelových situací živelných pohrom a mimořádných situací, zapojuje je do nácviku vhodného chování
- nacvičuje s žáky v rámci praktického cvičení způsoby řešení konfliktů
- zařazuje do výuky praktické úkoly práce s inzeráty, vyhledávání zaměstnání, vyhledávání a práci s informacemi o učebních a studijních oborech a vede žáky k samostatnosti při těchto úkolech
- zapojuje žáky do nácviku modelové situace pohovoru, prezentace svých dovedností
- zařazuje psaní oficiální žádosti, strukturovaného životopisu a dalších dokumentů
- zapojuje žáky do nácviku situací rozhodování, vede je reálnému adekvátnímu sebehodnocení a zvažování pozitivních a negativních hledisek nabízených variant řešení a hledání vlastních řešení

- umožňuje žákům vytvořit si rámcovou představu o možnostech podnikání

#### **Kompetence komunikativní**

- aktivně zapojuje žáky do diskusí a besed k tématům zdravotních rizik a nebezpečí návykových látek
- umožňuje žákům klást otázky k problematice probíraného učiva, pomáhá jim s vhodnou formulací
- seznamuje žáky s odbornou terminologií v přiměřeném rozsahu, rozvíjí jejich dovednost přesného vyjadřování a správného používání odborných termínů
- zapojuje žáky do praktických cvičení modelových situací a rozvíjí jejich schopnost pojmenovat zdravotní problém a jeho příznaky a projevy, přivolat vhodnou pomoc
- zařazuje modelové situace telefonického rozhovoru nebo elektronického kontaktu dotazu, přihlášení na inzerát, apod.
- zapojuje žáky do rozboru odlišných komunikačních situací vzhledem k místu, záměru a partnerské osobě, vede je k zamyšlení a diskusi nad vhodnými a nevhodnými komunikačními projevy verbálními i neverbálními

#### **Kompetence sociální a personální**

- rozvíjí ve vzájemných diskusích respekt žáků k individualitě osobnosti člověka, vzájemné pochopení a podporu
- podporuje žáky ve vytváření vlastních názorů na reklamní sdělení a rozvíjí jejich schopnost zvažovat argumenty, obhajovat názor, vyslechnout jiný názor
- rozvíjí u žáků uvědomění silných a slabých stránek, upevňuje prostřednictvím zařazování různých úloh dovednost adekvátního sebehodnocení a uvědomění si vlastních psychických a fyzických sil a jejich hranic
- rozvíjí a posiluje u žáků dovednosti v pozitivním působení na okolí

#### **Kompetence občanské**

- podporuje žáky v aktivním zájmu o své zdraví, dbá na vědomé dodržování zásad ochrany zdraví a bezpečnosti
- rozvíjí u žáků odpovědný vztah k sobě samému a ostatním lidem prostřednictvím besed, diskusí a praktických cvičení
- seznamuje žáky s příklady práv a povinností v zaměstnání, rozvíjí jejich odpovědnost a pochopení nutnosti předpisy respektovat
- zapojuje žáky do vytváření přehledů pravidel bezpečnosti práce pro různé profese a jejich zdůvodnění

#### **Kompetence pracovní**

- rozvíjí u žáků schopnost náhledu na své fyzické a psychické schopnosti a jejich hranice
- pomáhá žákům rozvíjet správné hygienické návyky při různých pracovních aktivitách
- umožňuje žákům vytvořit si základní orientaci v podnikatelských aktivitách, seznamuje je s odpovědností a riziky při podnikání
- nabízí žákům informační zdroje k získání potřebných informací o svém profesním zaměření
- umožňuje žákům seznámení s různými profesemi a jejich náplní prostřednictvím různých informačních zdrojů

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>VÝCHOVA KE ZDRAVÍ</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i></li> <li>➤ <i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i></li> <li>➤ <i>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i></li> <li>➤ <i>uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i></li> <li>➤ <i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i></li> <li>➤ <i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i></li> <li>➤ <i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i></li> </ul>		
<b>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si a objasní souvislost sexuálního života s hlubokým partnerským vztahem</li> <li>- seznámí se s formami sexuálního života a vhodném věkovém určení, zapojí se do diskuse</li> <li>- objasní hygienické podmínky sexuálních aktivit, vysvětlí zdravotní rizika při nedostatečné hygieně</li> <li>- stručně vysvětlí funkci různých typů antikoncepce, zhodnotí jejich spolehlivost vzhledem k početí</li> <li>- vysvětlí pojem interrupce a miniinterrupce, uvede časové rozmezí</li> <li>- uvede zdravotní rizika umělého přerušení těhotenství</li> <li>- objasní, co je odpovědný sex</li> <li>- vysvětlí pojem promiskuita, uvede možná zdravotní rizika při častém střídání partnerů, při náhodných sexuálních vztazích</li> <li>- objasní pojem homosexuální a heterosexuální orientace</li> <li>- uvede příklady pohlavních a pohlavně přenosných nemocí</li> <li>- objasní závažnost onemocnění AIDS, žloutenky B,C</li> <li>- popíše princip působení viru HIV na lidský organismus</li> <li>- uvede další možné způsoby přenosu (krev)</li> <li>- objasní význam kondomu v prevenci přenosu nemoci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>sexuální život a zdraví</b></li> <li>- sexuální život a láska</li> <li>- formy sexuálního života</li> <li>- hygiena</li> <li>- antikoncepce</li> <li>- interrupce</li> <li>- odpovědný sex</li> <li>- zdravotní rizika</li> <li>- sexuální orientace</li> <li>- pohlavně přenosné nemoci</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem stres</li> <li>- seznámí se s možnými důsledky jeho působení na organismus, s různými reakcemi organismu</li> <li>- objasní vliv dlouhodobého stresu na celkové zdraví</li> <li>- uvede příklady možných příčin vzniku stresu</li> <li>- nácvikem chování v modelových situacích posiluje schopnost řešit náročné situace, zvyšuje psychickou odolnost organismu a předcházení stresu</li> <li>- uplatňuje postup analýzy situace a problému a nastínění možných řešení u modelové nebo své vlastní situace jako prevenci vzniku stresové zátěže</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>stres a jeho vliv na organismus</b></li> <li>- příčiny stresu</li> <li>- nácvik chování ve stresových situacích</li> <li>- analýza problému, řešení problému</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s různými relaxačními metodami a s postupem uvolnění psychického napětí</li> <li>- popíše vlastní metody k překonávání únavy, relaxační metody</li> <li>- uplatňuje v praxi účinné metody regenerace sil</li> <li>- zná hranici svých sil a neriskuje přepínání organismu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- relaxační techniky</li> <li>- vlastní metody překonávání únavy regenerace sil</li> <li>- hranice zatížení organismu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip závislosti, odliší fyzickou, psychickou a citovou závislost, uvede příklady</li> <li>- uvede typy patologických závislostí</li> <li>- pokusí se objasnit možné příčiny vzniku poruch příjmu potravy (přejídání, bulimie, anorexie)</li> <li>- objasní zdravotní rizika poruch příjmu potravy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Závislosti a návykové látky</b></li> <li>- závislosti</li> <li>- patologické závislosti</li> <li>- poruchy příjmu potravy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s důsledky kouření pro lidský organismus</li> <li>- vysvětlí zvýšená zdravotní rizika plicních a kardiovaskulárních onemocnění při dlouhodobém kouření</li> <li>- uvědomuje si zvýšenou zátěž kouřením pro dětský organismus</li> <li>- objasní vliv pobytu v zakouřeném prostoru na zdraví</li> <li>- respektuje zákaz kouření podle zákona a ve vymezených prostorech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kouření</li>      <li>- zákaz kouření</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí princip působení alkoholu na organismus, objasní škodlivé účinky</li> <li>- seznámí se s nebezpečím vzniku alkoholové závislosti</li> <li>- objasní nebezpečí gamblerské, nadměrného hraní počítačových her, závislosti na chatu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- alkoholismus</li>    <li>- hrací automaty, počítače</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojem psychotropní látka, droga, návyková látka, uvede příklady</li> <li>- uvědomuje si nebezpečí zneužívání léků</li> <li>- uvede přehled návykových látek</li> <li>- zapojí se do diskuse o možných příčinách začátku zneužívání psychotropních látek jedincem</li> <li>- seznámí se s následky zneužívání jednotlivých návykových látek na lidský organismus</li> <li>- seznámí se s postupným vývojem závislosti a s navazujícím závažným rizikem pro zdraví</li> <li>- navrhuje možná opatření pomoci a prevence</li> <li>- chápe dobré sociální zázemí, vytvořený hodnotový systém a zájmovou činnost jako podstatnou prevenci</li> <li>- zaujímá negativní postoj ke zneužívání léků a drog</li> <li>- nacvičuje modelové situace odmítání nabízené drogy</li> <li>- vysvětlí doping ve sportu, uvědomuje si škodlivost na lidský organismus, zaujímá negativní postoj</li> <li>- vypracuje seznam činností, kdy nesmí být člověk pod vlivem alkoholu, léků, drog</li> <li>- uvědomuje si příčinu navazující trestné činnosti při shánění peněz</li> <li>- vytvoří si představu o protizákonnosti výroby, dovozu, distribuci a držení drog</li> <li>- ví, jak se zachovat při podezření na dealerství</li> <li>- zdůvodní, proč je u závislého člověka nutná pomoc odborného pracoviště</li> <li>- seznámí se s centry péče o toxikomany a jejich odvykací léčbě (K-centrum, psychiatr.odd.,TK)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- psychotropní látky, návykové látky, drogy</li> <li>- léky</li> <li>- návykové látky</li> <li>- příčiny zneužívání psychotropních látek</li> <li>- následky</li>   <li>- vývoj závislosti</li>   <li>- prevence a pomoc</li> <li>- sociální zázemí, hodnoty a zájmy</li> <li>- postoje</li>         <li>- drogy a zákon</li>     <li>- pomoc pro drogově závislé</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede přehled různých forem individuálního nebo hromadného násilí, uvědomuje si protiprávnost násilného jednání</li> <li>- z přehledu vybere příklady verbálního a fyzického napadení, přepadení, vyhrožování, vydírání</li> <li>- zaujímá negativní postoj k jakýmkoliv projevům násilí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>násilí</b></li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zhodnotí šikanování jako sociálně patologický jev</li> <li>- přiřadí z přehledu různé formy šikanování, uvědomuje si, co vše je nepřijatelný zásah do práv člověka a omezování jeho svobody</li> <li>- uvědomuje si závažnost tohoto jevu a přijímá svou povinnost vhodným způsobem napomáhat k nápravě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- šikanování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- aktivně vystupuje proti šikanování, nezůstává lhostejný</li> <li>- zamýšlí se nad pravděpodobnými pocity oběti šikany</li> <li>- ví, kde jsou umístěné schránky důvěry, zvažuje komu by se mohl svěřit (rodiče, kamarád, učitel,...)</li> <li>- posiluje svou osobní odvalu postavit se na odpor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- postoje k šikanování</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s typy sexuální kriminality</li> <li>- uvědomuje si rizika různých „atraktivních“ nabídek práce v nočních klubech a barech v zahraničí</li> <li>- rozumí pojmům pornografie, prostituce, kuplířství, pasák, objasní protiprávnost těchto činností</li> <li>- vysvětlí, co znamená sexuální obtěžování, zneužití, znásilnění</li> <li>- pokusí se zamyslet nad možnými psychickými důsledky pro oběť</li> <li>- uvede příklady rizikového prostředí, vyzývavého provokujícího chování dívek</li> <li>- seznámí se s formami sexuálního zneužívání dětí</li> <li>- uvede postup, jak jednat, má-li podezření na takový případ ze svého okolí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>sexuální kriminalita</b></li> <li>- zneužívání dětí</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede přehled příkladů nebezpečných míst a rizikových situací v souvislosti s nočními hodinami</li> <li>- uvede příklady bezpečného chování (doprovod, zvolení osvětlené cesty, včas odejít,...)</li> <li>- předvede ukázkou chování v modelové situaci při setkání s neznámými lidmi, dodržuje opatrnost při vyjadřování a sdělování osobních informací</li> <li>- uvědomuje si nutnost ostražitosti při pobytu a pohybu v cizím neznámém prostředí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Rizikové a krizové situace</b></li> <li>- bezpečné chování v rizikových situacích</li> <li>- komunikace s cizími lidmi</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady konfliktních a krizových situací</li> <li>- nacvičí v modelové situaci telefonické ohlášení přepadení nebo jiné události, které je svědkem</li> <li>- zapojí se do rozboru modelové konfliktní situace, navrhuje způsob jednání, zamýšlí se nad možnou protireakcí, pokouší se domýšlet důsledky a zvažuje případné jiné návrhy a lepší řešení</li> <li>- zamýšlí se nad průběhem svého skutečného konfliktu ze zkušenosti, přemýšlí nad reakcí svou i ostatních zúčastněných, zkouší promyslet jiné lepší řešení</li> <li>- v reálných konfliktech se snaží jednat uvážlivě, klidně a se sebekontrolou</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- krizové situace</li> <li>- konfliktní situace</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná pravidla silničního provozu ve vztahu k chodcům a cyklistům, dodržuje je</li> <li>- dodržuje opatrnost při jízdě na kole a při pěším pohybu po silnici</li> <li>- uvede příklady rizik spojených se železniční dopravou</li> <li>- zná možná nebezpečí a dodržuje pravidla ochrany zdraví (např. koupání v neznámé vodě, skákání do neznámé vody, zamrzlé vodní plochy, výlety v horách za zhoršeného počasí, pohyb osamocené osoby, chování při bouřce, přechod přes železniční koleje,...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Bezpečnost a ochrana zdraví</b></li> <li>- silniční provoz</li> <li>- železniční doprava</li> <li>- pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje zákazové tabule a doporučení pro pohyb osob a povolené činnosti (nebezpečí lavin, zákaz vstupu kvůli chem.postřikům, odstřely,...)</li> <li>- respektuje a dodržuje pravidla bezpečnosti pro jednotlivé činnosti a sporty</li> <li>- vyjmenuje určené ochranné pomůcky pro vybrané sporty, zdůvodní jejich potřebnost, používá je při svých sportovních aktivitách</li> <li>- uvědomuje si svou občanskou povinnost poskytnout pomoc v případě zranění jiného člověka</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zákazové a varovné tabule</li> <li>- ochrana zdraví při sportech</li> <li>- ochranné pomůcky</li> <li>- poskytnutí pomoci</li> </ul>	TV
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady živelných pohrom u nás a ve světě</li> <li>- seznámí se s videoukázkami nebo fotodokumentací</li> <li>- uvede hlavní informační zdroje při hrozcí mimořádné události</li> <li>- objasní pojem evakuace, vysvětlí, proč je nutné přesně dodržovat organizační pokyny při evakuaci</li> <li>- napíše seznam věcí pro evakuační zavazadlo</li> <li>- dodržuje bezpečnostní protipožární pravidla v budovách i v přírodě</li> <li>- uvede, jak se má zachovat v případě drobného požáru, co čím a jak může hasit</li> <li>- uvede postup svého chování v případě rozsáhlejšího požáru v budově</li> <li>- uvede příklady dalších možných katastrof (autohavárie, zřícení budovy, hromadná havárie, zasypaní lavinou, ztracený člověk,..), zamýšlí se nad postupem jednání účastníků i ostatních lidí</li> <li>- vysvětlí pojem terorismus, zaujímá negativní postoj</li> <li>- seznámí se s důsledky některých teroristických činů ve světě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>ochrana člověka za mimořádných událostí</b></li> <li>- živelné pohromy</li> <li>- evakuace</li> <li>- požár</li> <li>- katastrofy</li> <li>- terorismus</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí, co znamená manipulovat myšlením člověka</li> <li>- uvědomuje si rizikové osobnostní charakteristiky člověka ke snadnější manipulovatelnosti</li> <li>- zhodnotí svojí míru snadné ovlivnitelnosti a manipulovatelnosti</li> <li>- uvede a objasní působení hlavních manipulativních vlivů (médiá, reklama, parta, sekty)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>manipulativní vlivy</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s principy základních typů působení reklamy, používání typických triků, sloganů, manipulačních vlivů</li> <li>- zapojí se do kritického rozboru několika reklam</li> <li>- zapojí se do rozboru působení jednotlivých filmů a pořadů na svou psychiku, zhodnotí, které ho uklidňují, navozují dobrou náladu, které ho rozruší, znejistí, rozčílí</li> <li>- zachovává si reálný odstup a kritický pohled na TV filmy</li> <li>- odlišuje zcela jednoznačně zprávy o skutečnosti, dokumentární filmy o skutečnosti a vymyšlené fikce</li> <li>- seznámí se s pojmem náboženská sekta, odliší rozdíl mezi církví a sektou</li> <li>- uvede příklady nejznámějších sekt, posuzuje nebezpečí vlivu jejich principů na mladé lidi, seznámí se s nebezpečím zneužití vůdcem sekty pro své účely</li> <li>- zhodnotí konkrétní příklady vlivu party a jejich požadavků na člověka, zhodnotí své hodnoty ve vztahu k takové partě, zvažuje možnost své volby a rozhodnutí</li> <li>- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vliv reklamy</li> <li>- vliv filmů</li> <li>- sekty</li> <li>- vliv party</li> </ul>	PT(MV)



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Osobnostní a sociální rozvoj</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se dobře ve svých vnitřních pocitech a psychických procesech</li> <li>- vytváří si vyrovnaný vztah k sobě samému</li> <li>- zná své přednosti a nedostatky, snaží se využívat své přednosti a potlačovat své nedostatky</li> <li>- vytvoří přehled svých silných a slabých stránek, zamýšlí se nad možnostmi zlepšení</li> <li>- uvědomuje si sám sebe s adekvátním sebevědomím</li> </ul>	- <b>sebepoznání a sebepojetí</b>	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s hlavními principy seberegulačních mechanismů</li> <li>- zhodnotí význam sebevýchovy, sebekontroly, sebezpozorování, svědomí, sebekritiky pro jednotlivce a jeho existenci v lidské společnosti</li> <li>- uplatňuje ve svém jednání a chování neustále seberegulační mechanismy</li> <li>- zhodnotí význam reakce okolí na chování a počínání jedince jako zpětné vazby pro jeho sebereflexi</li> </ul>	- <b>seberegulace</b>  - sebereflexe	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- nastíní model své vlastní organizace činností během dne a týdne</li> <li>- objasní souvislost dobré sebeorganizace s včasným zvládnutím úkolů, požadavků a předcházení stresu</li> <li>- zamýšlí se nad efektivností svého modelu, zvažuje rezervy a možná zlepšení</li> </ul>	- <b>sebeorganizace</b>	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá různé metody a strategie učení</li> <li>- vybere z nabídky možností nejefektivnější metodu vzhledem ke své osobnosti a zkušenosti</li> <li>- uvědomuje si nutnost celoživotního učení v souvislosti s vývojem techniky a rozvojem a změnami ve společnosti</li> </ul>	- <b>učení</b>	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá aktivně různé formy psychické relaxace</li> <li>- má zažitá základní psychohygienické návyky (vytvoření vnějších podmínek pro soustředěnou duševní činnost, omezení nadbytečného hluku, střídání duševních a fyzických aktivit, změna činnosti při neschopnosti se nadále soustředit...)</li> <li>- snaží se využívat vhodné techniky pro předcházení stresu a jeho zvládnutí</li> <li>- objasní pojem vyrovnaná osobnost</li> </ul>	- <b>psychohygiena</b>	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní význam pozitivních mezilidských vztahů pro člověka</li> <li>- uvede hlavní hodnoty, které jsou důležité pro přátelství, lásku, pracovní vztah, vztah rodičů a dětí, apod.</li> <li>- respektuje druhé osoby, váží si jejich práce, vnímá jejich názory a pocity</li> <li>- chová se s úctou k druhým lidem</li> <li>- buduje své vlastní mezilidské vztahy na vzájemném respektu, úctě a rovnoprávnosti</li> <li>- vysvětlí pojem empatie</li> <li>- snaží se na konkrétních příkladech o rozvoj svého empatického vnímání, pokouší se představit si pocity a prožitky lidí v určitých situacích</li> </ul>	- <b>mezilidské vztahy</b>  - respekt a úcta k lidem  - empatie	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná, respektuje a uplatňuje základní pravidla diskuse</li> <li>- v dialogu aktivně naslouchá názorům druhé strany, přemýšlí o nich</li> <li>- uvědomuje si, zdůvodní a uvede příklady nezbytnosti lidské spolupráce</li> </ul>	- <b>komunikace a kooperace</b>	VP PT(OSV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- při výuce se smysluplně zapojuje do skupinové spolupráce se spolužáky i učitelem</li> <li>- v modelových situacích se zapojuje do nácviku efektivní komunikace, volby vhodných komunikačních prostředků</li> <li>- objasní pojem asertivita</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace a kooperace</li> <li>- asertivita</li> </ul>	VP PT(OSV)
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapojuje se do cvičení zaujímání postojů k podstatným hodnotám a skutečnostem</li> <li>- zúčastní se modelové situace rozhodovacího procesu v určité dané situaci</li> <li>- snaží se uplatňovat získané dovednosti a zkušenosti v řešení problémů v mezilidských vztazích</li> <li>- objasní, co znamená důvěra v lidských vztazích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>morální rozvoj</b></li> <li>- postoje k hodnotám</li> <li>- rozhodování</li> <li>- řešení problémů ve vztazích</li> </ul>	VP PT(OSV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>SVĚT PRÁCE</b>		
Tematický celek:		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i></li> <li>➤ <i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i></li> <li>➤ <i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i></li> <li>➤ <i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s pojmem trh práce, odlišuje nabídku a poptávku</li> <li>- rozlišuje a objasní pojmy zaměstnavatel, zaměstnanec, majitel firmy, živnostník, podnikatel, brigádník</li> <li>- objasní princip rovnosti příležitostí na trhu práce (bez rozdílu pohlaví, věku, etnického původu,...)</li> <li>- seznámí se s možnostmi bránit se diskriminaci na trhu práce</li> </ul>	- <b>trh práce</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří si představu o přehledu povolání lidí</li> <li>- přiřadí k různým povoláním druhy pracovišť a pracovních objektů</li> <li>- posuzuje pracovní prostředí pro různá povolání, hodnotí hygienické a estetické podmínky</li> <li>- uvede přehled nejčastějších pracovních prostředků a pomůcek pro jednotlivá povolání</li> <li>- zamýšlí se nad významem jednotlivých povolání pro společnost a pokouší se o zhodnocení</li> </ul>	- přehled povolání	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- odlišuje fyzickou a duševní pracovní činnost, uvede příklady některých povolání</li> <li>- seznámí se s charakterem některých pracovních činností ve videoukázkách, při návštěvě firmy, v prezentačním programu</li> <li>- popíše jednotlivé druhy pracovních činností</li> <li>- zamýšlí se nad náročností jednotlivých pracovních činností z hlediska fyzického, psychického, intelektuálního, schopností a dovedností, délky nácviku, zodpovědnosti, atd.</li> </ul>	- charakter a druhy pracovních činností	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí na příkladech kvalifikační, zdravotní, osobnostní požadavky (např. v inzerátech)</li> <li>- seznámí se s kvalifikačními požadavky pro vybraná povolání</li> <li>- vysvětlí pojem kvalifikace, uvede příklady kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovních činností</li> <li>- uvědomuje si význam dosažení konkrétní kvalifikace</li> <li>- objasní nutnost vlastního úsilí pro získání kvalifikace</li> <li>- objasní pojem změněná pracovní schopnost</li> <li>- seznámí se s možnostmi pracovního uplatnění osob se změněnou pracovní schopností</li> <li>- vybere příklady povolání s vysokými zdravotními požadavky (fyzická, psychická odolnost)</li> <li>- vybere příklady povolání s nižšími zdravotními požadavky,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- požadavky a nároky</li> <li>- kvalifikace</li> <li>- zdravotní požadavky</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
kde je příležitost i pro osoby se zdravotním postižením nebo oslabením - uvede příklady podstatných osobnostních charakteristik, které jsou důležité pro vybraná povolání	- osobnostní požadavky	
- seznámí se s hlavními rozhodujícími faktory pro volbu zaměření profesní orientace (schopnosti, zájmy, zdravotní stav, osobnostní rysy, postavení profese, délka a náročnost kvalifikační přípravy, možnost uplatnění, míra seberealizace)	<b>- zaměření profesní orientace</b>	
- zdůvodní a zhodnotí význam sebepoznání pro uvážený výběr profesní orientace a povolání - provede rozbor přehledu osobnostních charakteristik vzhledem ke své osobě - rozliší pozitivní a negativní charakteristiky a jejich možný vliv v povolání - vybírá z přehledu osobnostní charakteristiky, které jsou důležité pro určitá povolání - vybírá z přehledu osobnostní charakteristiky, které se vylučují s určitým povoláním - zhodnotí svůj tělesný a zdravotní stav, svojí fyzickou kondici - zhodnotí svojí odolnost vůči fyzické a duševní zátěži, využije konkrétní příklady ze svých zkušeností - zhodnotí svojí přizpůsobivost k prostředí ve vztahu k pracovní aktivitě (práce venku, ve výškách, v uzavřeném prostoru, v hluku, prachu, v chladu, v horku, apod.) - zamýšlí se, jestli jeho zdravotní stav může být omezením při výběru povolání - připraví si přehled svých silných a slabých stránek, označí si přehled oblastí, ve kterých má schopnosti výborné/průměrné/slabší - vytvoří si seznam aktivit, kde by musel vyvinout úsilí pro zlepšení svých schopností	- sebepoznávání - osobnostní charakteristiky - tělesný a zdravotní stav - schopnosti - zájmy - cíle	
- zamýšlí se nad vlivem povolání rodičů a známých při své profesní orientaci - zvažuje vliv médií, filmu, reklamy - posuzuje míru ovlivnění svého profesního zaměření výší možného výdělku - v souvislosti s aktuální nabídkou zaměstnání na trhu práce si dává do souvislosti volbu profesní orientace s budoucí možností uplatnění - uvědomuje si potřebu velkého množství informací o jednotlivých profesích pro své rozhodování - aktivně a samostatně se snaží získat další informace, projevuje zájem (tisk, rozhovory, besedy, televize, informační letáky, internet,...) - porovnává, posuzuje, zvažuje pozitivní a negativní faktory v souhrnu informací o profesích - zvažuje pracovní podmínky a požadavky v porovnání se svojí osobností	- další vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro výběr	
- sebekriticky posuzuje své dispozice, předpoklady, schopnosti a aktuální úroveň dovedností a znalostí v kontextu se svými osobnostními charakteristikami z hlediska výběru další přípravy na povolání - zhodnotí své možnosti v praktických činnostech, ve studijních činnostech, svou schopnost učit se	- sebehodnocení	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoří si představu o nabídce poradenských služeb</li> <li>- vysvětlí příklady poradenských služeb, ve kterých fázích profesní orientace mohou být užitečné</li> <li>- seznámí se s přehledem pracovišť, nabízejících poradenských služby, kde je může najít</li> <li>- rozumí činnosti školního výchovného poradce, ví kde má kancelář, kdy a s čím se na něj může obrátit</li> <li>- využívá maximálně možnosti, které má k dispozici (testy profesní orientace, besedy, rozhovory, pohovory...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poradenské služby</li> <li>- poradenská pracoviště, pedagogicko psychologické poradny</li> <li>- školní výchovný poradce</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- připraví si svůj seznam možných profesí, uvede u každé položky své předpoklady a nedostatky, přehled kladných a záporných stránek ze svého pohledu</li> <li>- při svém výběru se rozhoduje uvážlivě, svůj výběr podloží smysluplnými argumenty</li> <li>- dovede zhodnotit, co vše pro svou vybranou profesi musí udělat v přípravě na povolání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- volba profesního zaměření</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s přehledem učebních a studijních oborů</li> <li>- seznámí se s obsahovou náplní vybraných oborů, profilem absolventa, způsobem zakončení</li> <li>- aktivně zjišťuje další informace o vybraných oborech s využitím internetových stránek škol a učilišť, informačních letáků, dnů otevřených dveří</li> <li>- seznámí se s informacemi o přijímacím řízení různých SŠ a SOU</li> <li>- objasní rozdíl v pojmech písemný test, písemná zkouška, ústní zkouška, přijímací pohovor</li> <li>- zjišťuje konkrétní podmínky přijetí na vybrané škole, informace o přijímacím řízení, ukázky testů</li> <li>- vyzkouší si modelový test z matematiky, češtiny, příp. dalších předmětů</li> <li>- nacvičí si postup při práci, časové rozvržení</li> <li>- v modelové situaci předvede představení a odpovědi na otázky v pohovoru</li> <li>- uvážlivě zvažuje výběr dalšího vzdělávání v souvislosti se svojí profesní orientací, při výběru bere v úvahu své možnosti, předpoklady, cíle, dopravní a finanční dostupnost, diskutuje s učitelem a rodiči, případně poradenskými pracovníky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>možnosti vzdělávání</b></li> <li>- přijímací řízení</li> <li>- výběr vzdělávání</li> </ul>	M, ČJ
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zjišťuje informace o podnicích a firmách v regionu (periodika, internetové stránky města, informační nástěnky města)</li> <li>- seznámí se se základním přehledem práv a povinností zaměstnavatele a zaměstnance</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>zaměstnání</b></li> <li>- možnosti zaměstnání a uplatnění v regionu</li> <li>- práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede různé způsoby hledání práce (inzeráty, tisk, úřady práce, internetové služby, osobní návštěvy, rozhovory ..)</li> <li>- přečte a posuzuje různé nabídky z inzerátů v tisku</li> <li>- vyhledává a posuzuje nabídky z internetových služeb</li> <li>- zformuluje příklad svého inzerátu pro podání</li> <li>- seznámí se s významem úřadu práce, jeho činností</li> <li>- dle možností se seznámí s funkcí úřadu práce, zúčastní se prohlídky</li> <li>- objasní význam registrace na úřadu práce, vysvětlí výhody a povinnosti registrovaného uchazeče</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hledání práce</li> <li>- úřad práce</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- napíše žádost o zaměstnání</li> <li>- napíše svůj strukturovaný životopis</li> <li>- nacvičí si vlastní prezentaci své osoby</li> <li>- zapojí se do modelové situace pohovoru uchazeče o zaměstnání u zaměstnavatele</li> </ul>	- ucházení se o zaměstnání	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí osobní důsledky při ztrátě zaměstnání</li> <li>- seznámí se s problémy dlouhodobé nezaměstnanosti pro osobnost člověka</li> <li>- porovná podle aktuálních údajů o nezaměstnaných data o vzdělání a profesním zaměření nezaměstnaných</li> <li>- zamýšlí se nad možnostmi nezaměstnaného při problémech s hledáním práce (brigáda, vlastní podnikání, rekvalifikace)</li> </ul>	- nezaměstnanost	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní pojem rekvalifikace, její význam</li> <li>- vysvětlí, za jakých podmínek se rekvalifikace stává nezbytná</li> <li>- seznámí se s příklady nabídek rekvalifikačních kurzů</li> </ul>	- rekvalifikace	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s druhy organizací (zisková/nezisková, státní/soukromá, st.podnik, s.r.o., a.s., družstvo, státní instituce, státní úřad, nadace, občanské sdružení....), uvede podstatné odlišnosti</li> <li>- na příkladu vysvětlí organizační strukturu firmy</li> <li>- odlišuje pojmy nadřízený, podřízený, spolupracovník, majitel, ředitel, manažer ,... a vysvětlí je na příkladech</li> <li>- popíše rozdíly v chování pracovníka k různým osobám</li> <li>- vysvětlí pojem podnikání</li> <li>- objasní rozdíl mezi středním, drobným a soukromým podnikatelem</li> <li>- uvede nejčastější formy podnikání (živnostenské, obchodní společnosti), odliší hlavní rozdíly</li> <li>- odliší a vysvětlí rozdíly: hlavní činnost/vedlejší činnost, dohody o provedení práce, právnická osoba, fyzická osoba</li> <li>- seznámí se s příklady podmínek pro získání živnostenského listu ve vybraných oborech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>organizace</b></li> <li>- struktura organizací</li> <li>- <b>podnikání</b></li> </ul>	

Vzdělávací oblast : Člověk a svět práce  
Vzdělávací obor : Člověk a svět práce  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# PRAKTICKÁ VÝCHOVA

Obsah : Charakteristika předmětu..... 326  
Vzdělávací obsah : 6. - 9. ročník..... 327

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Praktická výchova zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce z tematických oblastí „Provoz a údržba domácnosti“ (oddíl Domácnost), „Příprava pokrmů“ (oddíl Vaření). V každém ročníku jsou v průběhu roku zařazeny oba oddíly. Předmět navazuje na výuku Pracovní výchovy na 1.stupni. Předmět je zaměřen na rozvoj dovedností plánovat a organizovat svou práci, spolupracovat s ostatními při pracovních činnostech, osvojení pracovních návyků, zdokonalení v provádění jednotlivých pracovních úkonů v pečlivosti i kvalitě, získání základních zkušeností. Tematické celky jsou zvoleny především ve vztahu k získání zkušeností pro praktický život našich žáků. Předmět je zařazen v 6.ročníku, 7.ročníku, 8.ročníku a 9.ročníku. Výuka probíhá převážně ve specializované učebně v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Praktická výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů“, „Sebeorganizace“, „Kreativita“ ..... 6.-9.ročník  
Environmentální výchova - „Lidské aktivity a životní prostředí“ ..... 6.-9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- motivuje žáky k učení jako zdroji zvládnání nových technologií a postupů

#### Kompetence k řešení problému

- zadává žákům konkrétní úkoly využitelné v praxi a učí je správně se rozhodovat vzhledem k materiálu, postupu, finančním možnostem a časové organizaci
- umožňuje žákům projevy vlastních kreativních přístupů při zvládnání zadané práce

#### Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům klást otázky k postupu práce a využití vhodných nástrojů
- umožňuje žákům vzájemné diskuse při vyjasňování organizace a postupu práce, vede je k vyslechnutí názoru ostatních

#### Kompetence sociální a personální

- zadává žákům práci vyžadující spolupráci se spolužáky, určení dílčích úkolů a pochopení vlastního podílu na práci skupiny a odpovědnosti za celkový výsledek práce
- zařazuje co nejširší škálu různých prací, aby umožnil žákům orientaci v manuálních a jiných praktických činnostech a tím získání zkušeností pro svůj vlastní život

#### Kompetence občanské

- rozvíjí u žáků povědomí nezastupitelného významu práce pro život člověka v lidské společnosti
- posiluje odpovědnost žáků za vlastní práci a její kvalitu
- seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti práce a nutnosti jejich dodržování

#### Kompetence pracovní

- vyžaduje od žáků úplné dokončení práce v co nejlepší kvalitě, vede je k dovednostem zhodnocení a posouzení kvality odvedené práce
- učí žáky respektu k práci ostatních, diskusi a vzájemné pomoci a podpoře při práci

Tematický celek: **Provoz a údržba domácnosti** Oddíl: **Domácnost**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</li> <li>➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</li> <li>➤ správně zachází s pomůckami, nástroji a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</li> <li>➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</li> </ul>		
<b>Finance v domácnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí význam slova rozpočet</li> <li>- uvede z čeho se skládají příjmy rodiny</li> <li>- uvede stálé nutné výdaje rodiny</li> <li>- hledá možnosti úspor v rodině</li> <li>- vysvětlí, co znamená vyrovnaný rozpočet</li> <li>- navrhne způsob hospodaření s vlastním kapesným</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozpočet domácnosti</li> <li>- příjmy a výdaje rozpočtu</li> <li>- vyrovnaný rozpočet</li> <li>- kapesné</li> </ul>	M
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná aktuální přibližné ceny potravin a ostatního spotřebního zboží</li> <li>- správně odhadne cenu nákupu a vrácení peněz při hotovostní platbě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ceny spotřebního zboží</li> <li>- odhad ceny nákupu</li> </ul>	M
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí pojmy hotovostní a bezhotovostní platební styk</li> <li>- uvede příklady bezhotovostního platebního styku</li> <li>- zhodnotí výhody a nevýhody hotovostního a bezhotovostního platebního styku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hotovostní a bezhotovostní platební styk</li> <li>- bankovní účty, kreditní karty, platební příkazy</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede příklady vhodné a nevhodné půjčky</li> <li>- uvede příčiny a následky zadlužování rodin</li> <li>- seznámí se s možnostmi zhodnocování úspor (stavební spoření, fondy, termínované vklady..)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- půjčky</li> <li>- zadlužování rodin</li> <li>- úspory</li> <li>- zhodnocování úspor</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v aktuálních cenách energií pro domácnost</li> <li>- hledá možnosti úspor spotřeby energií v domácnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ceny energií pro domácnost</li> <li>- úspory energie</li> </ul>	F
<b>Provoz a údržba domácnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- charakterizuje práce v domácnosti</li> <li>- prezentuje svoji představu o dělbě práce v rodině</li> <li>- zhodnotí zatížení jednotlivých členů rodiny</li> <li>- zhodnotí svůj podíl na domácích pracích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- práce spojené s provozem domácnosti</li> <li>- dělba práce v rodině</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s návodem na obsluhu a obsluhou konkrétní automatické pračky</li> <li>- správně rozdělí prádlo podle druhu do jedné náplně pračky</li> <li>- ví, jaké prací prostředky lze použít a v jakém dávkování</li> <li>- určí oděvy, které nelze prát, zná možnosti chemického čištění oděvů</li> <li>- zvládne ruční praní a žehlení osobního i jiného prádla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- praktický nácvik údržbových a úklidových prací</li> <li>- údržba oděvů a textilií</li> <li>- praní a žehlení prádla</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí přišíť knoflík</li> <li>- zná základní ruční steh</li> <li>- seznámí se s funkcí šicího stroje</li> <li>- vyzkouší si šití na šicím stroji</li> <li>- zvládne jednoduchou opravu oděvu a prádla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opravy oděvů a textilií</li> <li>- ruční šití</li> <li>- šicí stroj</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí nutnost úklidu v domácnosti vzhledem k hygieně a ochraně zdraví člověka</li> <li>- vysvětlí nutnost úklidu v domácnosti ve vztahu k estetickému hledisku a duševnímu zdraví</li> <li>- popíše a vyzkouší si denní úklid ( mytí nádobí, utírání prachu, péče o sociální zařízení, mytí podlahy, luxování)</li> <li>- popíše postup při větším úklidu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úklid v domácnosti</li> <li>- hygienické návyky</li> <li>- postup při denním úklidu</li> <li>- postup při větším úklidu v domácnosti</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v pracovních nástrojích a prostředcích pro úklid</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pracovní nástroje v domácnosti</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- běžné nástroje umí použít</li> <li>- používá saponáty a ostatní chemické přípravky s ohledem na životní prostředí a na své vlastní zdraví</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čisticí prostředky</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdůvodní potřebu třídění odpadu z hlediska ekonomického a ekologického</li> <li>- vysvětlí způsob třídění odpadu</li> <li>- zná označení kontejnerů na tříděný odpad</li> <li>- ví o škodlivosti pálení odpadu, obzvláště plastů, na životní prostředí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- odpad v domácnosti</li> <li>- ekologická likvidace odpadu</li> </ul>	Ch, Př
<ul style="list-style-type: none"> <li>- správně zachází s nářadím pro údržbu ( nůžky, šroubovák, kladiva, pilky, pilníky, kleště...)</li> <li>- bezpečně ovládá měření délky, výpočet obsahu plochy</li> <li>- ovládá pracovní postupy při úpravě různých materiálů ( stříhání, lepení, řezání, pilování, vrtání, natírání, ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opravy a údržba zařízení domácnosti</li> </ul>	PV M
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede, jaké domácí spotřebiče zná</li> <li>- seznámí se s novými trendy v oblasti domácích spotřebičů</li> <li>- uvede přínos použití domácích spotřebičů k úspoře času, ke zdravému životnímu stylu, k dělbě práce mezi členy rodiny, k úspornému provozu domácnosti</li> <li>- seznámí se s náklady na provoz běžných domácích spotřebičů</li> <li>- orientuje se v energetických třídách A,B,C uváděných u elektrických spotřebičů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- spotřebiče v domácnosti z hlediska ekonomiky domácnosti</li> </ul>	
<b>Elektrotechnika v domácnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná napětí v rozvodné síti domácností</li> <li>- z návodu el. spotřebičů se poučí, k jakému napětí se připojují</li> <li>- zná funkci pojistek a jističů</li> <li>- seznámí se s projektem elektrických rozvodů v domě</li> <li>- je si vědom důsledků neodborného zásahu do rozvodné sítě</li> <li>- ví o nebezpečí zasažení elektrickým proudem při domácí údržbě ( vrtání do zdí, zatlukání do zdí ...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrická instalace</li> <li>- pojistky, jističe</li> </ul>	F
<ul style="list-style-type: none"> <li>- s porozuměním čte návody na obsluhu elektrických spotřebičů</li> <li>- popíše funkci jednotlivých spotřebičů</li> <li>- prakticky si vyzkouší obsluhu dostupných elektrických spotřebičů</li> <li>- provádí údržbu elektrických spotřebičů</li> <li>- při údržbě dodržuje bezpečnostní pravidla</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektrické spotřebiče</li> <li>- obsluha</li> <li>- údržba</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede možnosti využití elektronických přístrojů v domácnosti</li> <li>- seznámí se s návodem k obsluze</li> <li>- prakticky si vyzkouší obsluhu dostupné elektroniky</li> <li>- vysvětlí pojem sdělovací technika</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- elektronika, sdělovací technika v domácnosti</li> </ul>	
<b>První pomoc při úrazu v domácnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede rizikové práce v domácnosti a příklady úrazů</li> <li>- zná důležitá telefonní čísla ( záchraná služba, hasiči, policie), uvědomuje si zodpovědnost při jejich zneužití</li> <li>- zná zásady první pomoci při různých úrazech (krvácení, popálení, zásah el. proudem, zlomeniny)</li> <li>- zná postup při provádění umělého dýchání</li> <li>- prakticky si vyzkouší první pomoc v modelové situaci</li> <li>- zná druhy a způsoby použití hasicích přístrojů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úrazy při práci v domácnosti</li> <li>- důležitá telefonní čísla</li> <li>- první pomoc</li> <li>- hasicí přístroje</li> </ul>	

Tematický celek: <b>Příprava pokrmů</b>		Oddíl: Vaření
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</li> <li>➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</li> <li>➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhu u stolu ve společnosti</li> <li>➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni</li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe kuchyň jako obytnou součást bytu a vysvětlí důvody</li> <li>- zná standardní kuchyňské vybavení ( nábytek, spotřebiče, kuchyňský inventář)</li> <li>- uvede příklady nadstandardního vybavení</li> <li>- odůvodní výběr vybavení kuchyně z hlediska účelnosti, ekonomiky, hygieny, časové úspory i z hlediska estetického</li> <li>- navrhne kuchyňskou sestavu s účelným rozmístěním nábytku a spotřebičů, odpovídající ergonomickým požadavkům</li> <li>- zná funkci a ovládá používání kuchyňského inventáře</li> <li>- porozumí návodu na obsluhu spotřebičů</li> <li>- bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</li> <li>- dodržuje pravidla úsporného provozu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- základní vybavení kuchyně</li> <li>- nábytek</li> <li>- spotřebiče</li> <li>- kuchyňský inventář</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- prakticky provádí údržbu cvičné kuchyně dle daných pokynů</li> <li>- zná pracovní postupy úklidových prací v kuchyni</li> <li>- seznámí se se zásadami hygieny</li> <li>- vysvětlí pojmy osobní hygiena a hygiena pracoviště při přípravě pokrmů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- údržba kuchyně</li> <li>- hygiena provozu</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se zásadami bezpečnosti práce v kuchyni</li> <li>- dodržuje pracovní řád ve cvičné kuchyni</li> <li>- uvede rizikové činnosti s možností úrazu v kuchyni</li> <li>- zná zásady první pomoci při různých úrazech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečnost práce</li> <li>- první pomoc při úrazu v kuchyni</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vysvětlí základní pojmy v oboru výživy - poživatiny, potraviny, pochutiny, pokrm, jídlo, strava, jídelníček</li> <li>- charakterizuje základní složky potravy</li> <li>- vysvětlí a osvojí si zásady správné výživy</li> <li>- uvede nevhodné stravovací zvyklosti a navrhne způsob jejich odstranění</li> <li>- rozdělí potraviny do základních skupin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- potraviny</li> <li>- živiny</li> <li>- správná výživa</li> <li>- skupiny potravin</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede optimální zastoupení základních potravin v jídelníčku</li> <li>- sestaví týdenní jídelníčky, odpovídající zásadám správné výživy, s ohledem na časové možnosti rodiny, finanční možnosti rodiny, zdravotní stav a věk členů rodiny, roční období a jiné činitele ovlivňující stravování v rodině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- sestavování jídelníčku</li> <li>- činitele ovlivňující jídelníček</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dle daného jídelníčku sestaví výběr potřebných potravin</li> <li>- uvede přibližné množství potřebných potravin</li> <li>- ví, kde potraviny nakoupí</li> <li>- odhadne přibližnou cenu nákupu</li> <li>- umí zjistit z obalu potravin datum výroby a záruční lhůtu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- výběr a nákup potravin</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvede možnosti skladování potravin v domácnosti</li> <li>- uvede nejvhodnější způsob skladování různých druhů potravin</li> <li>- zná hygienické zásady při skladování potravin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- skladování potravin</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s úpravou pokrmů za studena</li> <li>- uvede vhodné suroviny k přípravě studených pokrmů</li> <li>- dle návodu připraví v cvičné kuchyni různé druhy studených pokrmů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- příprava pokrmů studené kuchyně</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- objasní rozdíl mezi vařením, pečením, smažením a dušením</li> <li>- seznámí se s pracovními postupy při různých způsobech tepelného zpracování potravin</li> <li>- zhodnotí všechny druhy tepelné úpravy pokrmů z hlediska zásad správné výživy a z hlediska ekonomického</li> <li>- dle návodu připraví jednodušší pokrmy teplé kuchyně</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- základní způsoby tepelné úpravy pokrmů</li> <li>- vaření, pečení, smažení, dušení, grilování, zapékání, mikrovlnný ohřev</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v kuchařských knihách</li> <li>- umí správně použít návod na přípravu pokrmu</li> <li>- vyhledá předpis na přípravu pokrmu</li> <li>- zhodnotí tradici předávání receptů v rodině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- návody na přípravu pokrmů (kuchařky, časopisy, rodinné recepty, internet)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se se základním inventářem pro stolování</li> <li>- určí způsob použití jednotlivých druhů inventáře</li> <li>- zná postup při kladení inventáře na stůl</li> <li>- zhotoví jednoduché prostírání</li> <li>- navrhne výzdobu stolu při běžném nebo slavnostním prostírání</li> <li>- seznámí se se zásadami obsluhy stolujících</li> <li>- osvojí si pravidla společenského chování při stolování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- úprava stolu a stolování</li> <li>- základní inventář pro stolování</li> <li>- prostírání a kladení inventáře</li> <li>- výzdoba stolu</li> <li>- obsluha a chování u stolu</li> <li>- slavnostní stolování</li> </ul>	

Vzdělávací oblast	:	Umění a kultura
Vzdělávací obor	:	Hudební výchova
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	332
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	333
	7. ročník .....	334
	8. ročník .....	335
	9. ročník .....	336

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Přispívá k rozvoji hudebního vnímání a citění, rozvoji hudebních dovedností, chápání hudby jako relaxačního a komunikačního prostředku, posilování vztahu ke kultuře a jejím odlišnostem v rámci jednotlivců, etnických skupin a národů. Úzké vazby má k předmětům Výtvarná výchova (výtvarná představitost v souvislosti s hudbou), Dějepis (historická období kulturního vývoje), Česká jazyk (komunikace, texty písní, popis dojmů). V rámci výuky se prolínají vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové činnosti.

Předmět je zařazen v 6.-9.ročníku. Výuka probíhá v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Hudební výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“, „Kreativita“ ..... 6.- 9.ročník  
Multikulturní výchova ..... 6.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- provádí s žáky individuální posouzení úrovně hudebních dovedností v časovém vývoji, podněcuje je k posouzení vlastního pokroku a míry úsilí
- motivuje žáky k zájmu o poslech a vnímání hudby
- využívá hudbu v procesu učení a při dalších tvůrčích činnostech estetického a pohybového zaměření
- podporuje u žáků zájem o vyhledání a přednesení doplňujících zajímavých údajů o skladatelích, interpretech, hudebních žánrech, hudebních dílech apod.

#### Kompetence k řešení problému

- rozvíjí u žáků vytváření vlastních názorů na hudební tvorbu a její interpretaci, podporuje jejich vzájemnou diskusi, argumentaci a obhajobu názorů
- podporuje u žáků tvořivý přístup k interpretaci písně

#### Kompetence komunikativní

- rozvíjí u žáků dovednosti v porozumění notovému zápisu
- provádí se žáky rozbor textů a pomáhá jim porozumět jejich obsahu
- nabízí žákům příležitosti k vlastní hudební improvizaci jako prostředku vyjádření a sdělení emocí
- zařazováním hudebních her rozvíjí u žáků dovednosti v komunikaci prostřednictvím zvuku
- umožňuje žákům vytvářet vlastní jednoduché texty jako prostředek sebevyjádření

#### Kompetence sociální a personální

- rozvíjí u žáků uvědomělou ochranu svého zdraví i zdraví ostatních přiměřenou hlasitostí hudby
- rozvíjí u žáků pochopení rozdílů v působení různých hudebních děl na psychiku člověka a jejich využití jako prostředku pro relaxaci nebo aktivizaci, vytvoření příjemné atmosféry
- zařazuje takové typy hudební produkce, při nichž je nezbytná spolupráce žáků při zpěvu nebo doprovodu

#### Kompetence občanské

- přispívá k pochopení kulturních tradic a projevů prostřednictvím zařazování hudební tvorby z různých žánrů a národnostních a etnických kulturních oblastí
- rozvíjí u žáků vlastní kulturní zakotvení pomocí zařazování české klasické, lidové i moderní tvorby
- rozvíjí schopnost vcítit se do atmosféry a situací vyjádřených v hudbě a písních

#### Kompetence pracovní

- dbá na správné a šetrné zacházení žáků s hudebními nástroji a dalšími pomůckami
- rozvíjí u žáků manipulační dovednosti a přesné dodržování předepsaného prstokladu a úchopu nástroje při instrumentálních činnostech
- rozvíjí u žáků trpělivost a vytrvalost při nácviu hudebních činností

VÝSTUPY RVP-ZV
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</li> <li>➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</li> <li>➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</li> <li>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</li> <li>➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</li> <li>➤ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</li> <li>➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</li> <li>➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</li> </ul>

6. ročník		
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Vokální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná zásady správné hlasové hygieny</li> <li>- umí tvořit tón</li> <li>- zvládne nasazení tónu</li> <li>- zvolí si polohu zpěvu podle svého zabarvení hlasu</li> <li>- rozezná sólový a sborový zpěv</li> <li>- snaží se zazpívat terciový dvojhlas</li> <li>- snaží se udržet intonaci v rámci jednoduchého dvojhlasu</li> <li>- orientuje se v notovém zápisu</li> <li>- rozlišuje základní druhy not – celá, půlová, čtvrt'ová, osminová a příslušné pomlky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pěvecký a mluvní projev</li> <li>- hlasová hygiena</li> <li>- problém mutace hlasu</li> <li>- sólový zpěv, sborový zpěv</li> <li>- dvojhlas, kánon</li> <li>- noty</li> </ul>	
<b>Instrumentální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí pojmenovat a využívá Orffův instrumentář</li> <li>- prakticky zkouší jednoduchý doprovod lidové písně</li> <li>- pokouší se improvizovat doprovod při reprodukci hudební ukázky</li> <li>- snaží se o zvládnutí základů hry na zobcovou flétnu (prstoklad, tvorba tónu)</li> <li>- snaží se o interpretaci jednoduché melodie na xylofonu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hra na hudební nástroj</li> </ul>	
<b>Hudebně pohybové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá jednoduché taneční kroky – polkový, valčíkový</li> <li>- ovládá základní taktování – takt dvoudobý, třídobý a čtyřdobý</li> <li>- vytváří si pozitivní vztah k pohybu a tanci</li> <li>- dodržuje soulad mezi pohybem a tempem hudby</li> <li>- snaží se o vlastní pohybové ztvárnění hudební ukázky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybový doprovod znějící hudby</li> </ul>	
<b>Poslechové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe pojem zvukomalba, dušermalba</li> <li>- sluchem rozezná znaky opery – hlasy, nástroje</li> <li>- zná dějové muzikálové části – postavy, děj, příklady</li> <li>- rozliší podle typických znaků hudební žánry v hudbě podle ukázek</li> <li>- vyhledá si údaje o autorovi hudebního díla</li> <li>- umí pohovořit o slyšené ukázce</li> <li>- rozliší nástroje a náladu hudby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby</li> <li>- hudební styly a žánry</li> <li>- hudební dílo a její autor</li> <li>- interpretace znějící hudby (Orient, Čína, Indie)</li> </ul>	

7. ročník		
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Vokální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí sluchově analyzovat vokální projev na základě zpěvu konkrétní písně</li> <li>- automaticky zvládá své hlasové projevy</li> <li>- umí odstranit nedostatečnosti hlasové hygieny</li> <li>- umí pracovat se svým hlasem, správně dýchá</li> <li>- vyhýbá se vědomému poškození hlasu</li> <li>- ví, co škodí hlasu – kouření, nadměrná zátěž na hlasivky, křik, nachlazení</li> <li>- improvizuje jednoduché hudební formy</li> <li>- improvizuje pomocí hudebních her – ozvěna, otázka, odpověď</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozšiřování hlasového projevu</li> <li>- hlasová hygiena</li> <li>- intonace a vokální improvizace</li> </ul>	
<b>Instrumentální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dokáže graficky i pomocí vybraných nástrojů zaznamenat hudební úryvek</li> <li>- zdokonaluje se ve hře na jednoduché nástroje podle svých možností</li> <li>- umí vybrat jednoduchý doprovodný nástroj podle charakteru ukázky</li> <li>- snaží se o nácvik interpretace jednoduché melodie na klaviatuře</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- záznam hudby</li> </ul>	
<b>Hudebně pohybové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- umí gesty vyjádřit hudební myšlenku</li> <li>- rozlišuje pojem krok, chůze, tanec, pochod</li> <li>- umí pantomimicky vyjádřit charakter hudby</li> <li>- má povědomí o improvizaci pohybového projevu</li> <li>- zná důležitost a význam pohybu pro člověka a jeho relaxační účinky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudby</li> </ul>	
<b>Poslechové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- chápe pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy</li> <li>- rozpozná autora podle ukázky vážné hudby – Vivaldi, Mozart, Bach</li> <li>- charakterizuje hudební styly a určitým životním stylem – folk, country, lidová hudba, balada</li> <li>- zvládá hudební kvíz ze známých ukázek</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v hudbě</li> <li>- hudební díla (gotika, husitství, středověk, baroko)</li> <li>- hudební styly a žánry</li> <li>- hudební kvíz</li> </ul>	

8. ročník		
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Vokální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá zpěv s doprovodem i bez a udrží melodii</li> <li>- vyvaruje se „falešného“ zpěvu</li> <li>- chápe míru v projevech svobody</li> <li>- zná hranice kulturního projevu – zpěvu i řeči</li> <li>- zkvalitňuje svůj hlasový projev v rámci svých možností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pěvecký a mluvní projev</li> </ul>	
<b>Instrumentální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- má smysl pro cit a rytmus v hudbě</li> <li>- realizuje písňe v 2/4, 3/4, 4/4 taktu</li> <li>- zvládá taktování v základních taktech a chápe jejich význam</li> <li>- rytmicky udrží tleskáním daný motiv</li> <li>- rozlišuje tempo a dynamiku skladby</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hudební rytmus</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dobře zvládá a využívá hru na xylofon, zobcovou flétnu a Orffův instrumentář</li> <li>- orientuje se v rozdělení hudebních nástrojů</li> <li>- umí přiřadit druh nástroje podle materiálu – dřevěné, žest'ové,</li> <li>- rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, strunné, bicí - doprovodné</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- hra na hudební nástroje</li> </ul>	
<b>Hudebně pohybové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- má smysl pro rytmus</li> <li>- zvládá dynamiku pohybu</li> <li>- umí pamětně uchovat a reprodukovat pohyby ztvárněné při tanci a pohybových hrách</li> <li>- zdokonaluje provedení tanečních kroků</li> <li>- zkvalitňuje prožitek pohybu při hudbě</li> <li>- chápe pojmy aerobik, společenský tanec, standardní, latinsko – americký tanec, balet, umělecký tanec, step</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pohybové reakce na změny proudu znějící hudby</li> </ul>	
<b>Poslechové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- podle znaků pozná hudební ukázky z jednotlivých období – nejstarší hudby, chrámová hudby, gotika, renesance</li> <li>- seznámí se s hudebními ukázkami, vybraná díla pozná</li> <li>- seznámí se s autory filmové a scénické hudby</li> <li>- popíše atmosféru, jak na něj vybrané ukázky působí</li> <li>- dokáže na základě vlastních hudebních nosičů ostatním prezentovat zástupce našich i zahraničních interpretů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v hudebním prostoru</li> <li>- hudební dílo a její autor (romantismus, Beethoven, Chopin, Smetana, Dvořák)</li> <li>- hudební styly a žánry (vlastní výběr)</li> </ul>	



9. ročník		
ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Vokální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá zápis not v rozsahu základní stupnice (1-8 tónů)</li> <li>- chápe pojem předznamenání notového zápisu</li> <li>- sleduje a orientuje se v zápisu jednoduché písně</li> <li>- zvládá zpěv podle zápisu</li> <li>- reprodukuje hranou melodii</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v notovém - grafickém záznamu melodie</li> <li>- reprodukce zapsané melodie</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje a identifikuje tóny, melodii, zvuky</li> <li>- má smysl pro rytmus a dál ho rozvíjí i na základě individuálního přístupu v rámci mimoškolní činnosti</li> <li>- má kritický pohled na svůj vlastní vokální projev i projev ostatních</li> <li>- snaží se zdokonalit svůj hlasový projev a snaží se o jeho případnou nápravu</li> <li>- umí vokálně improvizovat danou hudební ukázkou současné moderní hudby, lidové písně</li> <li>- ocení vokální projev ostatních</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti</li> <li>- reflexe vokálního projevu</li> </ul>	
<b>Instrumentální činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvoří jednoduché melodické, rytmické, tempové, dynamické představy</li> <li>- umí instrumentálně vyjádřit dané pocity a nálady</li> <li>- využívá hudební obrazotvornost</li> <li>- zdokonaluje doprovody Orffova instrumentáře, xylofon, zobcovou flétnu, keyboard – dle svých schopností a možností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyjadřování představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</li> <li>- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</li> </ul>	
<b>Hudebně pohybové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- bezpečně si pamatuje pohybové kreace dané taneční etudy</li> <li>- dokáže využít prostor k pohybu a tanci</li> <li>- má povědomí o společenském tanci a zvládá zásady společenského chování – taneční, diskotéka, ples – řeší modelové situace</li> <li>- sleduje současné pohybové vyjádření zpěváků, tanečníků pomocí videoklipů a zná míru vkusu a nevkusu pohybu</li> <li>- vyjádří svůj osobitý způsob pohybu a přijímá pohybové projevy ostatních</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v prostoru</li> <li>- pohybové vyjádření hudby</li> </ul>	
<b>Poslechové činnosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v hudebních nástrojích dle vybraných ukázek</li> <li>- dokáže komplexně zhodnotit význam hudby z díla autorů vážné i populární hudby</li> <li>- sleduje úroveň hudebního projevu v TV, hudebních stanicích rádií a dokáže vyjádřit vlastní názor</li> <li>- má povědomí o hudebních stylech – pop, disco, haus, reep, fanky, rock</li> <li>- má povědomí o hudebním dění v okolních státech Evropy i světa</li> <li>- zajímá se o kulturu, hudbu, folklór národnostních menšin žijících na našem území</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientace v hudbě</li> <li>- hudební dílo a autor (současná hudba)</li> <li>- hudební styly a žánry</li> </ul>	PT(MkV)

Vzdělávací oblast	:	Umění a kultura
Vzdělávací obor	:	Výtvarná výchova
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	338
	Vzdělávací obsah : 6. ročník .....	339
	7. ročník .....	340
	8. ročník .....	342
	9. ročník .....	343

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Přispívá k rozvoji estetického vnímání a cítění, rozvoji výtvarných dovedností, chápání výtvarného umění jako relaxačního a komunikačního prostředku, posilování vztahu ke kultuře a jejím odlišnostem v rámci jednotlivců, etnických skupin a národů. Úzké vazby má k předmětům Praktická výchova (estetická úroveň výrobků), Dějepis (historická období kulturního vývoje), Český jazyk (komunikace, ilustrace, popis dojmů). Předmět je zařazen v 6.-9.ročníku. Výuka probíhá v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“, „Kreativita“ ..... 6.- 9.ročník  
Multikulturní výchova ..... 6.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- provádí s žáky individuální posouzení úrovně výtvarných dovedností v časovém vývoji, podněcuje je k posouzení vlastního pokroku a míry úsilí
- podporuje žáky v rozvoji dovedností při efektivním rozvržení práce
- nabízí žákům různé techniky a rozvíjí jejich dovednosti v jejich využití a vhodné volbě pro konkrétní práci
- zařazuje využití počítačových grafických technologií
- motivuje žáky k zájmu o výtvarné umění a jeho autory prostřednictvím ukázek výtvarných děl světové a české tvorby

#### Kompetence k řešení problému

- zařazuje citlivé rozbory a posuzování kvality díla, rozvíjí sebekritický a kritický pohled, nabízí možnosti zlepšení díla
- podporuje žáky v samostatném plánování práce a jejího postupu včetně zvolení vhodného zpracování
- rozvíjí samostatnost a vytrvalost žáků zařazováním náročnějších prací

#### Kompetence komunikativní

- pomáhá žákům porozumět různým typům výtvarných materiálů a tvořivě je využívat ve svém výtvarném rozvoji
- rozvíjí u žáků pochopení komunikačních sdělení a vyjádření v jednotlivých výtvarných dílech
- zařazuje témata ilustrací k dějům, vyjádření atmosféry, nálady

#### Kompetence sociální a personální

- motivuje žáky k používání fantazie a kreativního ztvárnění zadaných témat
- zařazuje rozsáhlejší díla, podporuje spolupráci žáků a usměrňuje jejich nápady na výtvarné ztvárnění úkolu
- pomáhá rozvíjet estetické cítění a vnímání a odlišení od nevkusných děl
- rozvíjí schopnost vyslechnout názory, zkušenosti a vnímání ostatních, respektovat odlišnosti

#### Kompetence občanské

- učí žáky vnímat estetiku okolního prostředí, podílet se na jejím udržení a zlepšení
- rozvíjí u žáků respekt k našim i zahraničním kulturním tradicím, podporuje multikulturní vnímání zařazováním ukázek a témat z různých etnicko-kulturních oblastí
- zapojuje žáky do výtvarných aktivit a učí je prezentovat vlastní tvorbu na přehlídkách a výstavkách

#### Kompetence pracovní

- využívá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení k výtvarným aktivitám
- učí žáky přistupovat k výsledkům práce z hlediska kvality, funkčnosti a estetické úrovně
- rozvíjí u žáků úctu ke kulturním a společenským hodnotám a výsledkům práce ostatních
- podporuje rozvoj dalších zkušeností ve využívání výtvarných technik a jejich uplatnění v dalším vzdělávání

## VÝSTUPY RVP-ZV

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>6. ročník</b>		
<b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uplatňuje teoretické a praktické poznatky, dovednosti ve výrazové vlastnosti linie</li> <li>- experimentuje s různými druhy linie</li> <li>- orientuje se v barevných a prostorových vztazích</li> <li>- vnímá správně světlostní a barevné kvality textury</li> <li>- chápe vztahy a uspořádání prvků v ploše</li> <li>- pracuje v prostoru a časovém průběhu</li> <li>- vyjadřuje vztahy, pohyb a poměry uvnitř a mezi objekty(lineární, světlostní, barevné) ve statickém i dynamickém vyjádření</li> <li>- vědomě vnímá a uplatňuje mimovizuální podněty při vlastní tvorbě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvky vizuálně obrazného vyjádření</li> <li>- uspořádání objektu do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</li> <li>- reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly</li> </ul>	
<b>Uplatňování subjektivity</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- manipuluje s objekty</li> <li>- vyjadřuje pohyb těla a jeho umístění v prostoru</li> <li>- uplatňuje výrazové prostředky v kresbě různými grafickými materiály a technikami, malbou temperovými a krycími barvami, pastelem, křídou, akvarelem, koláží, mozaikou, textilní aplikací</li> <li>- zvládá akční tvary malby</li> <li>- umí uplatnit zásady volné malby</li> <li>- dokáže podle dané předlohy(hračky, plastiky, reklamy) reálně zobrazit objekty pomocí získaných dovedností a zkušeností</li> <li>- přistupuje k vizuálně obrazným vyjádřením z hlediska jejich vnímání(vizuální, haptické, statické, dynamické)</li> <li>- poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě(figura, portrét, krajina, zátiší)</li> <li>- rozlišuje užitkovou,materiální, technickou a estetickou stránku předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobní zkušenosti</li> <li>- typy vizuálně obrazných vyjádření</li> <li>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</li> </ul>	
<b>Ověřování komunikačních účinků</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dokáže obhájit své pojetí ztvárnění svou odlišnou interpretací vizuálně obrazných vyjádření</li> <li>- je schopen prezentovat své práce ve veřejném prostoru na výstavce třídy , školy, webových stránkách</li> <li>- orientuje se ve výtvarných principech a užití některých materiálů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní postoj v komunikaci</li> <li>- komunikační obsah vizuálně obrazových vyjádření</li> <li>- proměny komunikačního obsahu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>7. ročník</b>		
<b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisech včetně jeho užití</li> <li>- orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici</li> <li>- řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická a asymetrická řešení)</li> <li>- využívá podobnosti, kontrastu, rytmu</li> <li>- využívá poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představitivosti – jejich volný výtvarný přepis, transpozici, parafrázi</li> <li>- umí využívat plastické a prostorové prostředky vyjadřující časový průběh</li> <li>- projevuje smysl a cit pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů (hmoty, tvaru, struktury, světla, barvy, modelace)</li> <li>- umí vyjádřit dějové a prostorové vztahy, základní proporce lidské postavy</li> <li>- využívá předchozích náčrtů a skic</li> <li>- ztvárňuje dekorativní kompozice v užitých grafice, vazbě dekoru na tvaru (kruh, čtverec, prostorový útvar)</li> <li>- uplatňuje výtvarné zjednodušení – stylizaci</li> <li>- pozoruje změnu výtvarné formy při práci s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností a využívá výrazových možností materiálů, jejich strukturu a barvu, využití v dekorativní tvorbě</li> <li>- vyjádří jednotu materiálu, funkci, technologii zpracování a výtvarný výraz v experimentálních činnostech a návrzích</li> <li>- chápe vliv estetiky na život člověka a její působení na oblékání, barevnost obytného prostředí</li> <li>- uplatňuje a chápe pojmy průmyslový design, úroveň reklamy v TV, časopisech, míru vkusu a nevkusu, kýče</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvky vizuálně obrazného vyjádření</li> <li>- uspořádání objektu do celků v ploše, objemu, prostoru a časového průběhu</li> <li>- reflexe a vztahy zrak. vnímání a vnímání ostatními smysly</li> <li>- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	PT(MV)
<b>Uplatňování subjektivity</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vnímá citlivě své okolí, uspořádání prostoru, jeho harmonii barev, materiálů, jeho vliv na psychiku člověka</li> <li>- má cit pro barvu a zná barevnou škálu, která působí na náladu a pocity člověka</li> <li>- dokáže pomocí barevné škály vyhodnotit barvy ovlivňující náladu a citové rozpoložení člověka</li> <li>- orientuje se v ilustracích textů, animovaném filmu, comicsech a dokáže improvizovat v této oblasti</li> <li>- poznává originální památky a krásy přírody</li> <li>- navštěvuje galerie, výstavy, ateliéry</li> <li>- využívá výtvarné materiály – papír, dřevo, hlinu, textil, kov</li> <li>- přistupuje v obrazném vyjádření z hlediska jejich motivace – fantazijní, symbolické – založené na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní</li> <li>- uplatňuje představitost - fantazii a výtvarné myšlení ve svém vlastním výtavném projevu</li> <li>- orientuje se v oblasti výtavné kultury a pozná vybraná základní díla výtvarného umění</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</li> <li>- typy vizuálně obrazných vyjádření</li> <li>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Ověřování komunikačních účinků</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- obhájí vlastní ztvárnění ukázky, předlohy, námětu</li> <li>- umí improvizovat</li> <li>- experimentuje v oblasti vizuální komunikace a písma</li> <li>- rozpozná kritické nedostatky a přednosti své práce a výtvarné tvorby</li> <li>- respektuje záměr autora, vyučujícího, předlohy a námětu</li> <li>- je schopen a ochoten korigovat své výtvarné práce na základě kritických připomínek</li> <li>- argumentuje svými poznatky a osobním vnímáním na základě získaných zkušeností</li> <li>- vidí a chápe proměny obsahu vizuálně obrazových vyjádření vlastních prací a děl výtvarného umění z hlediska historické souvislosti</li> <li>- chápe a dokáže hodnotit prostorové architektonické formy z hledisek jejich praktické funkce, organizace a vztahu k prostředí a jeho etickým kvalitám</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní postoj v komunikaci</li>   <li>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</li>   <li>- proměny komunikačního obsahu</li> </ul>	PT(OSV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>8. ročník</b>		
<b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje tvary, objemy ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</li> <li>- seznámí se s proporcemi lidského těla a hlavy</li> <li>- dává důraz na citový prožitek, dojmy vyjádřené barvou v plošné kompozici – ilustrace</li> <li>- uplatňuje expresivní a emocionální funkce barvy a poznává její psychologické působení v tvarové a barevné nadsázce</li> <li>- rozvíjí prostorové vidění, cítění na základě pozorování prostorových jevů a vztahů</li> <li>- řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše</li> <li>- zjednodušuje prvky a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici</li> <li>- zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností</li> <li>- dokáže výtvarně vyjádřit reálnou hlavu člověka a pohádkové postavy</li> <li>- dokáže výtvarně vyjádřit hudební a dramatický motiv v ukázce</li> <li>- zná pojmy vnímané nejen zrakem, ale i hmatem ve vztahu k sochařství a přírodě – socha, plastika, sousoší, busta, reliéf</li> <li>- chápe funkce fotografie, filmu jako výtvarného projevu</li> <li>- rozvíjí citlivý vztah k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na základě experimentování</li> <li>- vnímá vliv teplých a studených, světlých a tmavých barev na své smysly</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvky vizuálně obrazného vyjádření</li> <li>- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</li> <li>- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</li> <li>- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	
<b>Uplatňování subjektivity</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vnímá uspořádání prostoru a jeho prvků v souvislosti působení na svou fantazii</li> <li>- uplatňuje své pocity a nálady v návrhu designu současné oděvní kultury pro mládež</li> <li>- vnímá lidové umění a jeho dekor</li> <li>- umí využít přírodní scenérie při působení na své nálady a emoce</li> <li>- dokáže využít PC a komunikační grafiku ve výběru a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</li> <li>- pracuje s elektronickým obrazem a fotografií</li> <li>- zvládá v základu malířství různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti pomocí figury, portrétu, krajiny, zátiší</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</li> <li>- typy a přístupy vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	
<b>Ověřování komunikačních účinků</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zastává daná kritéria v porovnávání a zdůvodňování svého díla</li> <li>- zdokonaluje se v oblasti vizuální komunikace</li> <li>- dokáže diskutovat nad výtvarnými díly známých výtvarníků – Vinci, Picasso, Gogh...</li> <li>- má povědomí o základních architektonických prvcích stavebních slohů od počátku po současnost a chápe jejich význam</li> <li>- chápe funkci a význam mediální prezentace</li> <li>- dokáže se vcítit do výtvarného záměru autora a umí jej porovnat se svým výkladem díla</li> <li>- chápe záměry ilustrátorů zejména dětské literatury a literatury pro mládež</li> <li>- umí na základě své zkušenosti chápat sociální a kulturní souvislosti a záměry tvorby autora</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní postoj v komunikaci</li> <li>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</li> <li>- proměny komunikačního obsahu</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>9. ročník</b>		
<b>Rozvíjení smyslové citlivosti</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdokonaluje a uplatňuje ve své vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky</li> <li>- využívá různé výtvarné materiály a techniky – malbu temperami a vodovými barvami, pastelem, křídou, akvarelem, tuší</li> <li>- zdokonaluje využití linie pomocí kresby uhlím, rudkou, perem, tužkou, dřívkem, štětcem</li> <li>- dokáže bezpečně vyjádřit pohyb a proměny uvnitř a mezi objekty</li> <li>- využívá rozmanitost materiálů – hlíny, sádra, dřevo, kameny, plasty, textil, sklo, dráty, vlnu, koudel – a jejich uspořádání v prostoru</li> <li>- uplatňuje různé postupy v časovém průběhu manipulace s materiálem – přehýbání, mačkání, stříhání, trhání, posouvání, škrobení, barvení</li> <li>- vědomě vnímá haptický vjem materiálu</li> <li>- pracuje s aromatickým přírodním materiálem a pozoruje jeho působení na svou osobu – práce s kořením, potravinami</li> <li>- ztvární výtvarně slyšené tóny a melodie, chápe pojem barva v hudbě</li> <li>- chápe význam televize a elektronických médií jako současných estetických činitelů</li> <li>- rozlišuje vhodnost a nevhodnost reklamy v TV a její vliv na člověka</li> <li>- dokáže kriticky vyhodnotit vizuální úroveň některých tiskovin zejména pro děti a mládež</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prvky vizuálně obrazného vyjádření</li> <li>- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu</li> <li>- reflexe a vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</li> <li>- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	PT(MV)
<b>Uplatňování subjektivity</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá zachycení pohybu těla v prostoru a jeho umístění v prostoru</li> <li>- pracuje s velikostí formátu – A5, A4, A3, A2, A1, A0</li> <li>- umí rozvrhnout skupinovou práci – plakát, transparent, kreslený vtip s textem</li> <li>- rozlišuje konkrétní a abstraktní malbu a kresbu</li> <li>- dokáže vyjádřit své pocity, fantazii, nálady – pomocí barev v podobě náhodných skvrn s využitím technik – rozlévání, foukání, slévání, zapouštění</li> <li>- dokáže vytvořit krátký příběh či pohádku s prvky animovaných obrázků, komiksu</li> <li>- umí vizuálně sestavit výtvarnou koncepci pomocí fotografie a jejím následným zpracováním – lepení, stříhání, dokreslování</li> <li>- vyjádří pomocí fotomontáže charakter postav – s využitím PC a počítačové grafiky</li> <li>- dokáže mít racionální a fantazijní pohled na daný objekt a umí vysvětlit rozdíly</li> <li>- rozlišuje a používá různé druhy písma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ a osobních zkušeností</li> <li>- typy a přístupy vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	PT(OSV)
<b>Ověřování komunikačních účinků</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdokonaluje se v náhledu na výtvarné dílo z hlediska tvaru, barev, techniky, prostředků</li> <li>- obhájí svůj vlastní názor a podloží je svými argumenty</li> <li>- respektuje výkony a názory ostatních</li> <li>- chápe význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti</li> <li>- umí pohovořit o významných obdobích a osobnostech českého výtvarného umění – Velká Morava, románské, gotické a renesanční umění, barok, umění 19. a 20. století</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osobní postoje v komunikaci</li> <li>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</li> </ul>	



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"><li>- vnímá proměny v chápání výtvarného umění dříve a dnes, jakožto jeho vliv na utváření estetického vnímání člověka</li><li>- pohovoří o významu architektury a jejím podílu a odkazu pro současnost</li><li>- navštěvuje významné památky – hrady a zámky, kostely a katedrály, galerie, vernisáže, výstavy a chápe je jako obohacení kulturního rozhledu člověka</li><li>- zajímá se i o evropskou a světovou výtvarnou historii a současnost, dále o estetické, výtvarné, lidové prvky národnostních menšin žijících na našem území</li></ul>		PT(MkV)

Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví  
Vzdělávací obor : Tělesná výchova  
Stupeň školy : 2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

# **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	346
	Vzdělávací obsah : 6. - 9. ročník .....	347

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova zahrnuje výstupy vzdělávacího oboru Tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho zdraví. Vzhledem k charakteru naší školy je předmět vyučován v omezené míře (např. časté zatížení žáků medikací, omezení pobytu na přímém slunci apod.). Některé pohybové aktivity jsou realizovány v rámci odpoledních aktivit léčebného režimu DPL.

Důraz je kladen na rozvoj pohybových dovedností zaměřených na koordinaci, pohyblivost, sílu, přesnost, postřeh, schopnost spolupracovat v týmu a především na kázeň v zájmu bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

Výuka probíhá ve sportovní místnosti o malé ploše.

Předmět je zařazen ve všech ročnících 2. stupně v rozsahu 1 hodina týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Tělesná výchova jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Sebepoznání“, „Seberegulace“, „Komunikace“,

„Vztahy mezi lidmi“, „Kooperace a kompetice“ ..... 6.-9. ročník

Environmentální výchova - „Lidské aktivity a životní prostředí“ ..... 8.-9. ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- zařazuje dostatek rozmanitých pohybových aktivit a základů vybraných sportů, jejich prostřednictvím pomáhá žákům rozvíjet své pohybové učení a zlepšovat koordinaci pohybů
- provádí s žáky individuální posouzení úrovně pohybových dovedností v časovém vývoji, podněcuje je k posouzení vlastního pokroku a míry úsilí

#### Kompetence k řešení problému

- zařazuje vhodné cvičení pro rozvoj fyzické kondice a zdatnosti žáků a podporuje tak jejich fyzickou i psychickou odolnost při řešení náročných situací
- umožňuje žákům vlastní organizaci a vedení např. rozcvičky, soutěže nebo míčové hry, rozvíjí jejich dovednost řešit sporné situace v roli rozhodčího a přijímat rozhodnutí jiného spolužáka

#### Kompetence komunikativní

- používá vhodnou odbornou terminologii, vede žáky k jejímu porozumění a používání
- rozvíjí u žáků schopnost neverbální komunikace používáním gest a domluvených pokynů
- umožňuje žákům krátkou domluvu při týmové sportovní aktivitě, požaduje po žácích při pohybové zátěži hlasový klid

#### Kompetence sociální a personální

- rozvíjí fyzickou kondici žáků, umožňuje jim individuálně zvolit dle svých možností kvantitativní míru cvičení
- rozvíjí u žáků pomoci nácvičku účinnou spolupráci při týmových hrách
- rozvíjí u žáků respekt k osobnostem ostatních, důrazně potlačuje jakýkoliv posměch kvůli slabším výkonům, vede žáky k efektivní pomoci sobě navzájem
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup ke svému zdraví, učí je odhadnout vlastní síly a nepřeceňovat je, ale ani se nepodceňovat, rozvíjet odvalu

#### Kompetence občanské

- vyžaduje od žáků pochopit a dodržovat pravidla hry a jejich prostřednictvím rozvíjí u žáků uvědomění nutnosti dodržování stanovených pravidel i v ostatních činnostech
- seznamuje žáky s pravidly bezpečnosti a vede je k cílevědomé ochraně zdraví svého i ostatních při sportu

#### Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáků adekvátní sebehodnocení fyzických schopností jako jednu z důležitých součástí při rozhodování o dalším profesním zaměření

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Tematický celek: ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i></li> <li>➤ <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i></li> <li>➤ <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatežovanými svaly</i></li> <li>➤ <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i></li> <li>➤ <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si význam pohybové aktivity ve smyslu celoživotní orientace ke zdravému způsobu života</li> <li>- spojuje vlastní pohybovou aktivitu s vědomím potřeby soustavného zvyšování tělesné zdatnosti a upevňování zdraví</li> <li>- získané dovednosti využívá při pohybových činnostech ve volném čase</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- význam pohybu pro zdraví</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- opakováním a dávkováním zvyšuje náročnost a účelnost pohybů</li> <li>- při cvičení volí optimální tempo, pravidelně dýchá</li> <li>- rozvíjí svou zdatnost (sílu, rychlost, vytrvalost) s využitím náčiní, nářadí</li> <li>- zdůrazňuje nejen kvantitu, ale i kvalitu posilování</li> <li>- projevuje dostatek aktivity a vytrvalosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kondiční programy, manipulace se zatížením (posilování paží, nohou, břišních, zádových svalů)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje a zdokonaluje polohy a pohyby paží, nohou, trupu</li> <li>- zná účinky jednotlivých cviků</li> <li>- dbá správného držení těla v různých polohách</li> <li>- rozvíjí rytmické cítění, dbá na estetiku projevu</li> <li>- zná základní cviky, dovede je využít a samostatně připravit sestavu pro přípravu organismu před pohybovou činností</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- průpravná cvičení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- je schopen pomoci uvolňovacích cviků snižovat svalové i duševní napětí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- relaxační cvičení</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zlepšuje koordinační dovednosti při určeném cvičení</li> <li>- uplatňuje zásady bezpečnosti i v neznámém prostředí</li> <li>- snaží se uvést možná nebezpečí při sportovních aktivitách v přírodě a ve městě</li> <li>- uvědoměle uplatňuje základní hygienické návyky</li> <li>- dodržuje zásady protiúrazové zábrany</li> <li>- ovládá poskytování pomoci a záchrany</li> <li>- je schopen jednat a rozhodovat ve vypjatých situacích (např. úraz) o způsobu pomoci</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- koordinační cvičení</li> <li>- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech</li> </ul>	
<b>Tematický celek: ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i></li> <li>➤ <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zná a respektuje podstatu hry, rozhodnutí rozhodčího</li> <li>- umí hru zorganizovat a samostatně řídit</li> <li>- hrou rozvíjí své pohybové vlastnosti</li> <li>- prostřednictvím hry se učí překonávat překážky, pěstovat pevnou vůli, sebeovládání, cílevědomost</li> <li>- provádí hru v různých podmínkách</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>pohybové hry</b> (rozvíjející sílu, rychlost, obratnost, vytrvalost, hry s míčem, hry pálkovací)</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních</li> <li>- uvědomuje si význam sebeobránných činností</li> <li>- zná následky zneužití bojových činností</li> <li>- zvládá základní postoje, úchopy a vyproštění z držení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>úpoly</b> (přetahy, přetlaky, pády stranou, převalem)</li> <li>- základy sebeobrány</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s technikou, taktikou a pravidly her</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>sportovní hry</b></li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojováním a zdokonalováním akrobatických dovedností rozvíjí svou obratnost</li> <li>- kotoul vpřed zdokonaluje změnami výchozích poloh</li> <li>- cvičí ve vazbách, mění cvičební plochu</li> <li>- nacvičí a zvládne kotoul letmo a provádí jeho modifikace (přes překážku, odrazem ze zvýšené podložky)</li> <li>- zdokonaluje kotoul vzad změnou konečných nebo výchozích poloh</li> <li>- provádí stoji u stěny i ve volném prostoru se záchranou</li> <li>- provádí přeskoky přes náradí</li> <li>- provádí přeskok přes lavičku, bednu</li> <li>- zvládne záchranu a dopomoc</li> <li>- při cvičení na náradí rozvíjí svou koncentrovanou pozornost, sebeovládání, odvahu a své dovednosti</li> <li>- dokáže vynaložit co největší úsilí při překonávání překážek</li> <li>- učí se hodnotit vlastní výkon a výkon svých spolužáků</li> <li>- rozvíjí svou pohybovou kulturu, správné držení těla a klade důraz na estetický projev</li> <li>- nacvičí a rozvíjí techniku pohybů s náčiním</li> <li>- ovládá různé druhy přeskoků přes švihadlo a obruč</li> <li>- základy manipulace s náčiním (míček, míč, obruč, kužel, švihadlo)</li> <li>- zvyšuje svou kloubní pohyblivost, pohyblivost páteře, přesnost pohybu</li> <li>- snaží se dosáhnout koordinace těla s rytmem a hudbou</li> <li>- provádí vlastní pohybovou improvizaci</li> <li>- aktivně se účastní nácviku tanečních kroků</li> <li>- realizuje z osvojených cviků a pohybů jednoduchou sestavu (bez náčiní, s náčiním)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>gymnastika</b></li> <li>- <b>akrobacie</b> (kotoul vpřed, kotoul vzad, kotoul letmo, stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě)</li> <li>- <b>cvičení na náradí</b> (lavička, bedna)</li> <li>- <b>rytmická gymnastika</b> (pohyby a polohy částí těla, chůze, běh, rovnováha, cvičení s náčiním: švihadla, míče, obruče, kuželky, taneční kroky: přísunný, cvalový, poskočný, valčíkový, mazurkový)</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- uvědomuje si důležitost turistiky jako vhodné celoroční pohybové činnosti (DPL)</li> <li>- uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu</li> <li>- zvládá první pomoc při úrazech a transport raněného</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>turistika a pobyt v přírodě</b></li> <li>- význam turistiky</li> <li>- bezpečnost, první pomoc</li> </ul>	
<b>Tematický celek: ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</li> <li>➤ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</li> <li>➤ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</li> <li>➤ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</li> <li>➤ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</li> <li>➤ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</li> <li>➤ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- pasivně ovládá názvosloví probíraných tělovýchovných činností</li> <li>- rozlišuje a chápe smluvené povely, gesta, signály</li> <li>- má pochopení pro spolupráci a vzájemnou pomoc</li> <li>- chápe význam pohybových činností pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů</li> <li>- rozlišuje kladné a záporné postoje jednotlivců a skupin</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- komunikace v TV</li> <li>- posuzování pohybových dovedností</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje výkony svých spolužáků</li> <li>- zapojuje se do rozhodování, zapisování či měření výkonů</li> <li>- projevuje smysl pro kolektivnost, uvědomělou kázeň</li> <li>- zvládá různé sociální role v osvojovaných činnostech (hráč, divák, rozhodčí..)</li> <li>- rozumí rozdílům mezi hrou (sportem) kolektivní, individuální</li> <li>- vyjmenuje a popíše sportovní disciplíny</li> <li>- uvede příklady nově se rozvíjejících sportů</li> <li>- zná významné sportovce</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</li> <li>- organizace prostoru a pohybových činností</li> <li>- historie a současnost sportu</li> </ul>	

Vzdělávací oblast	:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor	:	Další cizí jazyk
Stupeň školy	:	2. stupeň

Název vyučovacího předmětu :

## NĚMECKÝ JAZYK

Obsah :	Charakteristika předmětu .....	351
	Vzdělávací obsah : 6. - 7. ročník .....	352
	8. - 9. ročník .....	354

## Charakteristika předmětu

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk realizuje výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Poslech, mluvení, čtení, psaní a interaktivní rozhovory se při výuce neustále prolínají. Výuka základů gramatiky je zařazena pro potřeby porozumění a aktivního vyjadřování. Hlavním cílem je získání schopnosti jednoduchého vyjadřování, kladení otázek a tvoření odpovědí použitím správné stavby věty tak, aby bylo vyjadřování srozumitelné. Žáci jsou motivováni pro celoživotní učení se cizích jazyků ve škole i mimo školu jako nástroje pro dorozumění mezi lidmi různých národností, porozumění informacím a zlepšení orientace v cizích zemích. Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků v konverzaci, překonání ostychu při mluvení a hlasitém čtení. Často uplatňovanou metodou jsou praktická cvičení modelových konverzačních situací, poslechy audionahrávek, práce s videokázkami a multimediálními výukovými programy. V požadavcích na žáky se přihlíží k individuálním vědomostem a jazykovým dovednostem žáka při příchodu do naší školy, dále k jeho individuálním jazykovým schopnostem a speciálním výukovým potřebám (žáci s SPU).

Předmět Německý jazyk je zařazen v 6. - 9. ročníku pro žáky, kteří se tomuto jazyku učí na svých kmenových školách.

Vyučuje se v běžných vyučovacích hodinách v rozsahu 2 hodiny týdně.

### Průřezová témata

V rámci předmětu Německý jazyk jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - „Řešení problémů“, „Komunikace“ ..... 6.- 9.ročník  
Multikulturní výchova - „Multikulturalita“ ..... 6.- 9.ročník

### Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

#### Kompetence k učení

- nabízí žákům řadu příkladů konkrétních situací, kdy je nezbytná znalost německého jazyka, jako prostředek motivace k cílevědomému učení
- nabízí žákům různé metody učení německých slovíček, umožňuje jim posuzovat efektivitu pro využití při vlastním vzdělávání
- motivuje žáky k celoživotnímu učení cizích jazyků a zdokonalování vyjadřovacích schopností

#### Kompetence k řešení problému

- vytváří u žáků jazykové dovednosti pro zvládnutí cizojazyčné konverzace při řešení problematických situací v zahraničí nebo při setkání s cizincem

#### Kompetence komunikativní

- zapojuje žáky do modelových situací cizojazyčných rozhovorů, vyžaduje aktivní účast žáků
- nabízí žákům poslech textů a konverzací z vybraných tematických oblastí, pomáhá jim při orientaci a porozumění
- napomáhá žákům při zdokonalování aktivních jazykových schopností především zařazováním konverzačních témat s problematikou běžného života

#### Kompetence sociální a personální

- rozvíjí u žáků schopnost orientace v cizojazyčném prostředí prostřednictvím zvolených ukázek
- dbá na aktivní zapojování žáků do spolupráce ve dvojici nebo skupině při konverzačních situacích a dramatizacích
- podporuje u žáků ochotu mluvit německým jazykem a pomoci v orientaci turistům v ČR

#### Kompetence občanské

- seznamuje žáky s odlišnými zvyky a kulturními tradicemi v německy mluvících státech
- podporuje u žáků rozvíjení tolerance a respektu k druhým lidem, jejich odlišnostem a jejich názorům citlivým řízením a usměrňováním konverzačních modelových situací

#### Kompetence pracovní

- rozvíjí u žáků trpělivost a vytrvalost při opakovaném procvičování
- posiluje u žáků povědomí o významu znalosti cizích jazyků pro zvýšení možnosti pracovního uplatnění



ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i></li> <li>➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></li> <li>➤ <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí jednoduchým pokynům učitele ve třídě a reaguje na ně</li> <li>- pochopí obsah jednoduché otázky učitele a vhodně reaguje odpovědí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslech promluvy učitele a spolužáků</li> <li>- rozhovory</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřazuje významy slov</li> <li>- vyhledává v četbě známá slova</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- četba textů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vybere v poslechu známá slova, přiřadí jim české ekvivalenty</li> <li>- překládá jednoduché poslechové věty popř. texty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslech nahrávky</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i></li> <li>➤ <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></li> <li>➤ <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapojuje se do jednoduchých rozhovorů se žáky i učitelem</li> <li>- zapojí se do nácviku rozhovoru v jednoduchém vyjadřování podle určeného modelu, obměňuje podle pokynů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozhovory</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sděluje základní informace týkající se zadaných témat formou krátkého monologu (viz. seznam témat níže)</li> <li>- s předlohou několika zadaných slov vytvoří krátké vyjádření k pořadovanému tématu</li> <li>- uplatňuje základní pravidla větné stavby v rámci probíraných základů gramatiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mluvené vyjádření</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- klade jednoduché otázky a odpovídá na ně</li> <li>- odpovídá samostatně na otázky pro daná témata, na otázky k textu</li> <li>- obměňuje dané otázky a odpovědi, pracuje se vzorem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- otázky a odpovědi</li> <li>- variace a obměny</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i></li> <li>➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i></li> <li>➤ <i>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- na určených slovech interpretuje pravidla pro výslovnost</li> <li>- čte foneticky správně jednoduché inf.nápisy a pokyny</li> <li>- rozumí a popíše v češtině informační nápisy, cedule, pokyny</li> <li>- věty samostatně překládá s pomocí učitele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- fonetická pravidla</li> <li>- čtení cedulí, informační nápisy</li> <li>- návody</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje fonetické rozdíly mezi mluvenou a psanou formou</li> <li>- čte slova a věty z probíraných tem. okruhů, rozumí obsahu</li> <li>- přeloží slova a jednoduché věty v rozsahu tem. okruhů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textů a cvičení v učebnici</li> <li>- další jednoduché texty</li> <li>- práce s textem a obměny</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá v textu určená slova a slovní spojení</li> <li>- vyhledá v textu ekvivalentní slovní spojení zadanému českému výrazu</li> <li>- vyhledá základní požadované informace</li> <li>- vyhledá neznámé slovo ve slovníku</li> <li>- vyjádří obsah textu v češtině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textů v učebnici, časopisech, jiných vhodných zdrojů, vlastních k danému tématu</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i></li> <li>➤ <i>napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></li> <li>➤ <i>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní základní údaje ve formuláři</li> <li>- doplní pořadované chybějící údaje v psaných textech (větách, tabulkách)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplňování formuláře, tabulky</li> <li>- doplnění chybějících slov a údajů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- píše foneticky správně slova a věty z procvičených tem. okruhů</li> <li>- zapisuje krátký mluvený projev (diktát), respektuje fonetické rozdíly mezi mluvenou a psanou formou</li> <li>- vytvoří vlastní krátký psaný text podle požadovaného zadání</li> <li>- vyhledá a správně vybere vhodné výrazy ve slovníku pro vyjádření myšlenky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- psaní slov a slovních spojení, pravopisná pravidla</li> <li>- diktát</li> <li>- tvorba vlastního psaného textu dle probíraného tematického okruhu</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- písemně napíše reakci a odpověď na otázku nebo jiné písemné sdělení</li> <li>- doplňuje chybějící části písemného textu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- písemné odpovědi</li> <li>- doplňování</li> </ul>	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Člen určitý a neurčitý u podstatných jmen</li> <li>- Slovosled ve větě oznamovací a tázací v přítomném čase</li> <li>- Stručné seznámení s pády a jejich souvislost s předložkami</li> <li>- Osobní a přivlastňovací zájmena</li> <li>- Časování slovesa být „sein“ v přítomném čase</li> <li>- Záporné zájmeno kein v prvním a ve čtvrtém pádě</li> <li>- Časování sloves v jednotném čísle a v množném čísle</li> <li>- Vyjádření záporů „nein-nicht“ ve větě</li> <li>- Rozkazovací způsob v jednotném a množném čísle</li> <li>- Sloveso „magen“</li> <li>- 3.pád podstatných jmen</li> <li>- Množné číslo podstatných jmen v 1. a 4. pádě</li> </ul>		
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Krátké představení sebe sama, kdo jsem, kde bydlím, co rád dělám</li> <li>- Moje rodina a já</li> <li>- Barvy a vlastnosti</li> <li>- Zvířata</li> <li>- Moje škola a já, školní předměty a potřeby, můj oblíbený předmět ve škole, můj třídní učitel</li> <li>- Můj týdenní program, činnosti v týdnu, rozvrh hodin v týdnu</li> <li>- Volný čas, koníčky</li> <li>- Orientace v čase, časové údaje (rok, týden, hodiny), číslovky</li> <li>- Jídlo, oblékání</li> <li>- Narozeniny, oslava</li> </ul>		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<b>Poslech s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i></li> <li>➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></li> <li>➤ <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozumí jednoduchým pokynům učitele ve třídě a reaguje na ně</li> <li>- pochopí obsah jednoduché otázky učitele a vhodně reaguje odpovědí</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslech promluvy učitele a spolužáků</li> <li>- rozhovory</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- přiřazuje významy slov</li> <li>- vyhledává v četbě známá slova</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- četba textů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vybere v poslechu známá slova, přiřadí jim české ekvivalenty</li> <li>- překládá jednoduché poslechové věty popř. texty</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poslech nahrávky</li> </ul>	
<b>Mluvení</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i></li> <li>➤ <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></li> <li>➤ <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapojuje se do jednoduchých rozhovorů se žáky i učitelem</li> <li>- zapojí se do nácviku rozhovoru podle určeného modelu, obměňuje podle pokynů</li> <li>- vede vlastní rozhovor k určenému tématu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- obměny rozhovorů z učebnice, časopisů</li> <li>- vlastní rozhovory na dané téma</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- sděluje základní informace týkající se zadaných témat formou krátkého monologu (viz. seznam témat níže)</li> <li>- s předlohou několika zadaných slov vytvoří krátké vyjádření k pořadovanému tématu</li> <li>- uplatňuje při promluvě základní pravidla v rámci probíraných základů gramatiky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- mluvené vyjádření</li> <li>- uplatňování gramatických pravidel</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- klade otázky k probíraným tématům, odpovídá na otázky učitele a spolužáků</li> <li>- odpovídá samostatně na otázky pro daná témata, na otázky k textu nebo poslechu</li> <li>- obměňuje dané otázky a odpovědi, pracuje se vzorem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- otázky a odpovědi</li> <li>- práce s textem a poslechem</li> <li>- variace a obměny</li> </ul>	
<b>Čtení s porozuměním</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i></li> <li>➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i></li> <li>➤ <i>rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte foneticky správně inf.nápisy a pokyny</li> <li>- rozumí a popíše v češtině informační nápisy, cedule, pokyny</li> <li>- vyjádří přečtená slova a slovní spojení</li> <li>- orientuje se v jednoduchých návodech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení cedulí, informační nápisy</li> <li>- návody</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- respektuje fonetická pravidla</li> <li>- čte slova a věty z probíraných tem. okruhů, rozumí obsahu</li> <li>- aktivně rozšiřuje slovní zásobu</li> <li>- přeloží slova a jednoduché věty v rozsahu tem. okruhů</li> <li>- věty samostatně překládá, vyjádří v češtině obsah napsaných vět</li> <li>- stručně interpretuje přečtenou větu</li> <li>- vhodně využívá slovník</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- fonetická pravidla</li> <li>- čtení textů a cvičení v učebnici</li> <li>- další jednoduché texty</li> <li>- překlad</li> <li>- práce s textem a obměny</li> </ul>	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	Pozn.
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyhledá v textu určená slova a slovní spojení</li> <li>- vyhledá v textu ekvivalentní slovní spojení zadanému českému výrazu</li> <li>- vyhledá základní požadované informace</li> <li>- vyhledá neznámé slovo ve slovníku</li> <li>- vyjádří obsah textu v češtině</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čtení textů v učebnici, časopisech, jiných vhodných zdrojů, vlastních k danému tématu</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<b>Psaní</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ <i>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i></li> <li>➤ <i>napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></li> <li>➤ <i>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></li> </ul>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplní základní údaje ve formuláři</li> <li>- doplní pořadované chybějící údaje v psaných textech (větách, tabulkách)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vyplňování formuláře, tabulky</li> <li>- doplnění chybějících slov a údajů</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- píše foneticky správně slova a věty z procvičených tem. okruhů</li> <li>- zapisuje krátký mluvený projev (diktát), respektuje fonetické rozdíly mezi mluvenou a psanou formou</li> <li>- vytvoří vlastní krátký psaný text podle požadovaného zadání</li> <li>- vyhledá a správně vybere vhodné výrazy ve slovníku pro vyjádření myšlenky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- psaní slov a slovních spojení, pravopisná pravidla</li> <li>- diktát</li> <li>- tvorba vlastního psaného textu dle probíraného tematického okruhu</li> <li>- práce se slovníkem</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- písemně napíše v požadovaném rozsahu reakci a odpověď na otázku nebo jiné písemné sdělení</li> <li>- doplňuje chybějící části písemného textu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- písemné odpovědi</li> <li>- doplňování</li> </ul>	
<b>Gramatika</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Časování sloves v jednotném a množném čísle, rozkazovací způsob</li> <li>- Množné číslo podstatných jmen</li> <li>- Pády osobních zájmen, zájmena kdo a přivlastňovacích zájmen</li> <li>- Časování sloves <i>např.: „fahren, sprechen, sehen, schlafen, wissen, laufen, lesen“</i></li> <li>- Pořádek slov ve větě se způsobovým slovesem, způsobová slovesa „<i>mögen, können, müssen,..</i>“</li> <li>- Pády podstatných jmen</li> <li>- Předložky a jejich spojení s pádovými vazbami</li> <li>- Tykání a vykání</li> <li>- Slovesa s odlučitelnými předponami</li> <li>- Časování slovesa sein a haben v minulém čase (preteritum)</li> <li>- Minulý čas (perfektum) u pravidelných sloves, slovosled při perfektu</li> <li>- Vyjádření minulosti a budoucnosti</li> </ul>		
<b>Tematické okruhy</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Rodina, zájmy</li> <li>- Vaření, potraviny, pokrmy, restaurace</li> <li>- Obec - orientace ve městě, doprava</li> <li>- Nákupy, obchody, kolik to stojí, oblečení - velikost, barva, potraviny a jiné - množství</li> <li>- Bydlení, dům, byt, můj pokojíček, vybavení</li> <li>- Návštěva u příbuzných, oslava svátku či narozenin</li> <li>- Sportovní aktivity a příslušenství, třídní turnaj</li> <li>- Povolání</li> <li>- Cestování, doprava, dopravní prostředky</li> <li>- Česká republika a reálie Německa a Rakouska</li> <li>- Lidské tělo, zdraví a nemoc</li> <li>- Příroda, počasí, výlet</li> <li>- Odjezd na dovolenou, oblečení a věci na cestu, doprava</li> </ul>		